

מיצ"ב תשע"א

מדדי יעילות וצמיחה בית-ספרית

חלק א' - מבחני הישגים
תשרי תשע"ב ▪ אוקטובר 2011

מעודכן לתאריך 15.4.2012

ראמ"ה: מדידה בשירות הלמידה

קריית הממשלה, דרך מנחם בגין 125, תל-אביב 61071 • טל': 03-7632888, פקס: 03-7632889

דוא"ל: rama@education.gov.il • אתר: <http://rama.education.gov.il>

תוכן העניינים

4	פתח דבר
6	הקדמה לדיווח על הישגים במבחני המיצ"ב
9	הישגים במבחני המיצ"ב תשע"א לפי מגזר שפה
10	המשתתפים במבחני המיצ"ב החיצוני
11	הישגים בכיתות ה' ובכיתות ח' לפי מגזר שפה
12	המבחנים במדע וטכנולוגיה
15	המבחנים באנגלית
17	המבחנים במתמטיקה
19	המבחנים בעברית
21	המבחנים בערבית
23	סיכום הישגים במבחני המיצ"ב תשע"א בכיתות ה' ובכיתות ח'
24	פערים בהישגים בכיתות ה' ובכיתות ח' לפי מגזר שפה
25	פערים בהישגיהם של דוברי עברית ודוברי ערבית
27	פערים בהישגים לפי הרקע החברתי-כלכלי
37	פערים בהישגיהם של בנים ובנות
42	הישגים בשפת-אם בכיתות ב' לפי מגזר שפה
43	המבחן בעברית בכיתות ב'
44	המבחן בערבית בכיתות ב'
45	הליך "קביעת תקנים" במבחנים בשפת-אם בעברית ובערבית לכיתות ב'
49	פערים בהישגים בשפת-אם בכיתות ב' לפי הרקע החברתי-כלכלי
51	פערים בהישגי בנים ובנות במבחן בשפת-אם בכיתות ב'
52	הישגים במבחני המיצ"ב תשע"א בבתי ספר דוברי עברית לפי סוג פיקוח
53	המשתתפים במבחני המיצ"ב החיצוני לפי סוג פיקוח
54	הישגים בכיתות ה' ובכיתות ח' בבתי ספר דוברי עברית לפי סוג פיקוח
55	המבחנים במדע וטכנולוגיה
57	המבחנים באנגלית
59	המבחנים במתמטיקה
61	המבחנים בעברית
63	סיכום הישגים במבחני המיצ"ב תשע"א - דוברי העברית לפי סוג פיקוח
64	פערים בהישגים בכיתות ה' ובכיתות ח' בבתי ספר דוברי עברית לפי סוג פיקוח
65	פערים בהישגיהם של בתי ספר בפיקוח ממלכתי ובפיקוח ממלכתי-דתי
67	פערים בהישגים לפי הרקע החברתי-כלכלי בבתי ספר דוברי עברית לפי סוג פיקוח
73	פערים בהישגיהם של בנים ובנות בבתי ספר דוברי עברית לפי סוג פיקוח
76	הישגים בשפת-אם בכיתות ב' בבתי ספר דוברי עברית לפי סוג פיקוח
77	המבחן בעברית בכיתות ב'
79	הליך "קביעת תקנים" במבחנים בשפת-אם בעברית לכיתות ב' לפי סוג פיקוח
80	פערים בהישגים בשפת-אם עברית בכיתות ב' לפי סוג פיקוח בחלוקה לפי הרקע החברתי-כלכלי
81	פערים בהישגי בנים ובנות במבחן בשפת-אם עברית בכיתות ב' לפי סוג פיקוח
82	הישגים במבחני המיצ"ב תשע"א בבתי ספר דוברי ערבית לפי מגזר
83	המשתתפים במבחני המיצ"ב החיצוני לפי מגזר
84	הישגים בכיתות ה' ובכיתות ח' בבתי ספר דוברי ערבית לפי מגזר
85	המבחנים במדע וטכנולוגיה
87	המבחנים באנגלית
89	המבחנים במתמטיקה
91	המבחנים בערבית
93	סיכום הישגים במבחני המיצ"ב תשע"א בכיתות ה' ובכיתות ח'

94	פערים בהישגים בכיתות ה' ובכיתות ח' בבתי ספר דוברי ערבית לפי מגזר
95	פערים בהישגיהם של בתי ספר דוברי ערבית לפי מגזר
97	פערים בהישגיהם של בנים ובנות בבתי ספר דוברי ערבית לפי מגזר
101	הישגים במבחני המיצ"ב תשע"א בשפת-אם ערבית לכיתות ב' לפי מגזר
102	המבחן בערבית בכיתות ב'

105 נספחים

נספח 1:	מקדמי מתאם (פירסון) בין רמת הרקע החברתי-כלכלי של נבחנים ובין הישגיהם במבחני מיצ"ב תשע"א
105	
נספח 2:	פירוט המעבר מציוני גלם לציונים בסולם רב-שנתי במבחני המיצ"ב תשע"א
106	
נספח 3:	הישגים במבחני המיצ"ב בשנים תשס"ז-תשע"א - לפי מאפייני רקע
107	
נספח 4:	פערים בהישגים בבתי ספר דוברי ערבית בשנים תשס"ז-תשע"א
135	
נספח 5:	תרשים להמחשת המרת ציוני הגלם לסולם מיצ"ב רב-שנתי וכיול ציוני תשס"ז-תשע"א לשנת הבסיס-תשס"ח
136	

הרשות הארצית למדידה והערכה בחינוך (ראמ"ה) פועלת להטמעת תרבות של "מדידה בשירות הלמידה" - מדידה המיועדת לתמוך בשיפור מתמיד של הלמידה, תוך הלימה ליעדים הלימודיים ולחזון הבית-ספרי. התפיסה המובילה של ראמ"ה היא שמבחינים אינם מטרה לכשעצמה, אלא כלים בשירות הלמידה. כחלק מתפיסה זו, הרואה בבית הספר את מוקד העשייה החינוכית, עודכנה בשנת תשס"ז מתכונת ההערכה הארצית, והיא משלבת הערכה פנימית (מיצ"ב פנימי) לצד הערכה חיצונית (מיצ"ב חיצוני). פרטים נוספים על מתכונת ההערכה אפשר למצוא באתר ראמ"ה:

<http://rama.education.gov.il>

מבחני הישגים במיצ"ב נועדו לבחון באיזו מידה תלמידי בית הספר היסודי וחסטיבת הביניים עומדים ברמת הדרישות המצופה על פי תכנית הלימודים בארבעת מקצועות הליבה: **מדע וטכנולוגיה, אנגלית, שפת-אם (עברית/ערבית), ומתמטיקה**, בשתי דרגות כיתה: ה' ו-ח'. בשפת-אם עברית וערבית נערכה בחינה גם בכיתה ב'.

החל משנת תשס"ז חולקו בתי הספר היסודיים וחסטיבות הביניים לארבע קבוצות שקולות ומייצגות של בתי ספר, המכונות "אשכולות". כל אשכול בתי ספר נבחר כך שייצג את כלל בתי הספר בארץ. **בשנת תשע"א** הועברו מבחני המיצ"ב החיצוני בבתי הספר המשתייכים לאשכולות א' ו-ג'. בתי ספר **באשכול א'** נבחנו במיצ"ב החיצוני במקצועות **מדע וטכנולוגיה ואנגלית**, ובמיצ"ב הפנימי בשפת-אם (ערבית/עברית) ובמתמטיקה. בתי ספר **באשכול ג'** נבחנו במיצ"ב החיצוני במקצועות **שפת-אם ומתמטיקה**, ובמיצ"ב הפנימי במקצועות מדע וטכנולוגיה ואנגלית. בתי ספר באשכולות ב' ו-ד' נבחנו בכל ארבעת המקצועות במיצ"ב הפנימי. הבחינות התקיימו בחודשים אפריל-מאי 2011.

כדי לאפשר **השוואה רב-שנתית** של ציוני המיצ"ב, הנהיגה ראמ"ה **מערך כיוול** סטטיסטי של ציוני המבחנים, המתרגם את הציון הגולמי בכל שנה בכל תחום דעת ובכל דרגת כיתה לסולם חדש - **סולם מיצ"ב רב-שנתי**. הסולם החדש נועד לאפשר השוואה תקפה של הישגים במבחני המיצ"ב לאורך השנים, באותו המקצוע ודרגת הכיתה. **שנת הבסיס** להשוואה הרב-שנתית נקבעה להיות **תשס"ח**. סולם המיצ"ב הרב-שנתי נקבע כך שבשנת הבסיס (תשס"ח) הציון הממוצע של כל תחום דעת, בכל דרגת כיתה, היה **500**, ו**סטיית התקן** - **100**. הציונים בכל שנה מכוילים ומדווחים על סולם רב-שנתי זה.

סקרי האקלים והסביבה הפדגוגית במיצ"ב נועדו לספק תמונת מצב המתקבלת מתשובות התלמידים לשאלונים ומהראיונות שנערכו עם המורים והמנהלים במהלך החודשים פברואר-אפריל 2011, בבתי ספר המשתייכים לאשכולות א' ו-ג'.

בשנת תשס"ז עודכנו והורחבו השאלונים כדי שיהיה אפשר להפיק מהם מידע מקיף ורלוונטי על המימדים החשובים בתחום זה. מימדים אלו נקבעו בהתבסס על מספר מקורות: תובנות שעלו בקבוצות מיקוד עם מורים ומנהלים, דיונים עם הגורמים המוסמכים במטה משרד החינוך, היועצות עם חוקרים מהאקדמיה, וסקירה של ספרות עדכנית.

בשנת תש"ע נבנה לראשונה שאלון אקלים וסביבה פדגוגית שמיועד לחטיבה העליונה. שאלון זה הועבר זו השנה השנייה בהעברה ארצית מדגמית, והתוצאות בנוגע אליו בעבור השנים תש"ע-תשע"א ידווחו בדוח זה.

דוח מיצ"ב בית-ספרי - בימים אלו מופצים דוחות המיצ"ב למנהלי בתי הספר שתלמידיהם השתתפו במיצ"ב החיצוני לקראת סוף שנה"ל תשע"א. **דוח המיצ"ב הבית-ספרי** מספק למנהל ולצוות המורים מערכת מדדים המסייעים בקביעת יעדים בית-ספריים לשם בקרה, ניטור התהליך הלימודי והקצאת משאבים. הדוח הבית-ספרי מורכב משני חלקים: **מבחני הישגים; שאלוני אקלים וסביבה פדגוגית**. לצד דיווח הישגים הלימודיים של בית הספר, מוצגים בדוח הבית-ספרי הנתונים של שלוש קבוצות השוואה רלוונטיות: **כלל התלמידים שנבחנו בארץ; כלל התלמידים שנבחנו בבתי ספר דוברי אותה שפת-אם; וכלל התלמידים שנבחנו בבתי ספר מרקע חברתי-כלכלי דומה**. בסוף הדוח הבית-ספרי מוצעים מספר נושאים המכוונים להעמקה בקריאת הנתונים ולדיון בבית הספר. המיצ"ב נועד לשרת בראש ובראשונה את בית הספר, וכדי שזה יוכל לקבל תמונה מקיפה על כל התחומים, רצוי כי המנהל יצרף לנתוני הדוח הבית-ספרי, המתמקד במיצ"ב החיצוני, גם את התובנות מניתוח ממצאי המיצ"ב הפנימי ומכלי הערכה פנים בית-ספריים אחרים.

דוח מיצ"ב ארצי - בדוח שלהלן מוצגים נתונים ראשוניים מעיבוד מבחני המיצ"ב (חלק א') ושאלוני האקלים והסביבה הפדגוגית (חלק ב') לשנת תשע"א. נתוני הישגים במבחני תשע"א מוצגים לצד נתונים משנים קודמות, וזאת כדי לעמוד על מגמות שינוי בהישגיהם של תלמידי ישראל לאורך זמן. לשם כך, הנתונים מדווחים במונחי סולם המיצ"ב הרב-שנתי האמור. הישגים במבחני המיצ"ב **לכיתות ה'** בתשע"א מושווים להישגים במבחנים אלו בשנים **תשס"ז-תש"ע**. בכיתות ח', הישגי התלמידים בתשע"א מושווים להישגים בשנים **תשס"ח-תש"ע בלבד**, זאת בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במיצ"ב בשנת תשס"ז (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים).

חלק א' – מבחני ההישגים

הקדמה לדיווח על ההישגים במבחני המיצ"ב

על אודות מבחני ההישגים במיצ"ב תשע"א

מבחני המיצ"ב, בפיתוחה של הרשות הארצית למדידה והערכה בחינוך (ראמ"ה), נועדו לבדוק את מידת עמידתם של תלמידי בתי הספר היסודיים וחטיבות הביניים ברמת הדרישות המצופה על פי תכנית הלימודים בארבעת מקצועות הליבה: **מדע וטכנולוגיה, אנגלית, מתמטיקה, ושפת-אם (עברית/ערבית)**. את פיתוח המבחנים בכל מקצוע ליוותה ועדת היגוי שכללה את המפמ"ר להוראת המקצוע או את נציגו, וכן אנשי אקדמיה, מפקחים, מדריכים ומורים להוראת המקצוע. **המבחנים, המחוננים ומפרטי המבחנים** מוצגים באתר האינטרנט של ראמ"ה: <http://rama.education.gov.il>, בחלונית "מבחני מדף". המבחנים הועברו בכיתות ה' ו-ח', ובשפת-אם (עברית/ערבית) הועברו מבחן גם בכיתות ב'.

כדי לקבל בכל שנה מידע מייצג על אוכלוסיית היעד של המיצ"ב חולקו בתי הספר היסודיים וחטיבות הביניים לארבע קבוצות מייצגות ושקולות בגדלן, המכונות "אשכולות". כל אשכול הוא למעשה מדגם ארצי מייצג של האוכלוסייה (פירוט נוסף על החלוקה לאשכולות נמצא באתר האינטרנט של ראמ"ה). מדי שנה בשנה משתתפים בכל מבחן מיצ"ב חיצוני בתי ספר המשתייכים לאשכול אחר.

בשנת תשע"א נבחנו במבחני המיצ"ב החיצוני **במדע וטכנולוגיה ובאנגלית** תלמידי כיתות ה' ו-ח' הלומדים בבתי ספר הנכללים **באשכול א'**. במבחנים **במתמטיקה ושפת-אם** (עברית/ערבית) נבחנו תלמידי כיתות ה' ו-ח' הלומדים בבתי ספר הנכללים **באשכול ג'**. במבחנים **בשפת-אם** (עברית/ערבית) נבחנו גם תלמידי כיתות ב' הלומדים בבתי הספר **שבאשכול ג'**. הבחינות נערכו בחודשים **אפריל-מאי 2011**.

במבחני המיצ"ב נבחנו גם תלמידים בעלי צרכים מיוחדים הלומדים בכיתות רגילות בחינוך הרגיל: עולים חדשים הנמצאים בארץ בין שנה לשלוש שנים ועדיין מתקשים בשפה העברית, תלמידים בעלי לקויות למידה ותלמידים המקבלים תמיכה מתכנית השילוב (להלן "משולבים"). תלמידים אלו נבחנו באותם נוסחי מבחן כמו עמיתיהם לכיתה, אך בתנאי היבחנות מותאמים (להוציא מבחנים בשפת-אם, שבהם התלמידים נבחנו ללא כל התאמות).

יצוין כי בתשע"א, לראשונה מזה שנתיים, השתתפו תלמידי רשת "מעין החינוך התורני" במבחני המיצ"ב. כ-110 בתי ספר מרשת זו השתתפו בבחינות בעברית ומתמטיקה בכיתה ה' וכן בבחינה בעברית בכיתה ב'. בנוסף, נבחנו כמידי שנה 45 בתי ספר חרדיים שאינם משתייכים לרשתות. לא השתתפו במיצ"ב 208 בתי הספר של "מרכז החינוך העצמאי". נתוני התלמידים החרדיים שנבחנו בתשע"א במבחני המיצ"ב אינם מתפרסמים במסגרת דוח זה, שכן מדובר במדגם חלקי ולא מייצג של אוכלוסייה זו.

קבוצות האוכלוסייה שנתוניהן מדווחים

הממצאים מוצגים בדוח זה בנפרד לגבי כל תחום דעת בכל דרגת כיתה, ברמה כלל-ארצית ובחלוקה לפי מגזר שפה (בתי ספר דוברי עברית ובתי ספר דוברי ערבית), לפי סוג פיקוח (בתי ספר דוברי עברית בפיקוח הממלכתי ובפיקוח הממלכתי-דתי) ולפי מגזרים בקרב בתי ספר דוברי ערבית (מגזר ערבי, מגזר דרוזי ומגזר בדואי דרום)¹. להלן פירוט של קבוצות הנבחנים המדווחות:

1. כלל התלמידים בבתי הספר.
2. כלל התלמידים בבתי ספר דוברי עברית ובבתי ספר דוברי ערבית.
3. כלל התלמידים בבתי ספר דוברי עברית בפיקוח הממלכתי ובפיקוח הממלכתי-דתי.
4. כלל התלמידים בבתי ספר דוברי ערבית במגזר הערבי, הדרוזי והבדואי בדרום.

¹ עבור תת אוכלוסיות יתכנו הבדלים קלים בין הנתונים המופיעים בדוח זה ובין פרסומים מקבילים. הבדלים אלו נובעים מהתאמת משקלות לרמת הניתוח (כלל המדינה, מחוז או רשות), וכן מבתי ספר בהם נמצא חשד לפגיעה בטוהר בחינות אשר הוצאו מהעיבודים בשלבים שונים של הניתוח.

הממצאים מוצגים גם בחלוקה לפי משתני רקע המתייחסים למאפייני התלמידים: **מגדר** (בנים, בנות) **ורקע חברתי-כלכלי** של התלמידים (גבוה, בינוני ונמוך). **יש לציין כי אין להסיק מניתוחים אלו על קשרי סיבה-תוצאה בין משתני הרקע לבין ההישגים.**

נתוני ההישגים של התלמידים בקבוצות הדיווח שלעיל כוללים את נתוניהם של כל התלמידים בקבוצות אלו שהשיבו על שאלה אחת לפחות מתוך כלל שאלות המבחן (להוציא תלמידי בתי הספר החרדיים, עולים הנמצאים בארץ בין שנה לשלוש שנים, ותלמידים משולבים).

סולמות הציונים

אחת השאלות המרכזיות המתעוררת בכל שנה ושנה, לנוכח נתוני המיצ"ב, היא האם חל שיפור בהישגים בהשוואה להישגים בשנים קודמות או שמא חלה נסיגה. כדי לענות על שאלה חשובה זו אי-אפשר להתבסס על **סולם ציוני הגלם**, ובמקומו פותח **סולם המיצ"ב הרב-שנתי**.

הציונים ב**סולם ציוני הגלם** של המיצ"ב מבטאים את סך הנקודות שצברו הנבחנים בתשובותיהם על שאלות המבחן, מתוך 100 הנקודות האפשריות בכל מבחן. סולם זה אינו מאפשר השוואה תקפה של הישגים במבחני המיצ"ב לאורך השנים, משום שייטכנו הבדלים מסוימים ברמת הקושי של המבחנים משנה לשנה, ואי-אפשר לקבוע אם שינוי בציון הגלם משקף שינוי אמיתי ברמת ההישגים הלימודיים, או שמא הוא משקף הבדלים ברמות הקושי של המבחנים, או שניהם גם יחד.

כדי לאפשר השוואה רב-שנתית של ציוני המיצ"ב בכל תחום דעת ברמה בית-ספרית וברמה ארצית הנהיגה ראמ"ה, החל משנת תשס"ז, מערך **כיוול סטטיסטי** של הציונים במבחנים השונים. מערך זה מאפשר לתרגם את **ציוני הגלם** בכל שנה לסולם אחיד - **סולם מיצ"ב רב-שנתי**. מערך הכיוול מביא בחשבון, בעבור כל מבחן בכל דרגת כיתה, הבדלים ברמות הקושי של נוסחי המבחנים שנערכו בשנים שונות, והוא מאפשר "למקם" את ההישגים שהתקבלו בשנים אלו על פני אותו סולם מדידה.

שנת הלימודים **תשס"ח** שימשה **שנת הבסיס** למדידת ההישגים בסולם החדש, ונתוני תשס"ח שימשו לקביעת אמות המידה של סולם זה: בשנה זו נקבע **הממוצע הכלל-ארצי** של ציוני הנבחנים על **500** ו**סטיית התקן** שלהם נקבעה להיות **100**, וזאת בכל אחד ממקצועות המיצ"ב בנפרד ובכל אחת מדרגות הכיתה.

נתוני ההישגים המוצגים בדוח זה הם נתוני הציון הכולל במבחן, ולגביהם מדווחים מדדים סטטיסטיים מקובלים: ממוצע וסטיית תקן². ממוצעי ההישגים בסולם ציוני הגלם ופירוט המרתם לסולם הרב-שנתי מוצגים בנספח 2. ממוצעי ההישגים בשנת תשע"א (שכילו והומורו לסולם הרב-שנתי) מדווחים להלן בהשוואה לממוצעי ההישגים במבחני המיצ"ב בשנים תשס"ז-תש"ע ומוצגים בנספח 3. בנספח 5 מוצג תרשים הממחיש את תהליך הכיוול. דיווח ההישגים במונחי הסולם הרב-שנתי מאפשר ללמוד על שינויים שחלו ברמות ההישגים במיצ"ב בארבע השנים האחרונות, זאת במקביל לתמונת המצב המפורטת בדבר ההישגים בשנת תשע"א עצמה. נציין כי בכיתות ח' התאפשרה השוואה בין הישגי התלמידים בתשע"א לבין הישגיהם בתשס"ח-תש"ע בלבד, זאת משום שבשנת תשס"ז היו שיעורי ההשתתפות במיצ"ב לכיתות ח' נמוכים מאוד (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים).

נדגיש כי **אין לערוך השוואות ישירות בין הציונים הממוצעים במקצועות השונים**, לא במונחי הציונים בסולם ציוני הגלם ולא במונחי הציונים בסולם הרב-שנתי, וזאת משום שמדובר בתכנים שונים, הגדרות שונות לציפיות בכל מקצוע, והעדר דרך להבטיח כי המבחנים הנם ברמת קושי זהה בכל המקצועות. לעומת זאת, אפשר לערוך השוואה **בין מקצועות שונים ודרגות כיתה מבחינת המגמות לאורך השנים**.

כמו כן, **אין לערוך השוואה בין הציונים במבחנים בשפת האם עברית לבין הציונים במבחנים בשפת האם ערבית**. פיתוחם של שני מבחנים אלה נעשה בנפרד, בידי צוותים מקצועיים נפרדים ומתוך הגדרה נפרדת של המצופה בכל אחת משפות-אם אלו. המבחנים אינם מתורגמים משפה אחת לאחרת, אלא בנויים מתוך התייחסות למיוחד את כל אחת משתי השפות (אוצר מילים, תחביר וכיוב') ולפי תוכנית הלימודים הייחודית לכל אחת מהשפות.

² חישוב המדדים כלל הליך התאמה של מדגם האשכולות לאוכלוסייה כולה, זאת בשל שינויים קלים בהרכב אוכלוסיית בתי הספר בכל אשכול. הליך התאמה זה בוצע הן על נתוני תשע"א והן על נתוני העבר בשנים תש"ע, תשס"ט, תשס"ח ותשס"ז. מסיבה זו, ובעקבות עדכונים מתודולוגיים נוספים, יתכנו הבדלים קלים בנתוני תשס"ז ותשס"ח המדווחים בדוח זה לעומת פרסומים קודמים של ראמ"ה לגבי שנים אלה (ר' נספח 3).

במבחנים **בשפת-אם (עברית/ערבית) לכיתות ב'** לא נערך הליך כיול בין שנים, ועל כן נתוניהם מדווחים במונחי סולם ציוני הגלם 0-100 ואינם כוללים השוואה רב-שנתית. הדיווח על מבחנים אלו כולל תיאור של התפלגות הישגי התלמידים לפי חלוקה **לרמות הישג** שונות כפי שנקבעו באמצעות הליך של שיפוט מומחים הנקרא **"קביעת תקנים"**. הליך נפרד בוצע במבחן בעברית לכיתות ב' ובמבחן בערבית לכיתות ב': רמות הישג המדווחות והתפלגות התלמידים ברמות אלה נקבעו בנפרד ובאורח בלתי תלוי בשני המבחנים הללו על-ידי צוותים שונים וועדות מומחים שונות. מסיבות אלה, אין לבצע השוואות ברמות הישג בין המבחן בעברית למבחן בערבית. כמו כן, בהעדר הליך כיול אין לערוך השוואות ברמות הישגים בין השנים השונות.

מבנה הדוח

בפתח הדיווח הנוכחי על נתוני ההישגים במבחני **המיצ"ב תשע"א בכיתות ה' ובכיתות ח'**, מוצגים דפי מידע המוקדשים לכל אחד ואחד ממבחני המיצ"ב. בדפים אלו מובא תיאור קצר של המבחנים, ולאחריו דיווח על ממוצעים וסטיות תקן של הציון הכולל (במונחי הסולם הרב-שנתי). ההישגים במבחני המיצ"ב לכיתות ה' בתשע"א מושווים להישגים במבחנים אלו בשנים תשס"ז-תש"ע, וההישגים במבחני המיצ"ב לכיתות ח' בתשע"א מושווים להישגים בשנים תשס"ח-תש"ע³.

חלק מרכזי בדוח זה מוקדש לבחינת הפערים בהישגיהן של קבוצות אוכלוסייה שונות. במסגרת ניתוח זה מדווחים:

- ✓ פערים בהישגים לפי מגזר שפה ולפי סוג פיקוח בקרב דוברי העברית: בעבור כלל התלמידים ובנפרד בעבור שלוש רמות של רקע חברתי-כלכלי (גבוה, בינוני ונמוך)
- ✓ פערים בהישגים בקרב דוברי הערבית לפי מגזרים
- ✓ פערים בהישגים לפי רקע חברתי-כלכלי: בחלוקה לפי מגזר שפה, ולפי סוג פיקוח בקרב דוברי העברית
- ✓ פערים בהישגים של בנים ובנות: בחלוקה לפי מגזר שפה, סוג פיקוח בקרב דוברי העברית ולפי מגזר בקרב דוברי ערבית.

פרק נוסף מוקדש לדיווח על ההישגים במבחנים **בשפת-אם (עברית/ערבית) לכיתות ב'**. הפרק כולל דיווח על ממוצע הציונים והתפלגותם, וכן על פערים לפי רקע חברתי-כלכלי ולפי מגדר. במבחנים אלו הנתונים מדווחים במונחי סולם ציוני הגלם 0-100 ואינם כוללים השוואה רב-שנתית. כמו כן הפרק כולל תיאור של התפלגות הישגי התלמידים לפי חלוקה לרמות הישג שונות שנקבעו באמצעות הליך "קביעת תקנים".

הדוח נחתם בפרק נספחים ובו נתונים משלימים הכוללים, בין היתר, פירוט הנתונים מהשנים תשס"ז-תשע"א, ציוני גלם, ופירוט המעבר מציוני גלם לציונים בסולם הרב-שנתי.

³ בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא התאפשר לכלול את שנת תשס"ז בהשוואה בין השנים בשכבת גיל זו.

הישגים במבחני המיצ"ב

תשע"א

לפי מגזר שפה

המשתתפים במבחני המיצ"ב החיצוני

מבחני המיצ"ב החיצוני נערכו באפריל-מאי 2011. השתתפו בהם בתי ספר מאשכולות א' ו-ג' - סה"כ 1,094 בתי-ספר, 4,352 כיתות ו- 117,130 תלמידים. נוסף על כך, בתי הספר מאשכולות ב' ו-ד' נבחנו במיצ"ב פנימי בכל תחומי הדעת, ונתוניהם משמשים לצרכים פנימיים של בתי הספר. נתונים אלו אינם נאספים מבתי הספר וממילא אינם מדווחים כאן.

בלוח 1 מוצגים מספר הנבחנים במבחני המיצ"ב ושיעורם מתוך כלל תלמידים בשכבות ב', ה' ו- ח' באחוזים בעבור כלל בתי הספר ובחלוקה לפי מגזר שפה (דוברי עברית ודוברי ערבית)⁴. נתוני שכבות ה' ו- ח' כוללים נבחנים משני אשכולות המיצ"ב א' ו-ג', שהם כמחצית מאוכלוסיית בתי הספר בארץ. מבחני המיצ"ב בשפת-אם (עברית/ערבית) לכיתות ב' הועברו לבתי הספר שבאשכול ג' בלבד, ועל כן נתוני שכבת ב' כוללים כרבע מבתי הספר בארץ. שיעור התלמידים שנבחנו בפועל חושב מתוך כלל התלמידים הלומדים בשכבות אלו בבתי הספר שהשתתפו בפועל במיצ"ב⁵. כמשתתפים במבחנים נחשבים כל התלמידים שהשיבו על שאלה אחת לפחות מתוך כלל שאלות המבחן.

לוח 1 : מספרי הנבחנים במבחני המיצ"ב תשע"א ושיעורם (באחוזים) בשכבות ב', ה' ו-ח' – לפי מגזר שפה

המגזר	שכבה	מספר בתי"ס שנבחנו	מספר הכיתות שנבחנו	מספר התלמידים שנבחנו	שיעור התלמידים שנבחנו
דוברי עברית	ב**	311	715	18,942	93%
	ה'	589	1,266	33,139	93%
	ח'	308	1,115	30,717	90%
	כלל השכבות	823	3,096	82,798	92%
דוברי ערבית	ב**	113	275	7,800	92%
	ה'	208	516	14,365	93%
	ח'	116	465	12,167	88%
	כלל השכבות	271	1,256	34,332	91%
כלל בתי"ס	ב**	424	990	26,742	93%
	ה'	797	1,782	47,504	93%
	ח'	424	1,580	42,884	89%
	כלל השכבות	1,094	4,352	117,130	91%

* מבחני המיצ"ב בשפת-אם (עברית/ערבית) לכיתות ב' הועברו רק בבתי הספר שבאשכול ג', ועל כן נתוני שכבת ב' כוללים רק כרבע מבתי הספר בארץ.

עיון בלוח 1 מעלה כי שיעור התלמידים שנבחנו במבחני המיצ"ב בכלל בתי הספר בשכבת ב' הוא 93%, בשכבת ה' - 93%, ובשכבת ח' - 89%. שיעורי ההשתתפות בתשע"א זהים לאלו שנרשמו בתש"ע. לא נמצאו הבדלים של ממש בשיעורי ההשתתפות בין שני מגזרי השפה, דוברי עברית ודוברי ערבית.

בפרק הבא מובא דיווח על תוצאות מבחני הישגים בכל אחד ממבחני המיצ"ב בכיתות ה' ובכיתות ח' בשנים תשס"ז-תשע"א במונחי **סולם המיצ"ב הרב-שנתי**.

⁴ לצורך פישוט הדיווח על מספרי הנבחנים, נתוני ההשתתפות במבחנים המדווחים לעיל מבוססים על ההשתתפות במבחן במדע וטכנולוגיה באשכול א' ועל ההשתתפות במבחן בשפת-אם באשכול ג'.

⁵ נתוני ההשתתפות בלוח 1 כוללים גם את התלמידים העולים והמשולבים.

הישגים בכיתות ה' ובכיתות ח'

לפי מגזר שפה

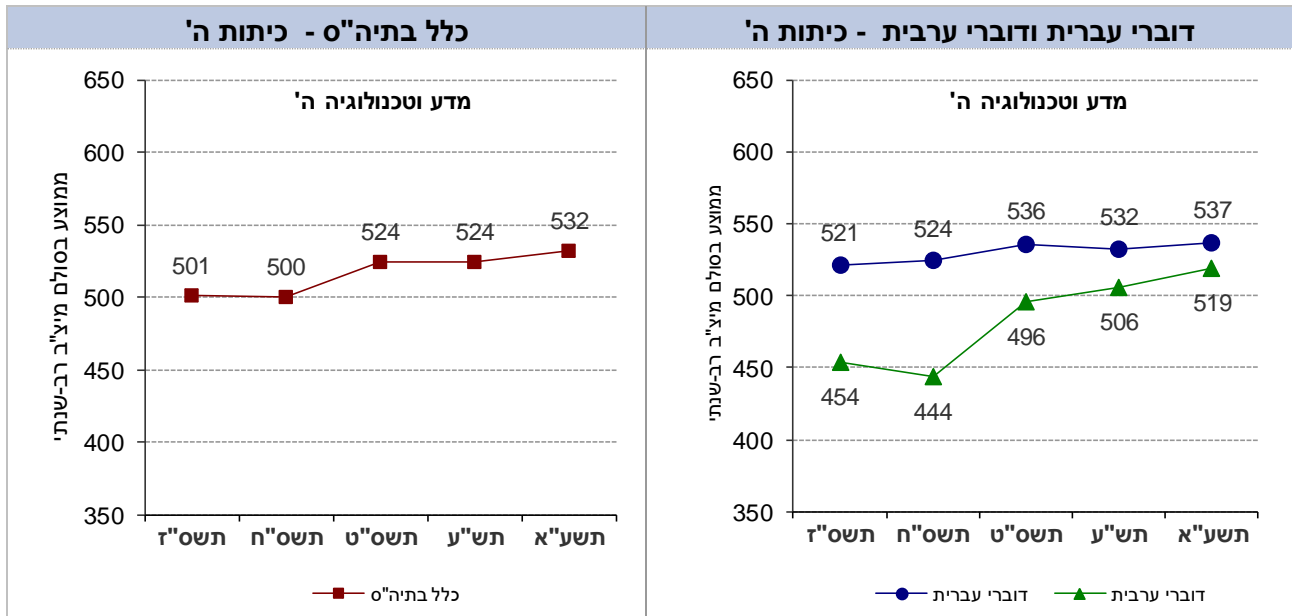
הישגים במבחני המיצ"ב תשע"א בכיתות ה' ובכיתות ח' המבחנים במדע וטכנולוגיה כיתות ה'

המבחן במדע וטכנולוגיה לכיתות ה' בדק ידע והבנה בנושאי לימוד הנלמדים בכיתות ג', ד' ו-ה', ומיומנויות של חשיבה מדעית וטכנולוגית. המבחן התבסס על תכנית הלימודים במדע וטכנולוגיה לבית הספר היסודי תשנ"ט, וכלל פריטים בנושאים הבאים: חומרים ואנרגיה ועולם מעשה ידי האדם; כדור הארץ והיקום; עולם היצורים החיים; האדם, התנהגותו, בריאותו ואיכות חייו ומערכות אקולוגיות ואיכות הסביבה. שאלות המבחן בדקו מיומנויות חשיבה ברמות שונות: מיומנויות חשיבה מסדר נמוך (ידע /איתור מידע); מיומנויות חשיבה מסדר בינוני (הבנה ויישום), ומיומנויות חשיבה מסדר גבוה (חקר ניסויי; ניתוח נתונים; בניית הנמקות והסקת מסקנות).

לוח 2 : ממוצעים וסטיות תקן במדע וטכנולוגיה לכיתות ה' בכלל בתי הספר ולפי מגזרי שפה

דוברי ערבית			דוברי עברית			כלל בתי הספר			מדע וטכנולוגיה ה'
ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	
118	454	5,502	87	521	13,182	102	501	18,684	תשס"ז
111	444	6,941	84	524	14,466	100	500	21,407	תשס"ח
106	496	5,857	80	536	14,787	91	524	20,644	תשס"ט
101	506	5,786	77	532	13,379	86	524	19,165	תש"ע
81	519	5,670	73	537	13,961	76	532	19,631	תשע"א

תרשים 1: ממוצעי הציון הכולל במדע וטכנולוגיה לכיתות ה' בכלל בתי הספר ולפי מגזרי שפה

עיון בנתונים מעלה כי:

- הישגי התלמידים במבחן במדע וטכנולוגיה לכיתות ה' **בכלל בתיה"ס עלו במעט** בתשע"א, ב- 8 נק' בסולם הרב-שנתי בהשוואה לתש"ע.
- במהלך השנים תשס"ז-תשע"א חלה **עלייה מצטברת ניכרת** של 31 נק' בהישגים, שנובעת בעיקר מעליה בין תשס"ח לתשס"ט.
- הישגי התלמידים **דוברי העברית בתשע"א עלו במקצת** (5 נק') בהשוואה לתש"ע. בסה"כ, הישגי התלמידים דוברי העברית **עלו במידה קלה** במהלך חמש השנים (16 נק'). לעומת זאת, בקרב התלמידים **דוברי הערבית** חלה במהלך חמש השנים **עלייה גדולה מאד** של 65 נק' בסולם הרב-שנתי. בתשע"א עלו הישגיהם ב- 13 נק' בהשוואה לתש"ע.
- הישגי התלמידים **דוברי העברית** נותרו **גבוהים** מהישגי התלמידים **דוברי הערבית** גם בתשע"א, אך הפער לטובת דוברי העברית **הצטמצם** במידה רבה מאוד, מ-67 נק' בתשס"ז ל- 18 נק' בלבד בתשע"א.
- בקרב דוברי העברית נרשם צמצום קל והדרגתי בפיזור הציונים (ס"ת) לאורך השנים. בקרב דוברי הערבית פיזור הציונים קטן באורח ניכר בתשע"א (20 נק') בהשוואה לשנת תש"ע. צמצום הפער בהישגים בין דוברי העברית לדוברי הערבית והירידה בפיזור הציונים בכל אחד מהמגזרים בנפרד, הביאו במהלך השנים לירידה כוללת של 26 נק' בפיזור הציונים של כלל התלמידים.

הערה: נתוני תשע"א שבתרשים 1 ובלוח 2 **אינם כוללים** את ציוניהם של תלמידים שנבחנו ב- 53 כיתות מבחן (רגילות ומותאמות) בהן קיים חשד לפגיעה בטוהר הבחינות. כיתות אלו מהוות 4% מסך כיתות המבחן, 2 כיתות מתוך 929 במגזר דובר הערבית ו- 51 כיתות מתוך 361 במגזר דובר הערבית.

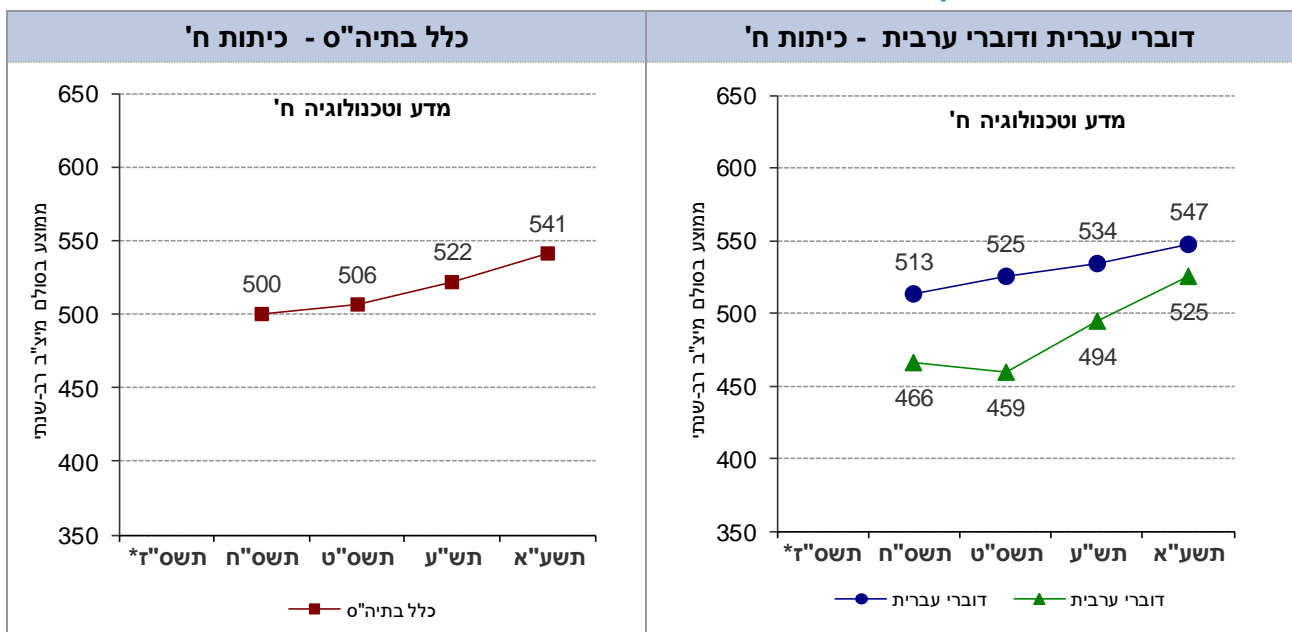
כיתות ח'

המבחן במדע וטכנולוגיה לכיתות ח' בדק ידע והבנה בנושאי לימוד הנלמדים בכיתות ז' ו-ח' ומיומנויות חשיבה ואוריינות מדעית וטכנולוגית. מפרט המבחן התבסס על תוכנית הלימודים במדע וטכנולוגיה לחטיבת הביניים תשנ"ו ועל המסמך לחיזוק הידע והמיומנויות ולשיפור ההישגים (מסמך אב) המעודכן לחודש סיוון תש"ע, יוני 2010. המבחן כלל פריטים בנושאים הבאים: חומרים, אנרגיה ואינטראקציה, תופעות, מבנים ותהליכים ביצורים חיים ואקולוגיה. בהקשר של הנושאים השונים, שולבו במבחן שאלות שבוחנות מיומנויות שונות כמו איתור מידע בטקסט, הבנת נתונים מתוך גרף, תיאור תוצאות ניסוי, זיהוי מגמה בגרף והסקת מסקנות.

לוח 3: ממוצעים וסטיות תקן במדע וטכנולוגיה לכיתות ח' בכלל בתי הספר ולפי מגזרי שפה

דוברי ערבית			דוברי עברית			כלל בתי הספר			מדע וטכנולוגיה ח'
ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	
107	466	5,920	94	513	12,948	100	500	18,868	תשס"ח
106	459	5,087	99	525	13,501	106	506	18,588	תשס"ט
105	494	5,090	95	534	13,782	100	522	18,872	תש"ע
112	525	3,910	97	547	13,339	102	541	17,249	תשע"א

תרשים 2: ממוצעי הציון הכולל במדע וטכנולוגיה לכיתות ח' בכלל בתי הספר ולפי מגזרי שפה

*בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא התאפשר לכלול את שנת תשס"ז בהשוואה בין השנים בשכבת גיל זו.

עיון בנתונים מעלה כי:

- הישגי התלמידים במבחן במדע וטכנולוגיה לכיתות ח' בכלל בתי"ס עלו בתשע"א ב- 19 נקודות בסולם הרב-שנתי בהשוואה לתש"ע, זאת בהמשך למגמה שנרשמה בשנים תשס"ח-תש"ע של עלייה בהישגים.
- בקרב התלמידים דוברי העברית ניכרת מגמה של עלייה הדרגתית ועקבית בהישגים במהלך ארבע השנים. בתשע"א עלו ההישגים ב- 13 נק' בהשוואה לתש"ע. לעומת זאת, בקרב התלמידים דוברי הערבית נרשמו בשנתיים האחרונות עליות ניכרות בהישגים: 31 נק' בתשע"א בהשוואה לתש"ע, ו- 35 נק' בתש"ע בהשוואה לתשס"ט.
- הישגי התלמידים דוברי העברית גבוהים מהישגי התלמידים דוברי הערבית. הפער לטובת דוברי העברית הצטמצם מאד במהלך השנים והוא עומד בתשע"א על 22 נק' (בהשוואה לפער של 47 נק' בשנת תשס"ח).
- בשני מגזרי השפה לא חלו שינויים של ממש בפוזר הציונים (ס"ת) של התלמידים לאורך השנים.

הערה: נתוני תשע"א שבתרשים 2 ובלוח 3 אינם כוללים את ציוניהם של תלמידים שנבחנו ב- 90 כיתות מבחן (רגילות ומותאמות) בהן קיים חשד לפגיעה בטוהר הבחינות. כיתות אלו מהוות 9% מסך כיתות המבחן, 3 כיתות מתוך 720 במגזר דובר העברית ו- 87 כיתות מתוך 287 במגזר דובר הערבית.

הישגים במבחני המיצ"ב תשע"א בכיתות ח' ובכיתות ח'

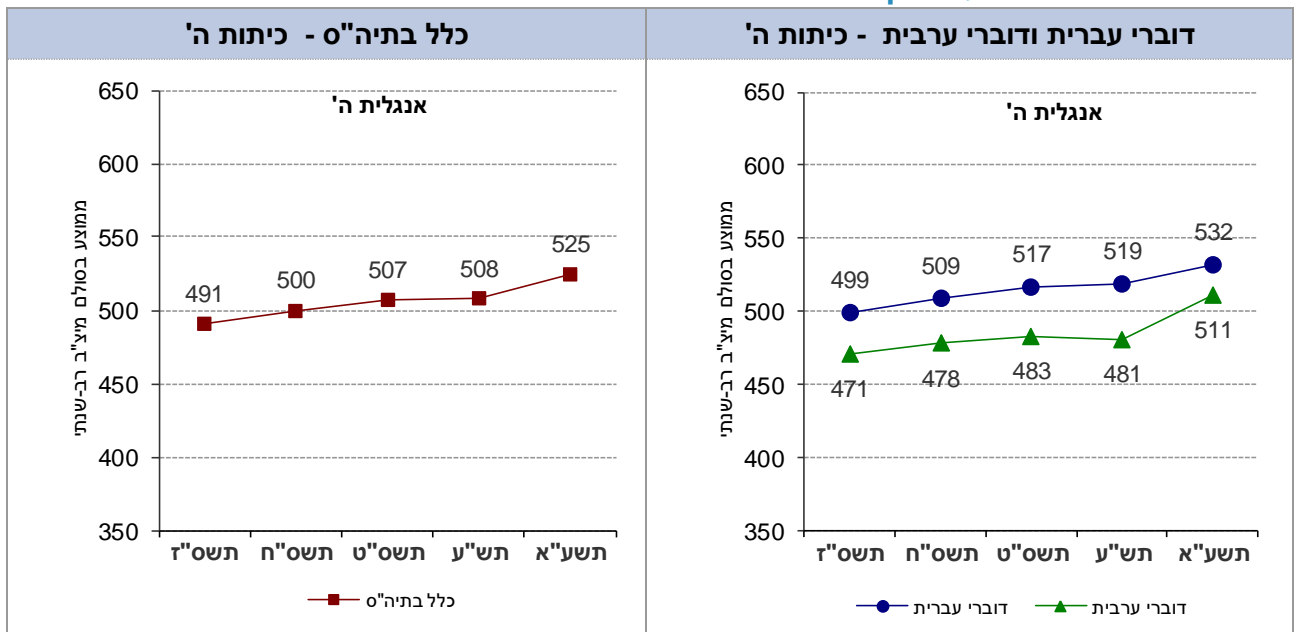
המבחנים באנגלית כיתות ה'

המבחן באנגלית לכיתות ה' בדק את מידת שליטתם של התלמידים בנושאים מרכזיים מתוך תכנית הלימודים באנגלית. הנושאים במבחן היו: הבנת הנשמע (Access to Information from Spoken Texts), הבנת הנקרא (Access to Information from Written Texts), והבעה בכתב (Written Presentation). שאלות ההבנה במבחן כללו ארבעה ממדי הבנה: הבנת המשמעות הגלויה (Literal Comprehension), אינטגרציה (Integration), הסקה (Inference) והבעת דעה אישית (Personal Response).

לוח 4: ממוצעים וסטיות תקן באנגלית לכיתות ה' בכלל בתי הספר ולפי מגזרי שפה

אנגלית ה'	כלל בתי הספר			דוברי עברית			דוברי ערבית		
	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N
תשס"ז	103	491	18,457	100	499	12,925	106	471	5,532
תשס"ח	100	500	21,334	96	509	14,408	107	478	6,926
תשס"ט	100	507	21,085	97	517	14,986	104	483	6,099
תש"ע	99	508	19,348	95	519	13,436	103	481	5,912
תשע"א	91	525	19,953	92	532	13,680	85	511	6,273

תרשים 3: ממוצעי הציון הכולל באנגלית לכיתות ה' בכלל בתי הספר ולפי מגזרי שפה

עיון בנתונים מעלה כי:

- הישגי כלל התלמידים במבחן באנגלית לכיתות ה' בכלל בתי"ס עלו בתשע"א ב- 17 נק' בהשוואה לתש"ע, זאת בהמשך למגמה שנרשמה בתשס"ז-תש"ע. בסה"כ במהלך חמש השנים חלה עלייה ניכרת של 34 נק'.
- מגמה דומה נרשמה בקרב דוברי העברית. הישגי התלמידים דוברי העברית עלו בתשע"א (13 נק') בהשוואה לתש"ע. לעומת זאת, במגזר דוברי העברית נרשמה עלייה ניכרת בהישגים (30 נק') בהשוואה לתש"ע, זאת לאחר שבשנים תשס"ז-תש"ע ההישגים עלו רק במעט (10 נק' בסה"כ).
- הישגי התלמידים דוברי העברית גבוהים מהישגי התלמידים דוברי הערבית. ברם, הפער לטובת דוברי העברית הצטמצם באורח משמעותי בתשע"א (מ-38 נקודות בתש"ע ל- 21 נק' בתשע"א).
- בקרב דוברי העברית נרשם צמצום קל והדרגתי בפיזור הציונים (ס"ת) לאורך השנים (8 נק' בין תשס"ז לתשע"א). לעומת זאת, פיזור הציונים של התלמידים דוברי הערבית קטן באורח ניכר בתשע"א (18 נק') בהשוואה לשנת תש"ע. צמצום הפער בין דוברי העברית לדוברי הערבית והירידה בפיזור הציונים בכל אחד מהמגזרים בנפרד הביאו לירידה של 8 נק' בפיזור הציונים של כלל התלמידים בתשע"א בהשוואה לתש"ע.

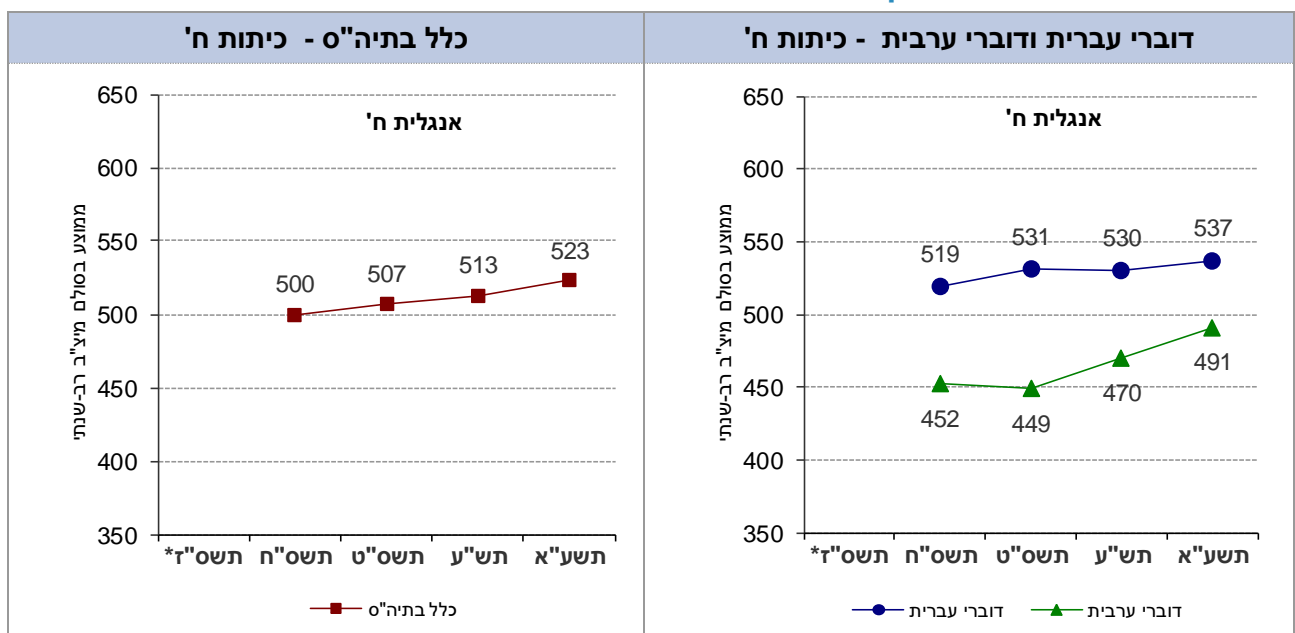
כיתות ח'

המבחן באנגלית לכיתות ח' בדק את מידת שליטתם של התלמידים בנושאים מרכזיים מתוך תכנית הלימודים באנגלית. **הנושאים במבחן היו:** הבנת הנשמע (Access to Information from Spoken Texts), הבנת הנקרא (Access to Information from Written Texts), והבעה בכתב (Written presentation). שאלות ההבנה במבחן כללו ארבעה **ממדי הבנה:** הבנת המשמעות הגלויה (Literal Comprehension), אינטגרציה (Integration), הסקה (Inference) והבעת דעה אישית (Personal Response).

לוח 5: ממוצעים וסטיות תקן בהישגים באנגלית לכיתות ח' בכלל בתי הספר ולפי מגזרי שפה

אנגלית ח'	כלל בתי הספר			דוברי עברית			דוברי ערבית		
	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N
תשס"ח	100	500	18,995	99	519	13,142	86	452	5,853
תשס"ט	100	507	19,083	95	531	13,754	87	449	5,329
תש"ע	97	513	19,269	92	530	14,089	95	470	5,180
תשע"א	85	523	18,266	83	537	13,197	80	491	5,069

תרשים 4: ממוצעי הציון הכולל באנגלית לכיתות ח' בכלל בתי הספר ולפי מגזרי שפה

* בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא התאפשר לכלול את שנת תשס"ז בהשוואה בין השנים בשכבת גיל זו.

- עיון בנתונים מעלה כי:
- הישגי התלמידים **בכלל בתי"ס** במבחן באנגלית לכיתות ח' עלו באורח מתון בשנים תשס"ח-תשע"א. בתשע"א עלו הישגי התלמידים ב-10 נקודות בסולם הרב-שנתי בהשוואה לתש"ע, ובסה"כ ההישגים עלו ב-23 נק' במהלך ארבע השנים.
 - מגמה דומה נרשמה בקרב **דוברי העברית**. הישגי התלמידים **דוברי העברית עלו במעט** בתשע"א (7 נק') בהשוואה לתש"ע, ובסה"כ הם עלו ב-18 נק' לאורך השנים. לעומת זאת, בקרב **דוברי הערבית** חלה בתשע"א עלייה משמעותית של 21 נק' בהשוואה לתש"ע. עלייה זו מצטרפת לעלייה זהה שנרשמה בשנת תש"ע (בסה"כ 42 נק' בשנים תש"ע-תשע"א).
 - הישגי התלמידים דוברי העברית **גבוהים** מהישגי התלמידים דוברי הערבית גם בתשע"א. עם זאת הפער **לטובת דוברי העברית הצטמצם** בתשע"א והוא עומד על 46 נק', זאת בהשוואה לפער של 60 נק' בתש"ע.
 - בשני מגזרי השפה חלה ירידה משמעותית בפיזור הציונים בתשע"א בהשוואה לתש"ע. כתוצאה מכך, ובעקבות צמצום הפער בין דוברי העברית לדוברי הערבית, נרשמה ירידה של 12 נק' בפיזור הציונים בקרב כלל התלמידים.

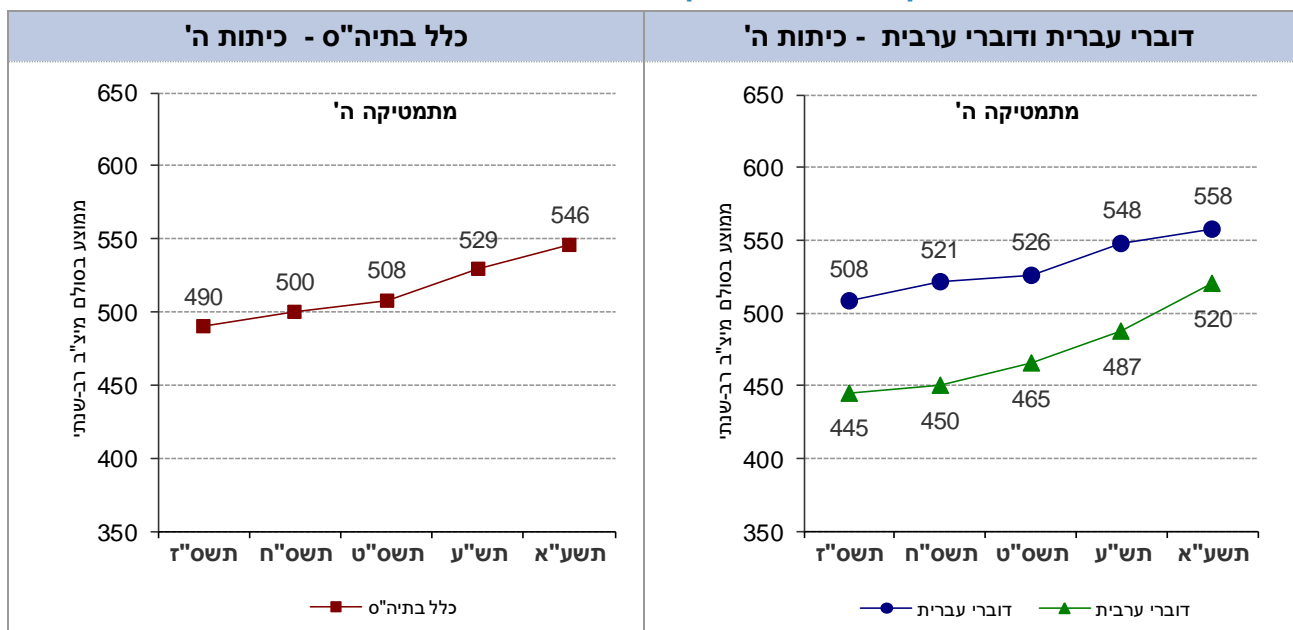
המבחנים במתמטיקה כיתות ה'

המבחן במתמטיקה לכיתות ה' בדק את מידת שליטתם של התלמידים בנושאים מתוך תכנית הלימודים החדשה במתמטיקה (שפורסמה ב-2006). המבחן כלל שאלות המשקפות את הנושאים והעקרונות המופיעים בתכנית הלימודים ואשר בדקו את ההבנה והשליטה במיומנויות מתמטיות הנלמדות בכיתות א'-ה'. **הנושאים במבחן היו:** מספרים שלמים, שברים, גיאומטריה ומדידות. שאלות המבחן בדקו **מיומנויות חשיבה** ברמות שונות: ידע וזיהוי, חשיבה אלגוריתמית, חשיבה תהליכית (יישום ותובנה חשבונית), חיפוש פתוח והנמקה.

לוח 6: ממוצעים וסטיות תקן במתמטיקה לכיתות ה' בכלל בתי הספר ולפי מגזרי שפה

דוברי ערבית			דוברי עברית			כלל בתי הספר			מתמטיקה ה'
ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	
96	445	5,642	93	508	14,184	98	490	19,826	תשס"ז
97	450	5,941	93	521	13,884	100	500	19,825	תשס"ח
95	465	6,039	93	526	13,642	98	508	19,681	תשס"ט
99	487	6,876	84	548	14,164	93	529	21,040	תש"ע
86	520	6,708	78	558	15,352	82	546	22,060	תשע"א

תרשים 5: ממוצעי הציון הכולל במתמטיקה לכיתות ה' בכלל בתי הספר ולפי מגזרי שפה

עיון בנתונים מעלה כי:

- ניכרת מגמה של **עלייה הדרגתית** בהישגי התלמידים **בכלל בתי"ס** במבחן במתמטיקה לכיתות ה' על פני חמש השנים. בתשע"א עלו הישגי התלמידים ב-17 נקודות בסולם הרב-שנתי בהשוואה לתש"ע.
- מגמת **העלייה** בהישגים לאורך השנים נרשמה **בשני מגזרי השפה**. בתשע"א חלה בקרב דוברי העברית **עלייה קלה** של 10 נק' בהשוואה לתש"ע, ובקרב דוברי הערבית חלה **עלייה ניכרת** של 33 נק'.
- הישגי התלמידים דוברי העברית **גבוהים** מהישגי התלמידים דוברי הערבית. בתשע"א הפער **לטובת** דוברי העברית **הצטמצם** מאד והוא עומד על 38 נק', זאת בהשוואה לפער של כ-60 נקודות בשנים תשס"ז-תש"ע.
- פיזור הציונים (ס"ת) של התלמידים דוברי העברית קטן בתשע"א ב-6 נק' בהשוואה לתש"ע, ושל התלמידים דוברי הערבית ב-13 נק'. הירידה בפיזור הציונים בכל אחד מהמגזרים בנפרד וצמצום הפער בהישגים בין המגזרים, הביאו לירידה של 11 נק' בפיזור הציונים של כלל התלמידים.

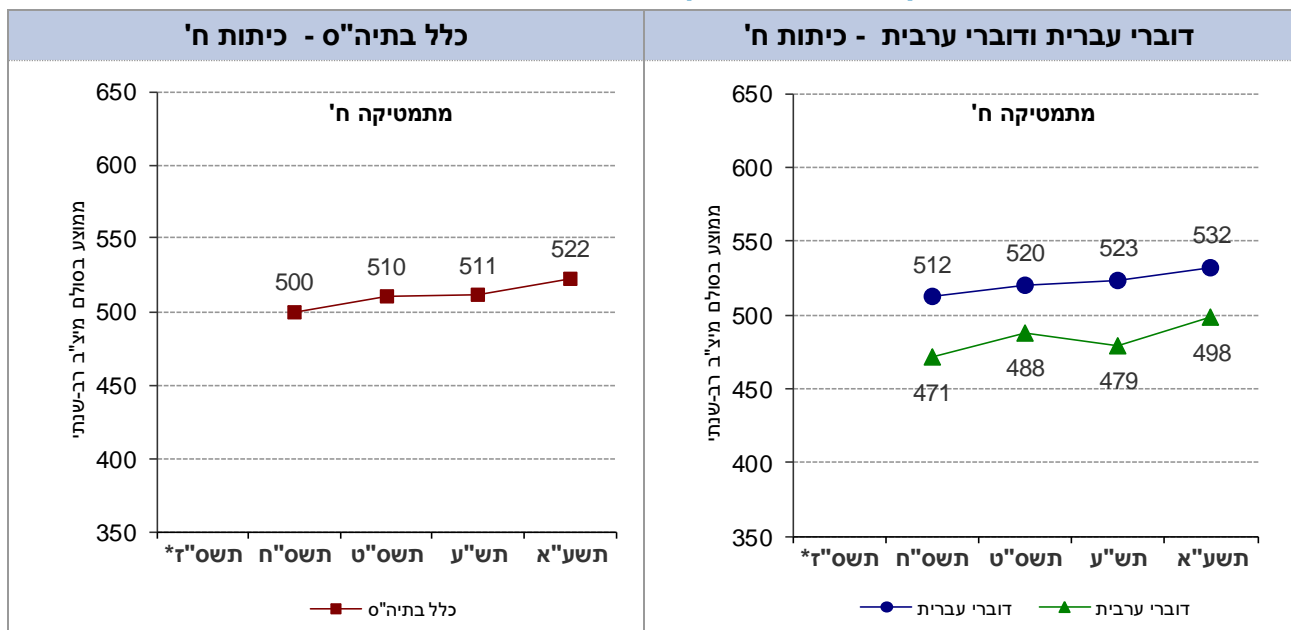
כיתות ח'

המבחן במתמטיקה לכיתות ח' בדק את מידת שליטתם של התלמידים בנושאים מתוך **תכנית הלימודים החדשה** במתמטיקה תוך התמקדות בנושאים/תחומים הנלמדים בכיתות ז'-ח'. המבחן כלל פריטים המשקפים את התחומים העיקריים בתכנית הלימודים תחום מספרי, תחום אלגברי ותחום גיאומטרי. שאלות המבחן נוסחו ברוח תכנית הלימודים החדשה ובדקו גם **מיומנויות חשיבה** ברמות שונות: ידע וזיהוי, חשיבה אלגוריתמית, חשיבה תהליכית, חיפוש פתוח והנמקה.

לוח 7: ממוצעים וסטיות תקן במתמטיקה לכיתות ח' בכלל בתי הספר ולפי מגזרי שפה

דוברי ערבית			דוברי עברית			כלל בתי הספר			מתמטיקה ח'
ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	
89	471	4,758	102	512	13,475	100	500	18,233	תשס"ח
94	488	5,124	100	520	13,221	99	510	18,345	תשס"ט
92	479	5,905	101	523	13,399	101	511	19,304	תש"ע
92	498	5,867	97	532	14,470	97	522	20,337	תשע"א

תרשים 6: ממוצעי הציון הכולל במתמטיקה לכיתות ח' בכלל בתי הספר ולפי מגזרי שפה

*בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא התאפשר לכלול את שנת תשס"ז בהשוואה בין השנים בשכבת גיל זו.

עיון בנתונים מעלה כי:

- הישגי התלמידים במבחן מתמטיקה לכיתות ח' בכלל בתי"ס עלו בתשע"א ב- 11 נק' בסולם הרב-שנתי בהשוואה לתש"ע, זאת לאחר שההישגים נותרו בתש"ע ללא שינוי של ממש בהשוואה לתשס"ט.
- בסה"כ, ההישגים עלו במצטבר באורח מתון (ב- 22 נק') במהלך השנים תשס"ח-תשע"א.
- מגמה דומה מצטיירת בקרב דוברי העברית: בתשע"א עלו הישגי התלמידים דוברי העברית ב- 9 נק' לעומת שנת תש"ע בה נרשמה יציבות בהישגים. בסה"כ הישגי דוברי העברית עלו במהלך ארבע השנים ב- 20 נק'.
- בקרב דוברי הערבית נצפתה במהלך השנים מגמה מעורבת. בתשע"א חלה עלייה מתונה של 19 נק' בהשוואה לתש"ע, זאת לאחר ירידה קלה של 9 נק' שנרשמה בתש"ע. במהלך ארבע השנים נרשמה עלייה כוללת של 27 נק'.
- הישגי התלמידים דוברי העברית גבוהים מהישגי התלמידים דוברי הערבית. בתשע"א עמד הפער על 34 נק' בדומה לפער שנרשם בשנת תשס"ט (32 נק').
- בשני מגזרי השפה לא חל שינוי של ממש בפיזור הציונים (ס"ת) בארבע השנים.

המבחנים בעברית

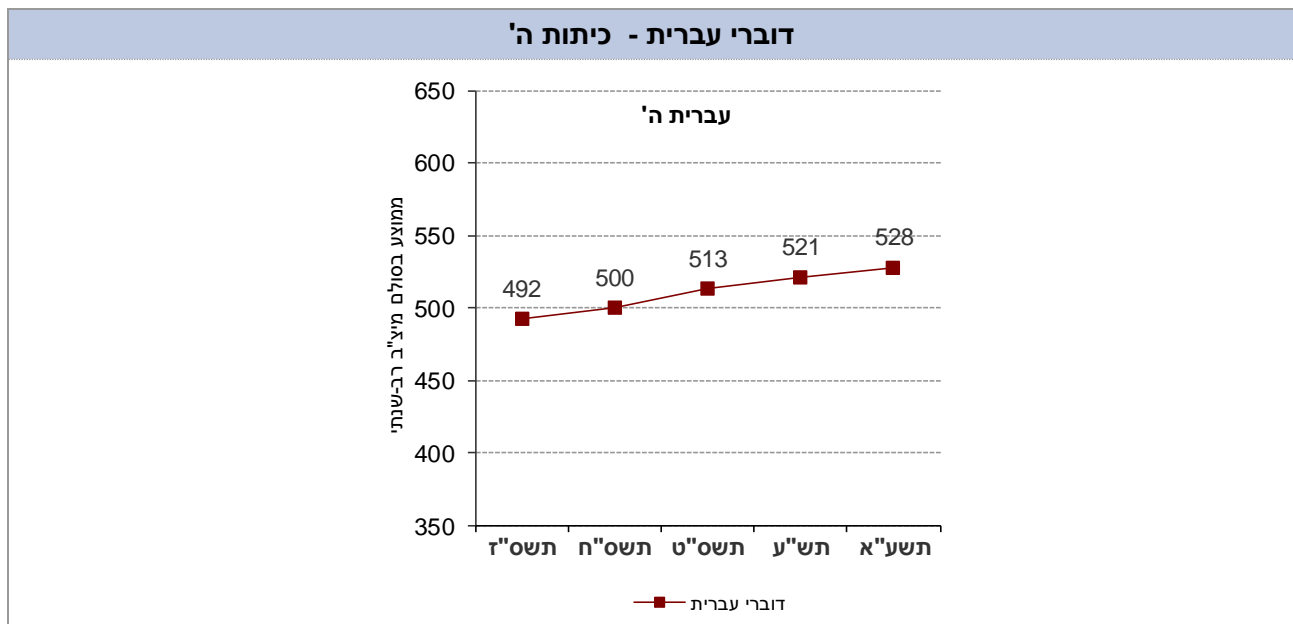
כיתות ה'

המבחן בעברית לכיתות ה' נועד להעריך את רמת השליטה של התלמידים בתחום החינוך הלשוני על סמך תכנית הלימודים בעברית לבית הספר היסודי. הנושאים במבחן היו: הבנת הנקרא, הבעה בכתב ולשון ומטה-לשון. נושא הבנת הנקרא נבדק באמצעות שאלות המתייחסות לטקסטים משלוש סוגות: סיפור, טקסט מידע וטקסט שימושי. שאלות ההבנה במבחן בדקו שלושה ממדי הבנה: הבנת המשמעות הגלויה בטקסט; הבנת המשתמע מתוך הטקסט; יישום, הערכה וביקורת. מבחן זה מועבר לדוברי עברית בלבד.

לוח 8: ממוצעים וסטיות תקן בהישגים בעברית לכיתות ה'

דוברי עברית			עברית ה'
ס"ת	ממוצע	N	
106	492	13,899	תשס"ז
100	500	13,904	תשס"ח
91	513	13,653	תשס"ט
82	521	14,138	תש"ע
72	528	15,406	תשע"א

תרשים 7: ממוצעי הציון הכולל בעברית לכיתות ה'

עיון בנתונים מעלה כי:

- ניכרת מגמה של עלייה הדרגתית בהישגי התלמידים במבחן בעברית לכיתות ה' על פני חמש השנים. בתשע"א עלו הישגי התלמידים ב-7 נקודות בסולם הרב-שנתי, זאת בהמשך לעליות דומות שנצפו בשנים הקודמות. בסה"כ, ההישגים עלו באורח משמעותי (ב-36 נק') במהלך השנים תשס"ז-תשע"א.
- פיזור הציונים (ס"ת) במבחן זה הולך ומצטמצם עם השנים. בסה"כ חלה ירידה של 34 נק' בפיזור הציונים במהלך השנים תשס"ז-תשע"א.

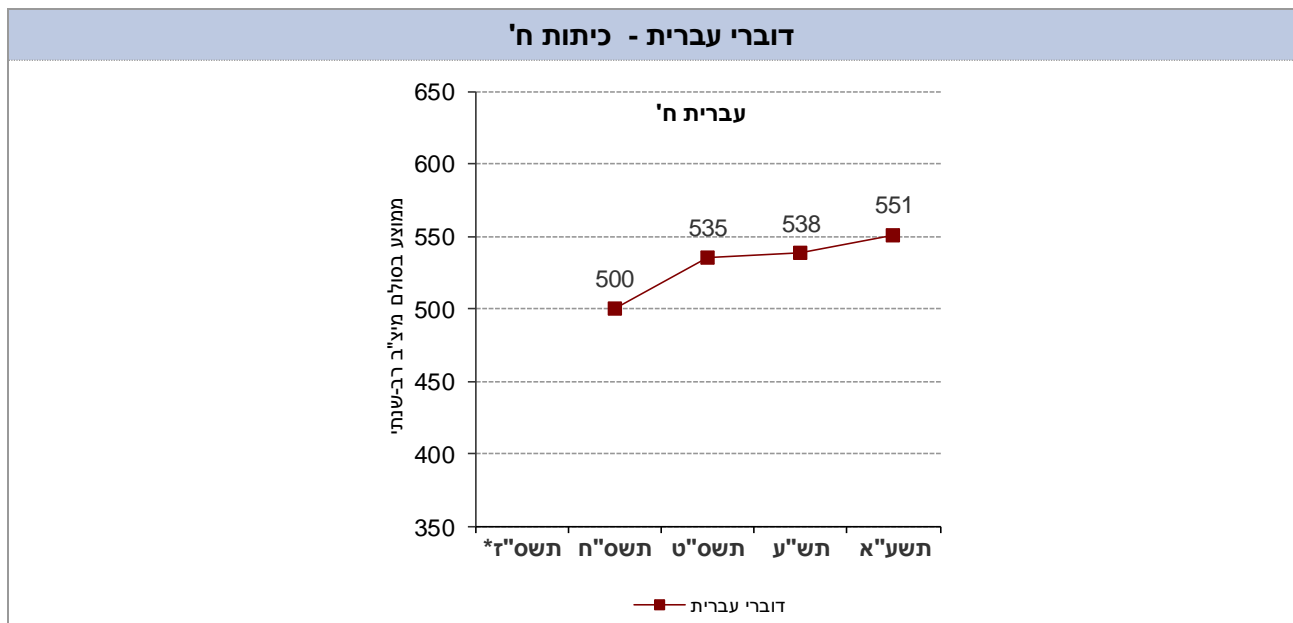
כיתות ח'

המבחן בעברית לכיתות ח' נועד להעריך את רמת השליטה של התלמידים בתחום החינוך הלשוני על סמך תכנית הלימודים לבית הספר העל-יסודי. **הנושאים במבחן היו:** הבנת הנקרא, הבעה בכתב ולשון ומטה-לשון. נושא הבנת הנקרא נבדק באמצעות שאלות המתייחסות לטקסטים משלוש סוגות: טקסט טיעון/שכנוע, טקסט מידע וטקסט שימושי. שאלות ההבנה במבחן בדקו שלושה **ממדי הבנה:** איתור מידע וארגונו מחדש; פרשנות והיסק; הערכה וביקורת. מבחן זה מועבר לדוברי עברית בלבד.

לוח 9: ממוצעים וסטיות תקן בהישגים בעברית לכיתות ח'

דוברי עברית			עברית ח'
ס"ת	ממוצע	N	
100	500	13,933	תשס"ח
98	535	13,376	תשס"ט
92	538	13,445	תש"ע
92	551	14,528	תשע"א

תרשים 8: ממוצעי הציון הכולל בעברית לכיתות ח'

* בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא התאפשר לכלול את שנת תשס"ז בהשוואה בין השנים בשכבת גיל זו.

עיון בנתונים מעלה כי:

- בתשע"א חלה עלייה בהישגי התלמידים במבחן בעברית לכיתות ח' בהשוואה להישגיהם בשנת תש"ע (13 נק'). בסה"כ, בין השנים תשס"ח-תשע"א חלה עלייה ניכרת של 51 נקודות בסולם הרב-שנתי.
- לא חל שינוי בפיזור הציונים (ס"ת) של התלמידים בתשע"א בהשוואה לתש"ע.

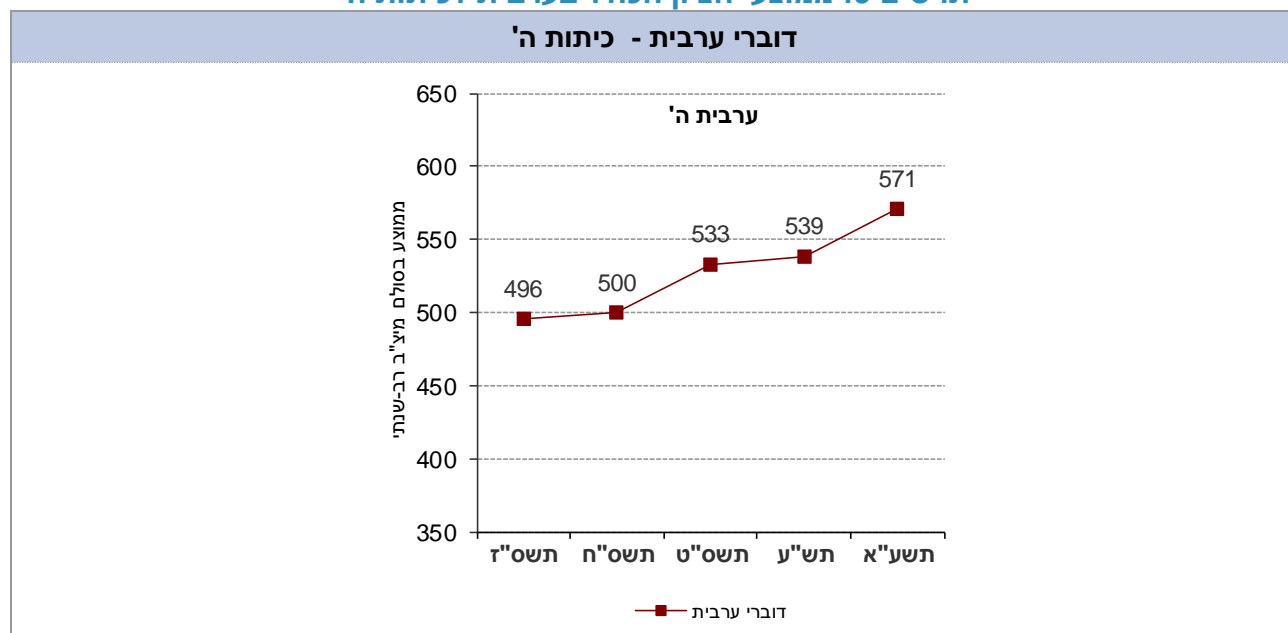
המבחנים בערבית כיתות ה'

המבחן בערבית לכיתות ה' נועד להעריך את רמת השליטה של התלמידים בתחום החינוך הלשוני על סמך תכנית הלימודים בערבית לביה"ס היסודי. הנושאים במבחן היו: הבנת הנקרא, הבעה בכתב וידע לשוני. נושא הבנת הנקרא נבדק באמצעות שאלות המתייחסות לטקסטים משלוש סוגות: טקסט נרטיבי, טקסט מידע וטקסט שימושי. שאלות ההבנה במבחן מייצגות ארבעה ממדי הבנה: הבנת המשמעות הגלויה בטקסט; הבנת המשתמע מתוך הטקסט; פרשנות, מיזוג ויישום של רעיונות מידע; הערכה של התוכן וזיהוי תפקידם של הרכיבים הלשוניים והטקסטואליים. מבחן זה מועבר לדוברי ערבית בלבד.

לוח 10: ממוצעים וסטיות תקן בערבית לכיתות ה'

ערבית ה'	דוברי ערבית		
	ממוצע	N	ס"ת
תשס"ז	496	5,597	103
תשס"ח	500	6,097	100
תשס"ט	533	6,058	95
תש"ע	539	6,882	95
תשע"א	571	6,659	84

תרשים 9: ממוצעי הציון הכולל בערבית לכיתות ה'

עיון בנתונים מעלה כי:

- בשנת תשע"א נרשמה עלייה ניכרת בהישגי התלמידים במבחן בערבית לכיתות ה' בהשוואה להישגיהם בתש"ע - 32 נקודות בסולם הרב-שנתי.
- בסה"כ, במהלך חמש השנים תשס"ז-תשע"א חלה עלייה גדולה מאד בהישגי התלמידים במבחן זה - 75 נקודות בסולם הרב שנתי.
- פיזור הציונים (ס"ת) של התלמידים קטן בתשע"א בהשוואה לשנים קודמות. בסה"כ נרשמה ירידה של 19 נק' בפיזור הציונים בתשע"א בהשוואה לתשס"ז.

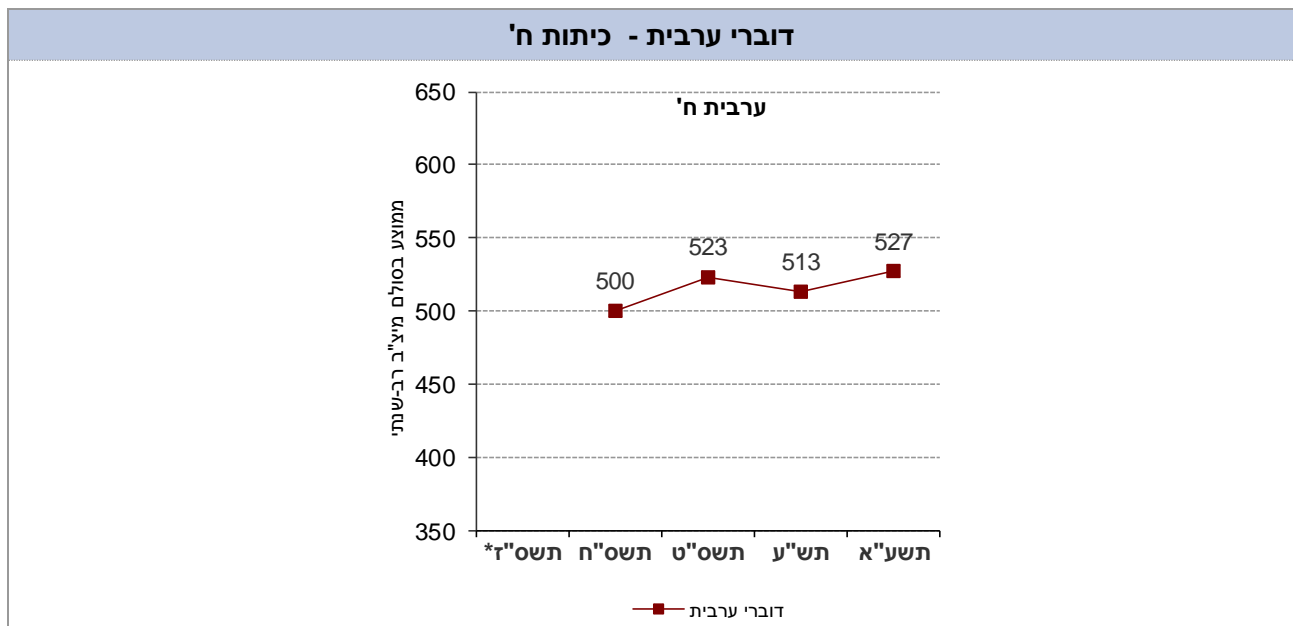
כיתות ח'

המבחן בערבית לכיתות ח' נועד להעריך את רמת השליטה של התלמידים בתחום החינוך הלשוני על סמך תכנית הלימודים בערבית לבית הספר העל-יסודי. **הנושאים במבחן היו:** הבנת הנקרא, הבעה בכתב וידע לשוני. נושא הבנת הנקרא נבדק באמצעות שאלות המתייחסות לטקסטים משלוש סוגות: טקסט נרטיבי, טקסט מידע וטקסט שימושי. שאלות ההבנה במבחן בדקו **שלושה ממדי הבנה:** איתור מידע וארגונו מחדש; פרשנות והיסק; הערכה וביקורת. מבחן זה מועבר לדוברי ערבית בלבד.

לוח 11: ממוצעים וסטיות תקן בערבית לכיתות ח'

דוברי ערבית			ערבית ח'
ס"ת	ממוצע	N	
100	500	4,971	תשס"ח
80	523	5,374	תשס"ט
88	513	6,031	תש"ע
90	527	5,913	תשע"א

תרשים 10: ממוצעי הציון הכולל בערבית לכיתות ח'

* בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא התאפשר לכלול את שנת תשס"ז בהשוואה בין השנים בשכבת גיל זו.

עיון בנתונים מעלה כי:

- הישגי התלמידים במבחן בערבית לכיתות ח' עלו בתשע"א -ב- 14 נקודות בסולם המיצ"ב הרב-שנתי בהשוואה לתש"ע, זאת לאחר ירידה של 10 נק' בתש"ע בהשוואה לתשס"ט. **בסה"כ**, בין השנים תשס"ח-תשע"א עלו באופן מתון הישגי התלמידים - 27 נקודות בסולם הרב-שנתי.
- בשנת תשע"א לא חל שינוי של ממש בפיזור הציונים (ס"ת) בהשוואה לשנת תש"ע.

סיכום ההישגים במבחני המיצ"ב תשע"א בכיתות ה' ובכיתות ח'

בשנת הלימודים תשע"א חלה עלייה בהישגי התלמידים במבחני המיצ"ב בכיתות ה' ו-ח', וזאת בכל המקצועות שנבדקו: מדע וטכנולוגיה, אנגלית, מתמטיקה ושפת-אם (עברית וערבית), ובקרב שני מגזרי השפה: דוברי העברית ודוברי הערבית.

כיתות ה'

- הישגי התלמידים במבחני המיצ"ב תשע"א בכיתות ה' בקרב כלל התלמידים ובמגזרי השפה מצביעים על עלייה בתחומי הדעת השונים בהשוואה לשנה הקודמת.
 - בקרב התלמידים במגזר דובר העברית נרשמו עליות קלות או מתונות בהישגים: 13 נקודות בסולם הרב-שנתי במבחן באנגלית, 10 נקודות במתמטיקה, 7 נקודות בשפת-אם עברית, ו- 5 נקודות במדע וטכנולוגיה.
 - בקרב התלמידים במגזר דובר הערבית נרשמו על פי רוב עליות ניכרות בהישגים: במתמטיקה עלו ההישגים ב- 33 נקודות, בשפת-אם ערבית ב- 32 נק', באנגלית ב-30 נק' ובמדע וטכנולוגיה חלה עלייה מתונה של 13 נקודות בסולם הרב-שנתי.
- אשר למגמה על פני חמש שנים (תשס"ז - תשע"א):
 - מצטיירת מגמה של עלייה בהישגי כלל התלמידים במבחני המיצ"ב בכיתות ה' על פני חמש השנים תשס"ז-תשע"א. עוצמת השינוי בהישגים משתנה בין תחומי הדעת ובין מגזרי השפה.
 - בקרב התלמידים במגזר דובר העברית, השינויים בהישגים שנרשמו בין השנים תשס"ז לתשע"א הובילו לעלייה כוללת ניכרת בשלושה מקצועות: במתמטיקה 50 נקודות, בשפת-אם עברית 36 נקודות ובאנגלית 33 נקודות. במקצוע מדע וטכנולוגיה העלייה הכוללת בהישגים מתונה יותר - 16 נקודות.
 - השינויים בהישגים שנרשמו בין השנים תשס"ז לתשע"א בקרב התלמידים במגזר דובר הערבית הובילו לעלייה כוללת גדולה מאד בשלושה מקצועות: במתמטיקה ובשפת-אם ערבית נרשמה עלייה כוללת של 75 נקודות, ובמדע וטכנולוגיה 65 נקודות. עלייה כוללת מדודה יותר נרשמה באנגלית - 40 נקודות.

כיתות ח'

- בדומה, הישגי התלמידים במבחני המיצ"ב תשע"א בכיתות ח' בקרב כלל התלמידים ובמגזרי השפה מצביעים על עלייה בתחומים השונים בהשוואה לשנה הקודמת.
 - בקרב תלמידים במגזר דובר העברית בתשע"א נרשמו עליות קלות או מתונות בהישגים: 13 נקודות בשפת-אם עברית ובמדע וטכנולוגיה, 9 נקודות במתמטיקה, ו-7 נקודות באנגלית.
 - גם בקרב התלמידים במגזר דובר הערבית נרשמו בתשע"א עליות בהישגים: עלייה ניכרת של 31 נקודות במדע וטכנולוגיה, עלייה מתונה יותר של כ- 20 נקודות באנגלית ובמתמטיקה, ועלייה מתונה של 14 נקודות בשפת-אם ערבית.
- אשר למגמה על פני ארבע שנים (תשס"ח - תשע"א):
 - מצטיירת מגמה של עלייה בהישגי כלל התלמידים במבחני המיצ"ב בכיתות ח' על פני ארבע השנים תשס"ח-תשע"א. גם כאן, בדומה לכיתות ה', עוצמת השינוי בהישגים משתנה בין תחומי הדעת ובין מגזרי השפה.
 - בארבע השנים האחרונות חלה עלייה כוללת ניכרת בהישגי התלמידים דוברי העברית בשני מקצועות: בשפת-אם עברית 51 נקודות, ובמדע וטכנולוגיה 34 נקודות. במתמטיקה ובאנגלית נרשמה עלייה כוללת מתונה יותר של כ- 20 נקודות.
 - בקרב התלמידים במגזר דובר הערבית נרשמה בארבע השנים עלייה כוללת מתונה של 27 נקודות בסולם הרב שנתי במקצועות שפת-אם ערבית ומתמטיקה. לעומת זאת, בהישגי התלמידים באנגלית נרשמה עלייה כוללת ניכרת של 39 נקודות, ובמדע וטכנולוגיה נרשמה עלייה גדולה מאד - 59 נקודות.

**פערים בהישגים בכיתות ה' ובכיתות ח'
לפי מגזר שפה**

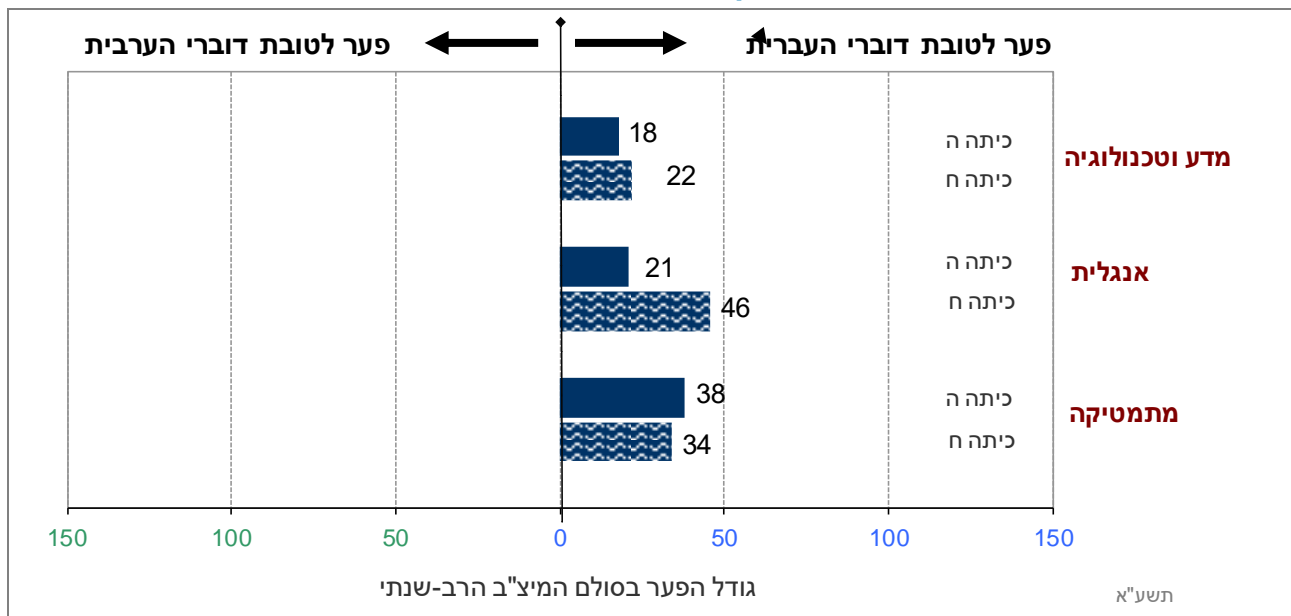
פערים בהישגים במבחני המיצ"ב בכיתות ה' ובכיתות ח'

פערים בהישגיהם של דוברי עברית ודוברי ערבית

נקדים ונאמר כי מבחני המיצ"ב במתמטיקה ובמדע וטכנולוגיה מתורגמים ומותאמים מעברית לערבית בהליך מקצועי ומבוקר. במבחנים באנגלית, הגרסאות לדוברי עברית ולדוברי ערבית זהות, למעט ההוראות וההנחיות לאורך המבחן, הניתנות בעברית ובערבית, בהתאמה. הליך זה מאפשר להתייחס למבחנים הניתנים לתלמידים משני מגזרי השפה כאל מבחנים מקבילים, ולערוך השוואה תקפה של ההישגים בשלושת המקצועות האלה בין דוברי העברית לעמיתיהם דוברי הערבית. בניגוד לכך, אי-אפשר לערוך השוואה בין תוצאות המבחנים בשפת-אם עברית לבין התוצאות המקבילות בערבית, שכן כל מגזר שפה נבחן במבחן אחר, שפותח בידי צוותים נפרדים, וועדות היגוי אחרות, ומושתת על תוכניות לימודים שונות.

בלוחות 11-2 שבפרק הקודם הוצגו נתוני ההישגים (ממוצעים וסטיות תקן) של תלמידים דוברי עברית ודוברי ערבית במבחני המיצ"ב לכיתות ה' ו-ח' בשנים תשס"ז-תשע"א. בתרשים הבא מוצגים באופן גרפי נתוני הפערים בין הישגיהם של תלמידים דוברי עברית ודוברי ערבית במבחני המיצ"ב תשע"א לכיתות ה' ו-ח' במדע וטכנולוגיה, אנגלית ומתמטיקה. בלוח שלאחריו מוצגים הפערים בין הישגיהם של תלמידים דוברי עברית ודוברי ערבית במקצועות מדע וטכנולוגיה, אנגלית ומתמטיקה על פני חמש השנים. הפערים המדווחים מחושבים על פי ההפרש שבין ממוצעי דוברי העברית ודוברי הערבית, במונחי סולם המיצ"ב הרב-שנתי.

תרשים 11: פערים בהישגים בין דוברי עברית לדוברי ערבית במיצ"ב תשע"א

לוח 12: פערים בהישגים בין דוברי עברית לדוברי ערבית בשנים תשס"ז-תשע"א

פערים בין דוברי עברית ודוברי ערבית*					
תשע"א	תש"ע	תשס"ט	תשס"ח	תשס"ז	
מדע וטכנולוגיה					
18	26	40	80	67	ה'
22	40	66	47	**	ח'
אנגלית					
21	38	34	31	28	ה'
46	60	82	67	**	ח'
מתמטיקה					
38	61	61	71	63	ה'
34	44	32	41	**	ח'

* לצורך חישוב הפערים הופחתו נתוניהם של דוברי הערבית מנתוניהם של דוברי העברית.
 ** בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא התאפשר לכלול את נתוני שנת תשס"ז בהשוואה בין השנים בשכבת גיל זו.

עיון בנתונים בתרשים 11 ולוח 12 מעלה:

פערים בהישגים בין דוברי עברית לדוברי ערבית בשנה"ל תשע"א:

- בשתי דרגות הכיתה (ה' ו-ח') קיים באופן עקבי פער בהישגים לטובת התלמידים דוברי העברית בהשוואה לעמיתיהם דוברי הערבית, וזאת בכל שלושת תחומי הדעת.
 - בכיתות ה' הפער הגדול ביותר בהישגים לטובת דוברי העברית התקבל במתמטיקה - 38 נקודות בסולם הרב-שנתי. באנגלית נמצא פער של 21 נקודות, ובמדע וטכנולוגיה נמצא הפער הקטן ביותר לטובת דוברי העברית-18 נקודות.
 - בכיתות ח' הפער הגדול ביותר בהישגים לטובת דוברי העברית התקבל באנגלית - 46 נקודות בסולם הרב-שנתי. במתמטיקה נמצא פער של 34 נקודות, ובמדע וטכנולוגיה נמצא הפער הקטן ביותר - 22 נקודות.
 - במקצוע אנגלית הפער בהישגים לטובת דוברי העברית גדול יותר בכיתות ח' בהשוואה לכיתות ה'. לעומת זאת נמצא כי במקצועות מדע וטכנולוגיה ומתמטיקה הפער לטובת דוברי העברית דומה בשתי דרגות הכיתה.
- השוואת פערים בהישגים בין מגזרי השפה לאורך השנים (כמפורט בלוח 12):**
- בתשע"א חל צמצום משמעותי בפערים בהישגים בין מגזרי השפה בהשוואה לשנים קודמות, וזאת בשתי דרגות הכיתה ובשלושת תחומי הדעת שנבדקו.
 - הצמצום בפערים נובע מכך שבקרב התלמידים במגזר דובר הערבית נצפו בתשע"א עליות גדולות יותר בהישגים בהשוואה לעליות שנצפו במגזר דובר העברית.
 - במבחן במדע וטכנולוגיה לכיתות ה' נרשם הצמצום הגדול ביותר בפער לטובת דוברי העברית: מ-67 נקודות בתשס"ז ל-18 נקודות בתשע"א (ירידה של 49 נקודות). במקצוע זה מצטיירת מגמה עקבית של צמצום הפער בין דוברי העברית לדוברי הערבית לאורך השנים (כאמור לעיל, בעקבות שיפור בהישגיהם של תלמידים דוברי ערבית).
 - במבחן במתמטיקה לכיתות ה' הפער בהישגים בין דוברי העברית לדוברי הערבית עמד בארבע השנים תשס"ז-תש"ע על כ-60 נקודות בסולם הרב שנתי. בתשע"א צומצם הפער באופן ניכר והוא עומד על 38 נקודות (ירידה של 23 נקודות בגודל הפער בהשוואה לתש"ע).
 - בשאר תחומי הדעת ודרגות הכיתה הצמצום בפער לטובת דוברי העברית מתון יותר.

פערים בהישגים לפי הרקע החברתי-כלכלי

לצורך ניתוח הפערים בין הישגי נבחנים מרמות שונות של רקע חברתי-כלכלי חולקו הנבחנים לשלוש קבוצות, לפי הרקע החברתי-כלכלי של כל אחד מהם - נמוך, בינוני, וגבוה (הסבר על חישוב המדד ר' במסגרת שלהלן). הניתוח בפרק זה נעשה בנפרד בעבור בתי הספר דוברי עברית ובעבור בתי הספר דוברי ערבית, זאת בכל אחד ממקצועות המיצ"ב ובכל אחת מדרגות הכיתה (ה' ו-ח').

חישוב מדד חברתי-כלכלי כראות התלמיד

לכל אחד מתלמידי בתי הספר בארץ חושב מדד המשקף את הרקע החברתי-כלכלי שלו. במדד זה משוקללים המאפיינים הבאים: השכלת אם ואב, הכנסה, פריפריאליות - מרחק מריכוזי אוכלוסייה גדולים, ועלייה מארצות מצוקה. ערכי המדד נמצאים בטווח {1,2,...,10} ומייצגים את עשירון התלמידים בהתפלגות כלל התלמידים בבתי הספר בארץ.

על בסיס מדד זה חולקו ערכי המדד החברתי-כלכלי של כלל הנבחנים לשלוש קבוצות המייצגות רמות שונות של הרקע החברתי-כלכלי האישי: רמה נמוכה – עשירונים 8-10; רמה בינונית- עשירונים 4-7; רמה גבוהה – עשירונים 1-3. כל תלמיד סווג בהתאם לאחת משלוש רמות אלו.

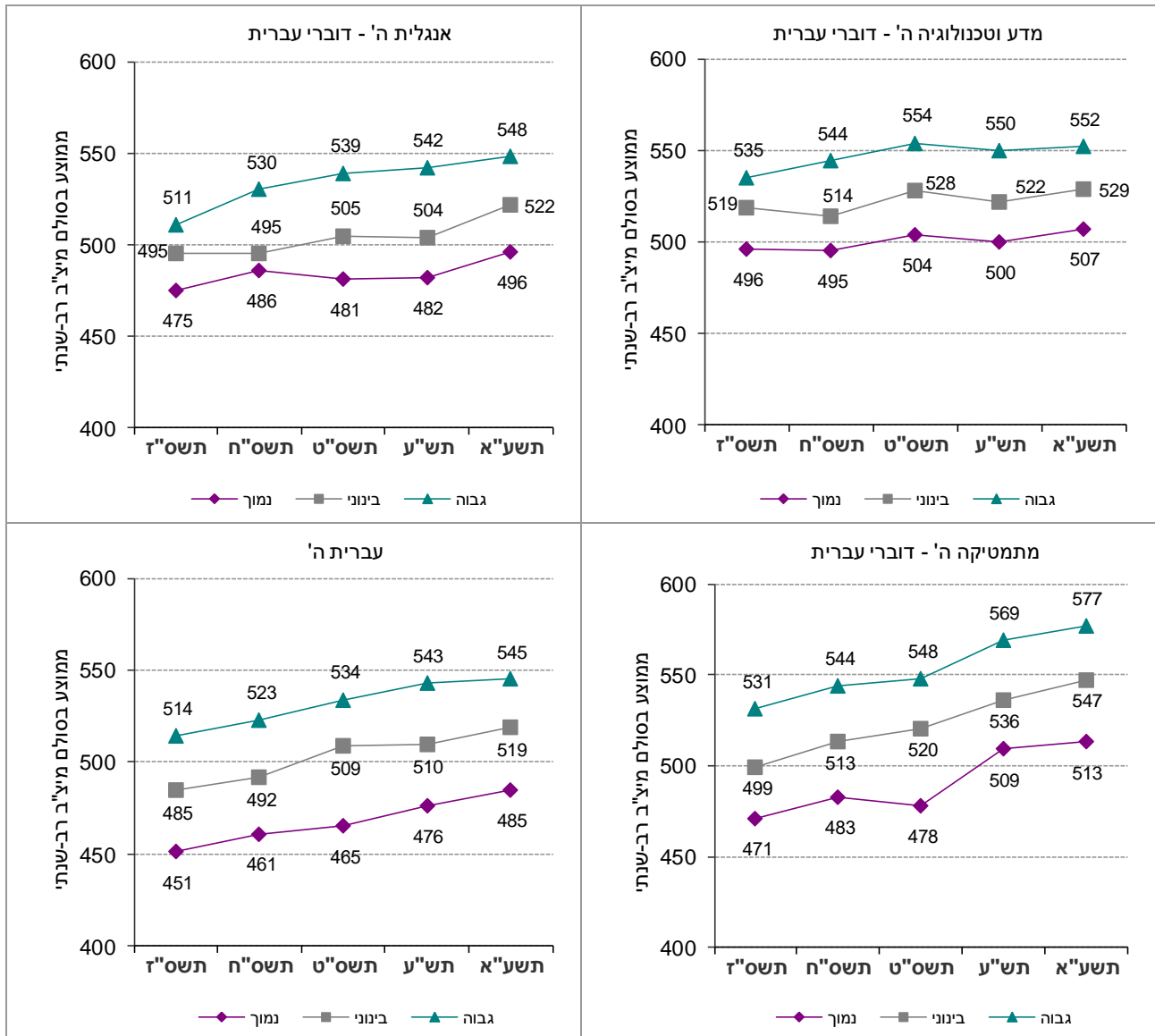
הניתוח בפרק זה נועד לבחון את סוגיית הפערים ולבדוק אם חל שינוי בפערים בין הישגי תלמידים מרקע חברתי-כלכלי שונה לאורך חמש השנים תשס"ז-תשע"א. בתרשימים 12-15 מוצגים נתוני ההישגים בכל אחת מקבוצות הרקע החברתי-כלכלי (נמוך, בינוני וגבוה) בנפרד. תרשימים 16 ו-17 מסכמים את גודל הפערים בין הישגי תלמידים מרמות שונות של רקע חברתי-כלכלי במבחני המיצ"ב תשס"ז-תשע"א. בחינה משולבת של השינויים בהישגים של קבוצות אלו לאורך השנים ושל גודל הפערים שבין קבוצות חברתיות-כלכליות אלו, מספקת תמונת ממצאים שלמה יותר בנוגע לשאלה האם חלו שינויים בדפוסי הפערים בהישגים הלימודיים בין קבוצות חברתיות-כלכליות שונות, והאם שינויים אלו קשורים לשיפור בהישגים של קבוצה חברתית-כלכלית זו או אחרת.

נזכיר כי אין להסיק מניתוחים אלו על קשרי סיבה-תוצאה בין משתנה הרקע החברתי-כלכלי ובין ההישגים.

בנספח 3.1 מוצגים לוחות ובהם מפורטים מספרי הנבחנים, ממוצעי הציונים וסטיות התקן בעבור השנים תשס"ז-תשע"א בסולם הרב-שנתי, בחלוקה לפי הרקע החברתי-כלכלי.

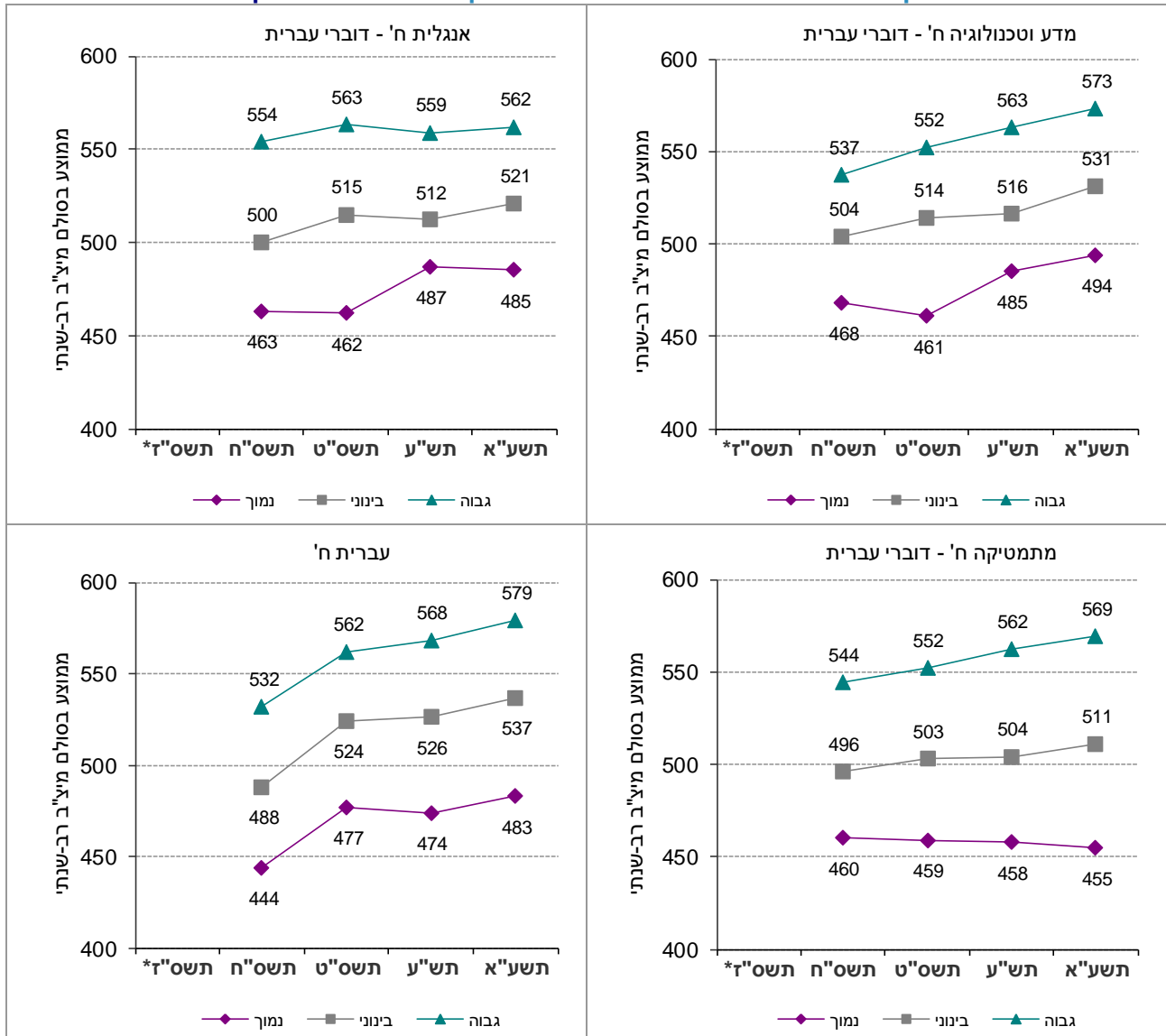
כדי לקבל תמונה מפורטת יותר של מגמות שינוי בפערים בהישגיהם של תלמידים מקבוצות חברתיות-כלכליות שונות, מוצגים בתרשימים 12-15 שלהלן נתוני ההישגים במבחני המיצ"ב לאורך השנים תשס"ז-תשע"א בכל אחת מקבוצות הרקע החברתי-כלכלי (נמוך, בינוני וגבוה) בנפרד, בעבור כל אחד ממגזרי השפה.

תרשים 12: ממוצעי הציון הכולל במבחני המיצ"ב בכיתות ה' לפי רקע חברתי-כלכלי – בקרב דוברי עברית

- עיון בנתונים שבתרשים שלעיל ובתרשים 16 מעלה כי:
- הישיגי התלמידים במבחני המיצ"ב לכיתות ה' בבתי ספר דוברי עברית מצביעים על פערים עקביים וניכרים בהישגיהם של תלמידים מרמות שונות של רקע חברתי-כלכלי, ומראים שכלל שהרקע החברתי-כלכלי גבוה יותר, כך הישיגי התלמידים גבוהים יותר.
 - בשנה"ל תשע"א הפערים בהישגי תלמידים מרקע חברתי-כלכלי גבוה לעומת הישגי תלמידים מרקע חברתי-כלכלי נמוך הם 45 נקודות במדע וטכנולוגיה, 52 נקודות באנגלית, 60 נקודות בעברית ו- 64 נקודות במתמטיקה.
 - בכל אחת משלוש קבוצות הרקע החברתי-כלכלי בנפרד ניכרת מגמה של עלייה בהישגים בארבעת תחומי הדעת במהלך השנים.
 - אולם, אי אפשר להצביע על מגמה של שינוי בפערים בהישגיהם של תלמידים מרמות שונות של רקע חברתי-כלכלי על פני השנים. הפערים שנרשמו בתשע"א דומים לאלו שנרשמו בתש"ע ובשנים קודמות.
 - הפער באנגלית בין הישגי תלמידים מרקע גבוה להישגי תלמידים מרקע בינוני שהתרחב מאד בתשס"ח נשאר משמעותי גם בתשע"א (על אף צמצום קל של 12 נק' בהשוואה לתש"ע).

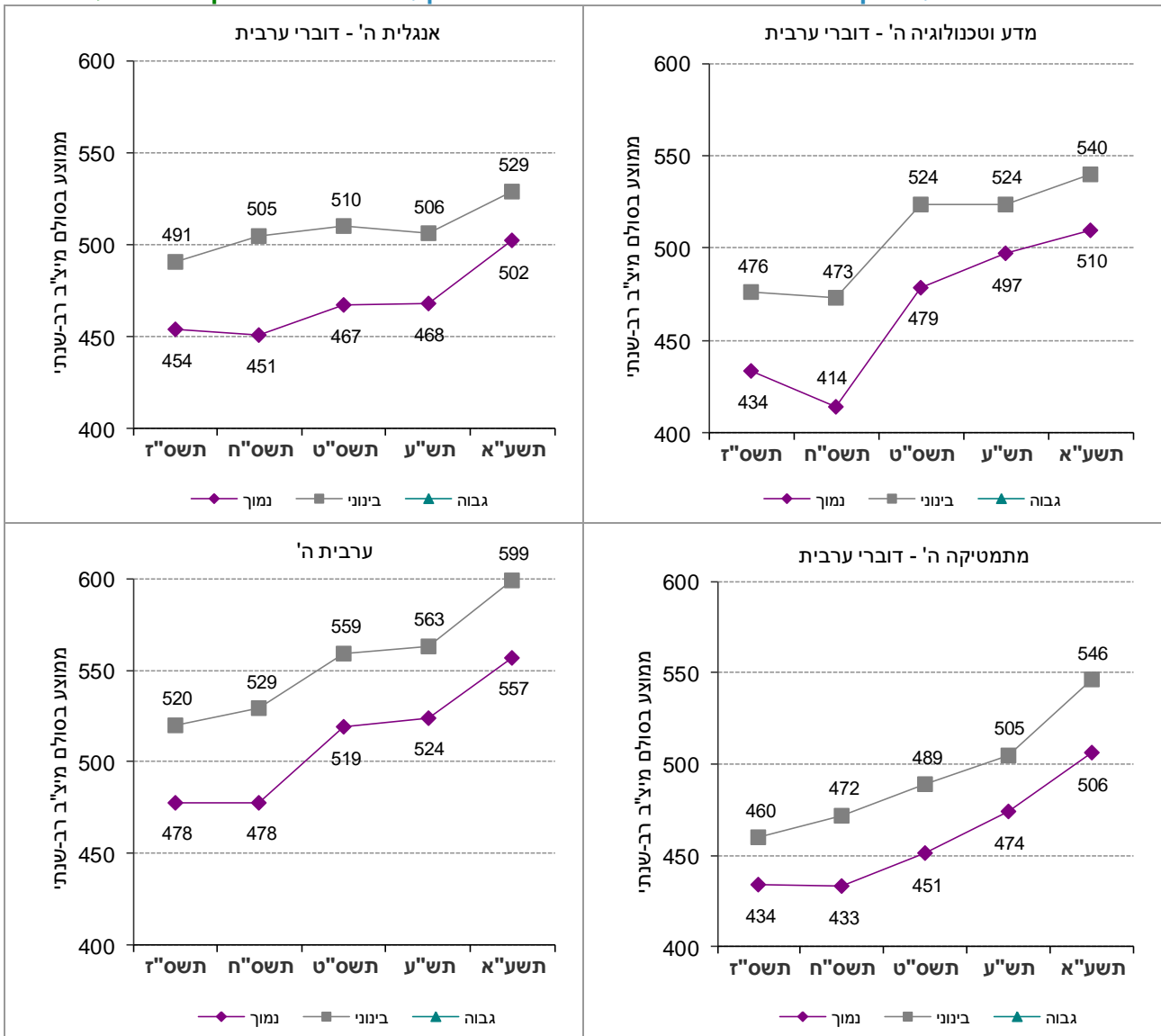
תרשים 13: ממוצעי הציפון הכולל במבחני המיצ"ב בכיתות ח' לפי רקע חברתי-כלכלי – בקרב דוברי עברית

*בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא התאפשר לכלול את שנת תשס"ז בהשוואה בין השנים בשכבת גיל זו.

- עיון בנתונים שבתרשים שלעיל ובתרשים 16 מעלה כי:
- הישיגי התלמידים במבחני המיצ"ב לכיתות ח' בבתי ספר דוברי עברית מצביעים בארבע השנים על פער ניכרם בציוניהם של תלמידים מרמות שונות של רקע חברתי-כלכלי.
 - הפערים בכיתות ח' גדולים יותר מהפערים בכיתות ה'. בשנה"ל תשע"א הפערים בין הישיגי תלמידים מרקע חברתי-כלכלי גבוה לבין הישיגי תלמידים מרקע חברתי-כלכלי נמוך הם 77 נקודות באנגלית, 79 נקודות במדע וטכנולוגיה, 96 נקודות בעברית ו-114 נקודות במתמטיקה.
 - העליות שחלו בהישיגי כלל התלמידים דוברי העברית במהלך השנים בארבעת תחומי הדעת, נרשמו על פי רוב בכל אחת משלוש קבוצות הרקע החברתי-כלכלי בנפרד. זאת למעט במבחן במתמטיקה, שבו לא חל לאורך השנים שינוי של ממש בהישיגי התלמידים מרקע חברתי-כלכלי נמוך.
 - במבחן במתמטיקה נרשמה על פני השנים התרחבות עקבית של הפערים בהישיגי תלמידים מרמות שונות של רקע חברתי-כלכלי. הפער בין הישיגי תלמידים מרקע חברתי-כלכלי גבוה לבין הישיגיהם של תלמידים מרקע חברתי-כלכלי נמוך התרחב במהלך חמש השנים ב-30 נק' בסולם הרב-שנתי, זאת בעקבות עלייה בהישיגי התלמידים מרקע חברתי-כלכלי גבוה לעומת יציבות בהישיגיהם של התלמידים מרקע נמוך.
 - הפער באנגלית בין הישיגי תלמידים מרקע חברתי-כלכלי נמוך לבין הישיגי תלמידים מרקע בינוני שהצטמצם בתש"ע חזר והתרחב קלות בתשע"א (עלייה של 11 נק' בגודל הפער).
 - במבחנים במדע וטכנולוגיה ובשפת-אם עברית ניכרת יציבות על פני השנים בפערים בין הישיגי תלמידים מרמות שונות של רקע חברתי-כלכלי.

תרשים 14: ממוצעי הציון הכולל במבחני המיצ"ב בכיתות ה' לפי רקע חברתי-כלכלי – בקרב דוברי ערבית

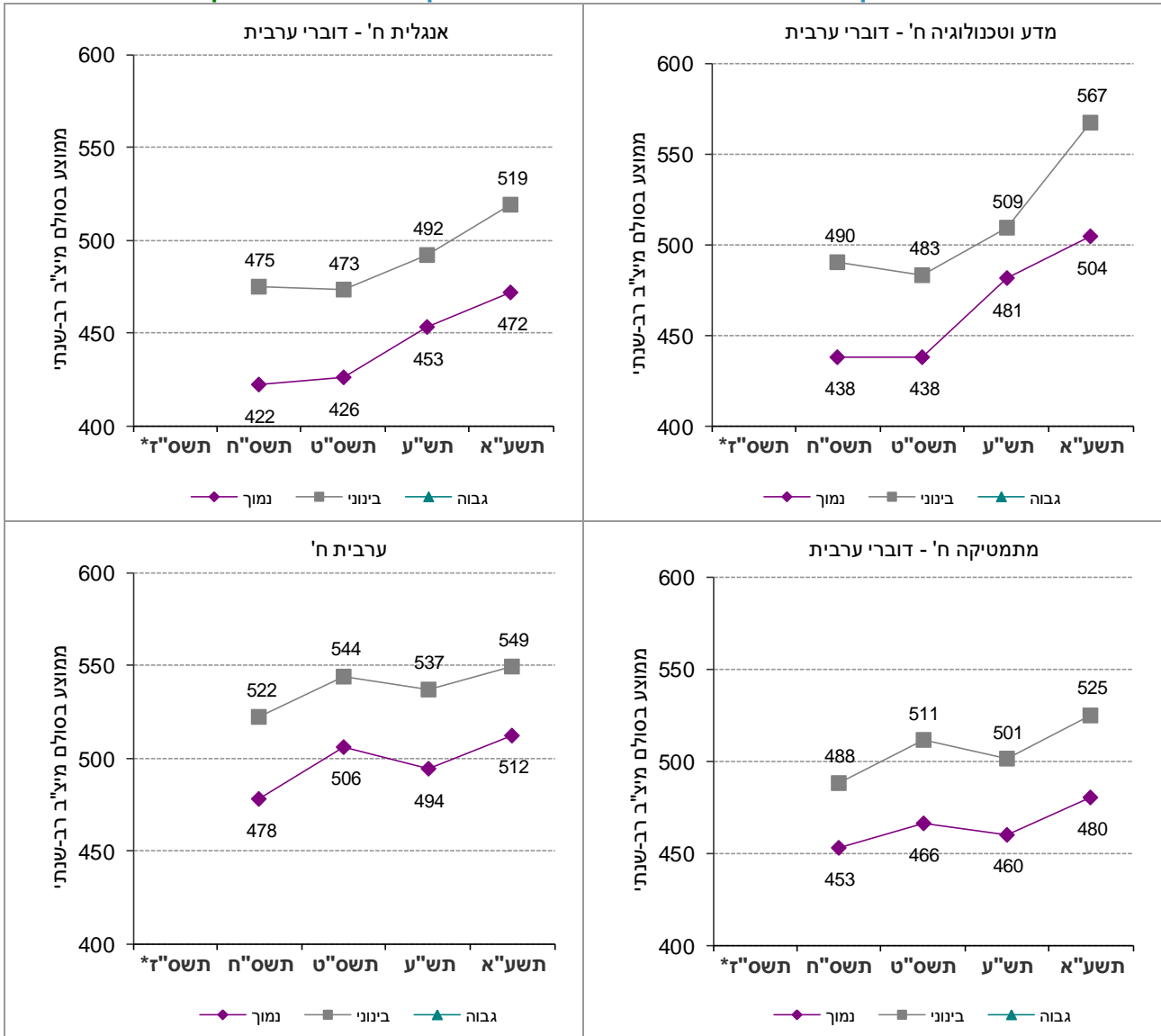

הערה: בשל מספרם הקטן של תלמידים מרקע חברתי-כלכלי גבוה במגזר דוברי הערבית, נתוניהם אינם מוצגים בתרשים.

עיון בנתונים שבתרשים שלעיל ובתרשים 17 מעלה כי:

- הישיגי התלמידים במבחני המיצ"ב לכיתות ה' בבתי ספר דוברי ערבית מצביעים על **פערים ניכרים** בין הישיגי תלמידים מרקע חברתי-כלכלי בינוני לבין הישיגי תלמידים מרקע חברתי-כלכלי נמוך.
- בשנה"ל תשע"א הפערים בהישגים לטובת תלמידים מרקע חברתי-כלכלי בינוני בהשוואה לעמיתיהם מרקע חברתי-כלכלי נמוך הם 27 נקודות באנגלית, 30 נקודות במדע וטכנולוגיה, 40 נקודות במתמטיקה, ו- 42 נקודות בערבית.
- העלייה בהישגים בארבעת תחומי הדעת במהלך השנים ניכרת הן בקרב התלמידים מרקע חברתי-כלכלי בינוני והן בקרב התלמידים מרקע נמוך.
- במבחנים במדע וטכנולוגיה ובאנגלית, מסתמנת החל מתשס"ט מגמה של **צמצום** הפערים בהישגי התלמידים. בתשע"א חל צמצום קל בפרק באנגלית ה' בהשוואה לתש"ע (צמצום של 11 נקודות), זאת בעקבות עלייה גדולה יותר בהישגי התלמידים מרקע חברתי-כלכלי נמוך בהשוואה לעלייה בהישגי התלמידים מרקע בינוני.
- במבחנים במתמטיקה ובערבית אין שינוי של ממש בפערים בחמש השנים.

תרשים 15: ממוצעי הציון הכולל במבחני המיצ"ב בכיתות ח' לפי רקע חברתי-כלכלי – בקרב דוברי ערבית

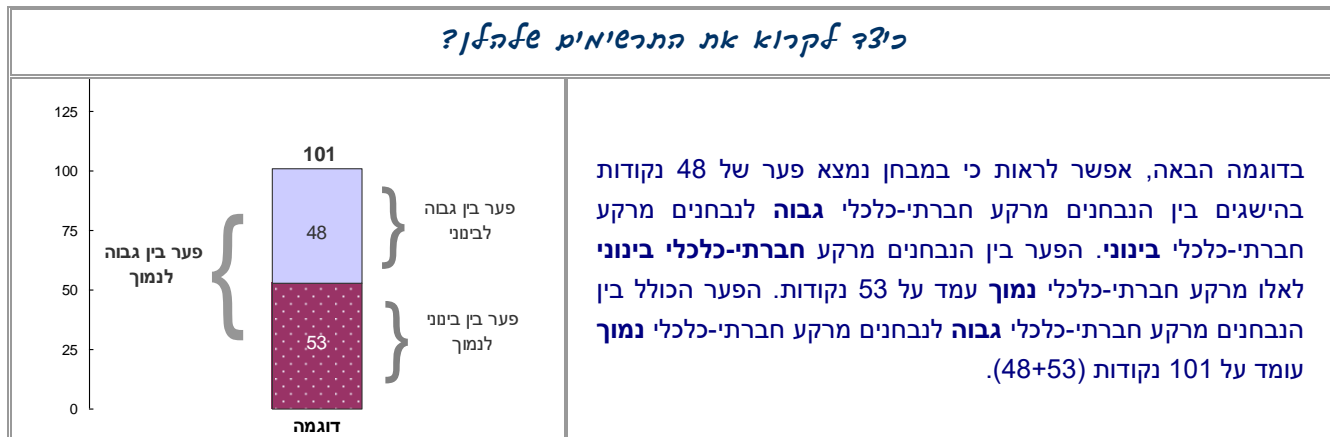

הערה: בשל מספרם הקטן של תלמידים מרקע חברתי-כלכלי גבוה במגזר דוברי הערבית, נתוניהם אינם מוצגים בתרשים. *בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא התאפשר לכלול את שנת תשס"ז בהשוואה בין השנים בשכבת גיל זו.

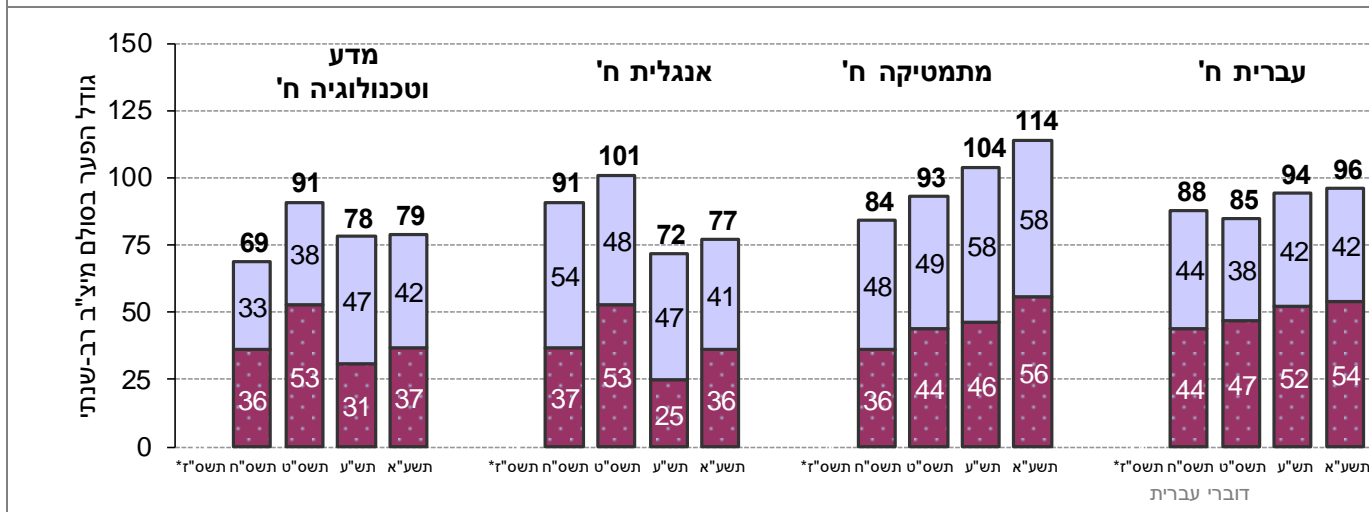
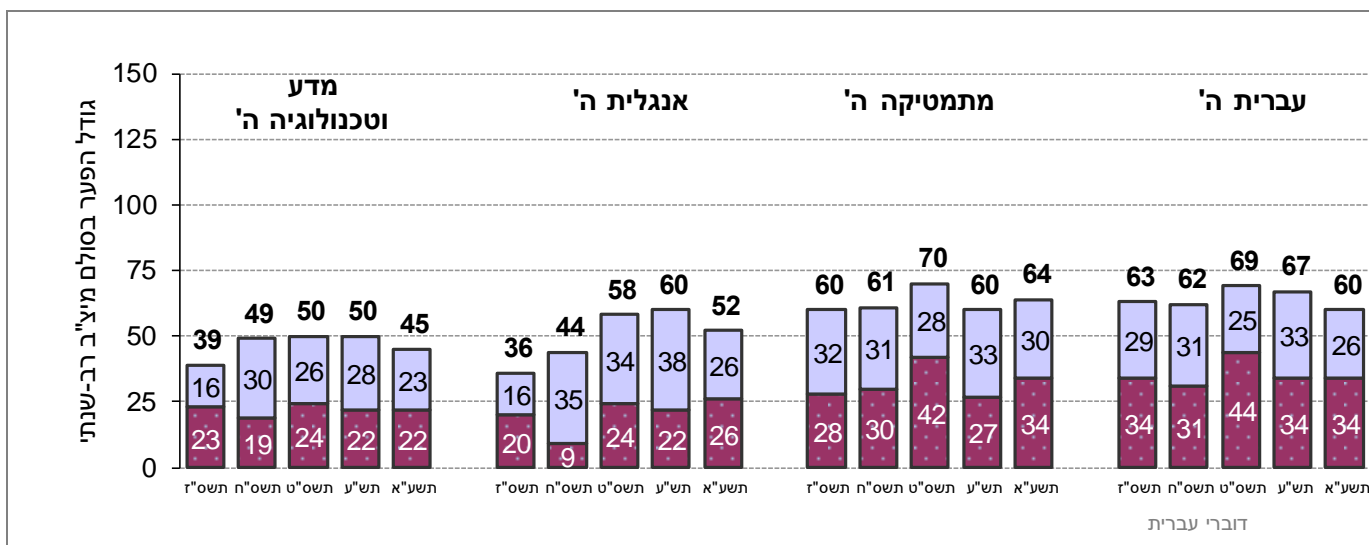
- עיון בנתונים שבתרשים שלעיל ובתרשים 17 מעלה כי:
- הישיגי התלמידים במבחני המיצ"ב לכיתות ח' בבתי ספר דוברי ערבית מצביעים על פער ניכר בין תלמידים מרקע חברתי-כלכלי בינוני לבין תלמידים מרקע חברתי-כלכלי נמוך.
 - בשנה"ל תשע"א הפערים בהישגים לטובת תלמידים מרקע חברתי-כלכלי בינוני לעומת עמיתיהם מרקע חברתי-כלכלי נמוך הם 37 נקודות בערבית, 45 נקודות במתמטיקה, 47 נקודות באנגלית, ו-63 נקודות במדע וטכנולוגיה.
 - בכל אחת משתי קבוצות הרקע החברתי-כלכלי בנפרד חלה עלייה בהישגים בארבעת תחומי הדעת במהלך השנים.
 - במבחן במדע וטכנולוגיה חלה בתשע"א התרחבות ניכרת בפער בהשוואה לשנים קודמות (63 נק' בתשע"א בהשוואה ל-52 נק' בתשס"ח), זאת בעקבות עלייה חריגה (58 נק') בציוניהם של תלמידים מרקע חברתי-כלכלי בינוני בין תש"ע לתשע"א.
 - לעומת זאת, במבחנים באנגלית, במתמטיקה ובערבית הפערים בהישגי התלמידים יציבים על פני השנים.
 - בקרב דוברי הערבית הפערים בכיתות ח' דומים בגודלם לפערים בכיתות ה' (למעט במקצוע מדע וטכנולוגיה בתשע"א).

בתרשימים שלעיל הוצגו נתוני הישגים לאורך השנים תשס"ז-תשע"א בכל אחת מקבוצות הרקע חברתי-כלכלי. בתרשימים 16 ו-17 שלהלן מוצגים נתונים על גודל הפערים בין הישגי תלמידים הבאים מרמות שונות של רקע חברתי-כלכלי (נמוך, בינוני וגבוה) בשנים אלו. בעבור כל אחד ממגזרי השפה וכל אחת מהשנים מוצגים בתרשימים הפערים בין הישגי תלמידים ברמות שונות של רקע חברתי-כלכלי: פערים בין הישגי תלמידים מרקע נמוך להישגי תלמידים מרקע בינוני; בין הישגי תלמידים מרקע בינוני להישגי תלמידים מרקע גבוה; וכן הפער המצטבר בין הישגי תלמידים מרקע נמוך להישגי תלמידים מרקע גבוה. תרשימים אלו מספקים תמונה אינטגרטיבית של גודל הפערים ושל השינויים שחלו בהם לאורך השנים.

כיצד לקרוא את התרשימים שלהלן?

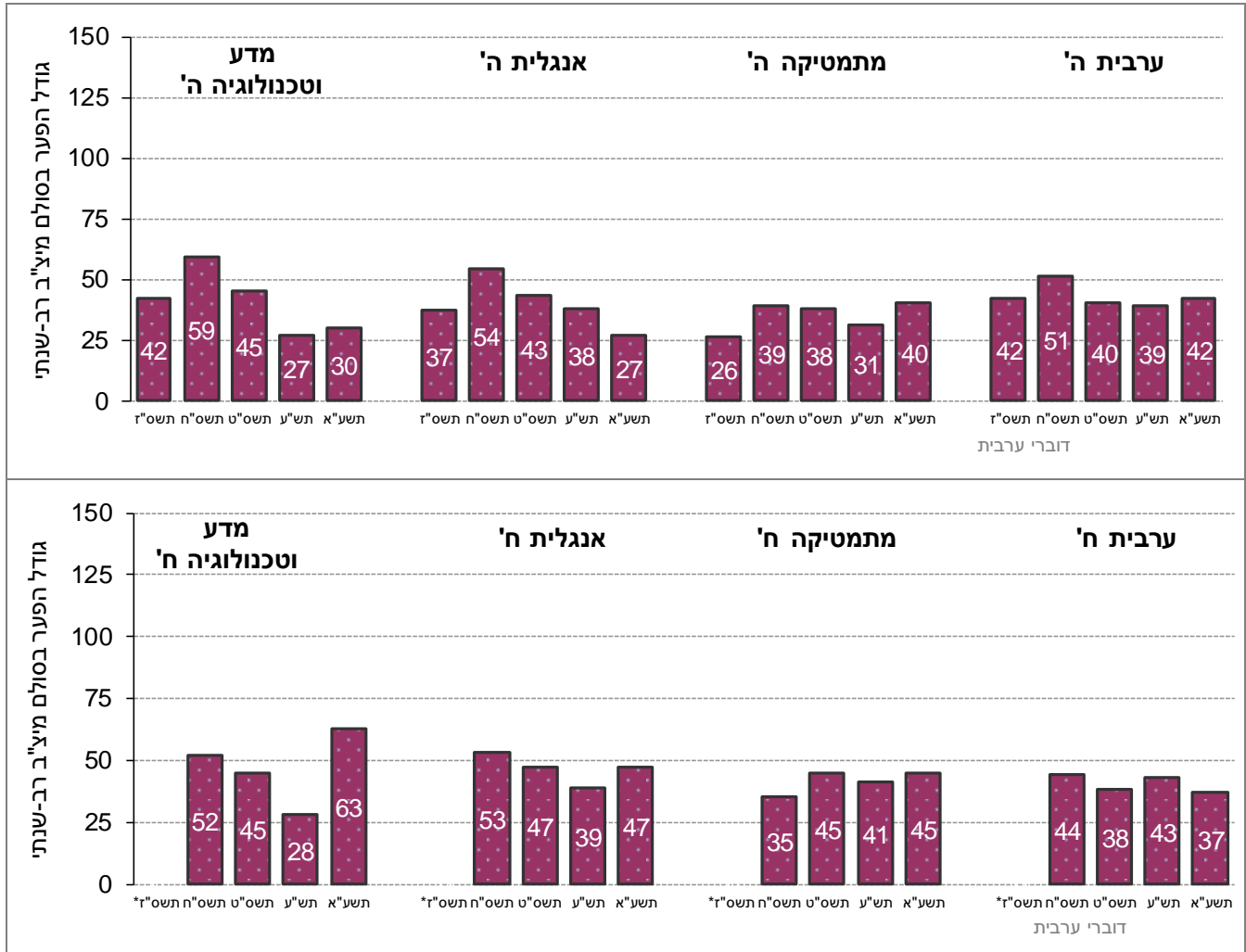

תרשים 16: פערים בהישגי נבחנים מרמות שונות של רקע חברתי-כלכלי במבחני המיצ"ב - בקרב דוברי עברית

*בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא התאפשר לכלול את שנת תשס"ז בהשוואה בין השנים בשכבת גיל זו.

תרשים 17: פערים בהישגי נבחנים מרמות שונות של רקע חברתי-כלכלי במבחני המיצ"ב - בקרב דוברי ערבית

הערה: בשל מספרם הקטן של תלמידים מרקע חברתי-כלכלי גבוה במגזר דוברי הערבית, נתוניהם אינם מוצגים בתרשים.
 *בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא התאפשר לכלול את שנת תשס"ז בהשוואה בין השנים בשכבת גיל זו.

סיכום נתוני הפערים בהישגיהם של תלמידים מרקע חברתי-כלכלי שונה במבחני המיצ"ב בשנים תשס"ז-תשע"א

כללי:

- במרבית המבחנים ודרגות הכיתה ניכרת עלייה לאורך השנים בהישגי התלמידים בכל אחת מקבוצות הרקע החברתי-כלכלי בנפרד.
- בכל המקצועות ובכל השנים נמצאו פערים ניכרים בהישגיהם של תלמידים מרמות שונות של רקע חברתי-כלכלי: ככל שהרקע החברתי-כלכלי גבוה יותר, כך ההישגים גבוהים יותר.

בקרב דוברי עברית:

בכיתות ה'

- בשנה"ל תשע"א הפערים בהישגי תלמידים מרקע חברתי-כלכלי גבוה לעומת הישגי תלמידים מרקע חברתי-כלכלי נמוך הם 45 נקודות במדע וטכנולוגיה, 52 נקודות באנגלית, 60 נקודות בעברית ו- 64 נקודות במתמטיקה.
- הפערים שנרשמו בתשע"א דומים על פי רוב לאלו שנרשמו בתש"ע ובשנים קודמות. אי אפשר להצביע על מגמה של שינוי בפערים בהישגיהם של תלמידים מרמות שונות של רקע חברתי-כלכלי על פני השנים.

בכיתות ח'

- בכיתות ח' מתרחבים הפערים בהשוואה לכיתות ה'. בשנה"ל תשע"א הפערים בין הישגי תלמידים מרקע חברתי-כלכלי גבוה לבין הישגי תלמידים מרקע חברתי-כלכלי נמוך הם 77 נקודות באנגלית, 79 נקודות במדע וטכנולוגיה, 96 נקודות בעברית ו-114 נקודות במתמטיקה.
- במבחן במתמטיקה נרשמה על פני השנים התרחבות עקבית של הפערים בהישגי תלמידים מרמות שונות של רקע חברתי-כלכלי. הפער בין הישגי תלמידים מרקע חברתי-כלכלי גבוה לבין הישגיהם של תלמידים מרקע חברתי-כלכלי נמוך התרחב במהלך חמש השנים ב- 30 נק' בסולם הרב-שנתי, זאת בעקבות עלייה בהישגי התלמידים מרקע חברתי-כלכלי גבוה לעומת יציבות בהישגיהם של התלמידים מרקע נמוך.
- במבחנים במדע וטכנולוגיה, בעברית ובאנגלית, הפערים שנרשמו בתשע"א בהישגיהם של תלמידים מרמות שונות של רקע חברתי-כלכלי דומים בגודלם לפערים שנרשמו בשנים קודמות.

בקרב דוברי ערבית:

בכיתות ה'

- בשנה"ל תשע"א הפערים בהישגים לטובת תלמידים מרקע חברתי-כלכלי בינוני בהשוואה לעמיתיהם מרקע חברתי-כלכלי נמוך הם 27 נקודות באנגלית, 30 נקודות במדע וטכנולוגיה, 40 נקודות במתמטיקה, ו- 42 נקודות בערבית.
- במבחנים במדע וטכנולוגיה ובאנגלית, מצטיירת החל מתשס"ט מגמה של צמצום הפער בהישגי התלמידים, ואילו במבחנים במתמטיקה ובערבית אין שינוי של ממש בפערים בחמש השנים.

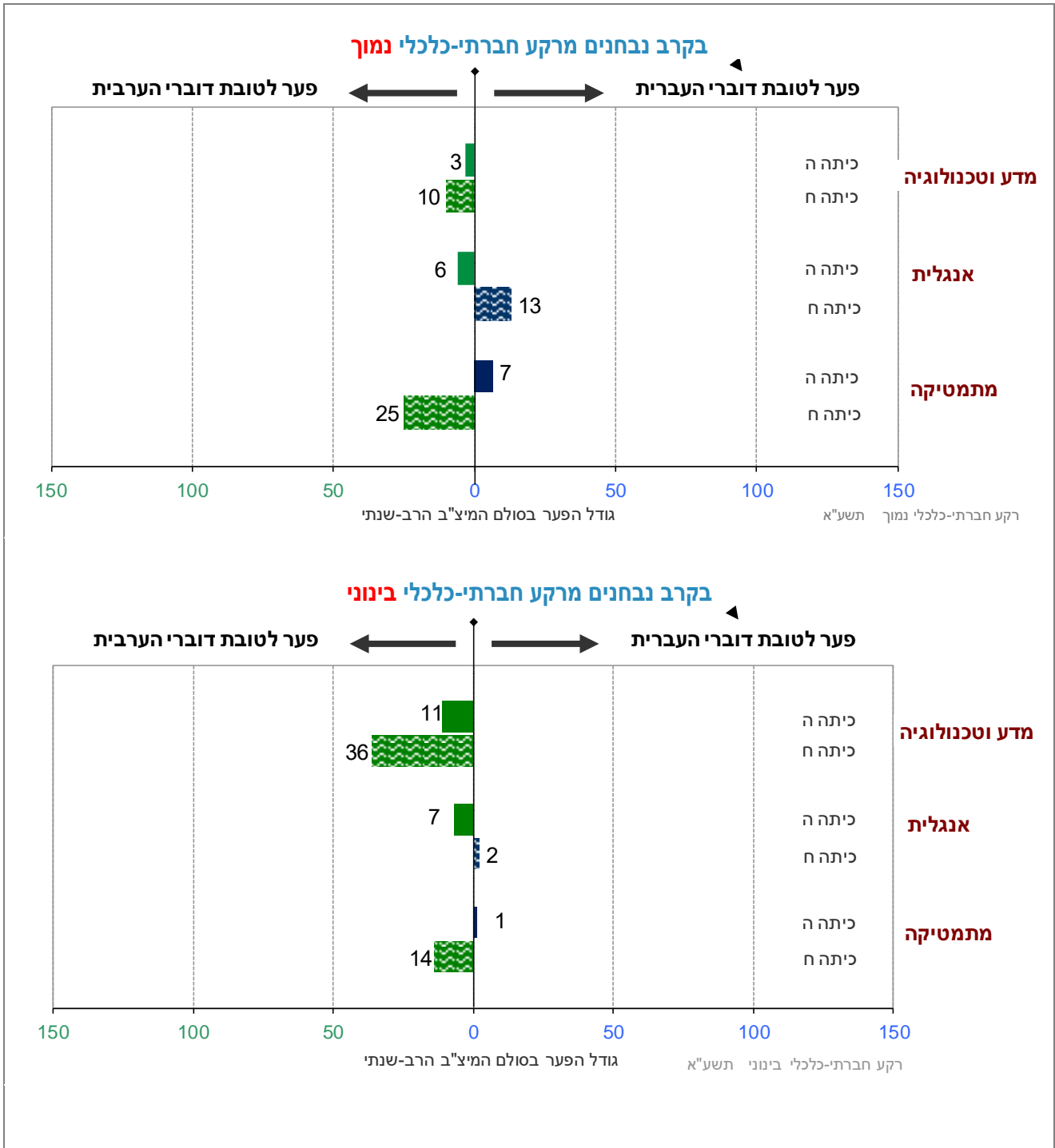
בכיתות ח'

- בקרב דוברי הערבית הפערים בכיתות ח' דומים בגודלם לפערים בכיתות ה' (למעט במדע וטכנולוגיה תשע"א). בשנה"ל תשע"א הפערים בהישגים לטובת תלמידים מרקע חברתי-כלכלי בינוני לעומת עמיתיהם מרקע חברתי-כלכלי נמוך הם 37 נקודות בערבית, 45 נקודות במתמטיקה, 47 נקודות באנגלית, ו- 63 נקודות במדע וטכנולוגיה.
- במבחן במדע וטכנולוגיה חלה בתשע"א התרחבות ניכרת בפער בהשוואה לשנים קודמות (63 נק' בתשע"א בהשוואה ל- 52 נק' בתשס"ח), זאת בעקבות עלייה חריגה (58 נק') בין תשע"א לתש"ע בציוניהם של תלמידים מרקע חברתי-כלכלי בינוני.
- לעומת זאת, במבחנים באנגלית במתמטיקה ובערבית הפערים בהישגי התלמידים יציבים על פני השנים.

פערים בהישגים בין דוברי עברית לדוברי ערבית מרקע חברתי-כלכלי דומה

הניתוח הבא נועד לבחון האם אפשר לייחס את הפערים שהוצגו בפרק הקודם, בין הישגיהם של דוברי עברית להישגיהם של דוברי ערבית, לרקע החברתי-כלכלי של הנבחרים. בתרשים הבא מוצגים **בנפרד** הפערים בין הישגי תלמידים דוברי עברית לבין הישגי תלמידים דוברי ערבית מרקע חברתי-כלכלי **נמוך**, והפערים בין הישגי תלמידים דוברי עברית לבין הישגי תלמידים דוברי ערבית מרקע חברתי-כלכלי **בינוני**, במבחני המיצ"ב תשע"א לכיתות ה' ולכיתות ח' במדע וטכנולוגיה, אנגלית ומתמטיקה.

תרשים 18: פערים בהישגים בין דוברי עברית לדוברי ערבית במבחני המיצ"ב תשע"א

עיון בתרשימים שלעיל מעלה כי:

1. תמונת הפערים העולה מנתוני מיצ"ב תשע"א **שונה מאד** מתמונת הפערים שהתקבלה בשנים קודמות. בקרב התלמידים דוברי הערבית נצפו בתשע"א עליות ניכרות בהישגים ואילו בקרב התלמידים דוברי העברית נרשמו עליות מתונות יותר.

2. כתוצאה מכך, חל **צמצום משמעותי בפערים** בהישגים בין שני מגזרי השפה, וכאשר מביאים בחשבון את הרקע החברתי-כלכלי של התלמידים נמצא כי בחלק מהמבחינים **הישגי דוברי הערבית עולים על הישגי דוברי העברית**.

תמונת מצב זו אינה משתקפת בממוצעים של **כלל התלמידים** במגזרי השפה. ממוצעים אלו הצביעו על פערים בהישגים לטובת דוברי העברית (ר' תרשים 11 בעמוד 25), זאת, בין היתר, בשל ההבדלים בפרופיל החברתי-כלכלי המאפיין את תלמידי כל אחד מהמגזרים. שיעורי התלמידים דוברי העברית מרקע חברתי-כלכלי נמוך, בינוני וגבוה הם בקירוב 10%, 40% ו-50%, בהתאמה. לעומת זאת, שיעורי התלמידים דוברי הערבית מרקע נמוך, בינוני וגבוה הם בקירוב 70%, 27%, ו-3%, בהתאמה (ר' נספח 3.1).

בקרב נבחנים מרקע חברתי-כלכלי נמוך:

- הפער הגדול ביותר לטובת **דוברי הערבית** נמצא במבחן **במתמטיקה לכיתות ח' - 25** נקודות בסולם הרב-שנתי. בשנה"ל תשע"א עלו הישגי התלמידים דוברי הערבית מרקע חברתי-כלכלי נמוך ב-20 נק' ואילו בהישגי התלמידים דוברי העברית מרקע נמוך לא חל שינוי של ממש. בהשוואה לשנים קודמות, בתש"ע לא נמצא הבדל בהישגים בין דוברי עברית לדוברי ערבית, בתשס"ט נמצא פער של 7 נק' לטובת דוברי הערבית ובתשס"ח נמצא פער דומה לטובת דוברי העברית.
- במקצוע **מדע וטכנולוגיה לכיתות ח'** נמצא **פער קל לטובת דוברי הערבית** - 10 נקודות. בהשוואה לשנים קודמות, בתש"ע לא נמצא הבדל בהישגים ואילו בשנים תשס"ט ותשס"ח נרשמו הבדלים ניכרים לטובת דוברי העברית (23 ו-30 נק', בהתאמה)
- **באנגלית לכיתות ח'** נמצא **פער קל לטובת דוברי העברית** - 13 נקודות בסולם הרב-שנתי. פער זה קטן יחסית לפערים שנמצאו בשלוש השנים הקודמות (כ-35 נקודות).
- בשאר המבחנים ההישגים של תלמידים דוברי ערבית מרקע נמוך **דומים** להישגים של תלמידים דוברי עברית מרקע נמוך.

בקרב נבחנים מרקע חברתי-כלכלי בינוני:

- במבחן **במתמטיקה לכיתות ח'** נרשם **פער קל לטובת דוברי הערבית** - 14 נקודות בסולם הרב-שנתי. בשלוש השנים הקודמות, נרשמו הישגים דומים בקרב תלמידים מרקע חברתי-כלכלי בינוני בשני המגזרים.
- בדומה, במבחן **במדע וטכנולוגיה לכיתות ח'** נרשם **פער קל לטובת דוברי הערבית** - 11 נקודות. בשנים תש"ע ותשס"ט ההישגים של התלמידים מרקע חברתי-כלכלי בינוני בשני המגזרים היו דומים, ואילו בתשס"ח נמצא פער לטובת דוברי העברית (41 נק').
- במקצוע **מדע וטכנולוגיה לכיתות ח'** חלה **עלייה חריגה** בהישגי תלמידים דוברי ערבית מרקע חברתי כלכלי בינוני. כתוצאה מכך נפתח **פער ניכר** בהישגים במקצוע זה **לטובת המגזר דובר הערבית** - 36 נקודות. בשנים קודמות נרשמו פערים קלים עד ניכרים לטובת דוברי העברית.
- בשאר המבחנים, הישגי התלמידים דוברי ערבית מרקע חברתי-כלכלי בינוני **דומים** להישגי התלמידים דוברי העברית מרקע זה.

פערים בהישגיהם של בנים ובנות

בלוחות ובתרשימים שלהלן מוצגים נתוני הישגים (ממוצעים וסטיות תקן) וכן פערים בהישגים בין בנים לבנות במבחני המיצ"ב תשע"א ובתחילת ה' ו-ח' במדע וטכנולוגיה, אנגלית ומתמטיקה בסולם המיצ"ב הרב-שנתי. הנתונים מדווחים בעבור כלל בתי הספר ובחלוקה לדוברי עברית ולדוברי ערבית. בעבור בתי ספר במגזרי שפה שונים מוצגים גם נתוני הישגים במבחני מיצ"ב בשפת-אם (עברית וערבית בהתאמה) לכיתות ה' ולכיתות ח'. יש לציין כי אין להסיק מניתוחים אלו על קשרי סיבה-תוצאה בין משתנה המגדר לבין הישגים.

הערה: בלוחות שבנספח 3.1 מוצגים נתונים מקבילים בעבור הישגים במיצ"ב בשנים תשס"ז-תשע"א.

כלל בתי הספר

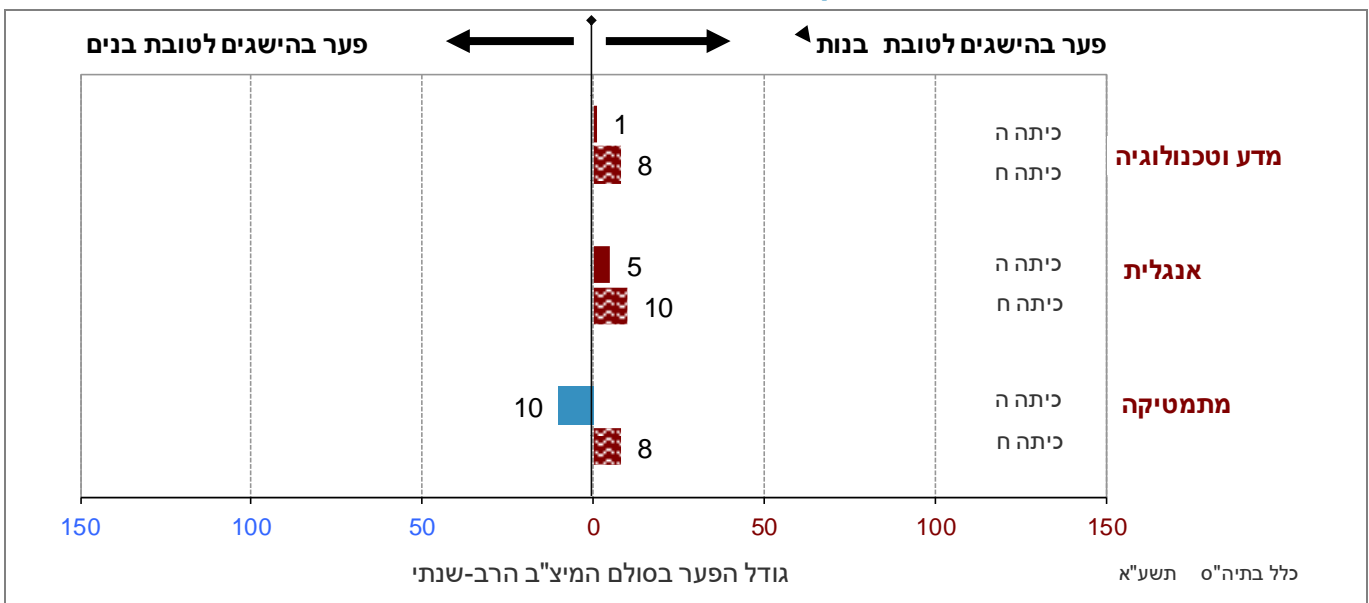
בלוח ובתרשימים שלאחריו מוצגים הישגי הבנים בהשוואה להישגי הבנות וגודל הפערים ביניהם במבחני המיצ"ב תשע"א במקצועות המיצ"ב השונים בכלל בתי הספר בארץ.

לוח 13: ממוצעים, סטיות תקן ופערים בהישגי בנות ובנים במבחני המיצ"ב תשע"א - כלל בתי הספר

פערים בין בנות ובנים* הפער בסולם המיצ"ב רב-שנתי	בנים			בנות			כלל התלמידים			כלל בתי הספר כיתות
	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	
מדע וטכנולוגיה										
1	78	531	9,471	75	532	10,160	76	532	19,631	ה'
8	106	537	8,318	99	545	8,931	102	541	17,249	ח'
אנגלית										
5	93	523	9,512	88	528	10,441	91	525	19,953	ה'
10	88	518	8,713	82	528	9,553	85	523	18,266	ח'
מתמטיקה										
-10	84	551	10,793	81	541	11,267	82	546	22,060	ה'
8	100	518	9,856	94	526	10,481	97	522	20,337	ח'

* לצורך חישוב הפערים הופחתו נתוני הבנים מנתוני הבנות

תרשים 19: פערים בהישגים בין בנים לבנות במבחני המיצ"ב תשע"א - כלל בתי הספר

עיון בלוח ובתרשים מעלה כי:

- בשנה"ל תשע"א, בקרב כלל הנבחנים, הפערים בין הישגי הבנים להישגי הבנות קטנים יחסית, זאת בדומה לממצאים בשנים קודמות.
- במבחנים במתמטיקה נמצא כי בכיתות ה' הישגי הבנים גבוהים במעט מהישגי הבנות (ב- 10 נקודות בסולם הרב-שנתי). בכיתות ח' התמונה מתהפכת, כאן הישגי הבנות גבוהים במעט מהישגי הבנים (ב- 8 נקודות).
- במבחנים במדע וטכנולוגיה ובאנגלית נמצא כי בכיתה ה' אין הבדל של ממש בין הישגי הבנות לבין הישגי הבנים, אולם בכיתה ח' נפתח פער קל לטובת הבנות (8 במדע וטכנולוגיה ו-10 נקודות באנגלית).

בתי ספר דוברי עברית

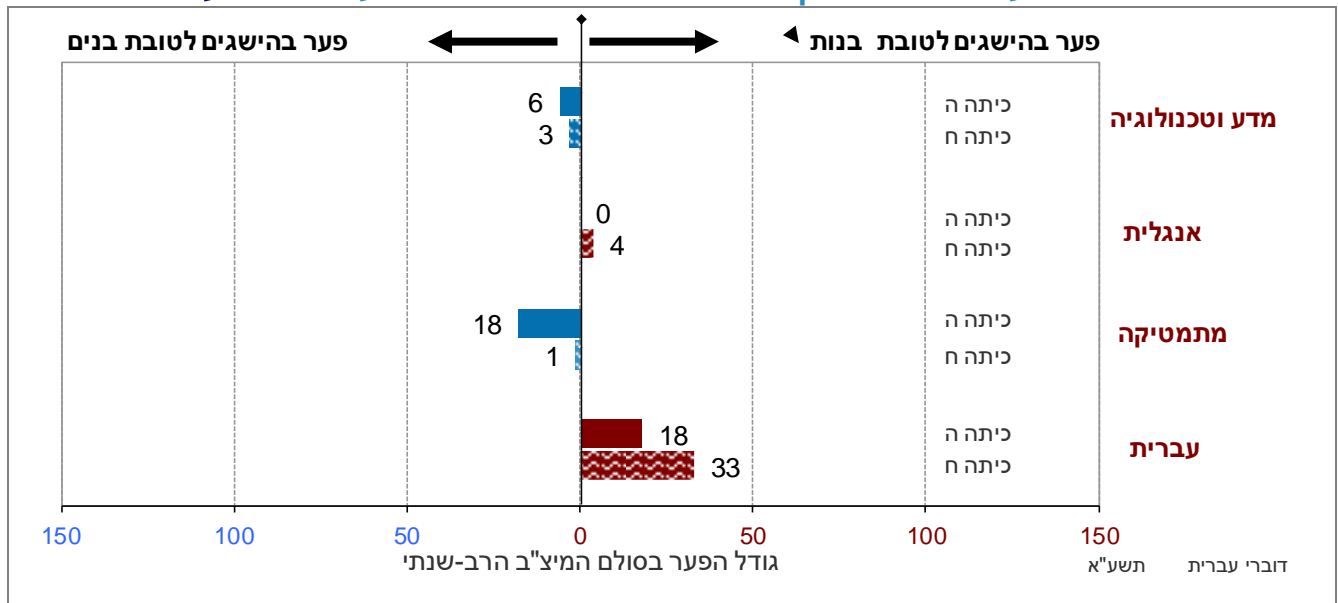
בלוח ובתרשים שלאחריו מוצגים הישגי הבנים בהשוואה להישגי הבנות וגודל הפערים ביניהם במבחני המיצ"ב תשע"א במקצועות המיצ"ב השונים בבתי ספר דוברי עברית.

לוח 14: ממוצעים, סטיות תקן ופערים בהישגי בנים ובנות במבחני המיצ"ב תשע"א - דוברי עברית

דוברי עברית כיתות	כלל התלמידים			בנות			בנים			פערים בין בנות ובנים* הפער בסולם מיצ"ב רב-שנתי
	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת	
מדע וטכנולוגיה										
ה'	13,961	537	73	7,179	534	71	6,782	540	75	-6
ח'	13,339	547	97	6,824	546	95	6,515	549	100	-3
אנגלית										
ה'	13,680	532	92	7,138	532	91	6,542	532	94	0
ח'	13,197	537	83	6,835	539	81	6,362	535	85	4
מתמטיקה										
ה'	15,352	558	78	7,737	549	78	7,615	567	77	-18
ח'	14,470	532	97	7,403	532	96	7,067	533	100	-1
עברית										
ה'	15,406	528	72	7,795	537	70	7,611	519	73	18
ח'	14,528	551	92	7,485	567	83	7,043	534	98	33

* לצורך חישוב הפערים הופחתו נתוני הבנים מנתוני הבנות.

תרשים 20: פערים בהישגים בין בנים לבנות במבחני המיצ"ב תשע"א - דוברי עברית

עיון בלוח ובתרשים מעלה כי בקרב דוברי העברית:

- במקצוע שפת-אם עברית בכיתות ה' ו-ח' היו הישגי הבנות גבוהים במידה ניכרת מהישגי הבנים: 18 ו-33 נקודות בסולם הרב-שנתי, בהתאמה.
- במקצוע מתמטיקה לכיתות ה' היו הישגי הבנים גבוהים מהישגי הבנות - 18 נקודות בסולם הרב-שנתי. לעומת זאת, במתמטיקה בכיתות ח' היו הישגי הבנות והבנים דומים.
- באנגלית ובמדע וטכנולוגיה לא נמצאו הבדלים של ממש בין הישגי הבנים להישגי הבנות, למעט פער זעיר של 6 נקודות לטובת הבנים במדע וטכנולוגיה בכיתות ה'.
- תמונת הממצאים בשנה"ל תשע"א בקרב דוברי העברית דומה לתמונה שהתקבלה בשנים קודמות.

בתי ספר דוברי ערבית

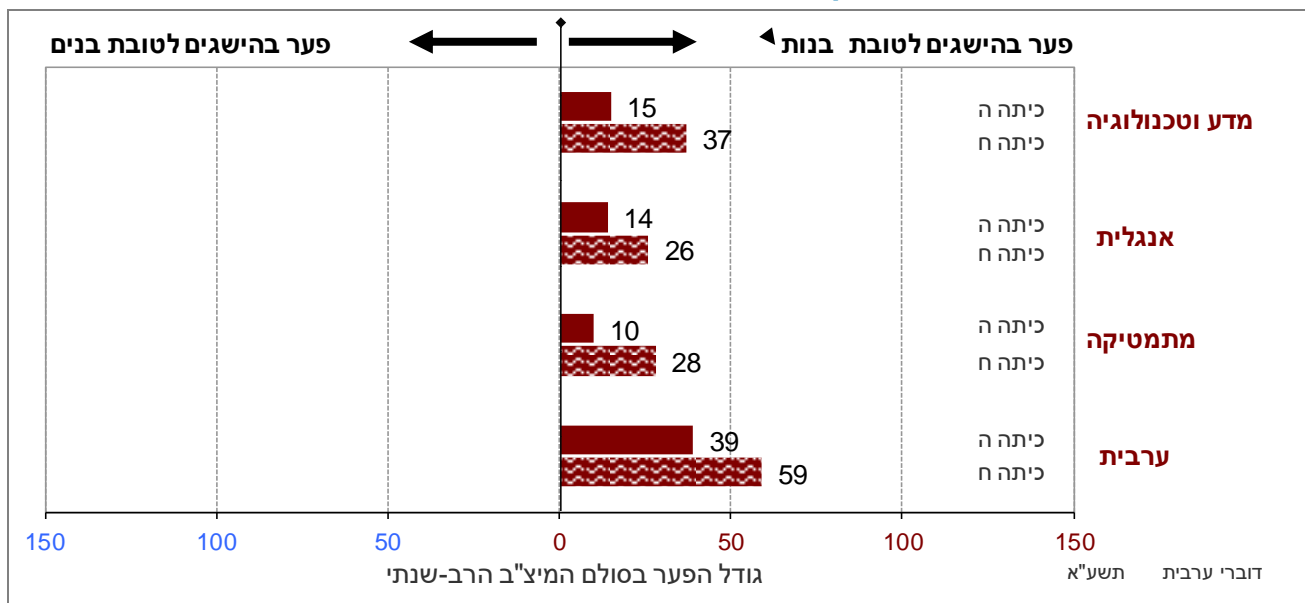
בלוח ובתרשים שלאחריו מוצגים הישגי הבנים בהשוואה להישגי הבנות וגודל הפערים ביניהם במבחני המיצ"ב תשע"א במקצועות המיצ"ב השונים בבתי ספר דוברי ערבית.

לוח 15: ממוצעים, סטיות תקן ופערים בהישגי בנים ובנות במבחני המיצ"ב תשע"א - דוברי ערבית

דוברי ערבית כיתות	כלל התלמידים			בנות			בנים			פערים בין בנות ובנים*
	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	
מדע וטכנולוגיה										
ה'	81	519	5,670	80	526	2,981	82	511	2,689	15
ח'	112	525	3,910	106	542	2,107	115	505	1,803	37
אנגלית										
ה'	85	511	6,273	82	518	3,303	88	504	2,970	14
ח'	80	491	5,069	76	503	2,718	82	477	2,351	26
מתמטיקה										
ה'	86	520	6,708	84	525	3,530	88	515	3,178	10
ח'	92	498	5,867	90	511	3,078	91	483	2,789	28
ערבית										
ה'	84	571	6,659	73	589	3,523	90	550	3,136	39
ח'	90	527	5,913	75	555	3,095	96	496	2,818	59

* לצורך חישוב הפערים הופחתו נתוני הבנים מנתוני הבנות.

תרשים 21: פערים בהישגים בין בנים ובנות במבחני המיצ"ב תשע"א - דוברי ערבית

עיון בלוח ובתרשים מעלה כי בקרב דוברי הערבית:

- הישגי הבנות גבוהים מהישגי הבנים באופן עקבי בכל שכבות הגיל ובכל מקצועות המיצ"ב, לרבות במקצוע המתמטיקה, וזאת בשונה מתמונת הפערים בקרב דוברי העברית.
- הפער הגדול ביותר לטובת בנות דוברות ערבית נמצא בערבית בכיתות ח' - 59 נקודות בסולם המיצ"ב הרב-שנתי. הפער הקטן ביותר לטובת הבנות נרשם במתמטיקה בכיתות ה' - 10 נקודות בלבד בסולם המיצ"ב הרב-שנתי. ככלל, הפערים לטובת הבנות בכיתות ח' גבוהים מהפערים בכיתות ה'.
- תמונת הממצאים בשנה"ל תשע"א בקרב דוברי הערבית שונה במעט מהתמונה שהתקבלה בתש"ע. בכיתה ה' במקצועות מדע וטכנולוגיה, אנגלית וערבית הצטמצם הפער לטובת הבנות (ירידה של 12-15 נק'). גם בכיתה ח' הפער לטובת הבנות במדע וטכנולוגיה הצטמצם קלות (ירידה של 8 נק') אך התרחב בערבית (עלייה של 9 נק').

סיכום נתוני הפערים בין בנים ובנות במבחני המיצ"ב בתשע"א

- בקרב דוברי העברית: הישגי הבנות גבוהים במידה ניכרת מהישגי הבנים במבחני בשפת-אם בכיתות ה' ו-ח' (18 נקודות ו-33 נקודות, בהתאמה), ואילו במתמטיקה בכיתה ה' הישגי הבנים גבוהים מהישגי הבנות (18 נקודות). בשאר המבחנים לא נמצאו הבדלים של ממש בין הישגי הבנים להישגי הבנות, למעט פער זעיר של 6 נקודות לטובת הבנים במדע וטכנולוגיה בכיתות ה'.
- בקרב דוברי הערבית: הישגי הבנות גבוהים מהישגי הבנים בכל המקצועות ובכל שכבות הגיל. הפערים לטובת הבנות בכיתה ח' גבוהים מהפערים המקבילים בכיתה ה'. הפער הגדול ביותר נרשם במבחנים בערבית בכיתות ח' (59 נקודות), והקטן ביותר - במבחן במתמטיקה בכיתות ה' (10 נקודות).
- בשני מגזרי השפה נמצאו פערים גדולים בהישגים לטובת הבנות במבחנים בשפת-האם בכיתות ח', ואילו הפערים הקטנים ביותר, או אף היפוך כיוונום של הפערים, נמצא במבחן במתמטיקה בכיתות ה'.
- בקרב דוברי העברית תמונת הממצאים בשנה"ל תשע"א תואמת לתמונה שהתקבלה בשנים קודמות. לעומת זאת, בקרב דוברי הערבית בכיתה ה' חל צמצום קל בפערים בהישגים לטובת הבנות (למעט במתמטיקה), זאת בעקבות עלייה גדולה יותר בקרב הבנים בהשוואה לעלייה שחלה בקרב הבנות.

הישגים בשפת-אם בכיתות ב'

לפי מגזר שפה

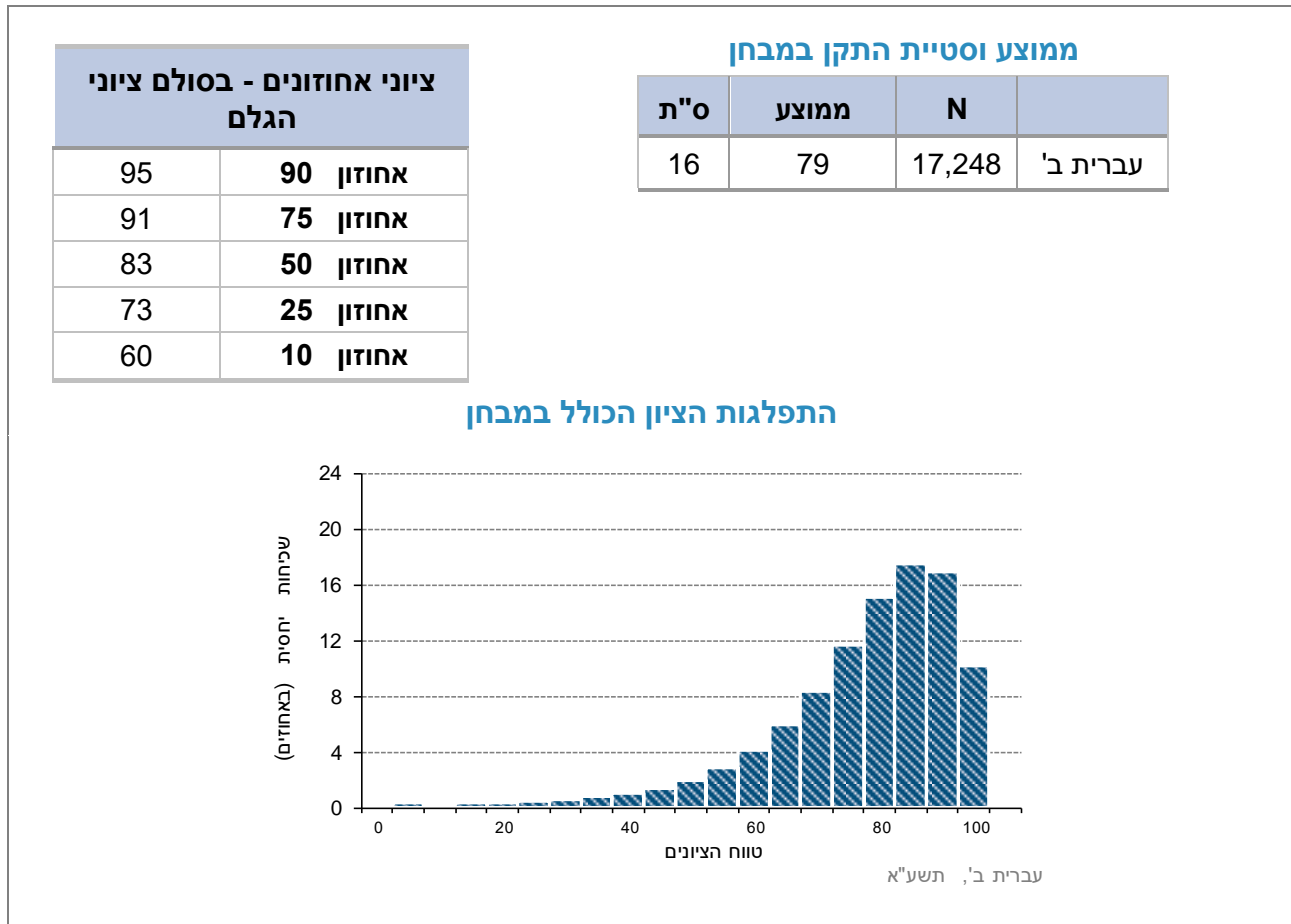
הישגים במבחני המיצ"ב בשפת-אם לכיתות ב' תשע"א

המבחן בעברית בכיתות ב'

המבחן בשפת-אם עברית בכיתות ב' נועד להעריך את רמת השליטה של התלמידים בתחום החינוך הלשוני על סמך תכנית הלימודים בעברית לבית הספר היסודי. המבחן הועבר לבתי ספר דוברי עברית בלבד. הנושאים במבחן היו: שליטה בצופן האלפביתי, הבנת הנקרא, הבעה בכתב וידע לשוני. נושא הבנת הנקרא נבדק באמצעות מספר משימות, חלקן עסקו בהבנה של טקסטים קצרים ואחרות בהבנה של טקסטים ארוכים משתי סוגות: טקסט מידע וסיפור. שאלות ההבנה במבחן בדקו שלושה ממדי הבנה: הבנת המשמעות הגלויה בטקסט; הבנת המשתמע מתוך הטקסט; יישום, הערכה וביקורת.

בתרשים שלהלן מוצגים נתוני ההישגים (ממוצעים וסטיות תקן, התפלגות הציונים וציוני אחוזונים) במבחן המיצ"ב בשפת-אם עברית בכיתות ב'. כל הנתונים המדווחים בפרק זה מבוססים במונחי סולם ציוני הגלם (0-100)⁶.

תרשים 22: עברית לכיתות ב' בסולם ציוני הגלם (0 - 100) מיצ"ב תשע"א

עיון בנתונים מעלה כי:

- נמצא שיעור גדול של תלמידים שהישגיהם נמצאים בחלקו העליון של סולם ציוני הגלם. כרבע מכלל הנבחנים במבחן זה השיגו ציון הגבוה מ-91.
- פיזור הציונים במבחן זה קטן יחסית.

⁶ במבחנים בשפת-אם לכיתות ב' לא נעשה הליך כיוול בין שנים, ועל כן, הנתונים מדווחים במונחי סולם ציוני הגלם 0-100 ואינם כוללים השוואה רב-שנתית. במבחן זה נעשה הליך של "קביעת תקנים". פירוט נוסף על אודות יישומו של הליך זה במבחן בשפת-אם עברית - ר' בהמשך הפרק.

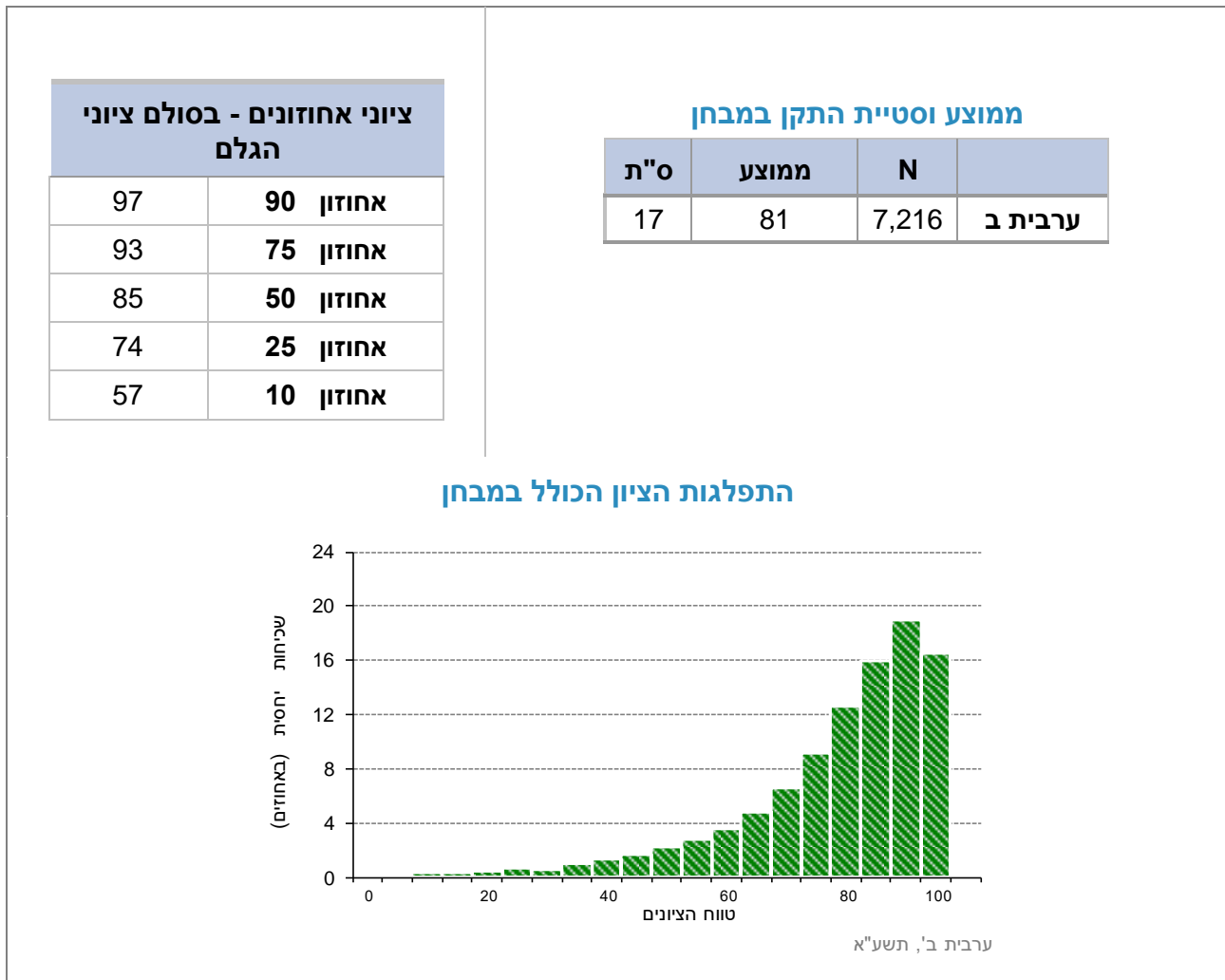
הישגים במבחני המיצ"ב לפי מגזר שפה בכיתות ב'

המבחן בערבית בכיתות ב'

המבחן בשפת-אם ערבית לכיתות ב' נועד להעריך את רמת השליטה של התלמידים בתחום החינוך הלשוני על סמך תכנית הלימודים בערבית לבית הספר היסודי. המבחן הועבר לבתי ספר דוברי ערבית בלבד. הנושאים במבחן היו: שליטה בצופן האלפביתי, הבנת הנקרא, הבעה בכתב וידע לשוני. נושא הבנת הנקרא נבדק באמצעות מספר משימות, חלקן עסקו בהבנה של משפטים ואחרות בהבנה של טקסטים משתי סוגות: טקסט מידע וטקסט נרטיבי. שאלות ההבנה במבחן בדקו את ממדי ההבנה הבאים: הבנת המשמעות הגלויה בטקסט; הבנת המשתמע מתוך הטקסט פרשנות; מיזוג ויישום; הערכה של התוכן וזיהוי תפקיד הרכיבים הלשוניים והטקסטואליים.

בתרשים שלהלן מוצגים נתוני ההישגים (ממוצעים וסטיות תקן, וציוני אחוזונים) במבחן מיצ"ב תשע"א בערבית לכיתות ב'. כל הנתונים המדווחים להלן מבוססים במונחי סולם ציוני הגלם (0-100)⁷.

תרשים 23: ערבית לכיתות ב' בסולם ציוני הגלם (0 - 100) מיצ"ב תשע"א

עיון בנתונים מעלה כי:

- נמצא שיעור גדול של תלמידים שהישגיהם נמצאים בחלקו העליון של סולם ציוני הגלם. כרבע מכלל הנבחנים במבחן זה השיגו ציון הגבוה מ-93.
- פיזור הציונים במבחן זה קטן יחסית.

⁷ במבחנים בשפת-אם לכיתות ב' לא נעשה הליך כיוול בין שנים, ועל כן, הנתונים מדווחים במונחי סולם ציוני הגלם 0-100 ואינם כוללים השוואה רב-שנתית. במבחן זה נערך הליך של "קביעת תקנים". פירוט נוסף על אודות יישומו של הליך זה במבחן בשפת-אם עברית - ר' בעמוד הבא.

הישגים במבחני המיצ"ב לפי מגזר שפה בכיתות ב'

הליך "קביעת תקנים" במבחנים בשפת-אם בעברית ובערבית לכיתות ב'

על מנת לסייע בפירוש תוצאות המבחן בשפת אם לכיתות ב', הונהג גם השנה הליך של "קביעת תקנים" (Standard Setting). הליך קביעת התקנים הוא הליך המקובל במדידה חינוכית ומיושם במערכות מבחנים רחבי היקף שונים ברחבי העולם (כולל המבחנים הבינלאומיים כדוגמת PISA, TIMSS ו-PIRLS).

בהליך כזה נקבעות נקודות חתך אחדות על גבי סולם הציונים, ועל פיהן מוגדרות רמות הישג שונות בתחום הנמדד. קביעת נקודות החתך מתבצעת על-ידי מומחים בתחום הדעת, והיא מבוססת על ניסיונם ועל תפיסותיהם בנוגע לביצוע אופייני או מצופה של תלמידים, ועל נתונים אמפיריים שנאספו על אודות ביצועיהם של התלמידים בכל שאלה במבחן.

בשנת הלימודים תשע"א בוצע הליך נפרד של קביעת תקנים עבור המבחנים הבאים: עברית לכיתות ב' וערבית לכיתות ב'.

רמות ההישג במבחן המיצ"ב בעברית ובערבית לכיתות ב' אינן זהות ואינן בנות השוואה. אין להשוות בין שיעור התלמידים בכל אחת מן הרמות בשני מבחנים אלו. כזכור, המבחנים בעברית ובערבית מפותחים באורח בלתי תלוי זה בזה, על-פי תוכניות לימודים ויעדים לימודיים שונים, במתן דגשים שונים ובהתייחסות לייחודי שבכל שפה. המבחנים פותחו על-ידי צוותי פיתוח נפרדים ועצמאיים, ולו בוועדות היגוי נפרדות זו מזו. כך גם לגבי הליך קביעת התקנים: נקודות החתך ורמות ההישגים המדווחים להלן פותחו בנפרד ובאורח בלתי תלוי בשני המבחנים הללו על-ידי צוותים שונים וועדות מומחים שונות.

קביעת התקנים במבחן בעברית לכיתות ב':

הליך קביעת התקנים התבסס על פריטי הבנת הנקרא ועל פריטי ידע לשוני. לא נכללו פריטי פענוח מילים, מטלת ההכתבה ומטלת ההבעה בכתב. בהליך זה קבעו ועדות מומחים להוראת השפה העברית בכיתות ב' שלוש רמות הישג בהבנת הנקרא וידע לשוני: (1) רמה נמוכה; (2) רמה בינונית; ו- (3) רמה טובה ומעלה. תלמיד ברמה נתונה צפוי להתמודד בהצלחה עם שאלות המבחן אשר מתאימות לרמה זו, אך יתקשה להתמודד עם שאלות המאפיינות רמות הישג גבוהות יותר.

מאחר שהמבחנים משתנים מידי שנה, חשוב לציין כי רמות ההישג אינן בנות השוואה בין השנים.

בלוח 16 מוצג שיעור התלמידים בכל רמת הישג במשימות הבנת הנקרא וידע לשוני במיצ"ב בעברית ב' תשע"א. בלוח 17 מוצגות פעולות קוגניטיביות ומיומנויות שתלמידים ברמת הישג נתונה הצליחו בדרך כלל לבצע במשימות אלה.

לוח 16 : קביעת התקנים במבחן בעברית לכיתות ב' - שיעור התלמידים בכל רמת הישגים

שיעור התלמידים	רמת ההישגים
5%	נמוכה
18%	בינונית / בסיסית
77%	טובה ומעלה

לוח 17 : המבחן בעברית לכיתות ב' - מיצ"ב תשע"א (הבנת הנקרא וידע לשוני)

רמת ההישג	שיעור התלמידים	הנושא	תיאור הפעולות שבהן הצליחו התלמידים במבחן בעברית לכיתה ב', תשע"א ברמות ההישג השונות
(1) נמוכה	5%	הבנת הנקרא: - משפטים - טקסט שימושי קצר - סיפור - טקסט מידע	להשלים באופן מלא מילות תוכן ומילות תפקוד מתוך ההקשר במשפט ובטקסט קצר תוך שימוש במילים נתונות (מחסן מילים). להשלים באופן חלקי מילות תוכן במשפט ובטקסט קצר ללא שימוש במילים נתונות (מחסן מילים). לענות באופן מלא על שאלות איתור מידע ברמת מורכבות נמוכה בשתי הסוגות: השאלות מתייחסות לתוכן קונקרטי גלוי ומפורש, המידע הוא מקומי (ברמת המשפט או ברמה של שניים-שלושה משפטים רצופים) ונעשה שימוש באותן מילים בשאלה ובטקסט. לענות באופן חלקי על שאלות ברמת מורכבות בינונית, הדורשות איתור ואזכור של מספר פרטי מידע והן מתייחסות לתוכן קונקרטי וגם לתוכן מופשט.
		ידע לשוני	במבחן לא היו פריטי לשון שאפיינו רמת הישג זו
(2) בינונית	18%	הבנת הנקרא: - משפטים - טקסט שימושי קצר - סיפור - טקסט מידע	להשלים באופן מלא מילות תוכן ומילות פונקציה בטקסט קצר ללא שימוש במילים נתונות (מחסן מילים). לענות באופן חלקי על שאלות ברמת מורכבות בינונית, הדורשות דיוק באזכור המידע בטקסט. בשאלות אלה המידע פחות גלוי ומפורש. להסיק מסקנות ברמה מקומית (ברמת המשפט או ברמה של שניים-שלושה משפטים רצופים), כאשר המידע משתמע והשאלות מנוסחות במילים אחרות מאלו המופיעות בטקסט. לענות על שאלות אוצר מילים (שאלות סגורות), כאשר אפשר להיעזר בהקשר של המשפט (להחליף את מילת היעד במילה הנתונה במשפט).
		ידע לשוני	לסדר מילים על-פי סדר אלף-בית חיצוני ופנימי. לבנות משפטים ממילים נתונות. להשלים באופן חלקי פעלים מאותו שורש ובאותו בניין על פי ההקשר של המשפט, כאשר הפעלים מוכרים מלשון הדיבור (לכל פועל להשלים בן זוג מתאים, הנבדל בבניין, בזמן, במין ובמספר).
(3) טובה ומעלה	77%	הבנת הנקרא: - משפטים - טקסט שימושי קצר - סיפור - טקסט מידע	לסדר ברצף אירועים של סיפור, הדורשים שחזור של הסיפור בשלמותו. לענות באופן מלא ומדויק על שאלות פרשנות (ברמת מורכבות גבוהה) בשתי הסוגות. להסיק מסקנות וליצור הכללות נכונות תוך התייחסות לרעיונות מופשטים ברמת הטקסט השלם. לבצע אינטגרציה של מידע הן בתוך הטקסט והן בין המידע המופיע בטקסט לבין ידע העולם שמחוץ לטקסט.
		ידע לשוני	לסדר מילים על-פי סדר אלף-בית חיצוני ופנימי. לבנות משפטים ממילים נתונות. להשלים באופן מלא פעלים מאותו שורש ובאותו בניין על פי ההקשר של המשפט (לכל פועל להשלים בן זוג מתאים, הנבדל בבניין, בזמן, במין ובמספר).

קביעת התקנים במבחן בערבית בכיתות ב':

במבחן זה הליך קביעת התקנים התבסס על פריטי פענוח המילים, פריטי הבנת הנקרא ופריטי הידע הלשוני. מטלת ההכתבה ומטלת ההבעה בכתב לא נכללו בהליך זה. בהליך זה קבעו ועדות מומחים להוראת השפה הערבית בכיתות ב' שלוש רמות הישג בפענוח מילים, הבנת הנקרא וידע לשוני: (1) רמה נמוכה; (2) רמה בינונית; ו- (3) רמה טובה ומעלה.

תלמיד ברמה נתונה צפוי להתמודד בהצלחה עם שאלות המבחן אשר מתאימות לרמה זו, אך יתקשה להתמודד עם שאלות המאפיינות רמות הישג גבוהות יותר.

בלוח 18 מוצג שיעור התלמידים בכל רמת הישג במשימות פענוח מילים/משפטים, הבנת הנקרא וידע לשוני במיצ"ב בערבית ב' תשע"א. בלוח 19 מוצגות דוגמאות לפעולות שהצליחו התלמידים ברמות הישג שונות לבצע במשימות אלה.

לוח 18 : קביעת התקנים במבחן בערבית לכיתות ב' - שיעור התלמידים בכל רמת הישגים

שיעור התלמידים	רמת ההישגים
13%	נמוכה
18%	בינונית / בסיסית
69%	טובה ומעלה

לוח 19 : ערבית לכיתה ב' - מיצ"ב תשע"א (פענוח מילים ומשפטים, הבנת הנקרא וידע לשוני)

רמת ההישג	שיעור התלמידים	הנושא	תיאור הפעולות שבהן הצליחו התלמידים ברמות ההישג השונות
(1) נמוכה	13%	פענוח מילים ומשפטים	לפענח מילים ומשפטים על-ידי התאמתם לתמונה נתונה (מטלת זיהוי).
		הבנת הנקרא	להשלים משפט על-ידי מילות תוכן בהתאם לאיור מצורף (מטלת הפקה). להשלים משפט בעזרת מחסן מילים, על-ידי מילות תוכן ומילות פונקציה מתוך ההקשר במשפט, כאשר המשפט הוא בעל מבנה תחבירי פשוט (מטלת זיהוי). לאתר פרטי מידע גלויים בטקסט כאשר המידע הוא מקומי ברמת המשפט או ברמה של שני משפטים רצופים (מטלת זיהוי או הפקה).
		ידע לשוני	להתאים פועל או שם תואר לשם נתון ביחיד זכר או ברבים זכר (מטלת זיהוי).
(2) בינונית	18%	הבנת הנקרא	לאתר פרטי מידע גלויים בטקסט כאשר המידע הוא ברמת מורכבות בינונית ונדרשת תשומת לב מיוחדת לפרטים (מטלת זיהוי). לפרש מילים לא שכיחות על פי ההקשר במשפט (מטלת זיהוי). להסיק מסקנות המצריכות הן קישור בין שני פריטי מידע המופיעים ברצף בטקסט והן הבנה של אלמנטים לשוניים, כגון: מילות קישור ואזכורים (זיהוי או הפקה). להסיק מסקנות על המשתמע מתוך הכתוב במשפט או בפסקה קצרה, כאשר המטלות מנוסחות במילים אחרות מאלו המופיעות בטקסט (זיהוי או הפקה).
		ידע לשוני	להתאים שם לפועל נתון ביחיד נקבה, בזמן עבר או בזמן הווה (זיהוי והפקה). להתאים פועל לשם נתון ביחיד נקבה, במסגרת משפט קצר ופועל שכיח (מטלת זיהוי).
		התלמידים הצליחו בד"כ לבצע את הפעולות בהן הצליחו תלמידים ברמות ההישג הנמוכה, והבינונית, ובנוסף הצליחו בד"כ:	
(3) טובה ומעלה	69%	הבנת הנקרא	להסיק מסקנות המצריכות קישור בין שני פריטי מידע שאינם מופיעים ברצף בטקסט (מטלת הפקה). להסיק מסקנות מתוך הטקסט הדורשות אינטגרציה בין מידע המופיע בטקסט לבין ידע העולם שמחוץ לטקסט (מטלת הפקה). ליישם מידע מהטקסט בסיטואציה נתונה (מטלת הפקה). להעריך טענה נתונה על סמך מידע בטקסט (מטלת הפקה).
		ידע לשוני	להתאים שם תואר לשם עצם נתון ביחיד נקבה (מטלת זיהוי). להפיק צורת נקבה לשם הנתון ביחיד בהתאם למשפט (מטלת הפקה).
		התלמידים הצליחו בד"כ לבצע את הפעולות בהן הצליחו תלמידים ברמות ההישג הנמוכה, והבינונית, ובנוסף הצליחו בד"כ:	

פערים בהישגים בשפת-אם בכיתות ב' לפי הרקע החברתי-כלכלי

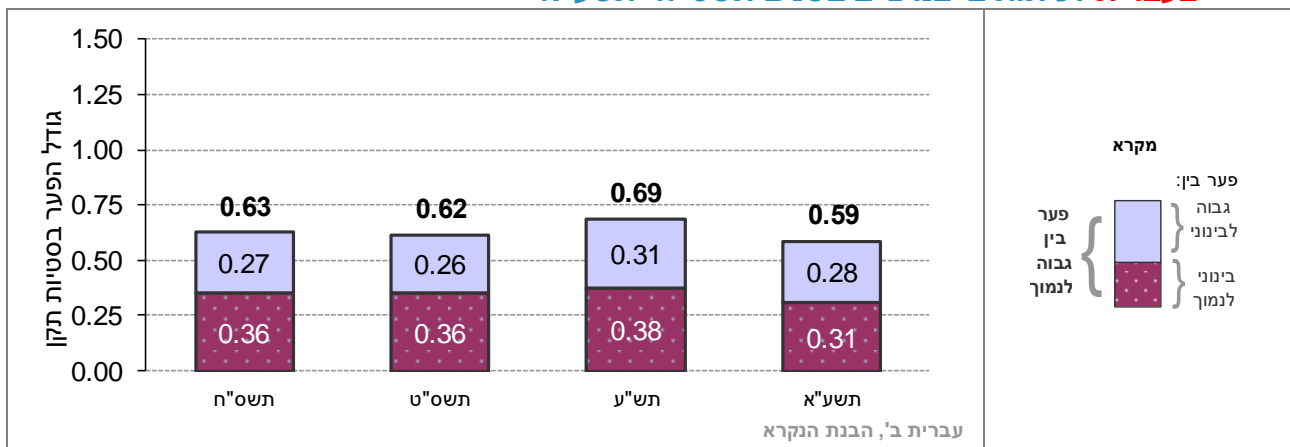
לשם ניתוח הפערים בהישגיהם של נבחנים מרמות שונות של רקע חברתי-כלכלי חולקו הנבחנים לשלוש קבוצות לפי הרקע החברתי-כלכלי של כל אחד מהם - נמוך, בינוני וגבוה (להסבר על חישוב המדד ר' עמוד 27). בלוחות הבאים מוצגים ההישגים בפרק **הבנת הנקרא** במבחנים בשפת-אם עברית וערבית לכיתות ב' בתשע"א בחלוקה לפי רמות הרקע החברתי-כלכלי של הנבחנים. בהמשך, מוצגים בתרשימים הפערים בהישגיהם של נבחנים מרקע חברתי-כלכלי שונה בשנים תשס"ח-תשע"א (להסבר על אופן קריאת התרשים ר' עמ' 32). ניתוח הפערים מבוצע בעבור הצינונים בהבנת הנקרא (בשנים תשס"ח-תשע"א), שכן בתש"ע נעשה שינוי במטלת הכתבה - שינוי שאינו מאפשר להשוות את הפערים בציון הכולל בשנים תש"ע ו-תשע"א לפערים שהתקבלו בשנים קודמות. בנוסף, על מנת לאפשר השוואה תקפה של גודל הפערים בשנים השונות ובשני מגזרי השפה (עברית/ערבית) מוצגים הפערים במונחי סטיית תקן.

בפירוש הממצאים בהשוואה בין המבחן בעברית לבין המבחן בערבית יש לזכור כי מדובר בשני מבחנים שונים אשר פותחו בידי צוותים נפרדים, על פי תכנית הלימודים הייחודית לכל שפת-אם, ומתוך הגדרה נפרדת של המצופה בכל שפה.

לוח 20 : הישגים בהבנת הנקרא בעברית לכיתות ב' במיצ"ב תשע"א - לפי הרקע החברתי-כלכלי

בסולם ציוני הגלם			רמת הרקע החברתי-כלכלי	
ס"ת	ממוצע	N		
21	71	1,462	נמוך	עברית ב'
18	77	5,949	בינוני	
15	82	9,700	גבוה	
17	79	17,248	כלל הנבחנים	

תרשים 24: פערים בהישגים בהבנת הנקרא בקרב נבחנים מרמות שונות של רקע חברתי-כלכלי בעברית לכיתות ב' במיצ"ב בשנים תשס"ח-תשע"א*

* בשנת תשס"ז לא נערך מבחן בשפת-אם ערבית בכיתות ב' ואילו המבחן בשפת-אם עברית בכיתות ב' נערך לראשונה באותה שנה. על כן, נתוני שנה זו אינם מדווחים בתרשים שלעיל.

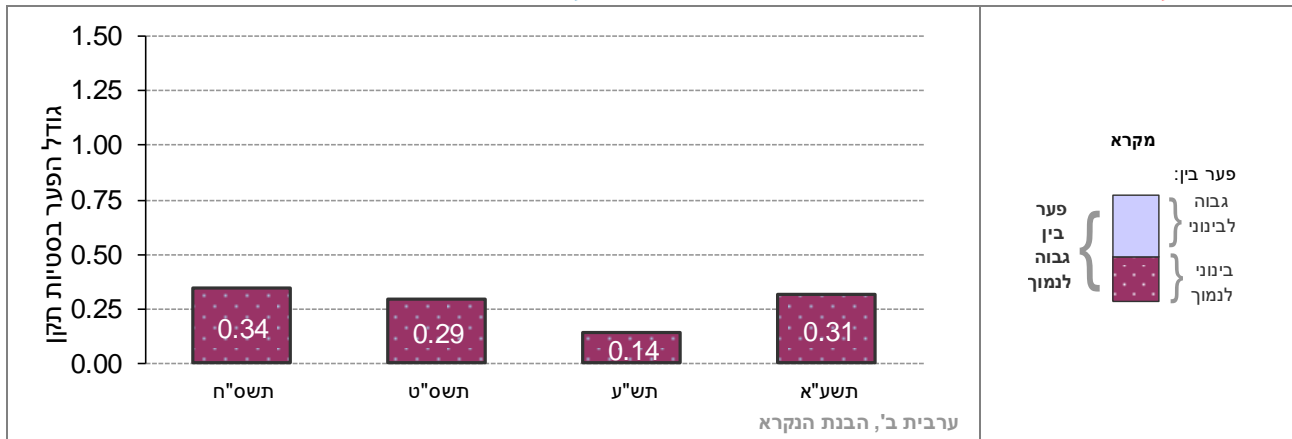
- עיון בנתונים מעלה כי:
- בכל ארבע השנים, כבר בכיתות ב', קיים פער משמעותי בהישגים של תלמידים דוברי עברית בהבנת הנקרא לטובת תלמידים מרקע חברתי-כלכלי גבוה יותר - ככל שהרקע החברתי-כלכלי גבוה יותר כך ההישגים טובים יותר.
 - בקרב דוברי עברית נמצא בארבע השנים פער עקבי בהישגים בהבנת הנקרא של תלמידים מרקע חברתי-כלכלי נמוך לעומת הישגיהם של תלמידים מרקע חברתי-כלכלי גבוה. בתשע"א הפער עמד על 0.59 סטיות תקן (ירידה קלה בהשוואה לשנים קודמות).

לוח 21 : הישגים בהבנת הנקרא בערבית לכיתות ב' במיצ"ב תשע"א - לפי הרקע החברתי-כלכלי

בסולם ציוני הגלם			רמת הרקע החברתי-כלכלי	ערבית ב'
ס"ת	ממוצע	N		
20	81	4,897	נמוך	
15	87	2,076	בינוני	
19	83	7,216	כלל הנבחנים	

הערה: בשל מספרם הקטן של תלמידים מרקע חברתי-כלכלי גבוה במגזר דוברי הערבית, נתוניהם אינם מוצגים בלוח.

תרשים 25: פערים בהישגים בהבנת הנקרא בקרב נבחנים מרמות שונות של רקע חברתי-כלכלי ערבית לכיתות ב' במיצ"ב בשנים תשס"ח-תשע"א*

* בשנת תשס"ז לא נערך מבחן בשפת-אם ערבית בכיתות ב' ואילו המבחן בשפת-אם ערבית בכיתות ב' נערך לראשונה באותה שנה. על כן, נתוני שנה זו אינם מדווחים בתרשים שלעיל. בשל מספרם הקטן של תלמידים מרקע חברתי-כלכלי גבוה במגזר דוברי הערבית, נתוניהם אינם מוצגים בלוח.

- עיון בנתונים מעלה כי:
- בכל ארבע השנים, כבר **בכיתות ב'**, קיים **פער** משמעותי בהישגים של דוברי ערבית בהבנת הנקרא בין תלמידים מרקע חברתי-כלכלי בינוני לבין תלמידים מרקע חברתי-כלכלי נמוך - ככל שהרקע החברתי-כלכלי גבוה יותר, כך ההישגים טובים יותר.
 - בקרב דוברי הערבית חלה בתשע"א **עליה בפער** בין ההישגים בהבנת הנקרא של תלמידים מרקע חברתי-כלכלי בינוני לבין הישגיהם של תלמידים מרקע חברתי-כלכלי נמוך, זאת לאחר ירידה שנרשמה בתש"ע. בתשע"א הפער עמד על 0.31 סטיות תקן (בדומה לפערים שנרשמו בתשס"ח ותשס"ט).

פערים בהישגי בנים ובנות במבחן בשפת-אם בכיתות ב'

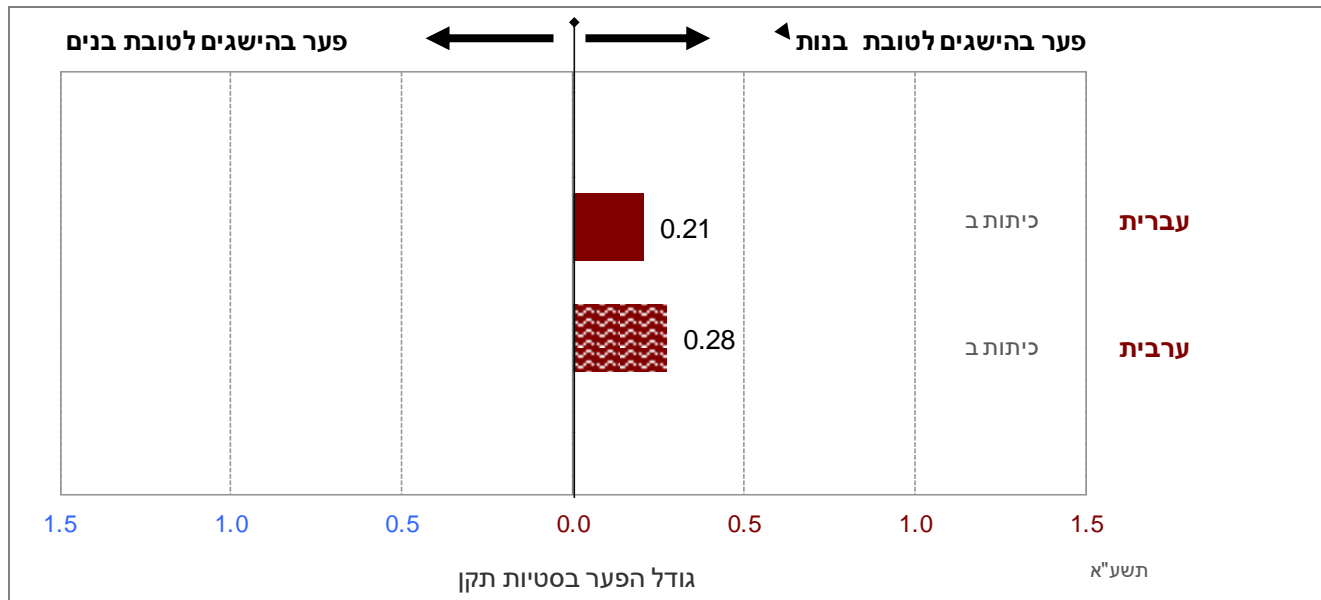
בלוח ובתרשים שלהלן מוצגים נתוני ההישגים (ממוצעים וסטיות תקן של הציון הכולל במבחן) וכן הפערים בהישגים בין בנים ובנות במבחנים בשפת-אם (עברית/ערבית) בכיתות ב' במיצ"ב תשע"א. הפערים מוצגים במונחי סטיית תקן כדי לאפשר השוואה תקפה בין גודל הפערים בקרב דוברי העברית לבין גודלם בקרב דוברי ערבית.

לוח 22 : ממוצעים, סטיות תקן ופערים בהישגי בנים ובנות במבחנים בשפת-אם לכיתות ב' תשע"א

פערים בין בנות ובנים*	בנים			בנות			כלל התלמידים			
	הפער בסטיות תקן	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N
עברית ב'	0.21	17	78	8,458	15	81	8,790	16	79	17,248
ערבית ב'	0.28	18	78	3,463	16	83	3,753	17	81	7,216

* לצורך חישוב הפערים הופחתו נתוני הבנים מנתוני הבנות.

תרשים 26: פערים בהישגים בין בנים ובנות במבחנים בשפת-אם לכיתות ב' תשע"א

עיון בנתונים מעלה כי:

- בדומה לממצאים שהתקבלו בכיתות ה' ו-ח' הישגי הבנות במבחנים בשפת-אם בכיתה ב' גבוהים מהישגי הבנים.
- הפער לטובת הבנות בקרב דוברי העברית עומד על 0.21 סטיות תקן.
- בקרב דוברי הערבית הפער לטובת הבנות גדול יותר והוא עומד על 0.28 סטיות תקן.
- תמונת הממצאים בשנה"ל תשע"א דומה לתמונה שהתקבלה בשנים קודמות.

**הישגים במבחני המיצ"ב
תשע"א
בבתי ספר דוברי עברית
לפי סוג פיקוח**

המשתתפים במבחני המיצ"ב החיצוני לפי סוג פיקוח

בלוח להלן מוצגים מספרי הנבחנים במבחני המיצ"ב ושיעורם מתוך כלל התלמידים בשכבות ב', ה' ו- ח' באחוזים בעבור כלל בתי הספר דוברי עברית ובחלוקה לפי סוג פיקוח (ממלכתי וממלכתי-דתי)⁸. נתוני שכבות ה' ו- ח' כוללים נבחנים משני אשכולות המיצ"ב א' ו-ג', שהם כמחצית מאוכלוסיית בתי הספר בארץ. מבחני המיצ"ב בשפת-אם לכיתות ב' הועברו לבתי הספר שבאשכול ג' בלבד, ועל כן נתוני שכבת ב' כוללים כרבע מבתי הספר בארץ. שיעור התלמידים שנבחנו בפועל חושב מתוך כלל התלמידים הלומדים בשכבות אלו בבתי הספר שהשתתפו בפועל במיצ"ב⁹. כמשתתפים במבחנים נחשבים כל התלמידים שהשיבו על שאלה אחת לפחות מתוך כלל שאלות המבחן.

לוח 23: מספרי הנבחנים במבחני המיצ"ב תשע"א ושיעורם (באחוזים) בשכבות ב', ה' ו-ח' – לפי סוג פיקוח

המגזר	שכבה	מספר בתי"ס שנבחנו	מספר הכיתות שנבחנו	מספר התלמידים שנבחנו	שיעור התלמידים שנבחנו
דוברי עברית	ב**	311	715	18,942	93%
	ה'	589	1,266	33,139	93%
	ח'	308	1,115	30,717	90%
	כלל השכבות	823	3,096	82,798	92%
פיקוח ממלכתי	ב**	218	519	14,496	93%
	ה'	212	485	13,413	93%
	ח'	101	441	12,713	91%
	כלל השכבות	293	1,445	40,622	93%
פיקוח ממ"ד	ב**	93	196	4,446	92%
	ה'	92	174	3,969	92%
	ח'	64	149	3,365	88%
	כלל השכבות	142	519	11,780	91%

* מבחני המיצ"ב בשפת-אם עברית לכיתות ב' הועברו רק בבתי הספר שבאשכול ג', ועל כן נתוני שכבת ב' כוללים רק כרבע מבתי הספר בארץ.

עיון בלוח לעיל מעלה כי שיעור התלמידים שנבחנו במבחני המיצ"ב בתי ספר דוברי עברית בפיקוח הממ"ד נמוך במעט מהשיעור בבתי ספר בפיקוח הממלכתי - בכיתות ב' וה' 92% לעומת 93%, ובכיתות ח' 88% לעומת 91%, בהתאמה.

⁸ לצורך פישוט הדיווח על מספרי הנבחנים, נתוני ההשתתפות במבחנים המדווחים לעיל מבוססים על ההשתתפות במבחן במדע וטכנולוגיה באשכול א' ועל ההשתתפות במבחן בשפת-אם באשכול ג'.

⁹ נתוני ההשתתפות בלוח 23 כוללים גם את התלמידים העולים והמשולבים.

הישגים בכיתות ה' ובכיתות ח'

בבתי ספר דוברי עברית

לפי סוג פיקוח

הישגים במבחני המיצ"ב תשע"ב בכיתות ה' ובכיתות ח' בבתי ספר דוברי עברית לפי סוג פיקוח: ממלכתי וממלכתי-דתי

המבחנים במדע וטכנולוגיה

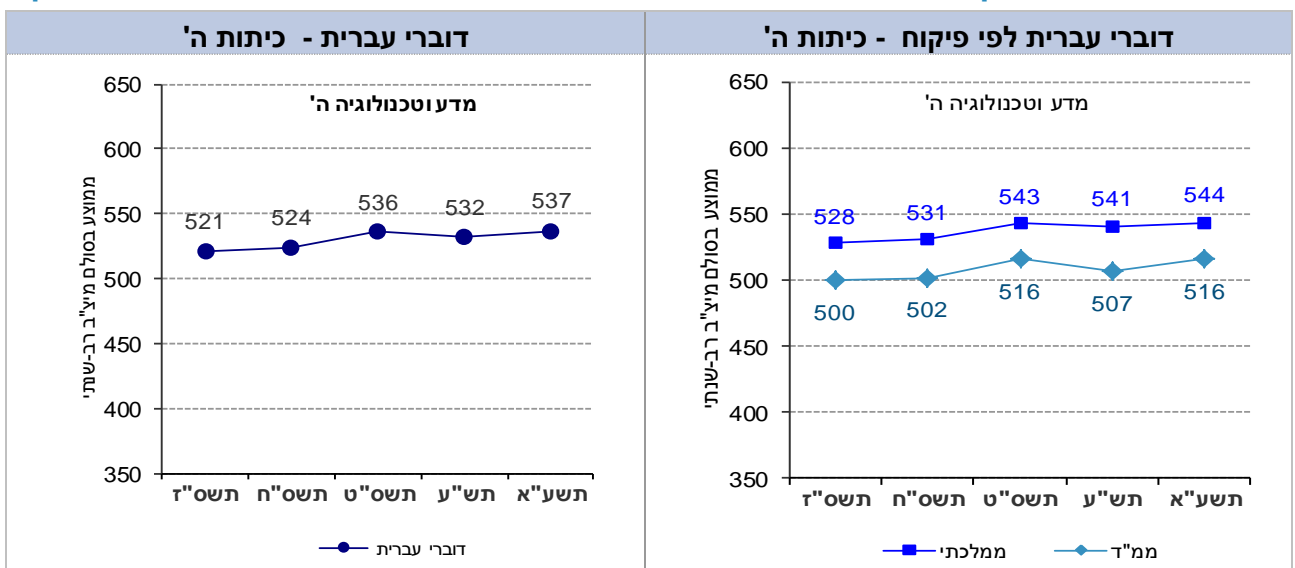
כיתות ה'

בלוח ובתרשים שלאחריו מוצגים הישגיהם של תלמידים במבחן במדע וטכנולוגיה לכיתות ה' בכלל בתי הספר דוברי עברית ובפיקוח ממלכתי וממלכתי-דתי (לפירוט תיאור המבחן ראה עמ' 12).

לוח 24: ממוצעים וסטיות תקן במדע וטכנולוגיה לכיתות ה' בכלל בתי הספר דוברי עברית ולפי פיקוח

מדע וטכנולוגיה ה'	דוברי עברית			פיקוח ממלכתי			פיקוח ממ"ד		
	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N
תשס"ז	87	521	13,182	84	528	9,841	95	500	3,341
תשס"ח	84	524	14,466	81	531	11,201	89	502	3,265
תשס"ט	80	536	14,787	77	543	11,332	85	516	3,455
תש"ע	77	532	13,379	74	541	9,770	82	507	3,609
תשע"א	73	537	13,961	71	544	10,262	75	516	3,699

תרשים 27: ממוצעי הציון הכולל במדע וטכנולוגיה לכיתות ה' בכלל בתי הספר דוברי עברית ולפי פיקוח

עיון בנתונים מעלה כי:

- הישגי התלמידים דוברי העברית במבחן במדע וטכנולוגיה לכיתות ה' בכלל בתי"ס עלו **עלייה מזערית (5 נק')** בתשע"א בהשוואה לתש"ע: בקרב תלמידים **בפיקוח הממלכתי** לא חל שינוי של ממש, ואילו בקרב תלמידים **בפיקוח הממלכתי-דתי** חלה עלייה קלה של 9 נק' במהלך השנים תשס"ז-תשע"א חלה **עלייה מצטברת קלה** של 16 נק' בהישגים, הן בקרב תלמידים בפיקוח הממלכתי והן בקרב תלמידים בפיקוח הממלכתי-דתי
- הישגי התלמידים דוברי העברית **בפיקוח הממלכתי גבוהים** מהישגי התלמידים בפיקוח הממלכתי-דתי
- הפער לטובת הפיקוח הממלכתי נותר יציב במהלך חמש השנים, כ- 30 נק' בסולם הרב-שנתי

הערה: נתוני תשע"א שבתרשים 27 ובלוח 24 אינם כוללים את ציוניהם של תלמידים שנבחנו ב-2 כיתות מבחן (רגילות ומותאמות) בהן קיים חשד לפגיעה בטוהר הבחינות.

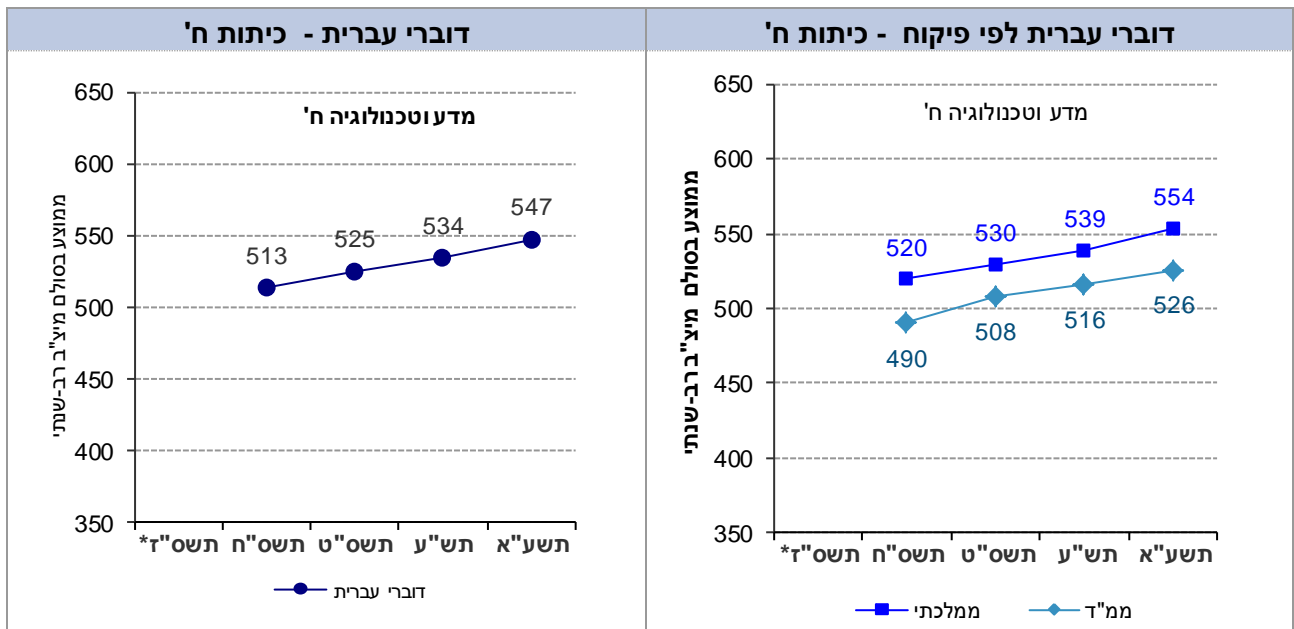
כיתות ח'

בלוח ובתרשים שלאחריו מוצגים הישגיהם של תלמידים בכלל בתי ספר דוברי עברית ולפי פיקוח ממלכתי וממלכתי-דתי במבחן במדע וטכנולוגיה לכיתות ח' (לפירוט תיאור המבחן ראה עמ' 14).

לוח 25: ממוצעים וסטיות תקן במדע וטכנולוגיה לכיתות ח' בכלל בתי הספר דוברי עברית ולפי פיקוח

מדע וטכנולוגיה ח'	דוברי עברית			פיקוח ממלכתי			פיקוח ממ"ד		
	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N
תשס"ח	94	513	12,948	93	520	9,992	93	490	2,956
תשס"ט	99	525	13,501	98	530	10,740	103	508	2,761
תש"ע	95	534	13,782	95	539	10,850	93	516	2,932
תשע"א	97	547	13,339	97	554	10,440	96	526	2,899

תרשים 28: ממוצעי הציון הכולל במדע וטכנולוגיה לכיתות ח' בכלל בתי הספר דוברי עברית ולפי פיקוח

* בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא התאפשר לכלול את שנת תשס"ז בהשוואה בין השנים בשכבת גיל זו.

- עיון בנתונים מעלה כי:**
- הישגי התלמידים דוברי העברית בשני סוגי הפיקוח במבחן במדע וטכנולוגיה לכיתות ח' עלו בתשע"א בהשוואה לתש"ע: בקרב תלמידים **בפיקוח הממלכתי** חלה עלייה מתונה של 15 נק', ובקרב תלמידים **בפיקוח הממלכתי-דתי** חלה עלייה קלה של 10 נק'
 - במהלך השנים תשס"ח-תשע"א חלה עלייה **מצטברת משמעותית** בקרב תלמידים משני סוגי הפיקוח: 34 נק' בפיקוח הממלכתי ו- 36 נק' בפיקוח הממלכתי-דתי
 - הישגי התלמידים דוברי העברית **בפיקוח הממלכתי גבוהים** מהישגי התלמידים בפיקוח הממלכתי-דתי
 - הפער לטובת תלמידים בפיקוח הממלכתי נע במהלך השנים בין 20 ל- 30 נק' בסולם הרב-שנתי

הערה: נתוני תשע"א שבתרשים 28 ובלוח 25 אינם כוללים את ציוניהם של תלמידים שנבחנו ב- 3 כיתות מבחן (רגילות ומותאמות) בהן קיים חשד לפגיעה בטוהר הבחינות.

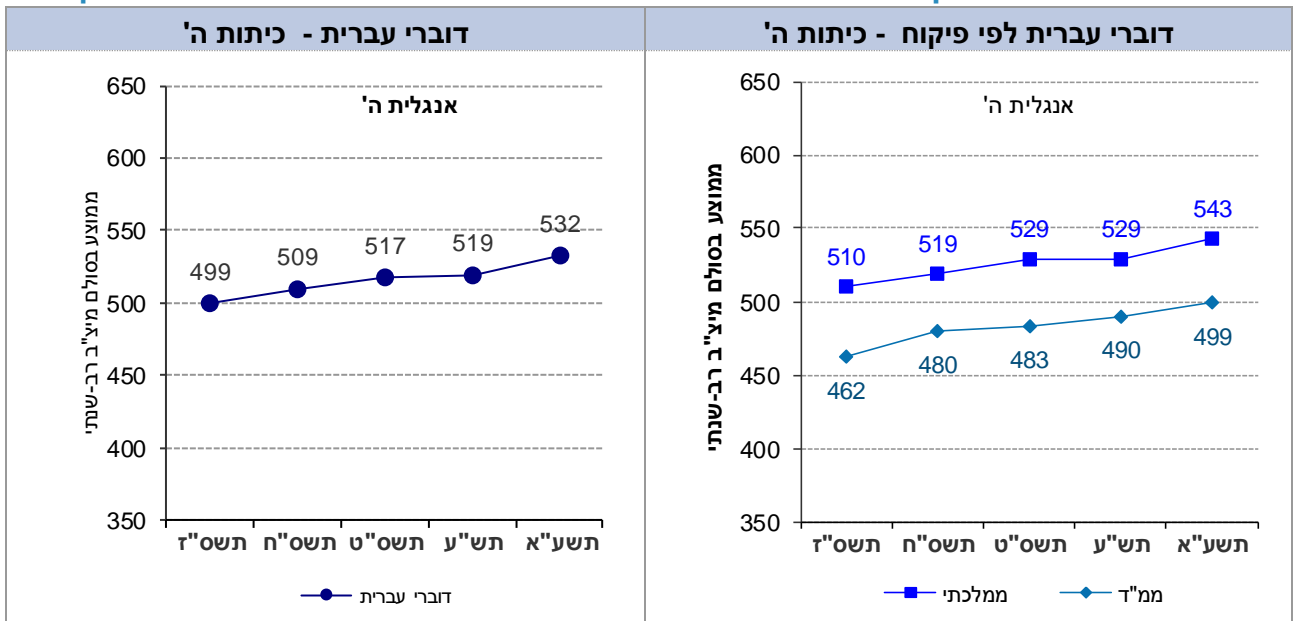
המבחנים באנגלית כיתות ה'

בלוח ובתרשים שלאחריו מוצגים הישגיהם של תלמידים בכלל בתי ספר דוברי עברית ולפי פיקוח ממלכתי וממלכתי-דתי במבחן באנגלית לכיתות ה' (לפירוט תיאור המבחן ראה עמ' 15).

לוח 26: ממוצעים וסטיות תקן באנגלית לכיתות ה' בכלל בתי הספר דוברי עברית ולפי פיקוח

אנגלית ה'	דוברי עברית			פיקוח ממלכתי			פיקוח ממ"ד		
	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N
תשס"ז	100	499	12,925	96	510	9,714	106	462	3,211
תשס"ח	96	509	14,408	91	519	11,208	102	480	3,200
תשס"ט	97	517	14,986	92	529	11,500	102	483	3,486
תש"ע	95	519	13,436	90	529	9,865	102	490	3,571
תשע"א	92	532	13,680	88	543	10,132	98	499	3,548

תרשים 29: ממוצעי הציון הכולל באנגלית לכיתות ה' בכלל בתי הספר דוברי עברית ולפי פיקוח

עיון בנתונים מעלה כי:

- הישגי התלמידים דוברי העברית בשני סוגי הפיקוח עלו בתשע"א בהשוואה לתש"ע: בקרב תלמידים בפיקוח הממלכתי חלה עלייה מתונה של 14 נק', ובקרב תלמידים בפיקוח הממלכתי-דתי חלה עלייה קלה של 9 נק' במהלך ארבע השנים תשס"ח-תשע"א חלה עלייה משמעותית בקרב תלמידים בשני סוגי הפיקוח: 33 נק' בפיקוח הממלכתי ו- 37 נק' בפיקוח הממלכתי-דתי
- הישגי התלמידים דוברי העברית בפיקוח הממלכתי גבוהים מהישגי התלמידים בפיקוח הממלכתי-דתי
- הפער לטובת תלמידים בפיקוח הממלכתי נע במהלך השנים בין 40 ל- 50 נק' בסולם הרב-שנתי

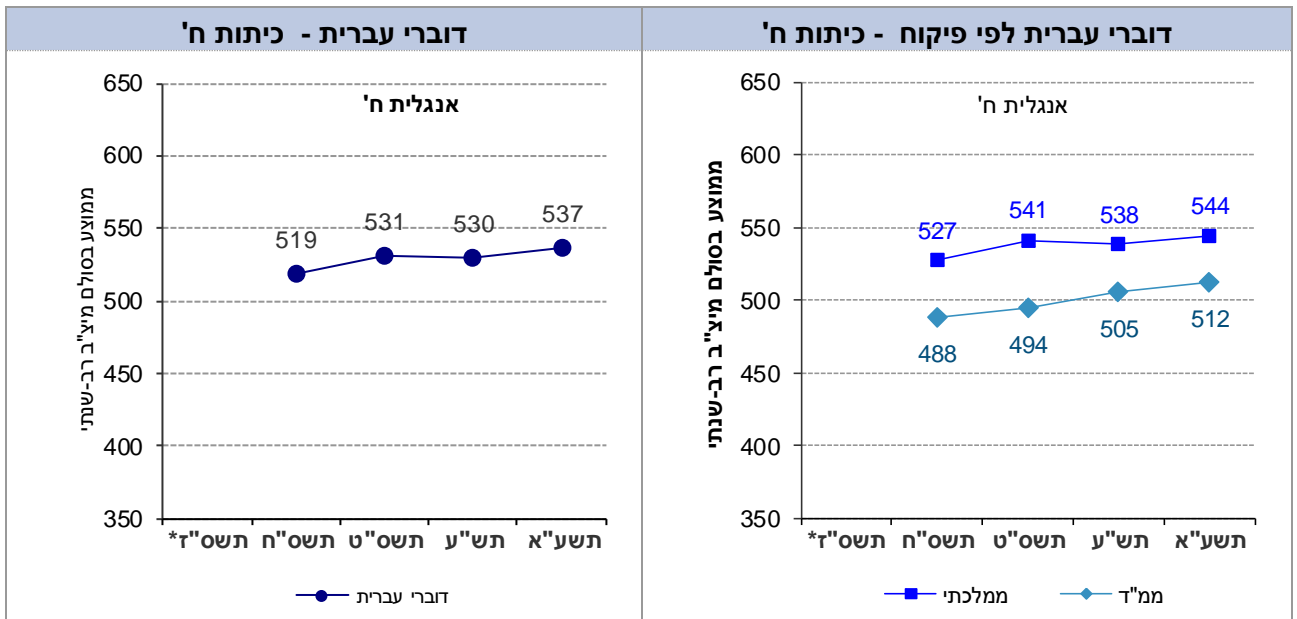
כיתות ח'

בלוח ובתרשים שלאחריו מוצגים הישגיהם של תלמידים בכלל בתי ספר דוברי עברית ולפי פיקוח ממלכתי וממלכתי-דתי במבחן באנגלית לכיתות ח' (לפירוט תיאור המבחן ראה עמ' 16).

לוח 27: ממוצעים וסטיות תקן בהישגים באנגלית לכיתות ח' בכלל בתי הספר דוברי עברית ולפי פיקוח

אנגלית ח'	דוברי עברית			פיקוח ממלכתי			פיקוח ממ"ד		
	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N
תשס"ח	99	519	13,142	96	527	10,154	102	488	2,988
תשס"ט	95	531	13,754	92	541	10,910	96	494	2,844
תש"ע	92	530	14,089	89	538	11,068	97	505	3,021
תשע"א	83	537	13,197	81	544	10,386	88	512	2,811

תרשים 30: ממוצעי הציון הכולל באנגלית לכיתות ח' בכלל בתי הספר דוברי עברית ולפי פיקוח

*בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא התאפשר לכלול את שנת תשס"ז בהשוואה בין השנים בשכבת גיל זו.

עיון בנתונים מעלה כי:

- הישגי התלמידים דוברי העברית בשני סוגי הפיקוח במבחן באנגלית לכיתות ח' עלו במעט בתשע"א בהשוואה לתש"ע: בקרב תלמידים בפיקוח הממלכתי חלה עלייה קלה של 6 נק', ובקרב תלמידים בפיקוח הממלכתי-דתי חלה עלייה קלה של 7 נק'.
- במהלך ארבע השנים תשס"ח-תשע"א חלה עלייה מצטברת מתונה בקרב תלמידים בשני סוגי הפיקוח: 17 נק' בפיקוח הממלכתי ו- 24 נק' בפיקוח הממלכתי-דתי.
- הישגי התלמידים דוברי העברית בפיקוח הממלכתי גבוהים מהישגי התלמידים בפיקוח הממלכתי-דתי.
- הפער לטובת תלמידים בפיקוח הממלכתי הצטמצם במעט בשנתיים האחרונות, מ- 39 נקודות בתשס"ח ל- 32 נק' בתשע"א.

$$1 + \frac{3}{2} = 2$$

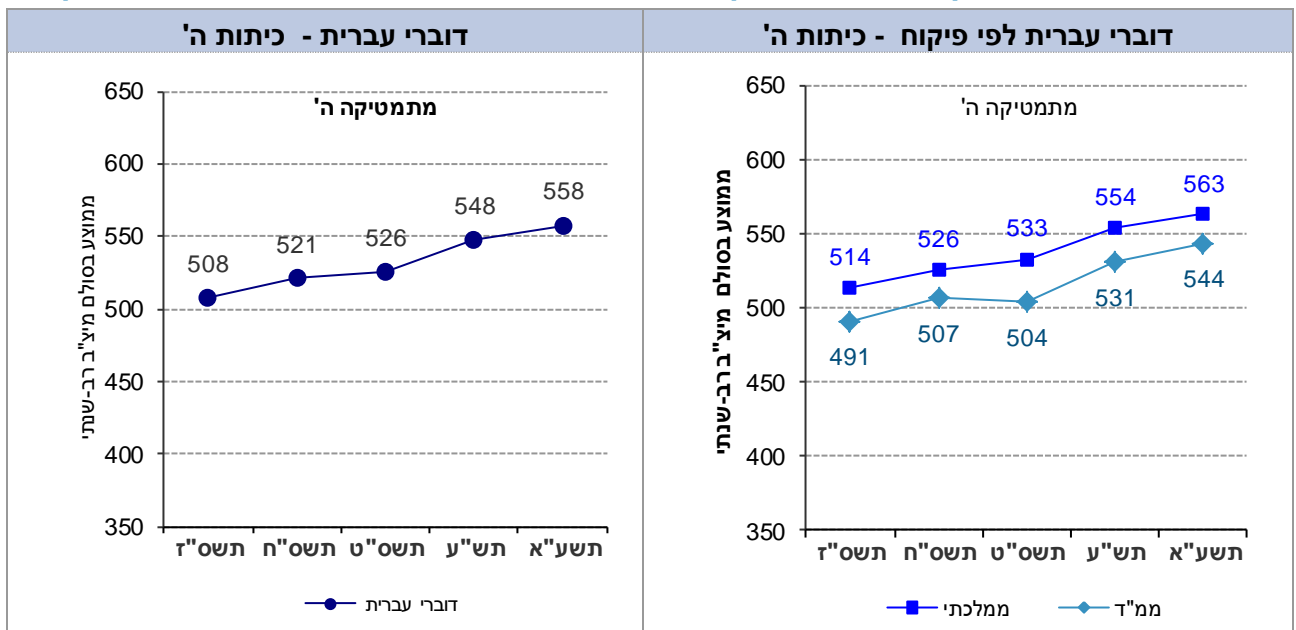
המבחנים במתמטיקה כיתות ה'

בלוח ובתרשים שלאחריו מוצגים הישגיהם של תלמידים בכלל בתי ספר דוברי עברית ולפי פיקוח ממלכתי וממלכתי-דתי במבחן במתמטיקה לכיתות ה' (לפירוט תיאור המבחן ראה עמ' 17).

לוח 28: ממוצעים וסטיות תקן במתמטיקה לכיתות ה' בכלל בתי הספר דוברי עברית ולפי פיקוח

פיקוח ממ"ד			פיקוח ממלכתי			דוברי עברית			מתמטיקה ה'
ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	
97	491	3,283	91	514	10,901	93	508	14,184	תשס"ז
98	507	3,629	91	526	10,255	93	521	13,884	תשס"ח
99	504	3,742	90	533	9,900	93	526	13,642	תשס"ט
88	531	3,184	82	554	10,980	84	548	14,164	תש"ע
82	544	3,461	76	563	11,891	78	558	15,352	תשע"א

תרשים 31: ממוצעי הציון הכולל במתמטיקה לכיתות ה' בכלל בתי הספר דוברי עברית ולפי פיקוח

עיון בנתונים מעלה כי:

- הישגי התלמידים דוברי העברית בשני סוגי הפיקוח במבחן במתמטיקה לכיתות ה' עלו בתשע"א בהשוואה לתש"ע: בקרב תלמידים בפיקוח הממלכתי חלה עלייה קלה של 9 נק', ובקרב תלמידים בפיקוח הממלכתי-דתי חלה עלייה מתונה של 13 נק'.
- במהלך השנים תשס"ח-תשע"א חלה עלייה מצטברת ניכרת בקרב תלמידים משני סוגי הפיקוח: 49 נק' בפיקוח הממלכתי ו- 53 נק' בפיקוח הממלכתי-דתי.
- הישגי התלמידים דוברי העברית בפיקוח הממלכתי גבוהים מהישגי התלמידים בפיקוח הממלכתי-דתי הפער לטובת תלמידים בפיקוח הממלכתי נע במהלך השנים בין 20 ל- 30 נק' בסולם הרב-שנתי.

$$1 + \frac{3}{2} = 2$$

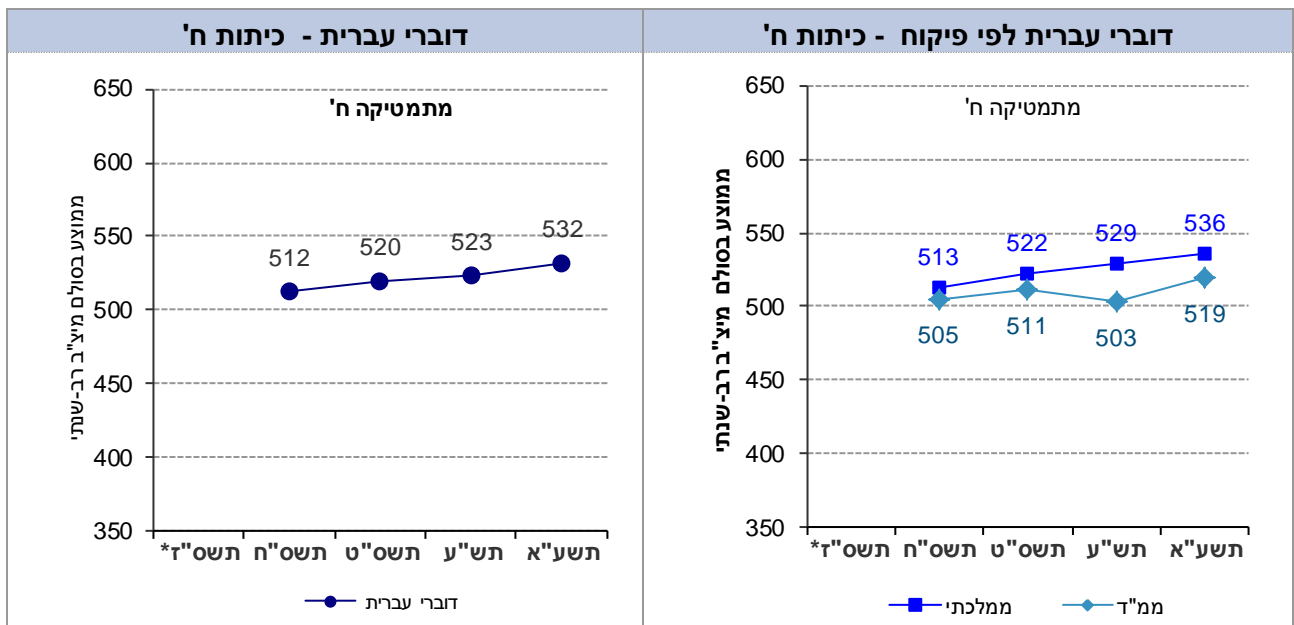
כיתות ח'

בלוח ובתרשים שלאחריו מוצגים הישגיהם של תלמידים בכלל בתי ספר דוברי עברית ולפי פיקוח ממלכתי וממלכתי-דתי במבחן במתמטיקה לכיתות ח' (לפירוט תיאור המבחן ראה עמ' 18).

לוח 29: ממוצעים וסטיות תקן במתמטיקה לכיתות ח' בכלל בתי הספר דוברי עברית ולפי פיקוח

מתמטיקה ח'	דוברי עברית			פיקוח ממלכתי			פיקוח ממ"ד		
	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N
תשס"ח	102	512	13,475	104	513	10,637	94	505	2,838
תשס"ט	100	520	13,221	100	522	10,233	100	511	2,988
תש"ע	101	523	13,399	101	529	10,219	99	503	3,180
תשע"א	97	532	14,470	98	536	11,567	96	519	2,903

תרשים 32: ממוצעי הציון הכולל במתמטיקה לכיתות ח' בכלל בתי הספר דוברי עברית ולפי פיקוח

*בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא התאפשר לכלול את שנת תשס"ז בהשוואה בין השנים בשכבת גיל זו.

עיון בנתונים מעלה כי:

- הישגי התלמידים דוברי העברית בשני סוגי הפיקוח עלו בתשע"א בהשוואה לתש"ע: בקרב תלמידים בפיקוח הממלכתי חלה עלייה קלה של 7 נק', ובקרב תלמידים בפיקוח הממלכתי-דתי חלה עלייה מתונה של 16 נק' (לאחר ירידה של 8 נק' בתש"ע בהשוואה לתשס"ט)
- במהלך השנים תשס"ח-תשע"א חלה עלייה מצטברת של 23 נק' בפיקוח הממלכתי ו-14 נק' בפיקוח הממלכתי-דתי
- הישגי התלמידים בפיקוח הממלכתי גבוהים מהישגי התלמידים בפיקוח הממלכתי-דתי
- הפער לטובת תלמידים בפיקוח הממלכתי הצטמצם במעט בתשע"א בהשוואה לתש"ע (17 נק' לעומת 26 נק', בהתאמה)

המבחנים בעברית

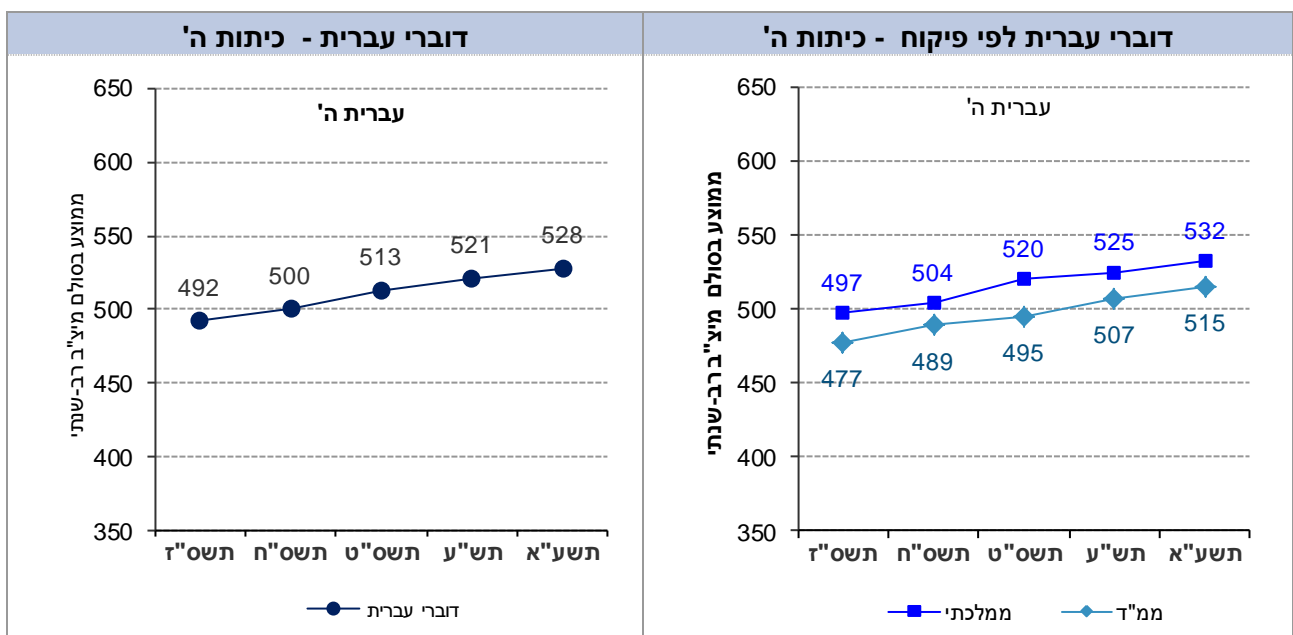
כיתות ה'

בלוח ובתרשים שלאחריו מוצגים הישגיהם של תלמידים בכלל בתי ספר דוברי עברית ולפי פיקוח ממלכתי וממלכתי-דתי במבחן בעברית לכיתות ה' (לפירוט תיאור המבחן ראה עמ' 19).

לוח 30: ממוצעים וסטיות תקן בעברית לכיתות ה' בכלל בתי הספר דוברי עברית ולפי פיקוח

עברית ה'	דוברי עברית			פיקוח ממלכתי			פיקוח ממ"ד		
	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N
תשס"ז	106	492	13,899	103	497	10,696	111	477	3,203
תשס"ח	100	500	13,904	97	504	10,297	106	489	3,607
תשס"ט	91	513	13,653	87	520	9,888	102	495	3,765
תש"ע	82	521	14,138	80	525	10,955	84	507	3,183
תשע"א	72	528	15,406	69	532	11,937	79	515	3,469

תרשים 33: ממוצעי הציון הכולל בעברית לכיתות ה' בכלל בתי הספר דוברי עברית ולפי פיקוח

עיון בנתונים מעלה כי:

- הישגי התלמידים דוברי העברית בשני סוגי הפיקוח במבחן בעברית לכיתות ה' עלו בתשע"א בהשוואה לתש"ע: בקרב תלמידים בפיקוח הממלכתי חלה עלייה קלה של 7 נק', ובקרב תלמידים בפיקוח הממלכתי-דתי חלה עלייה קלה של 8 נק'.
- במהלך השנים תשס"ח-תשע"א חלה עלייה מצטברת משמעותית של 35 נק' בפיקוח הממלכתי ו-38 נק' בפיקוח הממלכתי-דתי.
- הישגי התלמידים בפיקוח הממלכתי גבוהים מהישגי התלמידים בפיקוח הממלכתי-דתי.
- הפער לטובת תלמידים בפיקוח הממלכתי נע בין 15 ל-25 נק' בסולם הרב-שנתי.

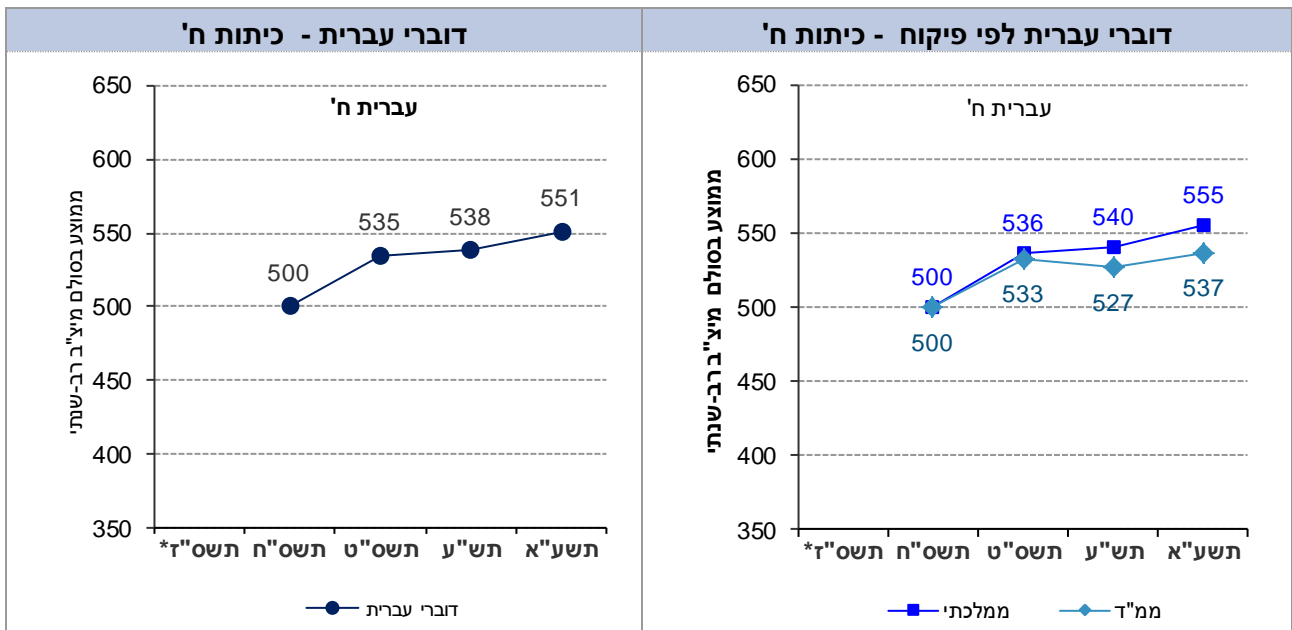
כיתות ה'

בלוח ובתרשים שלאחריו מוצגים הישגיהם של תלמידים בכלל בתי ספר דוברי עברית ולפי פיקוח ממלכתי וממלכתי-דתי במבחן בעברית לכיתות ה' (לפירוט תיאור המבחן ראה עמ' 20).

לוח 31: ממוצעים וסטיות תקן בעברית לכיתות ה' בכלל בתי הספר דוברי עברית ולפי פיקוח

עברית ה'	דוברי עברית			פיקוח ממלכתי			פיקוח ממ"ד		
	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N
תשס"ח	100	500	13,933	100	500	11,097	99	500	2,836
תשס"ט	98	535	13,376	98	536	10,390	99	533	2,986
תש"ע	92	538	13,445	88	540	10,261	103	527	3,184
תשע"א	92	551	14,528	89	555	11,626	99	537	2,902

תרשים 34: ממוצעי הציון הכולל בעברית לכיתות ה' בכלל בתי הספר דוברי עברית ולפי פיקוח

* בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ה' בשנת תשס"ז (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא התאפשר לכלול את שנת תשס"ז בהשוואה בין השנים בשכבת גיל זו.

עיון בנתונים מעלה כי:

- הישגי התלמידים דוברי העברית בשני סוגי הפיקוח במבחן בעברית לכיתות ה' עלו בתשע"א בהשוואה לתש"ע: בקרב תלמידים בפיקוח הממלכתי חלה עלייה קלה של 15 נק', ובקרב תלמידים בפיקוח הממלכתי-דתי חלה עלייה של 10 נק' (לאחר ירידה של 6 נק' בתש"ע בהשוואה לתשס"ט)
- במהלך השנים תשס"ח-תשע"א חלה עלייה מצטברת משמעותית של 55 נק' בפיקוח הממלכתי ו- 37 נק' בפיקוח הממלכתי-דתי
- הישגי התלמידים בפיקוח הממלכתי גבוהים מהישגי התלמידים בפיקוח הממלכתי-דתי
- הפער לטובת תלמידים בפיקוח הממלכתי שנפתח בתש"ע התרחב קלות בתשע"א והוא עומד על 18 נק' בסולם הרב שנתי

סיכום ההישגים במבחני המיצ"ב תשע"א - דוברי העברית לפי סוג פיקוח

בשנת הלימודים תשע"א חלה על פי רוב עלייה קלה בהישגי התלמידים דוברי העברית במבחני המיצ"ב בכיתות ה' ו-ח', וזאת בקרב שני סוגי הפיקוח: ממלכתי וממלכתי-דתי.

כיתות ה'

- הישגי התלמידים במבחני המיצ"ב תשע"א בכיתות ה' בקרב כלל התלמידים דוברי העברית ובשני סוגי הפיקוח מגזרי השפה מצביעים על עלייה קלה או מתונה בתחומי הדעת השונים בהשוואה לשנה הקודמת.
 - בקרב התלמידים דוברי העברית בפיקוח הממלכתי נרשמו על פי רוב עליות קלות או מתונות בהישגים: 14 נקודות בסולם הרב-שנתי במבחן באנגלית, 9 נקודות במתמטיקה, ו-7 נקודות בשפת-אם עברית. במדע וטכנולוגיה לא נרשם שינוי של ממש.
 - בקרב התלמידים דוברי העברית בפיקוח הממלכתי-דתי נרשמו עליות קלות או מתונות בהישגים: במתמטיקה עלו ההישגים ב-13 נקודות, במדע וטכנולוגיה ובאנגלית ב-9 נקודות, ובשפת-אם עברית ב-8 נק' נקודות בסולם הרב-שנתי.
- אשר למגמה על פני חמש שנים (תשס"ז - תשע"א):
 - מצטיירת מגמה של עלייה בהישגי התלמידים דוברי העברית בפיקוח הממלכתי והממלכתי-דתי במבחני המיצ"ב בכיתות ה' על פני חמש השנים תשס"ז-תשע"א. במקצועות אנגלית, מתמטיקה ושפת-אם עברית, העלייה בהישגים בקרב תלמידים בפיקוח הממלכתי-דתי גבוהה במעט מהעלייה בקרב התלמידים הממלכתי.
 - בקרב התלמידים דוברי העברית בפיקוח הממלכתי, השינויים בהישגים שנרשמו בין השנים תשס"ז לתשע"א הובילו לעלייה כוללת ניכרת בשלושה מקצועות: במתמטיקה 49 נקודות, בשפת-אם עברית 35 נקודות ובאנגלית 33 נקודות. במקצוע מדע וטכנולוגיה העלייה הכוללת בהישגים מתונה יותר - 16 נקודות.
 - תמונה דומה נרשמה בקרב התלמידים דוברי העברית בפיקוח הממלכתי-דתי. השינויים בהישגים שנרשמו בין השנים תשס"ז לתשע"א הובילו לעלייה כוללת ניכרת בשלושה מקצועות: במתמטיקה 53 נקודות ובשפת-אם עברית 38 נקודות, באנגלית 37 נקודות. במדע וטכנולוגיה העלייה מתונה יותר - 16 נקודות בסולם הרב-שנתי.

כיתות ח'

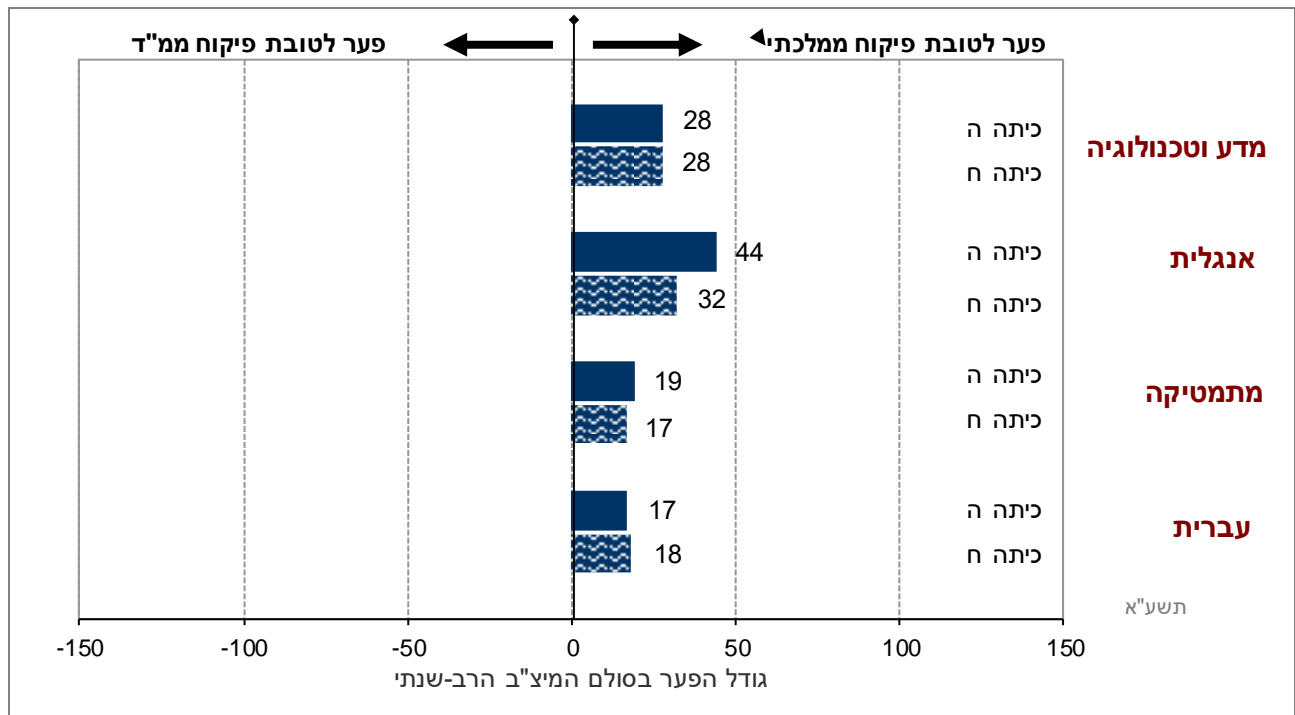
- בדומה, הישגי התלמידים במבחני המיצ"ב תשע"א בכיתות ח' בקרב כלל התלמידים דוברי העברית ובשני סוגי הפיקוח מצביעים על עלייה קלה או מתונה בתחומים השונים בהשוואה לשנה הקודמת.
 - בקרב תלמידים דוברי העברית בפיקוח הממלכתי בתשע"א נרשמו עליות קלות או מתונות בהישגים: 15 נקודות בשפת-אם עברית ובמדע וטכנולוגיה, 7 נקודות במתמטיקה, ו-6 נקודות באנגלית.
 - גם בקרב התלמידים דוברי העברית בפיקוח הממלכתי-דתי נרשמו בתשע"א עליות קלות או מתונות בהישגים: 16 נקודות במתמטיקה, 10 נקודות במדע וטכנולוגיה ובשפת-אם עברית, ו-7 נקודות באנגלית.
- אשר למגמה על פני ארבע שנים (תשס"ח - תשע"א):
 - מצטיירת מגמה של עלייה בהישגי התלמידים דוברי העברית בפיקוח הממלכתי ובפיקוח הממ"ד במבחני המיצ"ב בכיתות ח' על פני ארבע השנים תשס"ח-תשע"א. עוצמת השינוי בהישגים משתנה בין תחומי הדעת ובין סוגי הפיקוח.
 - בארבע השנים האחרונות חלה עלייה כוללת בהישגי התלמידים דוברי העברית בפיקוח הממלכתי: עלייה כוללת ניכרת של 55 נקודות בשפת-אם עברית ו-34 נקודות במדע וטכנולוגיה. במתמטיקה נרשמה עלייה כוללת מתונה יותר של 23 נקודות, ובאנגלית עלייה כוללת קלה של 17 נקודות.
 - גם בקרב התלמידים דוברי העברית בפיקוח הממלכתי-דתי נרשמה בארבע השנים עלייה כוללת בהישגים: עלייה כוללת ניכרת של 37 נקודות בשפת-אם עברית ו-36 נק' במדע וטכנולוגיה. לעומת זאת, בהישגי התלמידים באנגלית נרשמה עלייה מתונה יותר של 24 נקודות ובמתמטיקה עלייה קלה של 14 נקודות.

**פערים בהישגים בכיתות ה' ובכיתות ח'
בבתי ספר דוברי עברית
לפי סוג פיקוח**

פערים בהישגים במבחני המיצ"ב בכיתות ה' ובכיתות ח' פערים בהישגיהם של בתי ספר בפיקוח ממלכתי ופיקוח ממלכתי-דתי

בלוחות 24-31 שבפרק הקודם הוצגו נתוני ההישגים (ממוצעים וסטיות תקן) של תלמידים בבתי ספר דוברי עברית ולפי סוג פיקוח במבחני המיצ"ב לכיתות ה' ו-ח' בשנים תשס"ז-תשע"א. בתרשים הבא מוצגים באופן גרפי נתוני הפערים בין הישגיהם של תלמידים בפיקוח הממלכתי ופיקוח הממלכתי-דתי במבחני המיצ"ב לכיתות ה' ו-ח' תשע"א במדע וטכנולוגיה, אנגלית, מתמטיקה ועברית. בלוח שלאחריו מוצגים הפערים בין הישגיהם של תלמידים בפיקוח הממלכתי ופיקוח הממלכתי-דתי במקצועות מדע וטכנולוגיה, אנגלית, מתמטיקה ועברית על פני **חמש השנים**. הפערים המדווחים מחושבים על פי ההפרש שבין ממוצעי הפיקוח הממלכתי והפיקוח הממלכתי-דתי, במונחי סולם המיצ"ב הרב-שנתי.

תרשים 35: פערים בהישגים במיצ"ב תשע"א בבתי ספר דוברי עברית בין פיקוח ממלכתי לפיקוח ממ"ד

לוח 32: פערים בהישגים בבתי ספר דוברי עברית בין פיקוח ממלכתי לפיקוח ממ"ד בשנים תשס"ז-תשע"א

	פערים בין פיקוח ממלכתי לפיקוח ממ"ד				
	תשע"א	תש"ע	תשס"ט	תשס"ח	
מדע וטכנולוגיה	28	34	27	29	ה'
	28	23	22	30	ח'
אנגלית	44	39	46	39	ה'
	32	33	47	39	ח'
מתמטיקה	19	23	29	19	ה'
	17	26	11	8	ח'
עברית	17	18	25	15	ה'
	18	13	3	0	ח'

* לצורך חישוב הפערים הופחתו נתוניהם של דוברי העברית בפיקוח הממלכתי-דתי מנתוניהם של דוברי העברית בפיקוח הממלכתי.
 ** בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא התאפשר לכלול את נתוני שנת תשס"ז בהשוואה בין השנים בשכבת גיל זו.

עיון בנתונים שלעיל מעלה:

בשנת הלימודים תשע"א נרשמו פערים בהישגים לטובת הפיקוח הממלכתי לעומת הפיקוח הממלכתי-דתי בכל ארבעת תחומי הדעת ובשתי דרגות הכיתה:

- **בכיתות ה'** הפער הגדול ביותר הוא באנגלית - 44 נק'. במדע וטכנולוגיה נמצא פער של 28 נק', ובמתמטיקה ובעברית נמצא הפער הקטן ביותר: 19 נק' ו-17 נק', בהתאמה
- תמונת הפערים **בכיתות ח'** דומה לזו שבכיתות ה'. הפער הגדול ביותר הוא באנגלית - 32 נק'. במדע וטכנולוגיה נמצא פער של 28 נק', ובמתמטיקה ובעברית נמצא הפער הקטן ביותר - 17 נק' ו-18 נק', בהתאמה
- באנגלית הפער גדול יותר בכיתות ה' בהשוואה לכיתות ח'. בשאר תחומי הדעת הפער דומה בשתי דרגות הכיתה

הפערים בהישגים לטובת הפיקוח הממלכתי נמצאו בכל חמש השנים, זאת ללא מגמה ברורה של שינוי מעבר לתחומי הדעת ודרגות הכיתה:

- **בכיתות ה'** בכל ארבעת המקצועות לא נרשמה מגמה ברורה של שינוי בפערים על פני השנים.
- **בכיתות ח'** במקצועות מתמטיקה ושפת-אם עברית הפער לטובת הפיקוח הממלכתי התרחב קלות בשנים תש"ע ותשע"א בהשוואה לשנים תשס"ח ותשס"ט: בכ- 10 נק' בסולם הרב שנתי במתמטיקה וכ- 15 נק' בשפת-אם עברית. לעומת זאת, באנגלית חל צמצום קל בפער בכ- 10 נק' בסולם הרב שנתי. במדע וטכנולוגיה לא נרשמה מגמה ברורה של שינוי בפערים במהלך השנים.

פערים בהישגים לפי הרקע החברתי-כלכלי בבתי ספר דוברי עברית לפי סוג פיקוח

הניתוח בפרק זה נועד לבחון את סוגיית הפערים ולבדוק אם חל שינוי בפערים בין הישגי תלמידים מרקע חברתי-כלכלי שונה לאורך חמש השנים תשס"ז-תשע"א. הניתוח בפרק זה נעשה בנפרד בעבור בתי הספר בפיקוח הממלכתי ובעבור בתי הספר בפיקוח הממלכתי-דתי, זאת בכל אחד ממקצועות המיצ"ב ובכל אחת מדרגות הכיתה (ה' ו-ח'). לצורך ניתוח הפערים בין הישגי נבחנים מרמות שונות של רקע חברתי-כלכלי חולקו הנבחנים לשלוש קבוצות, לפי הרקע החברתי-כלכלי של כל אחד מהם - נמוך, בינוני, וגבוה (הסבר על חישוב המדד ר' בעמ' 27).

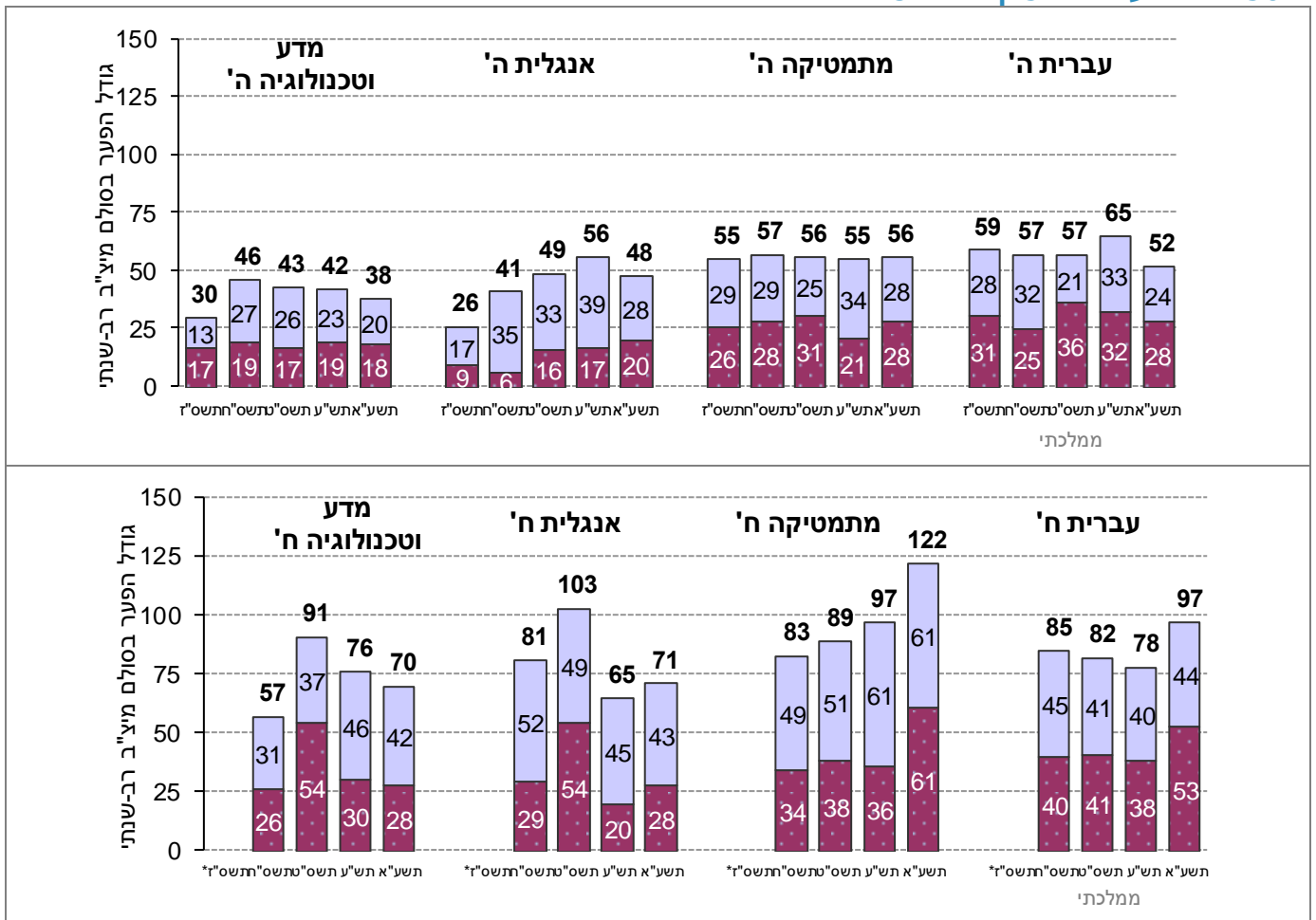
בתרשימים 36 ו-37 שלהלן מוצגים נתונים על גודל הפערים בין הישגי תלמידים הבאים מרמות שונות של רקע חברתי-כלכלי (נמוך, בינוני וגבוה) בשנים תשס"ז-תשע"א. בעבור כל אחד מסוגי הפיקוח וכל אחת מהשנים מוצגים בתרשימים הפערים בין הישגי תלמידים ברמות שונות של רקע חברתי-כלכלי: פערים בין הישגי תלמידים מרקע נמוך להישגי תלמידים מרקע בינוני; בין הישגי תלמידים מרקע בינוני להישגי תלמידים מרקע גבוה; וכן הפער המצטבר בין הישגי תלמידים מרקע נמוך להישגי תלמידים מרקע גבוה. תרשימים אלו מספקים תמונה אינטגרטיבית של גודל הפערים ושל השינויים שחלו בהם לאורך השנים.

מזכיר כי אין להסיק מניתוחים אלו על קשרי סיבה-תוצאה בין משתנה הרקע החברתי-כלכלי ובין ההישגים.

בנספח 3.2 מוצגים לוחות ובהם מפורטים מספרי הנבחנים, ממוצעי הציונים וסטיות התקן בעבור השנים תשס"ז-תשע"א בסולם הרב-שנתי, לפי סוג פיקוח ובחלוקה לפי הרקע החברתי-כלכלי.

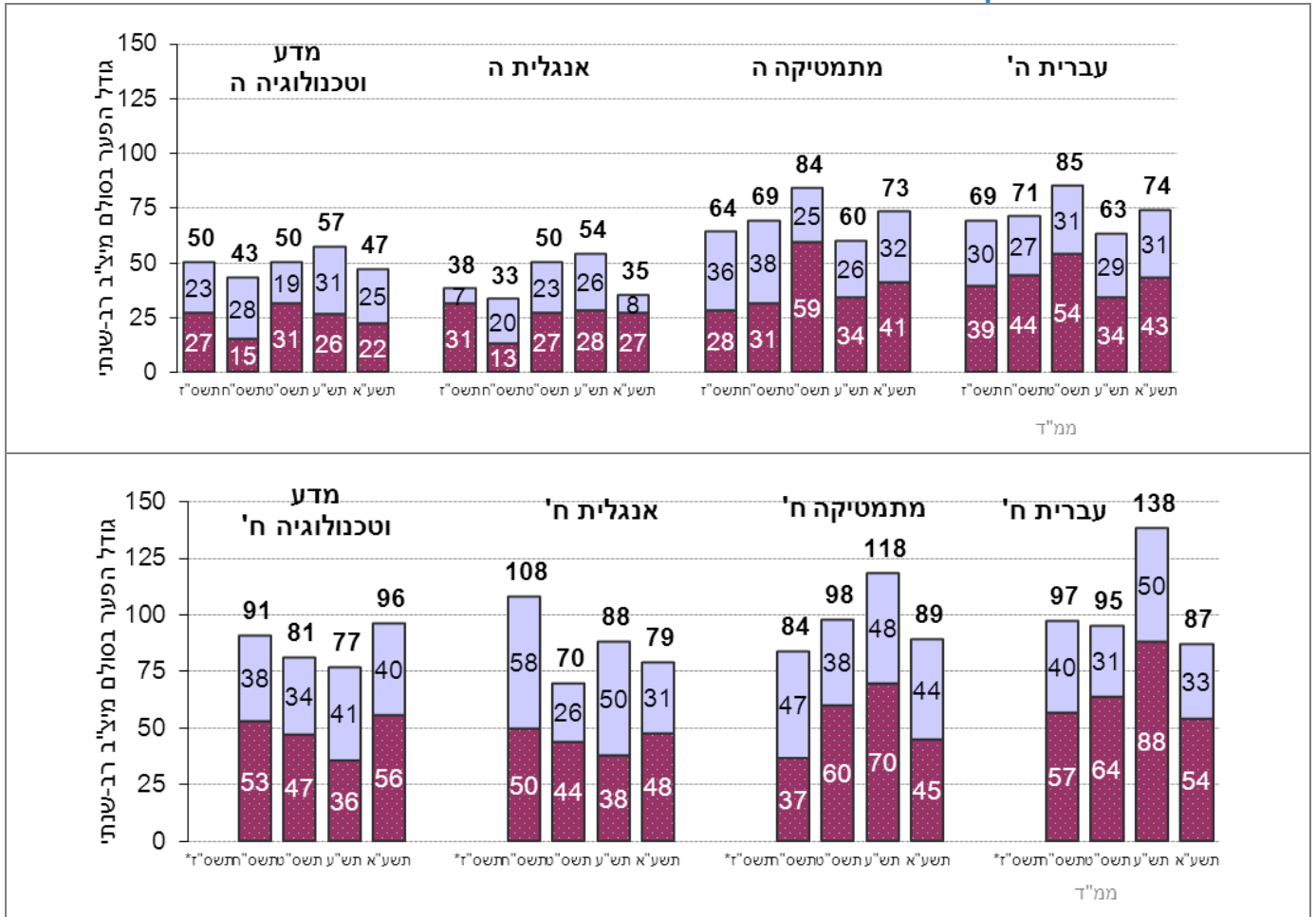

תרשים 36: פערים בהישגי נבחנים מרמות שונות של רקע חברתי-כלכלי במבחני המיצ"ב - בקרב בתי ספר דוברי עברית בפיקוח ממלכתי

* בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא התאפשר לכלול את שנת תשס"ז בהשוואה בין השנים בשכבת גיל זו.

תרשים 37: פערים בהישגי נבחנים מרמות שונות של רקע חברתי-כלכלי במבחני המיצ"ב - בקרב בתי ספר דוברי עברית בפיקוח ממלכתי-דתי

* בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא התאפשר לכלול את שנת תשס"ז בהשוואה בין השנים בשכבת גיל זו.

סיכום נתוני הפערים בהישגיהם של תלמידים מרקע חברתי-כלכלי שונה בבתי ספר דוברי עברית בפיקוח הממלכתי והממלכתי-דתי

בקרב הפיקוח הממלכתי:

בכיתות ה'

- בשנה"ל תשע"א הפערים בהישגי תלמידים דוברי העברית בפיקוח הממלכתי **מרקע חברתי-כלכלי גבוה** לעומת הישגי תלמידים **מרקע חברתי-כלכלי נמוך** הם 56 נקודות במתמטיקה, 52 נקודות בשפת-אם עברית, 48 נקודות באנגלית, ו-38 נקודות במדע וטכנולוגיה.
- במקצועות **שפת-אם עברית ומתמטיקה** הפערים בהישגים שנרשמו בתשע"א **דומים** על פי רוב לאלו שנרשמו בתש"ע ובשנים קודמות. **במדע וטכנולוגיה**, הפער בהישגים שנפתח בתשס"ט הולך ומצטמצם בהדרגתיות במהלך השנים האחרונות. גם **באנגלית**, לאחר עלייה עקבית בפערים במשך ארבע שנים, נרשמה בתשע"א ירידה בפער והוא חזר לרמתו בתשס"ט.

בכיתות ח'

- בכיתות ח' מתרחבים הפערים בהשוואה לכיתות ה'. בשנה"ל תשע"א הפערים בין הישגי תלמידים **מרקע חברתי-כלכלי גבוה** לבין הישגי תלמידים **מרקע חברתי-כלכלי נמוך** הם 122 נקודות במתמטיקה, 97 נקודות בשפת-אם עברית, 71 נקודות באנגלית, ו-70 נקודות במדע וטכנולוגיה.
- במבחן **במתמטיקה** נרשמה על פני השנים **התרחבות עקבית של הפערים** בהישגי תלמידים דוברי עברית בפיקוח הממלכתי. הפער בין הישגי תלמידים מרקע חברתי-כלכלי **גבוה** לבין הישגיהם של תלמידים מרקע חברתי-כלכלי **נמוך** התרחב מאד במהלך חמש השנים בכ-40 נק' בסולם הרב-שנתי.
- בשאר תחומי הדעת, **מדע וטכנולוגיה**, **שפת-אם עברית ואנגלית**, לא נצפתה מגמה ברורה של שינוי במהלך השנים.

בקרב הפיקוח הממלכתי-דתי:

בכיתות ה'

- בשנה"ל תשע"א הפערים בהישגי תלמידים דוברי העברית בפיקוח הממלכתי-דתי **מרקע חברתי-כלכלי גבוה** לעומת הישגי תלמידים **מרקע חברתי-כלכלי נמוך** הם 73 נקודות במתמטיקה, 74 נקודות בשפת-אם עברית, 35 נקודות באנגלית, ו-47 נקודות במדע וטכנולוגיה.
- בקרב תלמידים בפיקוח הממלכתי-דתי, **לא נרשמה מגמה ברורה של שינוי** בפערים במהלך השנים בין תלמידים מרקע חברתי-כלכלי **גבוה** לבין תלמידים מרקע חברתי-כלכלי **נמוך**, וזאת בכל ארבעת תחומי הדעת.

בכיתות ח'

- גם בקרב תלמידים בפיקוח הממלכתי-דתי, הפערים בהישגים בכיתות ח' רחבים יותר בהשוואה לפערים בכיתות ה'. בשנה"ל תשע"א הפערים בהישגים לטובת תלמידים **מרקע חברתי-כלכלי גבוה** לעומת עמיתיהם **מרקע חברתי-כלכלי נמוך** הם 89 נקודות במתמטיקה, 87 נקודות בשפת-אם עברית, 79 נקודות באנגלית, ו-96 נקודות במדע וטכנולוגיה.
- בדומה לכיתות ה', גם בקרב תלמידי כיתות ח' בפיקוח הממלכתי-דתי **לא נרשמה מגמה ברורה של שינוי** בפערים במהלך השנים בין תלמידים מרקע חברתי-כלכלי **שונה**, וזאת בכל ארבעת תחומי הדעת.

פערים בהישגים בבתי ספר דוברי עברית בין פיקוח ממלכתי לפיקוח ממלכתי-דתי מרקע חברתי-כלכלי דומה

הניתוח הבא נועד לבחון האם אפשר לייחס את הפערים שהוצגו בפרק קודם, בין הישגיהם של דוברי עברית בפיקוח הממלכתי להישגיהם של דוברי עברית בפיקוח הממלכתי-דתי, לרקע החברתי-כלכלי של הנבחנים. בתרשים הבא מוצגים **בנפרד** הפערים בין הישגי תלמידים דוברי עברית בפיקוח הממלכתי לבין הישגי תלמידים דוברי עברית בפיקוח הממלכתי-דתי מרקע חברתי-כלכלי **נמוך**, **בינוני** ו**גבוה**, במבחני המיצ"ב תשע"א לכיתות ה' ולכיתות ח' במדע וטכנולוגיה, אנגלית, מתמטיקה ושפת-אם עברית.

עיון בתרשים 38 שלהלן מעלה כי:

כאשר בוחנים את הפערים בין הפיקוח הממלכתי לפיקוח הממלכתי-דתי בקרב תלמידים מרקע חברתי כלכלי דומה מתקבלת תמונה מעורבת, כמפורט להלן:

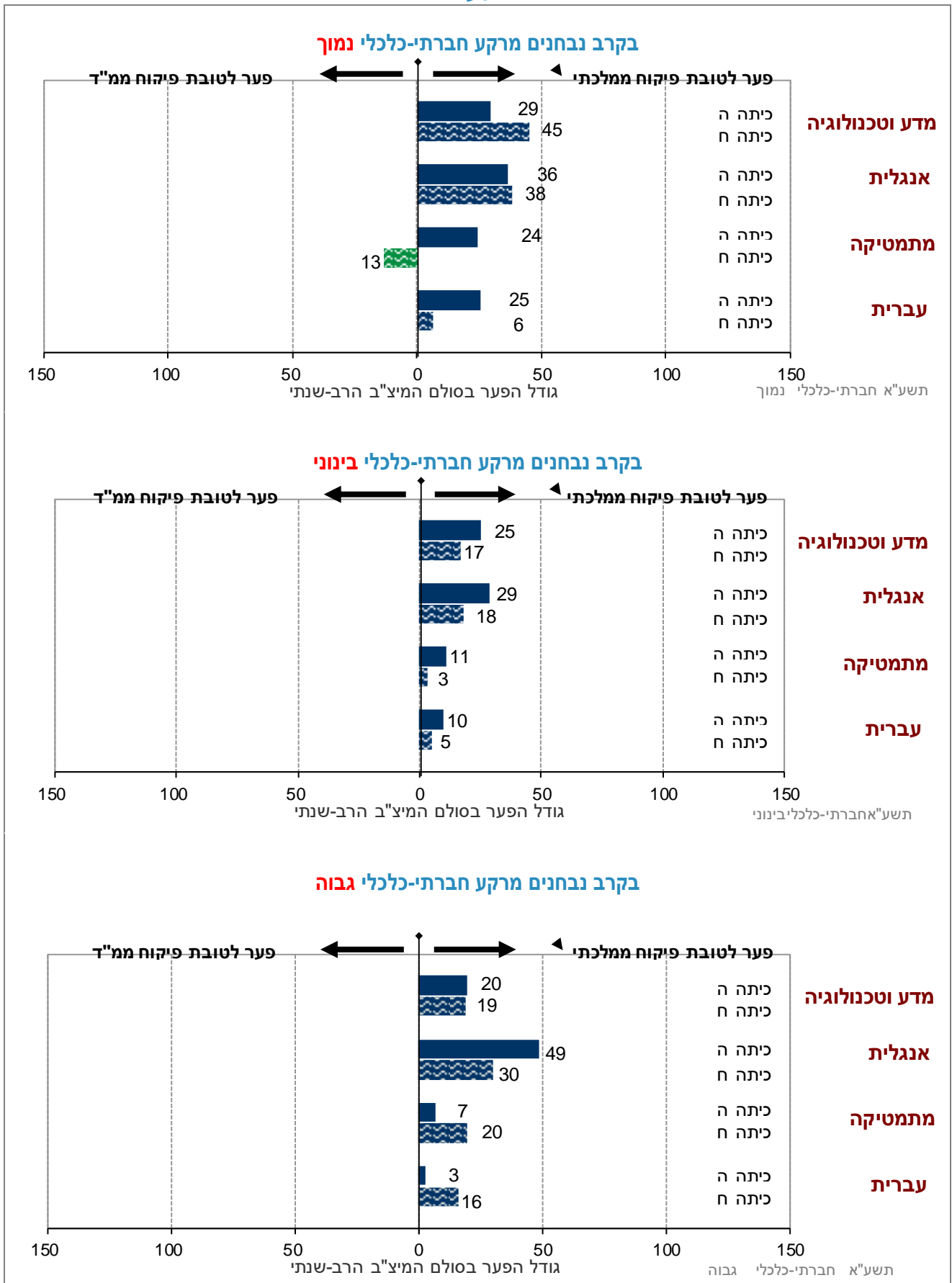
בכיתות ה'

- במקצועות **מתמטיקה ושפת-אם עברית** הפער לטובת תלמידים בפיקוח הממלכתי בהשוואה לממלכתי-דתי נרשם בעיקר בקרב תלמידים **מרקע נמוך**: כ-25 נקודות בסולם הרב-שנתי. בקרב תלמידים מרקע בינוני וגבוה הפער במתמטיקה קטן יותר: כ-10 נקודות, ובעברית לא נרשם פער של ממש בקרב תלמידים מרקע גבוה.
- לעומת זאת, **באנגלית** נמצא פער משמעותי בהישגים לטובת תלמידים בפיקוח הממלכתי **בכל שלוש קבוצות הרקע החברתי-כלכלי**, כאשר הפער הגדול ביותר נרשם בקרב תלמידים מרקע גבוה - 49 נקודות.
- **במדע וטכנולוגיה** נמצא גם כן פער לטובת תלמידים בפיקוח הממלכתי **בכל שלוש קבוצות הרקע החברתי-כלכלי**, 20 עד 29 נקודות בסולם הרב-שנתי.

בכיתות ח'

- במקצועות **מתמטיקה ושפת-אם עברית** הפער לטובת תלמידים בפיקוח הממלכתי בהשוואה לממלכתי-דתי נרשם בעיקר בקרב תלמידים **מרקע גבוה**: 20 נקודות במתמטיקה ו-16 נקודות בעברית. בקרב תלמידים מרקע בינוני לא נמצא פער משמעותי בהישגים, **ובמתמטיקה** בקרב תלמידים **מרקע נמוך** אף נרשם פער של 13 נקודות לטובת הפיקוח הממלכתי-דתי.
- **באנגלית** לכיתות ח' נמצא פער משמעותי בהישגים לטובת תלמידים בפיקוח הממלכתי **בכל שלוש קבוצות הרקע החברתי-כלכלי**. הפער הגדול ביותר נרשם בקרב תלמידים מרקע נמוך - 38 נקודות בסולם הרב-שנתי.
- **במדע וטכנולוגיה** נמצא פער לטובת תלמידים בפיקוח הממלכתי **בכל שלוש קבוצות הרקע החברתי-כלכלי**, כאשר בקרב תלמידים מרקע בינוני וגבוה נרשם פער מתון של 17 ו-19 נקודות, בהתאמה, ואילו בקרב תלמידים מרקע נמוך נמצא פער גדול מאד של 45 נקודות.

תרשים 38: פערים בהישגים בבתי ספר דוברי עברית בין פיקוח ממלכתי לפיקוח ממלכתי-דתי במבחני המיצ"ב תשע"א

פערים בהישגיהם של בנים ובנות בבתי ספר דוברי עברית לפי סוג פיקוח

בלוחות ובתרשימים שלהלן מוצגים נתוני ההישגים (ממוצעים וסטיות תקן) וכן פערים בהישגים בין בנים לבנות במבחני המיצ"ב תשע"א לכיתות ה' ו-ח' במדע וטכנולוגיה, אנגלית, מתמטיקה ושפת-אם עברית בסולם המיצ"ב הרב-שנתי. הנתונים מדווחים בעבור בתי הספר בפיקוח הממלכתי ובתי הספר בפיקוח הממלכתי-דתי. יש לציין כי אין להסיק מניתוחים אלו על קשרי סיבה-תוצאה בין משתנה המגדר לבין ההישגים.

הערה: בלוחות שבנספח 3.2 מוצגים נתונים מקבילים בעבור ההישגים במיצ"ב בשנים תשס"ז-תשע"א.

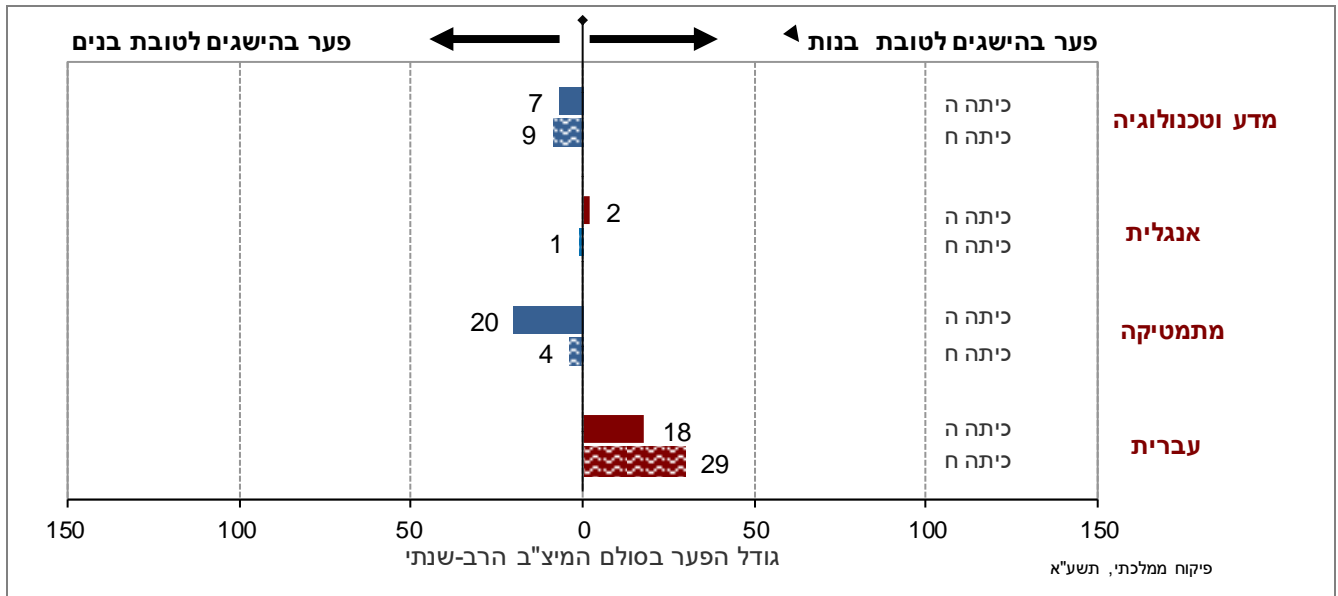
לוח 33: פערים בהישגים בין בנים לבנות במבחני המיצ"ב תשע"א בבתי ספר דוברי עברית בפיקוח הממלכתי

פערים בין בנות ובנים* הפער בסולם מיצ"ב רב-שנתי	בנים			בנות			כלל התלמידים			דוברי עברית בפיקוח הממלכתי כיתות
	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	
מדע וטכנולוגיה										
-7	73	548	5,031	70	541	5,231	71	544	10,262	ה'
-9	98	558	5,146	96	549	5,294	97	554	10,440	ח'
אנגלית										
2	90	542	4,929	85	544	5,203	88	543	10,132	ה'
-1	80	545	5,068	81	544	5,318	81	544	10,386	ח'
מתמטיקה										
-20	74	573	5,906	76	553	5,985	76	563	11,891	ה'
-4	99	538	5,679	96	534	5,888	98	536	11,567	ח'
עברית										
18	71	523	5,899	66	541	6,038	69	532	11,937	ה'
29	95	540	5,664	82	569	5,962	89	555	11,626	ח'

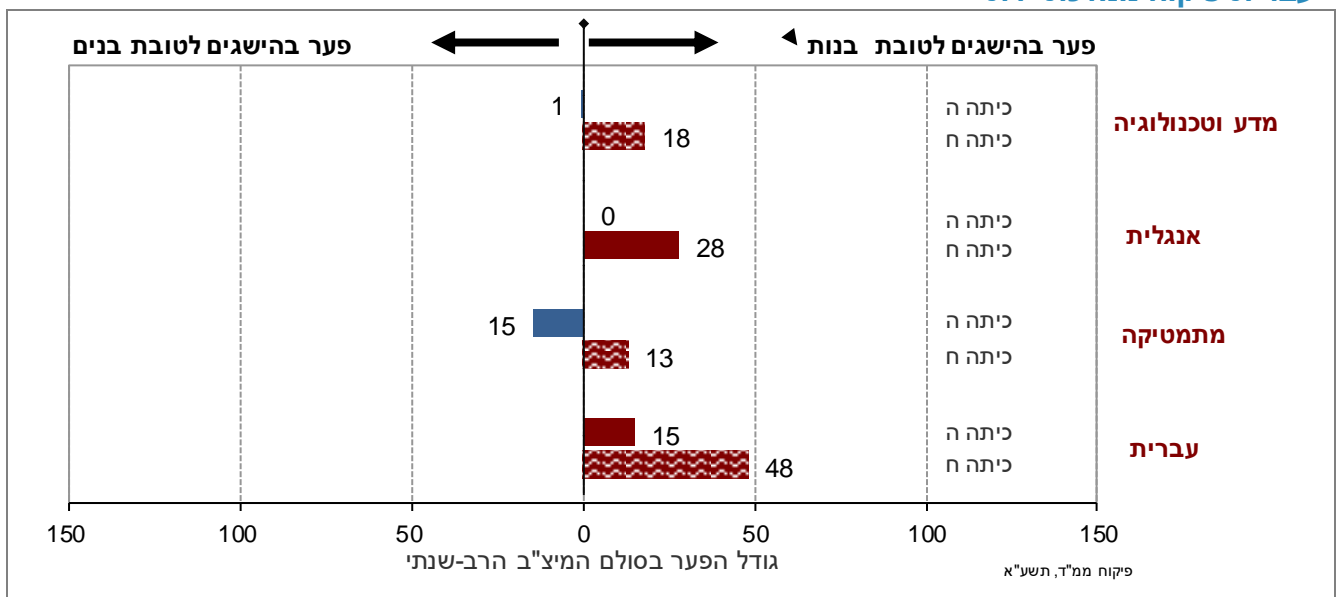
לוח 34: פערים בהישגים בין בנים לבנות במבחני המיצ"ב תשע"א בבתי ספר דוברי עברית - פיקוח ממלכתי-דתי

פערים בין בנות ובנים* הפער בסולם מיצ"ב רב-שנתי	בנים			בנות			כלל התלמידים			דוברי עברית בפיקוח הממלכתי-דתי כיתות
	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	
מדע וטכנולוגיה										
-1	76	517	1,751	73	516	1,948	75	516	3,699	ה'
18	98	517	1,369	93	535	1,530	96	526	2,899	ח'
אנגלית										
0	99	499	1,613	96	499	1,935	98	499	3,548	ה'
28	94	497	1,294	81	525	1,517	88	512	2,811	ח'
מתמטיקה										
-15	82	551	1,709	81	536	1,752	82	544	3,461	ה'
13	97	512	1,388	94	525	1,515	96	519	2,903	ח'
עברית										
15	79	508	1,712	78	523	1,757	79	515	3,469	ה'
48	106	512	1,379	86	560	1,523	99	537	2,902	ח'

תרשים 39: פערים בהישגים בין בנים לבנות במבחני המיצ"ב תשע"א בבתי ספר דוברי עברית - פיקוח ממלכתי

תרשים 40: פערים בהישגים בין בנים לבנות במבחני המיצ"ב לכיתות ח' תשע"א - בתי ספר דוברי עברית פיקוח ממלכתי-דתי

סיכום נתוני הפערים בין בנים ובנות בבתי ספר דוברי עברית לפי סוג פיקוח במבחני המיצ"ב בתשע"א

בכיתות ה'

- **בשפת-אם עברית נמצא כי הישגי הבנות גבוהים** מהישגי הבנים הן בקרב תלמידים בפיקוח הממלכתי והן בקרב תלמידים בפיקוח הממלכתי-דתי - 18 נקודות ו-15 נקודות, בהתאמה; ואילו **במתמטיקה הישגי הבנים גבוהים** מהישגי הבנות - 20 נקודות, 15-נקודות, בהתאמה.
- **באנגלית ובמדע וטכנולוגיה לא נמצאו הבדלים של ממש** בין הישגי הבנים להישגי הבנות, למעט פער זעיר של 7 נקודות לטובת הבנים במדע וטכנולוגיה בקרב הפיקוח הממלכתי.

בכיתות ח'

- תמונת הפערים בין בנים ובנות לפי סוג פיקוח שונה בכיתות ח' בהשוואה לכיתות ה'. בקרב תלמידים בפיקוח הממלכתי-דתי נמצא **פער משמעותי לטובת הבנות בכל ארבעת המקצועות**: פער ניכר של 48 נקודות בשפת-אם עברית, פער מתון יותר של 28 נקודות באנגלית, 18 נקודות במדע וטכנולוגיה ו-13 נקודות במתמטיקה.
- לעומת זאת, בקרב תלמידי כיתות ח' בפיקוח הממלכתי נמצא **פער לטובת הבנות רק בשפת-אם עברית** - 29 נקודות בסולם הרב-שנתי. במתמטיקה ובאנגלית הישגי הבנים והבנות דומים, ובמדעים נמצא פער קטן לטובת הבנים - 9 נקודות בסולם הרב-שנתי.

הישגים בשפת-אם בכיתות ב'

בבתי ספר דוברי עברית

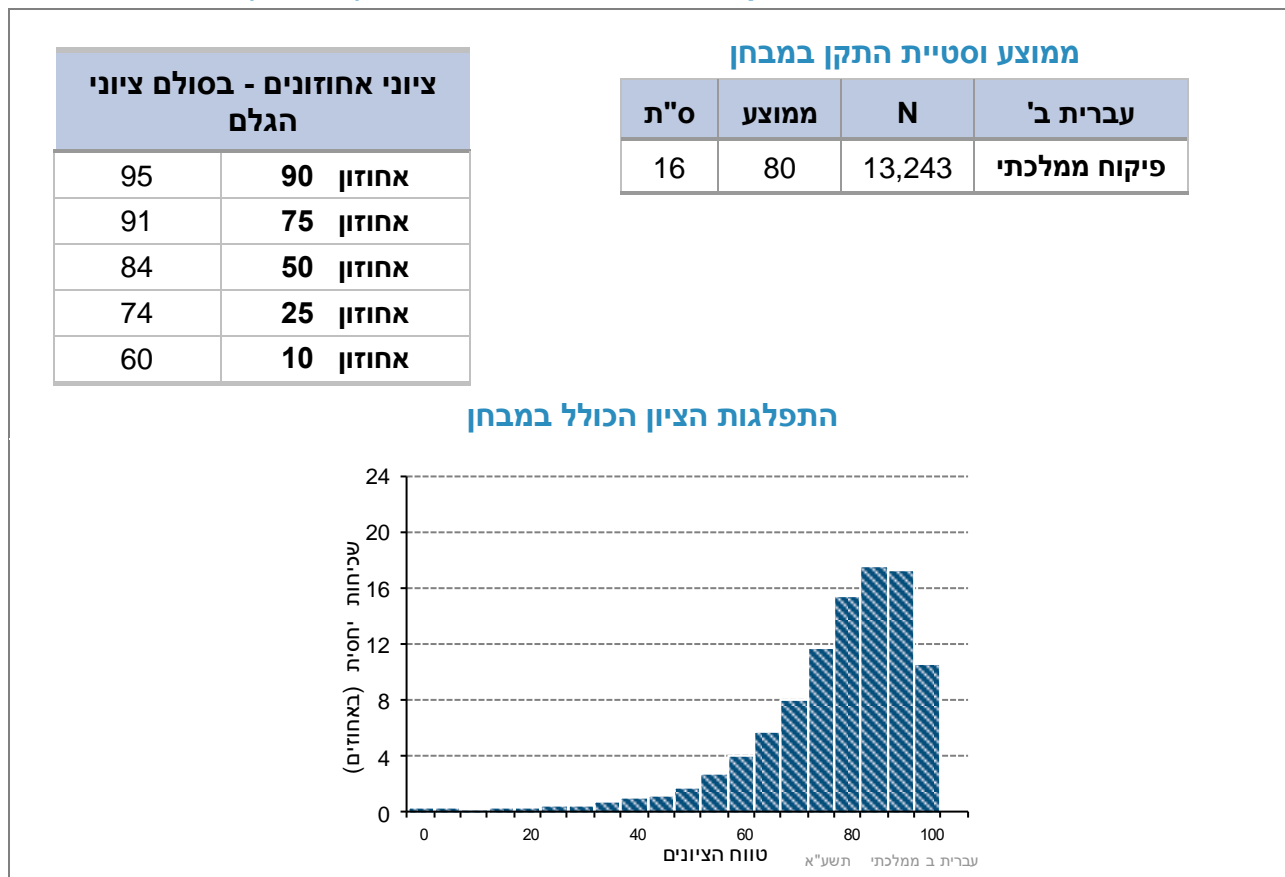
לפי סוג פיקוח

הישגים במבחני המיצ"ב תשע"א בשפת-אם עברית לכיתות ב' לפי סוג פיקוח

המבחן בעברית בכיתות ב'

בתרשים שלהלן מוצגים נתוני ההישגים (ממוצעים וסטיות תקן, התפלגות הציונים וציוני אחוזונים) במבחן המיצ"ב תשע"א בעברית לכיתות ב' בפיקוח הממלכתי. כל הנתונים המדווחים בפרק זה מבוססים במונחי סולם ציוני הגלם (100-0)¹⁰. (פירוט אודות תיאור המבחן ר' בעמ' 43).

תרשים 41: עברית לכיתות ב' בפיקוח ממלכתי בסולם ציוני הגלם (100 - 0) מיצ"ב תשע"א

עיון בנתונים מעלה כי:

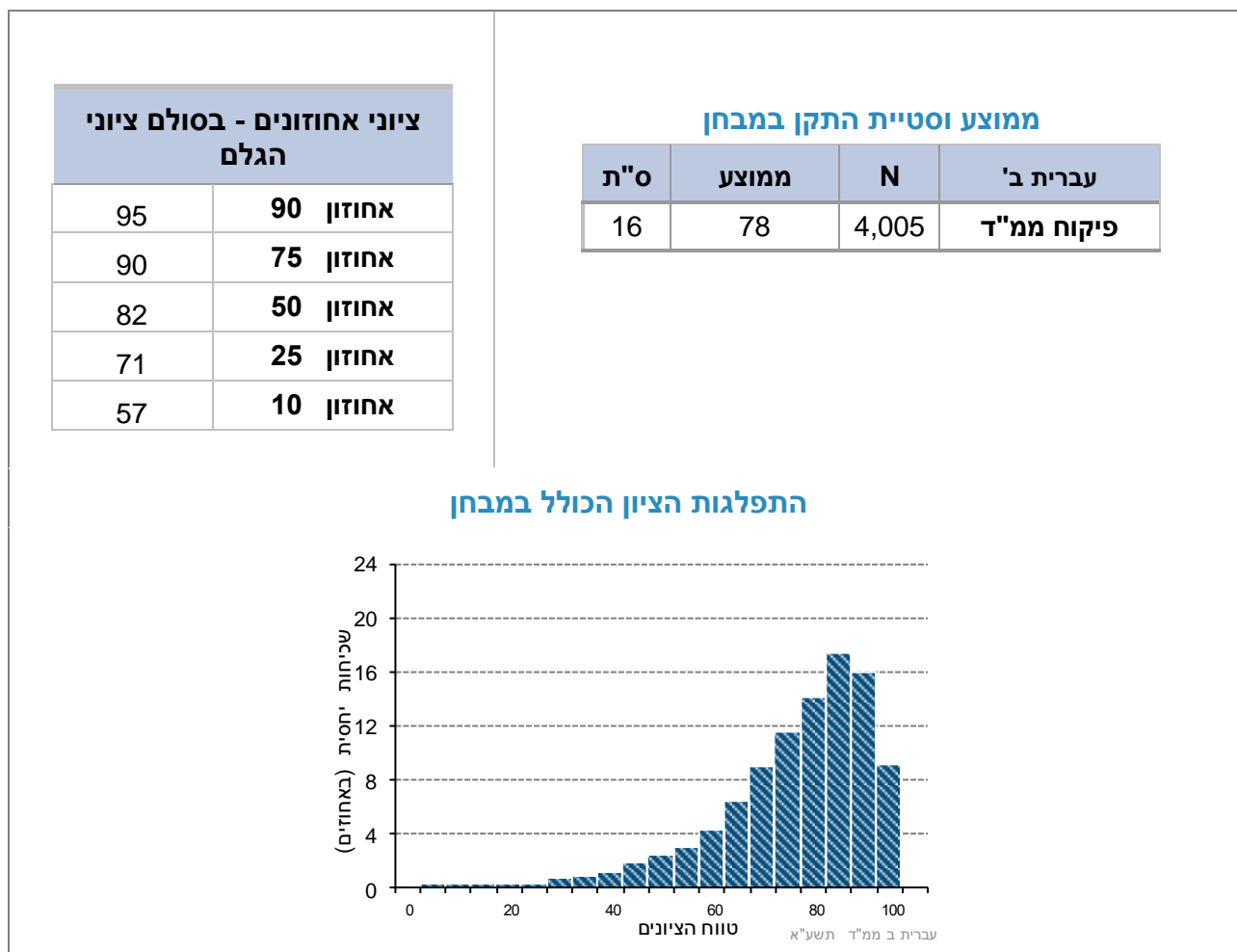
- נמצא שיעור גדול של תלמידים בפיקוח הממלכתי שהישגיהם נמצאים בחלקו העליון של סולם ציוני הגלם, כאשר כרבע מכלל הנבחנים במבחן זה השיגו ציון הגבוה או שווה ל-91.
- פיזור הציונים במבחן זה קטן יחסית.

¹⁰ במבחנים בשפת-אם לכיתות ב' לא נעשה הליך כיוול בין שנים, ועל כן, הנתונים מדווחים במונחי סולם ציוני הגלם 100-0 ואינם כוללים השוואה רב-שנתית. במבחן זה נעשה הליך של "קביעת תקנים". פירוט נוסף על אודות יישומו של הליך זה במבחן בשפת-אם עברית - ר' בהמשך הפרק.

הישגים במבחני המיצ"ב בבתי ספר דוברי עברית לפי סוג פיקוח בכיתות ב'

בתרשים שלהלן מוצגים נתוני ההישגים (ממוצעים וסטיות תקן, וציוני אחוזונים) במבחן מיצ"ב תשע"א בעברית לכיתות ב' בפיקוח הממלכתי-דתי. כל הנתונים המדווחים להלן מבוטאים במונחי סולם ציוני הגלם (0-100)¹¹.

תרשים 42: עברית לכיתות ב' בפיקוח הממלכתי-דתי בסולם ציוני הגלם (0 - 100) מיצ"ב תשע"א

עיון בנתונים מעלה כי:

- גם בקרב תלמידים בפיקוח הממלכתי-דתי נמצא שיעור גבוה של תלמידים שהישגיהם נמצאים בחלקו העליון של סולם ציוני הגלם, כאשר כרבע מהם השיגו ציון הגבוה או שווה ל-90.
- אולם, ציוני האחוזונים 50, 25 ו-10 בקרב תלמידים בפיקוח הממלכתי-דתי נמוכים במעט בהשוואה לציוני אחוזונים אלו בפיקוח הממלכתי: 82, 71 ו-57 לעומת 84, 74 ו-60, בהתאמה.

¹¹ במבחנים בשפת-אם לכיתות ב' לא נעשה הליך כיוול בין שנים, ועל כן, הנתונים מדווחים במונחי סולם ציוני הגלם 0-100 ואינם כוללים השוואה רב-שנתית. במבחן זה נערך הליך של "קביעת תקנים". פירוט נוסף על אודות יישומו של הליך זה במבחן בשפת-אם עברית - ר' בעמוד הבא.

הליך "קביעת תקנים" במבחנים בשפת-אם בעברית לכיתות ב' לפי סוג פיקוח

הליך קביעת התקנים התבסס על פריטי הבנת הנקרא ועל פריטי ידע לשוני. לא נכללו פריטי פענוח מילים, מטלת ההכתבה ומטלת ההבעה בכתב. בהליך זה קבעו ועדות מומחים להוראת השפה העברית בכיתות ב' שלוש רמות הישג בהבנת הנקרא וידע לשוני: (1) רמה נמוכה; (2) רמה בינונית; ו- (3) רמה טובה ומעלה. תלמיד ברמה נתונה צפוי להתמודד בהצלחה עם שאלות המבחן אשר מתאימות לרמה זו, אך יתקשה להתמודד עם שאלות המאפיינות רמות הישג גבוהות יותר (לפירוט תיאור ההליך ר' עמ' 45).

מאחר שהמבחנים משתנים מידי שנה, חשוב לציין כי רמות הישג **אינן בנות השוואה** בין השנים.

בלוח 35 מוצג שיעור התלמידים בכל רמת הישג במשימות הבנת הנקרא וידע לשוני במיצ"ב בעברית ב' תשע"א בפיקוח הממלכתי ובלוח 36 מוצג שיעור התלמידים בכל רמת הישג במשימות הבנת הנקרא וידע לשוני במיצ"ב בעברית ב' תשע"א בפיקוח הממלכתי-דתי (לפירוט פעולות קוגניטיביות ומיומנויות שתלמידים ברמת הישג נתונה הצליחו בדרך כלל לבצע **במשימות אלה** ר' לוח 17 בעמ' 46).

לוח 35: קביעת התקנים במבחן בעברית לכיתות ב' בפיקוח הממלכתי - שיעור התלמידים בכל רמת הישגים

שיעור התלמידים	רמת הישגים
5%	נמוכה
16%	בינונית / בסיסית
79%	טובה ומעלה

לוח 36: קביעת התקנים במבחן בעברית לכיתות ב' בפיקוח הממלכתי-דתי - שיעור התלמידים בכל רמת הישגים

שיעור התלמידים	רמת הישגים
6%	נמוכה
19%	בינונית / בסיסית
75%	טובה ומעלה

עיון בנתונים מעלה כי:

- שיעור התלמידים ברמת הישגים טובה ומעלה בקרב תלמידים בפיקוח הממלכתי דתי נמוך בהשוואה לשיעור בקרב תלמידים בפיקוח הממלכתי - 75% לעומת 79%.

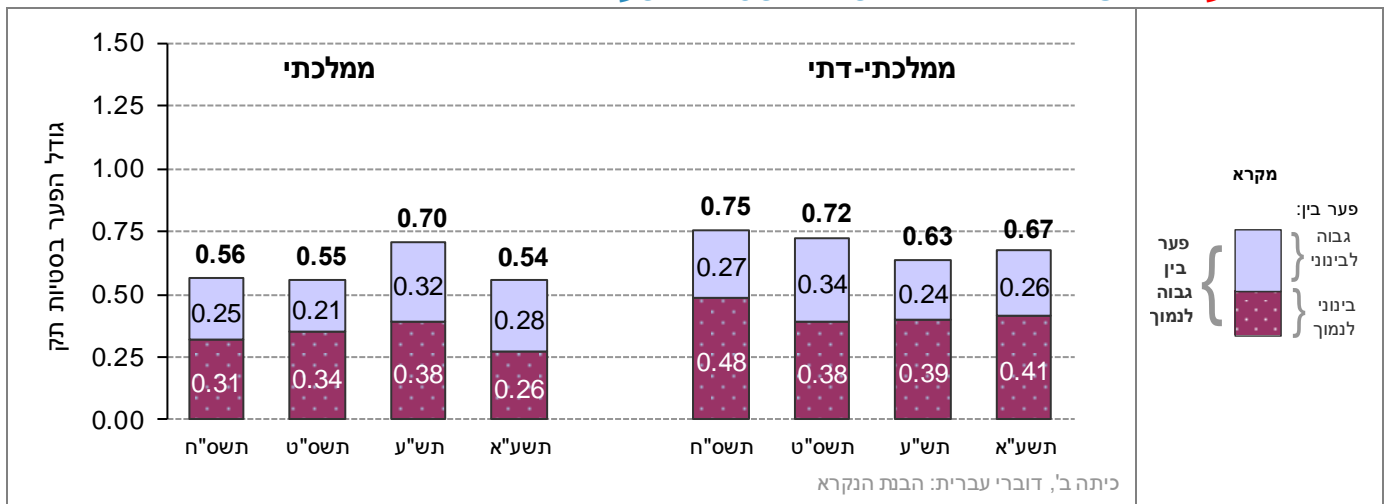
פערים בהישגים בשפת-אם עברית בכיתות ב' לפי סוג פיקוח בחלוקה לפי הרקע החברתי-כלכלי

לשם ניתוח הפערים בהישגיהם של נבחנים מרמות שונות של רקע חברתי-כלכלי חולקו הנבחנים לשלוש קבוצות לפי הרקע החברתי-כלכלי של כל אחד מהם - נמוך, בינוני וגבוה (להסבר על חישוב המדד ר' עמוד 27). בלוחות הבאים מוצגים ההישגים בפרק **הבנת הנקרא** במבחנים בשפת-אם עברית לכיתות ב' בתשע"א בחלוקה לפי סוג פיקוח ולפי רמות הרקע החברתי-כלכלי של הנבחנים. בהמשך, מוצגים בתרשימים הפערים בהישגיהם של נבחנים מרקע חברתי-כלכלי שונה בשנים תשס"ח-תשע"א. ניתוח הפערים מבוצע בעבור הציונים בהבנת הנקרא (בשנים תשס"ח-תשע"א), שכן בתש"ע נעשה שינוי במטלת ההכתבה - שינוי שאינו מאפשר להשוות את הפערים בציון הכולל בשנים תש"ע ו-תשע"א לפערים שהתקבלו בשנים קודמות.

לוח 37: הישגים בהבנת הנקרא בעברית לכיתות ב' במיצ"ב תשע"א - לפי הרקע החברתי-כלכלי

בסולם ציוני הגלם			רמת הרקע החברתי-כלכלי	
ס"ת	ממוצע	N		
20	72	934	נמוך	עברית ב' ממלכתי
18	77	4124	בינוני	
16	82	8087	גבוה	
17	79	13243	כלל הנבחנים	
22	70	528	נמוך	עברית ב' ממלכתי-דתי
18	77	1825	בינוני	
15	81	1613	גבוה	
18	78	4005	כלל הנבחנים	

תרשים 43: פערים בהישגים בהבנת הנקרא בקרב נבחנים מרמות שונות של רקע חברתי-כלכלי בעברית לכיתות ב' במיצ"ב בשנים תשס"ח-תשע"א*

* בשנת תשס"ז לא נערך מבחן בשפת-אם עברית בכיתות ב' ואילו המבחן בשפת-אם עברית בכיתות ב' נערך לראשונה באותה שנה. על כן, נתוני שנה זו אינם מדווחים בתרשים שלעיל.

- עיון בנתונים מעלה כי:
- בכל ארבע השנים, כבר **בכיתות ב'**, קיים **פער** משמעותי בהישגים של תלמידים **בפיקוח הממלכתי והממלכתי-דתי** בהבנת הנקרא לטובת תלמידים מרקע חברתי-כלכלי גבוה יותר - ככל שהרקע החברתי-כלכלי גבוה יותר כך ההישגים טובים יותר.
 - בכל השנים, למעט תש"ע, נמצא כי הפער בקרב תלמידים **בפיקוח הממלכתי-דתי גבוה** מהפער בקרב תלמידים בפיקוח הממלכתי.

פערים בהישגי בנים ובנות במבחן בשפת-אם עברית בכיתות ב' לפי סוג פיקוח

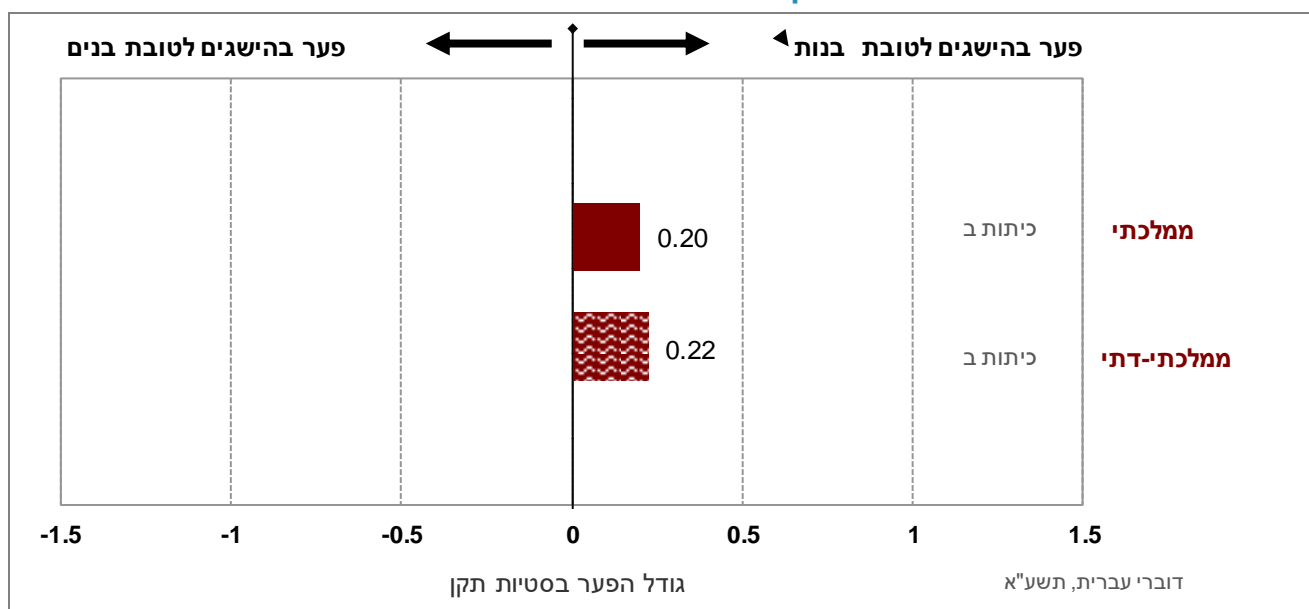
בלוח ובתרשים שלהלן מוצגים נתוני הישגים (ממוצעים וסטיות תקן של הציון הכולל במבחן) וכן הפערים בהישגים בין בנים ובנות במבחנים בשפת-אם עברית בכיתות ב' במיצ"ב תשע"א לפי סוג פיקוח.

לוח 38: ממוצעים, סטיות תקן ופערים בהישגי בנים ובנות במבחנים בשפת-אם לכיתות ב' תשע"א

פערים בין בנות ובנים*	בנים בסולם ציוני הגלם			בנות בסולם ציוני הגלם			דוברי עברית		
	הפער בסטיות תקן	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע
	פיקוח ממלכתי								
0.20	16	78	6,478	15	81	6,765	16	80	13,243
	פיקוח ממלכתי-דתי								
0.22	18	77	1,980	15	80	2,025	16	78	4,005

* לצורך חישוב הפערים הופחתו נתוני הבנים מנתוני הבנות.

תרשים 44: פערים בהישגים בין בנים ובנות במבחנים בשפת-אם לכיתות ב' תשע"א

עיון בנתונים מעלה כי:

- בדומה לממצאים שהתקבלו בכיתות ה' ו-ח' הישגי הבנות במבחנים בשפת-אם בכיתה ב' גבוהים מהישגי הבנים.
- הפער לטובת הבנות דומה שבני סוגי הפיקוח ועומד על כ- 0.20 סטיות תקן.

**הישגים במבחני המיצ"ב
תשע"א
בבתי ספר דוברי ערבית
לפי מגזר**

המשתתפים במבחני המיצ"ב החיצוני לפי מגזר

בלוח הבא מוצגים מספרי הנבחנים במבחני המיצ"ב ושיעורם מתוך כלל התלמידים בשכבות ב', ה' ו- ח' באחוזים, בחלוקה לפי מגזרים דוברי ערבית (ערבי, דרוזי, בדואי-דרום ובדואי צפון)¹². נתוני שכבות ה' ו- ח' כוללים נבחנים משני אשכולות המיצ"ב א' ו-ג'. מבחני המיצ"ב בשפת-אם ערבית לכיתות ב' הועברו לבתי הספר שבאשכול ג' בלבד. שיעור התלמידים שנבחנו בפועל חושב מתוך כלל התלמידים הלומדים בשכבות אלו בבתי הספר שהשתתפו בפועל במיצ"ב¹³. כמשתתפים במבחנים נחשבים כל התלמידים שהשיבו על שאלה אחת לפחות מתוך כלל שאלות המבחן.

לוח 39: מספרי הנבחנים במבחני המיצ"ב תשע"א ושיעורם (באחוזים) בשכבות ב', ה' ו-ח' לפי מגזרים דוברי ערבית

המגזר	שכבה	מספר בתיה"ס שנבחנו	מספר הכיתות שנבחנו	מספר התלמידים שנבחנו	שיעור התלמידים שנבחנו
ערבי	ב"א*	68	173	4,969	94%
	ה'	129	333	9,553	94%
	ח'	65	306	8,330	89%
	כלל השכבות	172	812	22,852	92%
דרוזי	ב"א*	11	23	607	92%
	ה'	21	48	1,305	94%
	ח'	10	45	1,184	93%
	כלל השכבות	30	116	3,096	93%
בדואי דרום	ב"א*	26	67	1,883	89%
	ה'	46	111	2,947	90%
	ח'	35	94	2,146	82%
	כלל השכבות	53	272	6,976	87%
בדואי צפון**	ב"א*	8	12	341	91%
	ה'	12	24	560	92%
	ח'	6	20	507	86%
	כלל השכבות	16	56	1,408	90%
כלל דוברי הערבית	ב"א*	113	275	7,800	92%
	ה'	208	516	14,365	93%
	ח'	116	465	12,167	88%
	כלל השכבות	271	1,256	34,332	91%

* מבחני המיצ"ב בשפת-אם ערבית לכיתות ב' הועברו רק בבתי הספר שבאשכול ג'.
** בשל מיעוט בתיה"ס במגזר הבדואי בצפון הארץ- נתוניהם אינם מדווחים בהמשך פרק זה.

עיון בלוח לעיל מעלה כי שיעור התלמידים שנבחנו במבחני המיצ"ב בכלל בתי הספר דוברי הערבית בשכבת ב' הוא 92%, בשכבת ה' – 93%, ובשכבת ח' – 88%. שיעורי ההשתתפות של התלמידים במגזרים הערבי, הדרוזי והבדואי בצפון דומים. בקרב המגזר הבדואי בדרום שיעורי ההשתתפות נמוכים בהשוואה לשיעורי ההשתתפות בשאר המגזרים, במיוחד בקרב תלמידי כיתות ח'.

¹² לצורך פישוט הדיווח על מספרי הנבחנים, נתוני ההשתתפות במבחנים המדווחים לעיל מבוססים על ההשתתפות במבחן במדע וטכנולוגיה באשכול א' ועל ההשתתפות במבחן בשפת-אם באשכול ג'.

¹³ נתוני ההשתתפות בלוח 39 כוללים גם את התלמידים המשולבים.

הישגים בכיתות ה' ובכיתות ח'

בבתי ספר דוברי ערבית

לפי מגזר

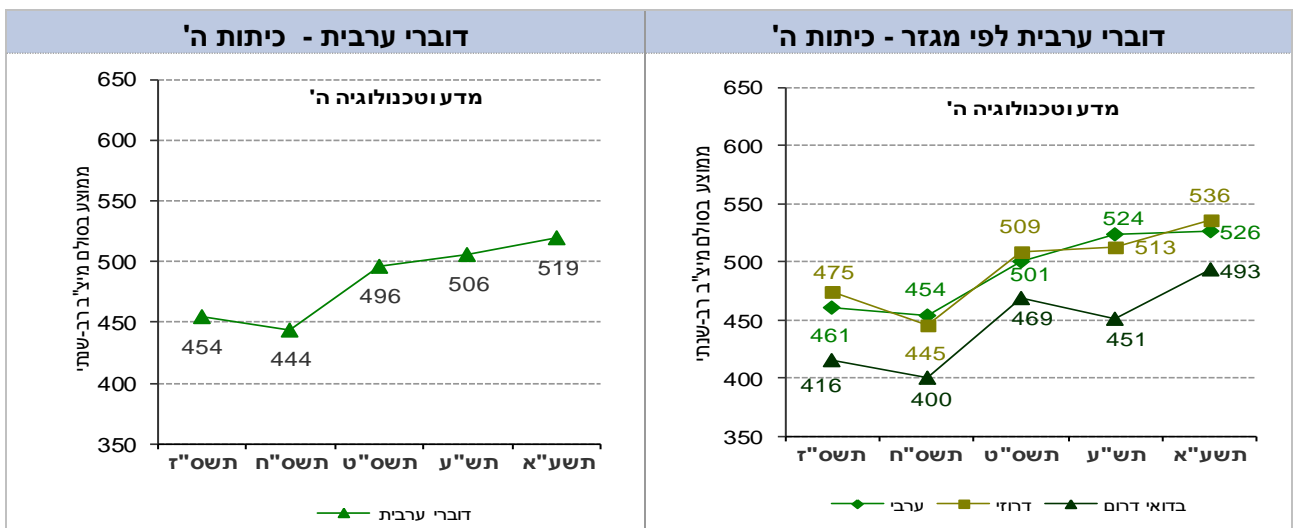
הישגים במבחני המיצ"ב תשע"א בכיתות ה' ובכיתות ח' – לפי מגזרים דוברי ערבית המבחנים במדע וטכנולוגיה כיתות ה'

בלוח ובתרשים שלאחריו מוצגים הישגיהם של תלמידים במבחן במדע וטכנולוגיה לכיתות ה' בכלל בתי הספר דוברי ערבית ולפי מגזרים (לפירוט תיאור המבחן ראה עמ' 12).

לוח 40: ממוצעים וסטיות תקן במדע וטכנולוגיה לכיתות ה' בכלל בתי הספר דוברי ערבית - לפי מגזר

מדע וטכנולוגיה ה'	דוברי ערבית			ערבי			דרוזי			בדואי דרום		
	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N
תשס"ז	118	454	5,502	117	461	3,780	104	475	671	123	416	865
תשס"ח	111	444	6,941	108	454	5,112	101	445	571	118	400	869
תשס"ט	106	496	5,857	103	501	4,117	94	509	455	117	469	1,126
תש"ע	101	506	5,786	98	524	3,449	81	513	666	103	451	1,283
תשע"א	81	519	5,670	80	526	4,012	79	536	642	82	493	803

תרשים 45: ממוצעי הציון הכולל במדע וטכנולוגיה לכיתות ה' בכלל בתי הספר דוברי ערבית - לפי מגזר

- עיון בנתונים מעלה כי:
- הישגי התלמידים **דוברי הערבית** במבחן במדע וטכנולוגיה לכיתות ה' **עלו עלייה מתונה** בתשע"א, 13 נק' בסולם הרב-שנתי, בהשוואה לתש"ע.
 - במהלך השנים תשס"ז-תשע"א חלה בקרב **דוברי הערבית עלייה מצטברת גדולה מאוד** של 65 נק' בהישגים, הנובעת בעיקר מעלייה חריגה (52 נק') בין תשס"ח לתשס"ט.
 - הישגי התלמידים **במגזר הערבי בתשע"א נותרו ללא שינוי** בהשוואה לתש"ע. בסה"כ, הישגי התלמידים במגזר הערבי **עלו עלייה גדולה מאוד** במהלך חמש השנים (65 נק'). בקרב התלמידים **במגזר הדרוזי** חלה בתשע"א **עלייה ניכרת** של 23 נק' בהשוואה לתש"ע. סה"כ, בשנים תשס"ז-תשע"א עלו הישגי התלמידים במגזר זה **עלייה גדולה מאוד** (61 נק'). במגזר **הבדואי בדרום** חלה בתשע"א **עלייה משמעותית** (42 נק') בהשוואה לתש"ע **ועלייה גדולה מאוד** (77 נק') במהלך חמש השנים.
 - הישגי התלמידים **במגזר הערבי ובמגזר הדרוזי דומים** ביניהם **וגבוהים** מהישגי התלמידים **במגזר הבדואי בדרום** וזאת לאורך חמש השנים. בשנת תשע"א הצטמצם הפער בין המגזרים הערבי והדרוזי ובין המגזר הבדואי בדרום, מכ-65 נק' בתש"ע לכ-35 נק' בתשע"א.
 - בקרב דוברי הערבית נרשם צמצום הדרגתי קל בפוזר הציונים (ס"ת) לאורך השנים. בקרב המגזר הערבי והמגזר הבדואי בדרום פיזור הציונים קטן באורח ניכר בתשע"א (כ-20 נק') בהשוואה לשנת תש"ע.

הערה: נתוני תשע"א שבתרשים 45 ובלוח 40 אינם כוללים את ציוניהם של תלמידים שנבחנו ב-51 כיתות מבחן (רגילות ומותאמות) בהן קיים חשד לפגיעה בטוהר הבחינות. כיתות אלו מהוות 14% מסך 361 כיתות המבחן במגזר דובר הערבית.

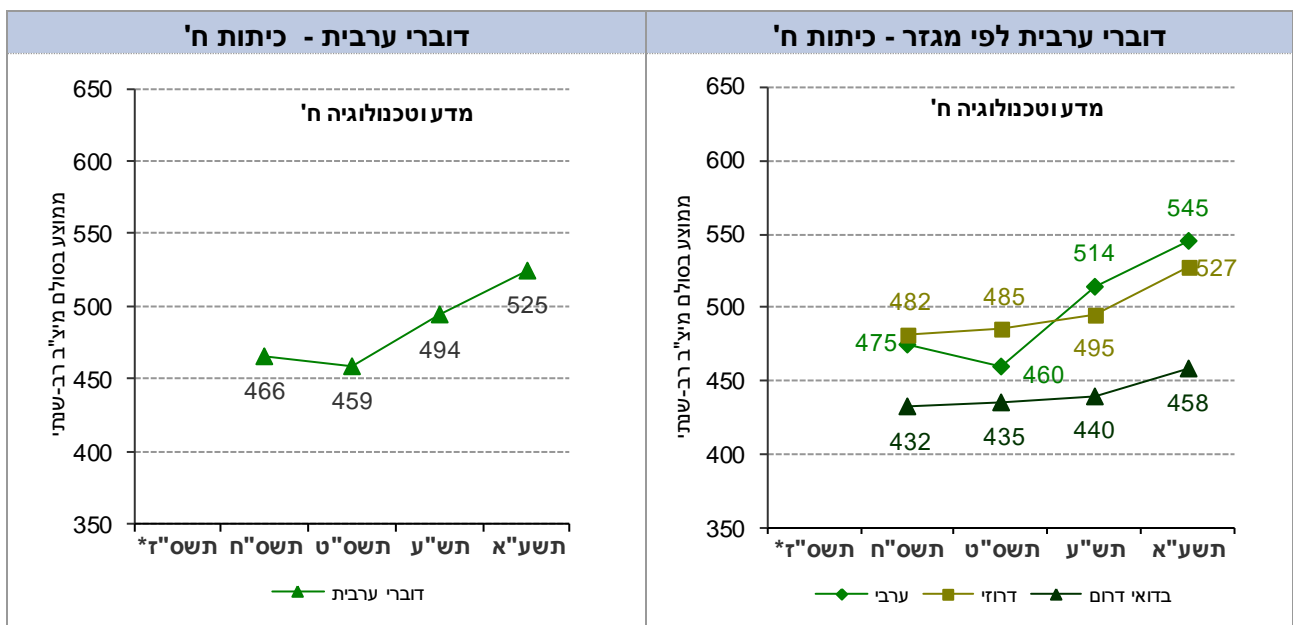
כיתות ח'

בלוח ובתרשים שלאחריו מוצגים הישגיהם של בכלל בתי הספר דוברי ערבית ולפי מגזרים במבחן במדע וטכנולוגיה לכיתות ח' (לפירוט תיאור המבחן ראה עמ' 14).

לוח 41: ממוצעים וסטיות תקן במדע וטכנולוגיה לכיתות ח' בכלל בתי הספר דוברי ערבית - לפי מגזר

מדע וטכנולוגיה ח'	דוברי ערבית			ערבי			דרוזי			בדואי דרום		
	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N
תשס"ח	107	466	5,920	108	475	4,442	95	482	473	103	432	717
תשס"ט	106	459	5,087	106	460	3,446	100	485	466	105	435	914
תש"ע	105	494	5,090	104	514	2,912	90	495	677	99	440	1,224
תשע"א	112	525	3,910	107	545	2,708	103	527	654	107	458	447

תרשים 46: ממוצעי הציון הכולל במדע וטכנולוגיה לכיתות ח' בכלל בתי הספר דוברי ערבית - לפי מגזר

*בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא התאפשר לכלול את שנת תשס"ז בהשוואה בין השנים בשכבת גיל זו.

עיון בנתונים מעלה כי:

- הישגי התלמידים במבחן במדע וטכנולוגיה לכיתות ח' בכלל דוברי ערבית עלו עלייה ניכרת בתשע"א, ב- 31 נק' בסולם הרב-שנתי בהשוואה לתש"ע וזאת בהמשך לעלייה של 35 נק' שנרשמה בשנת תש"ע בהשוואה לתשס"ט.
- הישגי התלמידים במגזר הערבי בתשע"א עלו באופן ניכר (31 נק') בהשוואה לתש"ע. בסה"כ, הישגי התלמידים במגזר הערבי עלו עלייה גדולה מאוד בשנים תשס"ט- תשע"א (85 נק') הנובעת בעיקר מעלייה חריגה (54 נק') בין תשס"ט לתש"ע. בקרב התלמידים במגזר הדרוזי חלה במהלך ארבע השנים עלייה ניכרת (45 נק') אשר מקורה בעיקר בעלייה משמעותית (32 נק') בין תש"ע לתשע"א. במגזר הבדואי בדרום חלה עלייה הדרגתית ועקבית בהישגים במהלך ארבע השנים ובתשע"א עלו ההישגים עלייה מתונה של 18 נק' בהשוואה לתש"ע.
- בארבע השנים, הישגי התלמידים במגזר הבדואי בדרום נמוכים מהישגים של תלמידים במגזר הערבי ובמגזר הדרוזי. בשנת תשע"א פער זה התרחב בהשוואה לשנים הקודמות.
- בקרב שלושת המגזרים לא חל שינוי בפיזור הציונים (ס"ת) לאורך השנים. פיזור הציונים במגזר הדרוזי נמוך מפיזור הציונים במגזר הערבי ובמגזר הבדואי בדרום.

הערה: נתוני תשע"א שבתרשים 46 ובלוח 41 אינם כוללים את ציוניהם של תלמידים שנבחנו ב- 87 כיתות מבחן (רגילות ומותאמות) בהן קיים חשד לפגיעה בטוהר הבחינות. כיתות אלו מהוות 30% מסך 287 כיתות המבחן במגזר דובר הערבית.

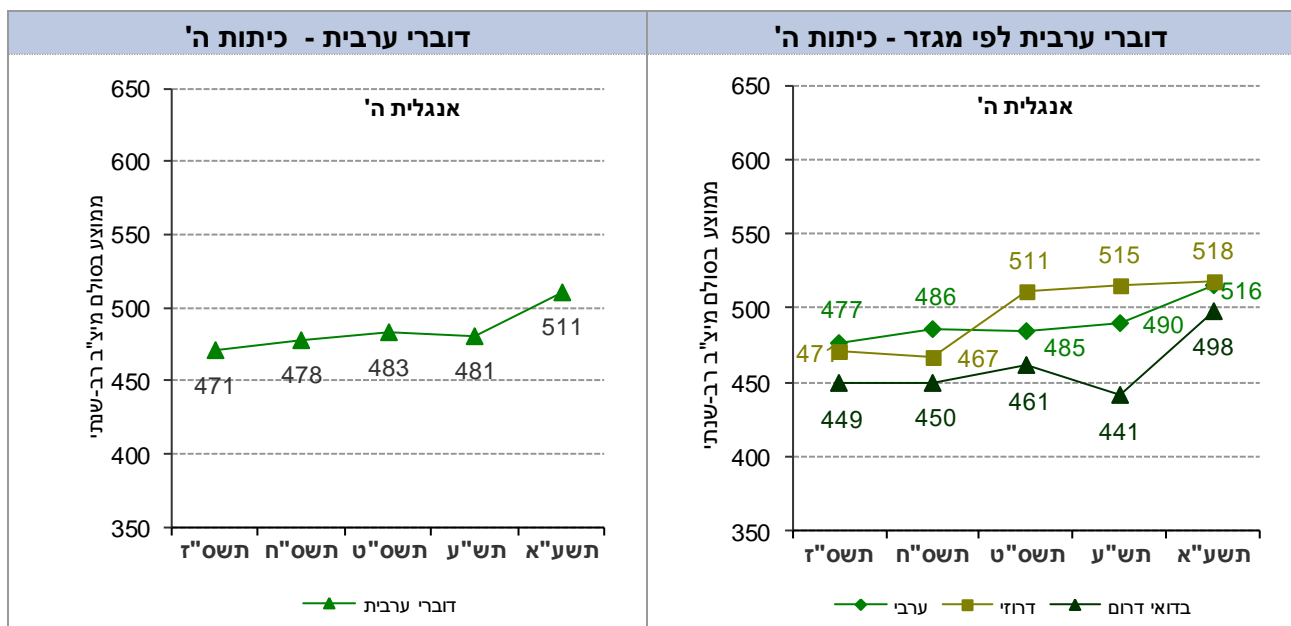
המבחנים באנגלית כיתות ה'

בלוח ובתרשים שלאחריו מוצגים הישגיהם של תלמידים בכלל בתי הספר דוברי ערבית ולפי מגזרים במבחן באנגלית לכיתות ה' (לפירוט תיאור המבחן ראה עמ' 15).

לוח 42: ממוצעים וסטיות תקן באנגלית לכיתות ה' בכלל בתי הספר דוברי ערבית - לפי מגזר

אנגלית ה'	דוברי ערבית			ערבי			דרוזי			בדואי דרום		
	סטיות	ממוצע	N	סטיות	ממוצע	N	סטיות	ממוצע	N	סטיות	ממוצע	N
תשס"ז	106	471	5,532	105	477	3,755	96	471	675	112	449	923
תשס"ח	107	478	6,926	105	486	5,109	107	467	574	112	450	839
תשס"ט	104	483	6,099	102	485	4,212	83	511	476	117	461	1,245
תש"ע	103	481	5,912	101	490	3,497	79	515	711	113	441	1,317
תשע"א	85	511	6,273	83	516	4,271	85	518	681	89	498	1,126

תרשים 47: ממוצעי הציון הכולל באנגלית לכיתות ה' בכלל בתי הספר דוברי ערבית - לפי מגזר

עיון בנתונים מעלה כי:

- הישגי התלמידים **דוברי ערבית** במבחן באנגלית לכיתות ה' **עלו עלייה ניכרת** בתשע"א, ב- 30 נק' בסולם הרב-שנתי בהשוואה לתש"ע וזאת לאחר עליות קלות מאוד בין השנים תשס"ז לתש"ע (10 נק').
- הישגי התלמידים **במגזר הערבי** עלו באופן ניכר במהלך השנים תשס"ז - תשע"א (39 נק') כאשר **העלייה המשמעותית** (26 נק') התרחשה בתשע"א. בקרב התלמידים **במגזר הדרוזי לא חל שינוי של ממש** בהישגי התלמידים בשנים תש"ע ותשע"א, וזאת לאחר עלייה ניכרת (44 נק') בשנת תשס"ט. **במגזר הבדואי בדרום חלה עלייה חריגה** (57 נק') בשנת תשע"א, וזאת לאחר ירידה מתונה (20 נק') בשנת תש"ע.
- בכל חמש השנים, הישגי התלמידים במגזר הבדואי בדרום נמוכים מהישגים של תלמידים במגזר הערבי ובמגזר הדרוזי. בשנת תשע"א פער זה הצטמצם מאוד ועומד על כ-20 נק'.
- במגזר הערבי ובמגזר הבדואי בדרום הפיזור בציונים (סטיות) קטן במידה משמעותית בשנת תשע"א (ירידה של כ-20 נק'). לעומת זאת, בקרב המגזר הדרוזי לא חל שינוי בפיזור הציונים בין השנים תש"ע לתשע"א.

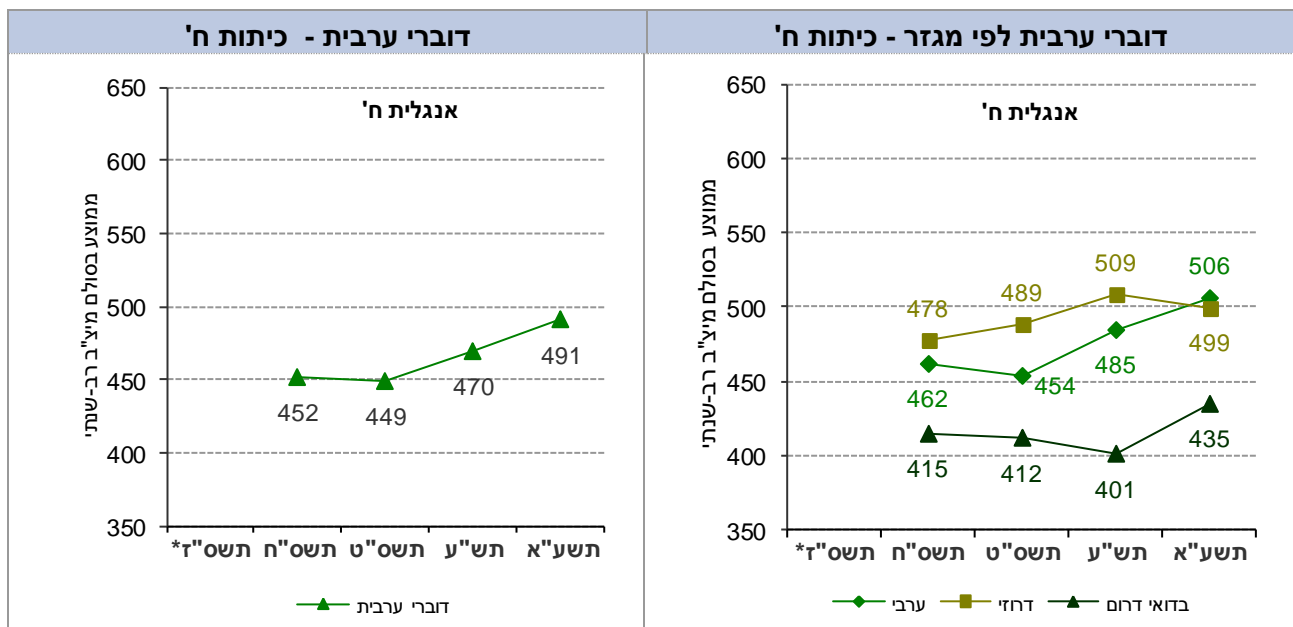
כיתות ח'

בלוח ובתרשים שלאחריו מוצגים הישגיהם של תלמידים בכלל בתי הספר דוברי ערבית ולפי מגזרים במבחן באנגלית לכיתות ח' (לפירוט תיאור המבחן ראה עמ' 16).

לוח 43: ממוצעים וסטיות תקן בהישגים באנגלית לכיתות ח' בכלל בתי הספר דוברי ערבית - לפי מגזר

אנגלית ח'	דוברי ערבית			ערבי			דרוזי			בדואי דרום		
	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N
תשס"ח	86	452	5,853	87	462	4,381	78	478	455	77	415	719
תשס"ט	87	449	5,329	88	454	3,641	88	489	457	68	412	971
תש"ע	95	470	5,180	93	485	2,951	80	509	722	77	401	1,213
תשע"א	80	491	5,069	76	506	3,461	77	499	579	69	435	840

תרשים 48: ממוצעי הציון הכולל באנגלית לכיתות ח' בכלל בתי הספר דוברי ערבית - לפי מגזר

*בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא התאפשר לכלול את שנת תשס"ז בהשוואה בין השנים בשכבת גיל זו.

עיון בנתונים מעלה כי:

- הישגי התלמידים **דוברי הערבית** במבחן באנגלית לכיתות ח' **עלו עלייה ניכרת** (21 נק') בתשע"א וזאת בהמשך לעלייה דומה בתש"ע.
- הישגי התלמידים **במגזר הערבי עלו באופן ניכר** בתשע"א (21 נק') בהשוואה לתש"ע ובסה"כ ההישגים עלו במהלך ארבע השנים **עלייה משמעותית** (44 נק'). בקרב התלמידים **במגזר הדרוזי** חלה בתשע"א **ירידה קלה** (10 נק') וזאת לאחר עלייה ניכרת (31 נק') בין השנים תשס"ח-תש"ע. במגזר **הבדואי בדרום** חלה **עלייה משמעותית** (34 נק') בשנת תשע"א, וזאת לאחר ירידה מתונה (11 נק') בין השנים תשס"ט ל תש"ע.
- בשנת תשע"א הישגי התלמידים במגזר הערבי היו גבוהים במעט מהישגי תלמידים במגזר הדרוזי, וזאת בניגוד למגמה בשנים תשס"ח – תש"ע, בה הישגי המגזר הדרוזי היו גבוהים יותר. הישגי התלמידים במגזר הבדואי בדרום נמוכים יותר בהשוואה לתלמידים במגזרים הדרוזי והערבי.
- בשלושת המגזרים לא נרשמה מגמה ברורה של שינוי בפוזר הציונים (ס"ת) במהלך השנים.

$$1 + \frac{3}{2} = 2$$

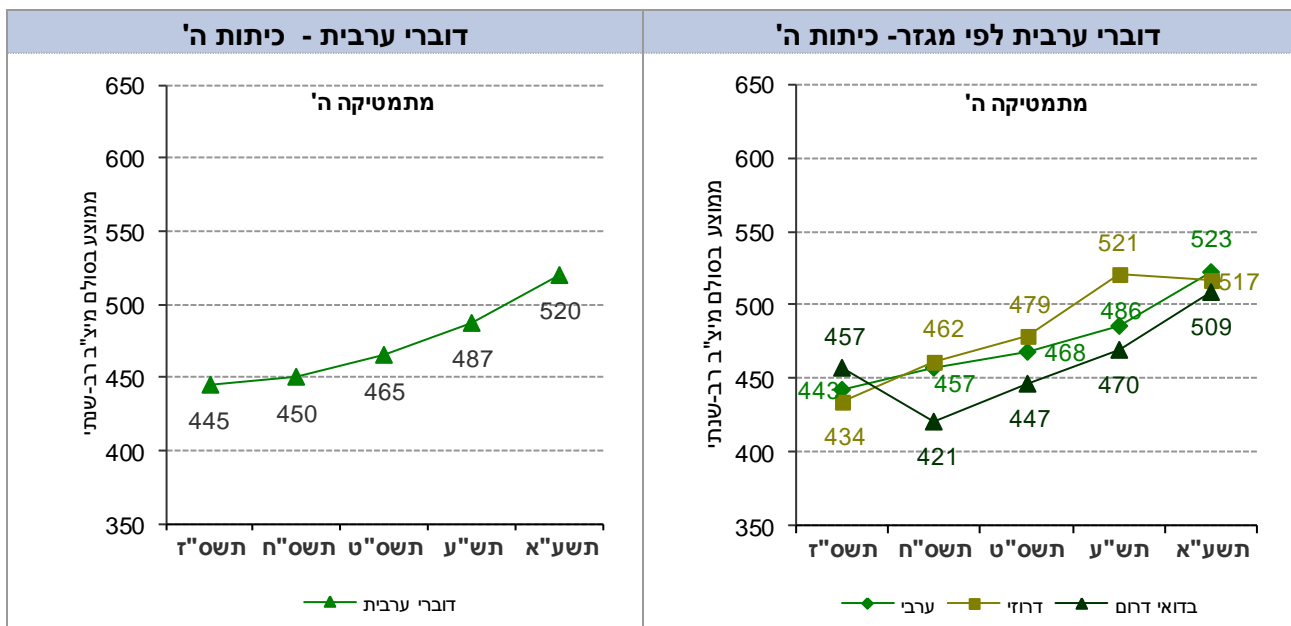
המבחנים במתמטיקה כיתות ה'

בלוח ובתרשים שלאחריו מוצגים הישגיהם של תלמידים בכלל בתי הספר דוברי ערבית ולפי מגזרים במבחן במתמטיקה לכיתות ה' (לפירוט תיאור המבחן ראה עמ' 17).

לוח 44: ממוצעים וסטיות תקן במתמטיקה לכיתות ה' בכלל בתי הספר דוברי ערבית - לפי מגזר

מתמטיקה ה'	דוברי ערבית			ערבי			דרוזי			בדואי דרום		
	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N
תשס"ז	96	445	5,642	97	443	3,790	79	434	525	101	457	1,169
תשס"ח	97	450	5,941	96	457	3,675	85	462	704	104	421	1,276
תשס"ט	95	465	6,039	97	468	4,082	88	479	681	91	447	1,057
תש"ע	99	487	6,876	98	486	4,980	80	521	503	106	470	1,007
תשע"א	86	520	6,708	84	523	4,411	76	517	495	96	509	1,519

תרשים 49: ממוצעי הצינון הכולל במתמטיקה לכיתות ה' בכלל בתי הספר דוברי ערבית - לפי מגזר

עיון בנתונים מעלה כי:

- הישגי התלמידים **דוברי הערבית** במבחן במתמטיקה לכיתות ה' עלו **עלייה משמעותית** בתשע"א (33 נק') וזאת בהמשך למגמת עלייה עקבית בשנים תשס"ז – תשע"א.
- במגזר הערבי** חלה בתשע"א **עלייה משמעותית** (37 נק') בהשוואה לתש"ע וזאת לאחר עליות הדרגתיות בשנים הקודמות. בקרב תלמידים **במגזר הדרוזי לא חל שינוי** של ממש בתשע"א וזאת לאחר עליות ניכרות בשנים תשס"ז – תש"ע. במגזר **הבדואי בדרום** חלה בתשע"א **עלייה משמעותית** (39 נק') בהשוואה לתש"ע.
- בשנת תשע"א הישגי התלמידים במגזר הערבי היו גבוהים במעט מהישגי תלמידים במגזר הדרוזי, וזאת בניגוד למגמה בשנים תשס"ח – תש"ע, בהם הישגי המגזר הדרוזי היו גבוהים יותר. הישגי התלמידים במגזר הבדואי בדרום נמוכים בהשוואה לתלמידים במגזר הדרוזי ובמגזר הערבי. בתשע"א הצטמצם מאוד הפער בין המגזר הבדואי בדרום לבין המגזרים הערבי והדרוזי.
- בשלושת המגזרים לא נרשמה מגמה ברורה של שינוי בפיזור הצינונים (ס"ת) במהלך השנים.

$$1 + \frac{3}{2} = 2$$

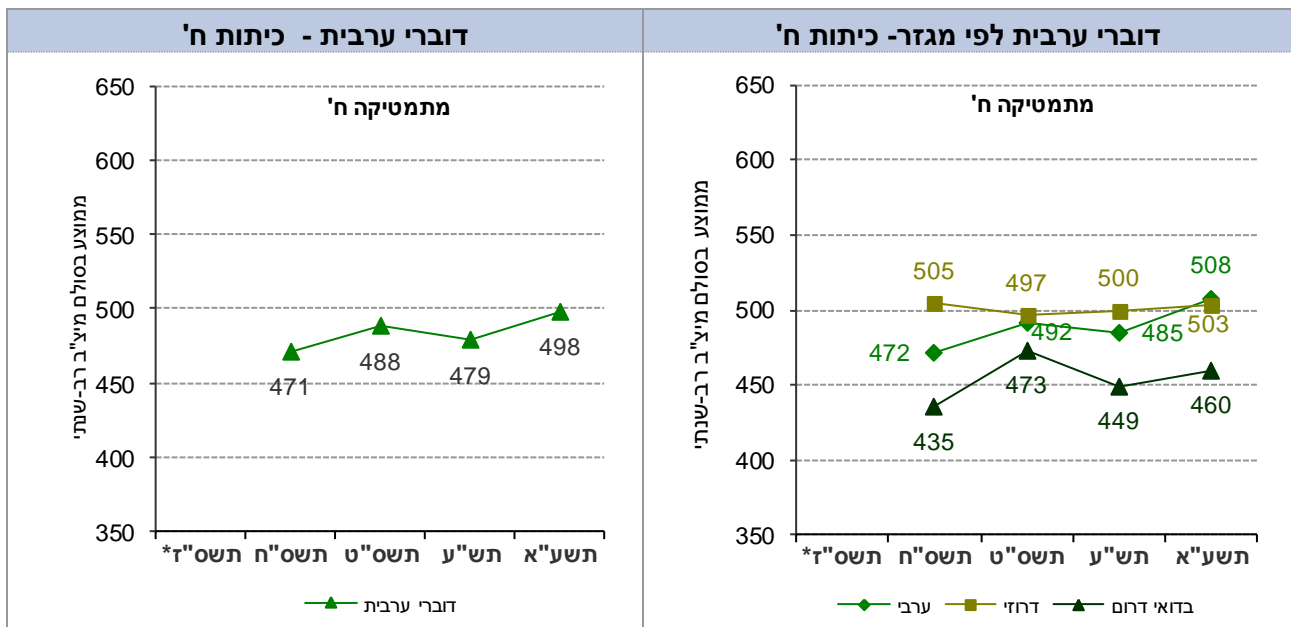
כיתות ח'

בלוח ובתרשים שלאחריו מוצגים הישגיהם של תלמידים בכלל בתי הספר דוברי ערבית ולפי מגזרים במבחן במתמטיקה לכיתות ח' (לפירוט תיאור המבחן ראה עמ' 18).

לוח 45: ממוצעים וסטיות תקן במתמטיקה לכיתות ח' בכלל בתי הספר דוברי ערבית - לפי מגזר

מתמטיקה ח'	דוברי ערבית			ערבי			דרוזי			בדואי דרום		
	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N
תשס"ח	89	471	4,758	89	472	2,969	98	505	680	71	435	876
תשס"ט	94	488	5,124	95	492	3,445	91	497	640	88	473	867
תש"ע	92	479	5,905	91	485	4,574	95	500	525	90	449	539
תשע"א	92	498	5,867	93	508	4,063	90	503	462	78	460	1,089

תרשים 50: ממוצעי הציון הכולל במתמטיקה לכיתות ח' בכלל בתי הספר דוברי ערבית - לפי מגזר

*בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא התאפשר לכלול את שנת תשס"ז בהשוואה בין השנים בשכבת גיל זו.

עיון בנתונים מעלה כי:

- הישגי התלמידים **דוברי הערבית** במבחן במתמטיקה לכיתות ח' **עלו עלייה מתונה** בתשע"א, 19 נק' בסולם הרב-שנתי בהשוואה לתש"ע.
- **במגזר הערבי** חלה בתשע"א **עלייה ניכרת** (23 נק') בהישגי התלמידים בהשוואה לתש"ע, ובסך הכל נרשמה עלייה **מצטברת משמעותית** (36 נק') בין השנים תשס"ח-תשע"א. **במגזר הדרוזי** נרשמה **יציבות** במהלך ארבע השנים. **במגזר הבדואי בדרום** נרשמה **מגמה מעורבת** במשך השנים. בתשע"א חלה עלייה מתונה (11 נק') וזאת לאחר ירידה ניכרת בתש"ע (24 נק') ועלייה משמעותית בתשס"ט (38 נק').
- בדומה להישגים במבחן במתמטיקה לכיתות ה', גם כאן בשנת תשע"א הישגי התלמידים במגזר הערבי היו גבוהים במעט מהישגי תלמידים במגזר הדרוזי וזאת בניגוד למגמה בשנים הקודמות. הישגי התלמידים במגזר הבדואי בדרום נמוכים יותר בהשוואה לתלמידים משני המגזרים האחרים.
- בשלושת המגזרים לא חל שינוי משמעותי בפיקוד הציונים (ס"ת) במהלך השנים תשס"ח – תשע"א.

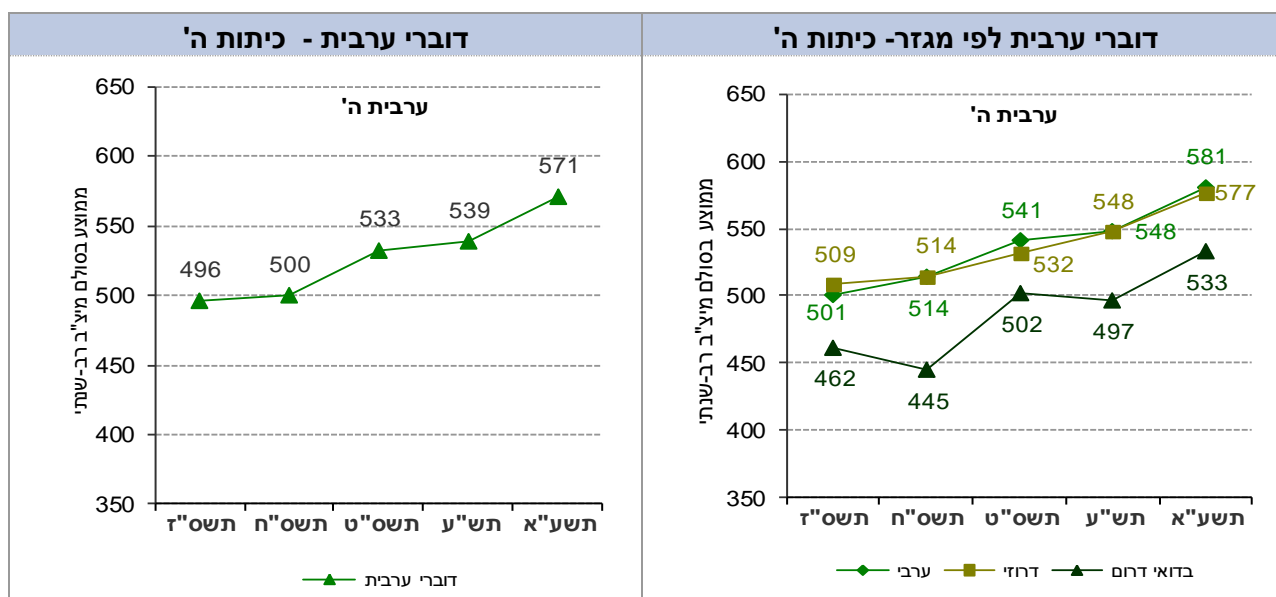
המבחנים בערבית כיתות ה'

בלוח ובתרשים שלאחריו מוצגים הישגיהם של תלמידים בכלל בתי הספר דוברי ערבית ולפי מגזרים במבחן בערבית לכיתות ה' (לפירוט תיאור המבחן ראה עמ' 21).

לוח 46: ממוצעים וסטיות תקן בערבית לכיתות ה' בכלל בתי הספר דוברי ערבית - לפי מגזר

ערבית ה'	דוברי ערבית			ערבי			דרוזי			בדואי דרום		
	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N
תשס"ז	103	496	5,597	103	501	3,775	88	509	511	105	462	1,152
תשס"ח	100	500	6,097	93	514	3,675	88	514	702	112	445	1,318
תשס"ט	95	533	6,058	92	541	4,077	94	532	684	99	502	1,056
תש"ע	95	539	6,882	92	548	4,983	85	548	505	100	497	995
תשע"א	84	571	6,659	78	581	4,377	73	577	501	97	533	1,485

תרשים 51: ממוצעי הציון הכולל בערבית לכיתות ה' בכלל בתי הספר דוברי ערבית - לפי מגזר

עיון בנתונים מעלה כי:

- בשנת תשע"א נרשמה עלייה ניכרת בהישגי התלמידים במבחן בערבית לכיתות ה' בהשוואה להישגיהם בתש"ע - 32 נקודות בסולם הרב-שנתי. בסה"כ, במהלך חמש השנים תשס"ז-תשע"א, חלה עלייה גדולה מאד בהישגי התלמידים במבחן זה - 75 נקודות בסולם הרב שנתי.
- במגזר הערבי חלה בשנת תשע"א עלייה ניכרת (33 נק') בהשוואה לתש"ע, ובסך הכל נרשמה עלייה מצטברת משמעותית (80 נק') בין השנים תשס"ז-תשע"א. במגזר הדרוזי התמונה דומה - בין השנים תשס"ז-תשע"א חלה עלייה משמעותית מצטברת (68 נק') כאשר מרבית העלייה חלה בשנת תשע"א (29 נק'). במגזר הבדואי בדרום נצפתה מגמה מעורבת במהלך השנים - בתשע"א עלייה משמעותית (36 נק'), בתש"ע יציבות, בתשס"ט עלייה חריגה (57 נק') ואילו בתשס"ח ירידה מתונה (17 נק').
- תמונת הישגים דומה מאוד בקרב המגזר הערבי והמגזר הדרוזי. הישגיהם של המגזר הבדואי בדרום נמוכים משמעותית, בהשוואה לשני המגזרים האחרים.
- במגזרים הערבי והדרוזי, פיזור הציונים (ס"ת) מצטמצם במהלך השנים ובמגזר הבדואי בדרום לא חל שינוי משמעותי.

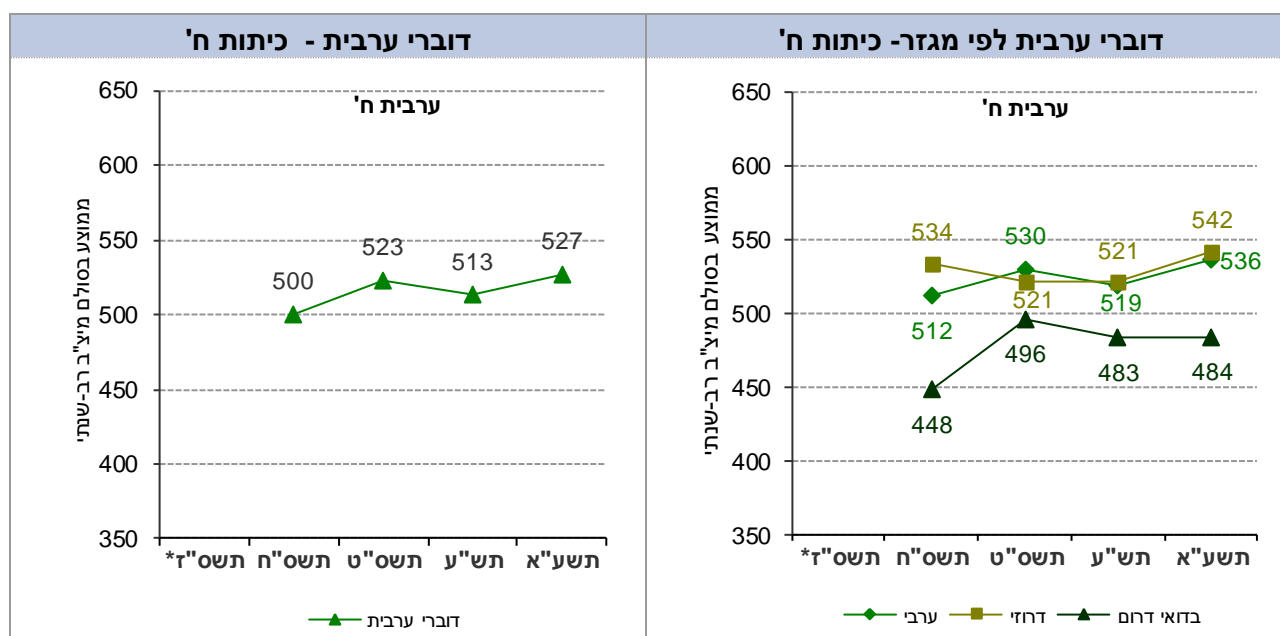
כיתות ח'

בלוח ובתרשים שלאחריו מוצגים הישגיהם של תלמידים בכלל בתי הספר דוברי ערבית ולפי מגזרים במבחן בערבית לכיתות ח' (לפרוט תיאור המבחן ראה עמ' 22).

לוח 47: ממוצעים וסטיות תקן בערבית לכיתות ח' בכלל בתי הספר דוברי ערבית - לפי מגזר

ערבית ח'	דוברי ערבית			ערבי			דרוזי			בדואי דרום		
	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N
תשס"ח	100	500	4,971	97	512	3,038	76	534	689	106	448	929
תשס"ט	80	523	5,374	79	530	3,630	72	521	668	84	496	876
תש"ע	88	513	6,031	85	519	4,678	83	521	523	94	483	557
תשע"א	90	527	5,913	86	536	4,122	75	542	462	101	484	1,075

תרשים 52: ממוצעי הציון הכולל בערבית לכיתות ח' בכלל בתי הספר דוברי ערבית - לפי מגזר

*בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא התאפשר לכלול את שנת תשס"ז בהשוואה בין השנים בשכבת גיל זו.

עין בנתונים מעלה כי:

- הישגי התלמידים במבחן בערבית לכיתות ח' עלו עלייה מתונה בתשע"א - ב- 14 נקודות בסולם המיצ"ב הרב-שנתי בהשוואה לתש"ע, זאת לאחר ירידה קלה של 10 נק' בתש"ע בהשוואה לתשס"ט. **בסה"כ**, בין השנים תשס"ח-תשע"א עלו הישגי התלמידים באופן מתון- 27 נקודות בסולם הרב-שנתי.
- במגזר הערבי** חלה עלייה מתונה (17 נק') בהשוואה לתש"ע ובסך הכל נרשמה עלייה מצטברת מתונה (24 נק') בין השנים תשס"ח-תשע"א. **במגזר הדרוזי** חלה בתשע"א עלייה ניכרת (21 נק') וזאת לאחר יציבות בתש"ע וירידה מתונה בתשס"ט (13 נק'). **במגזר הבדואי בדרום** ניכרת מגמה מעורבת בין השנים. בתשע"א נרשמה יציבות, בתש"ע חלה ירידה מתונה (13 נק') וזאת לאחר עלייה חריגה בשנת תשס"ט (48 נק')
- בשנים תשס"ח - תשע"א תמונת הישגים דומה מאוד בקרב המגזר הערבי והמגזר הבדואי. הישגיהם של תלמידי המגזר הבדואי בדרום נמוכים, בהשוואה לשני המגזרים האחרים בכל חמש השנים.
- בשלושת המגזרים לא נרשמה מגמה ברורה של שינוי בפיזור הציונים (ס"ת) במהלך השנים.

סיכום ההישגים במבחני המיצ"ב תשע"א בכיתות ה' ובכיתות ח'

כיתות ה'

- הישגי התלמידים דוברי הערבית במבחני המיצ"ב תשע"א בכיתות ה' מצביעים על עלייה בתחומי הדעת השונים **בהשוואה לשנה הקודמת.**
 - בקרב התלמידים **במגזר הערבי** במקצועות **אנגלית, שפת-אם ערבית ובמתמטיקה** נרשמו **עליות משמעותיות** (26 נק', 33 נק' ו-37 נק', בהתאמה). במבחן **במדע** ו**טכנולוגיה** לא נרשם שינוי בהישגי התלמידים.
 - בקרב התלמידים **במגזר הדרוזי** במקצועות **מדע** ו**טכנולוגיה** ו**שפת-אם ערבית** נרשמו **עליות משמעותיות** (23 נק' ו-29 נק', בהתאמה). במבחנים **באנגלית** ו**במתמטיקה** לא נרשמו **הבדלים** בין השנים.
 - בקרב התלמידים **במגזר הבדואי בדרום** נרשמו **עליות משמעותיות** או **גדולות בכל ארבעת תחומי הדעת: בשפת-אם ערבית - 36 נק', במתמטיקה - 39 נק', במדע וטכנולוגיה - 42 נק' ובאנגלית - 57 נק'.**

אשר למגמה על פני חמש שנים (תשס"ז - תשע"א):

- מצטיירת **מגמה של עלייה בהישגי כלל דוברי הערבית** ו**בהישגי כל אחד מהמגזרים** במבחני המיצ"ב בכיתות ה' על פני חמש השנים תשס"ז-תשע"א. עוצמת השינוי בהישגים משתנה בין תחומי הדעת ובין המגזרים.
- בקרב התלמידים **במגזר הערבי**, השינויים בהישגים שנרשמו בין השנים תשס"ז לתשע"א הובילו **לעלייה** כוללת **ניכרת באנגלית (39 נק') ולעלייה גדולה מאוד** בשלושה מקצועות: **במדע וטכנולוגיה** - 65-נק', **במתמטיקה ושפת-אם ערבית - 80 נק'.**
- בקרב התלמידים **במגזר הדרוזי**, השינויים בהישגים במהלך חמש השנים הובילו **לעלייה** כוללת **משמעותית באנגלית (47 נק') ולעלייה גדולה מאוד** בשלושה מקצועות: **במדע וטכנולוגיה - 61 נק', במתמטיקה - 83 נק' ושפת-אם ערבית - 68 נק'.**
- בקרב התלמידים **במגזר הבדואי בדרום**, נרשמה במהלך חמש השנים **עלייה משמעותית** במקצועות **אנגלית (49 נק') ובמתמטיקה (52 נק').** במקצועות **שפת-אם ערבית ובמדע וטכנולוגיה** נרשמו **עליות גדולות מאוד (71 נק' ו-77 נק', בהתאמה)**

כיתות ח'

- הישגי התלמידים במבחני המיצ"ב תשע"א בכיתות ח' בקרב **כלל התלמידים** דוברי ערבית **ולפי מגזר** מצביעים על **עלייה** בתחומים השונים **בהשוואה לשנה הקודמת** אולם **בין המגזרים השונים נרשמה מגמה מעורבת.**
 - בקרב תלמידים **במגזר הערבי** בתשע"א נרשמו **עליות משמעותיות** בהישגים: 23 נק' **במתמטיקה**, 21 נק' **באנגלית** ו-31 נק' **במדע וטכנולוגיה.** בהישגים **בשפת-אם ערבית** נרשמה **עלייה מתונה** של 17 נק'.
 - בקרב התלמידים **במגזר הדרוזי** נרשמה בתשע"א **מגמה מעורבת** של שינוי בהישגים: **עלייה ניכרת** של 32 נקודות **במדע וטכנולוגיה** ו-21 **בשפת-אם ערבית**, **לא נרשם שינוי בהישגים במתמטיקה** ואילו **ההישגים באנגלית ירדו** קלות ב-10 נק'.
 - בקרב תלמידים **במגזר הבדואי בדרום** - **בשפת-אם ערבית לא נרשם שינוי** בהישגי התלמידים, **במדע וטכנולוגיה ובמתמטיקה** נרשמו **עליות מתונות (18 נק' ו-11 נק', בהתאמה)** ו**באנגלית חלה עלייה ניכרת - 34 נק'.**

אשר למגמה על פני ארבע שנים (תשס"ח - תשע"א):

- מצטיירת **מגמה של עלייה בהישגי כלל התלמידים דוברי הערבית** בכיתות ח' על פני ארבע השנים תשס"ח-תשע"א. גם כאן, בדומה לכיתות ה', עוצמת השינוי משתנה בין תחומי הדעת ובין המגזרים.
- בארבע השנים חלה **עלייה** כוללת **ניכרת** בהישגי התלמידים **במגזר הערבי** בשני מקצועות: **במתמטיקה - 36 נק' באנגלית - 44 נק'. בשפת-אם ערבית חלה עלייה מתונה של -24 נק' ואילו במדע וטכנולוגיה חלה עלייה גדולה מאוד של 70 נק'.**
- בקרב התלמידים **במגזר הדרוזי** נרשמה בארבע השנים **מגמה מעורבת: במתמטיקה לא חל שינוי** בהישגי התלמידים, **בשפת-אם ערבית חלה עלייה קלה - 8 נק' באנגלית** הישגי התלמידים עלו **באופן מתון - 21 נק' ואילו במדע וטכנולוגיה חלה עלייה ניכרת - 45 נק'.**
- בקרב התלמידים **במגזר הבדואי בדרום** במהלך השנים **עליות מתונות: אנגלית - 20 נק', מתמטיקה - 25 נק', מדע וטכנולוגיה - 26 נק' ואילו בשפת-אם ערבית נרשמה עלייה משמעותית - 36 נק'.**

פּעריים בהישגים בכיתות ה' ובכיתות ח'

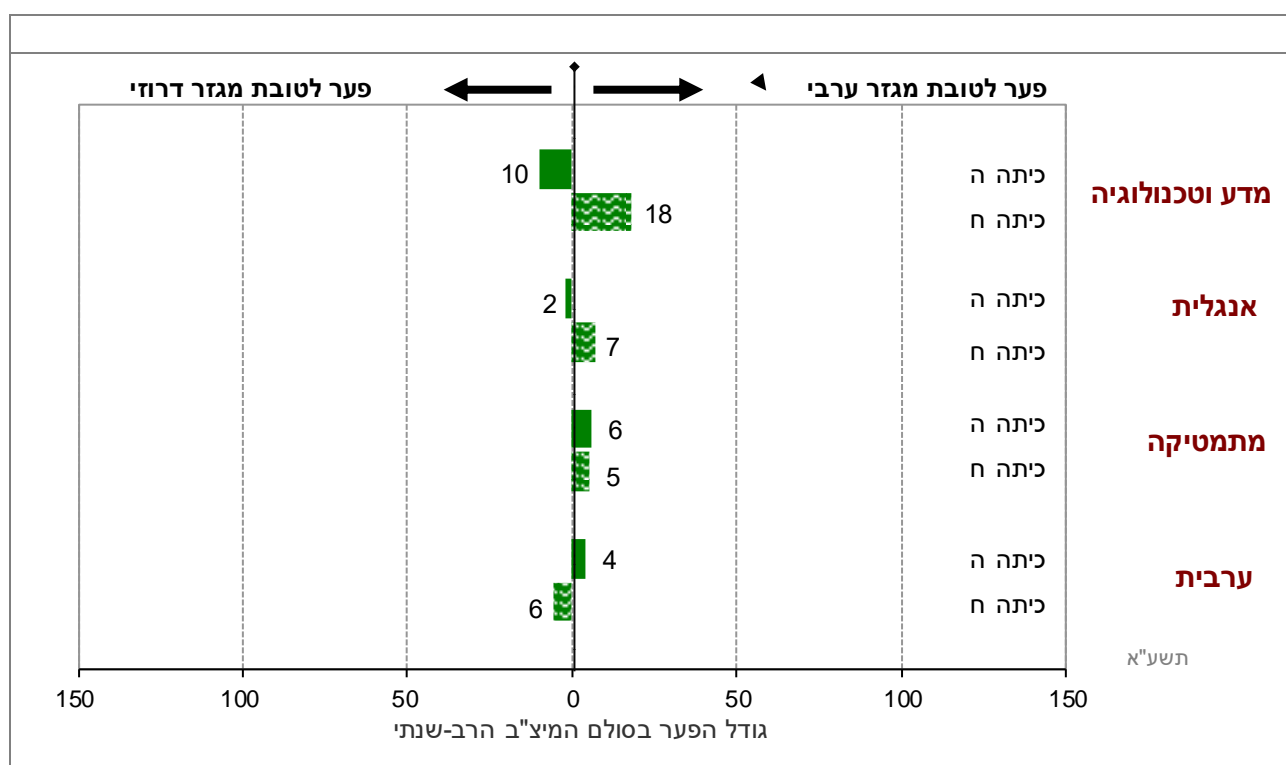
בבתי ספר דוברי ערבית

לפי מגזר

פערים בהישגים במבחני המיצ"ב בכיתות ה' ובכיתות ח' פערים בהישגיהם של בתי ספר דוברי ערבית לפי מגזר

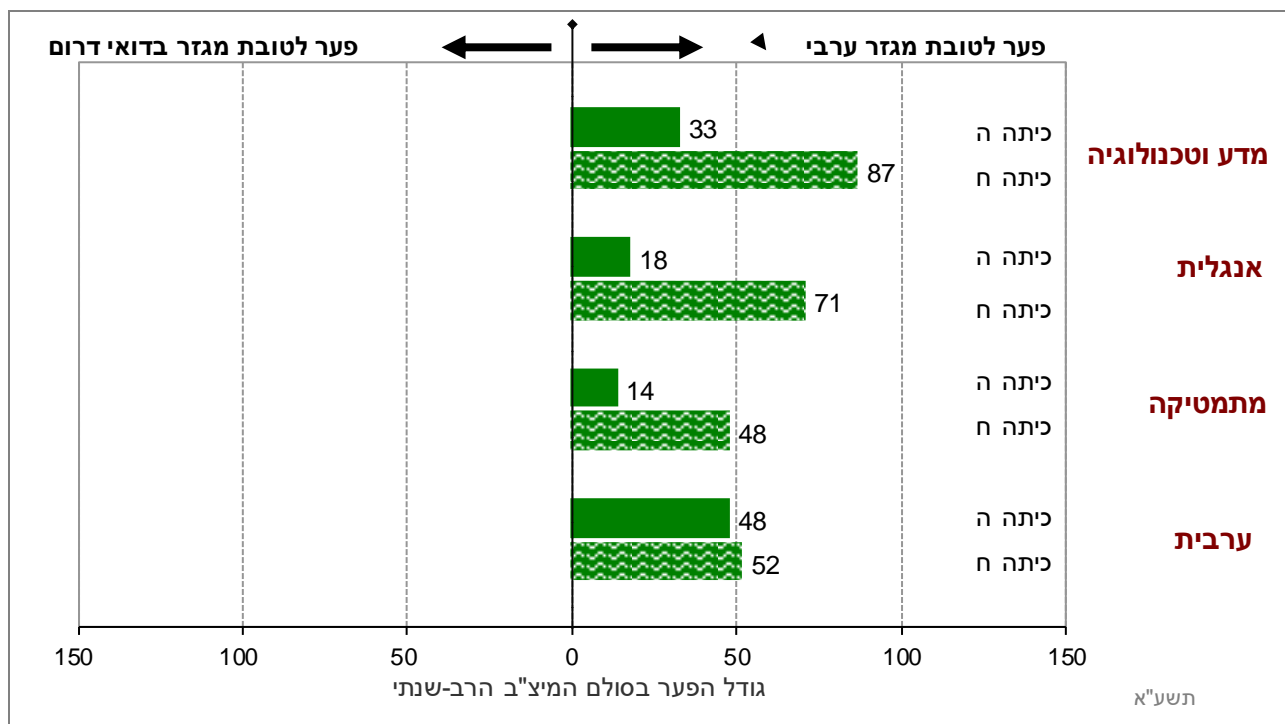
בלוחות 40-47 שבפרק הקודם הוצגו נתוני הישגים (ממוצעים וסטיות תקן) של תלמידים בבתי ספר דוברי ערבית ולפי מגזרים במבחני המיצ"ב לכיתות ה' ו-ח' בשנים תשס"ז-תשע"א. בתרשימים הבאים מוצגים באופן גרפי נתוני הפערים בין הישגיהם של תלמידים במגזר הערבי ובמגזר הדרוזי ובין הישגיהם של תלמידים במגזר הערבי ובמגזר הבדואי בדרום במבחני המיצ"ב תשע"א לכיתות ה' ו-ח' במדע וטכנולוגיה, אנגלית, מתמטיקה וערבית. הפערים המדווחים מחושבים על פי ההפרש שבין ממוצעי המגזר הערבי וממוצעי המגזרים הדרוזי והבדואי בדרום בנפרד, זאת במונחי סולם המיצ"ב הרב-שנתי.

תרשים 53: פערים בהישגים במיצ"ב תשע"א בבתי ספר דוברי ערבית בין מגזר ערבי למגזר דרוזי

* לצורך חישוב הפערים הופחתו נתוניהם של דוברי הערבית במגזר הערבי מנתוניהם של דוברי הערבית במגזר הדרוזי.

תרשים 54: פערים בהישגים במיצ"ב תשע"א בבתי ספר דוברי ערבית בין מגזר הערבי למגזר הבדואי דרום

* לצורך חישוב הפערים הופחתו נתוניהם של דוברי הערבית במגזר הערבי מנתוניהם של דוברי הערבית במגזר הבדואי דרום.

עיון בנתונים שלעיל מעלה:

פערים בהישגים בין המגזר הערבי למגזר הדרוזי בשנה"ל תשע"א :

- על פי רוב לא נרשמו פערים משמעותיים בהישגי תלמידים מהמגזר הדרוזי בהשוואה למגזר הערבי.
- במבחנים במתמטיקה לכיתות ה' ו-ח' נרשמו פערים קטנים לטובת המגזר הערבי: 6 נק' ו-5 נק' בהתאמה.
- באנגלית לכיתות ח' נמצא פער קל לטובת המגזר הערבי (7 נק') ובאנגלית לכיתות ה' - ההישגים דומים.
- במבחן בערבית לכיתות ח' נרשם פער קל לטובת המגזר הדרוזי (6 נק') ובמבחן בערבית לכיתות ה' ההישגים דומים.
- במדע וטכנולוגיה נרשמו הבדלים בין שני המגזרים, הערבי והדרוזי. בעוד שבכיתות ה' קיים פער קל לטובת המגזר הדרוזי (10 נק'), בכיתה ח' התמונה הפוכה והישגיהם של תלמידים במגזר הערבי גבוהים ב-18 נק' בהשוואה למגזר הדרוזי.

פערים בהישגים בין המגזר הערבי למגזר הבדואי בדרום בשנה"ל תשע"א:

- בכל המקצועות ובכל דרגות הכיתה נמצאו פערים משמעותיים לטובת המגזר הערבי בהשוואה למגזר הבדואי בדרום
- בכל תחומי הדעת הפער לטובת המגזר הערבי קטן יותר בכיתות ה' מאשר בכיתות ח'
- בכיתות ה' הפער הקטן ביותר לטובת המגזר הערבי נרשם במתמטיקה (14 נק') ואילו הפער הגדול ביותר נמצא בשפת-אם ערבית (48 נק')
- בכיתות ח' הפער הקטן ביותר לטובת המגזר הערבי נרשם במתמטיקה (48 נק') והפער הגדול ביותר נמצא במדע וטכנולוגיה (87 נק')

פערים בהישגיהם של בנים ובנות בבתי ספר דוברי ערבית לפי מגזר

בלוחות ובתרשימים שלהלן מוצגים נתוני ההישגים (ממוצעים וסטיות תקן) וכן פערים בהישגים בין בנים לבנות במבחני המיצ"ב תשע"א לכיתות ה' ו-ח' במדע וטכנולוגיה, אנגלית, מתמטיקה ושפת-אם ערבית בסולם המיצ"ב הרב-שנתי. הנתונים מדווחים בעבור בתי הספר דוברי ערבית לפי מגזר. יש לציין כי אין להסיק מניתוחים אלו על קשרי סיבה-תוצאה בין משתנה המגדר לבין ההישגים.

הערה: בלוחות שבנספח 3.3 מוצגים נתונים מקבילים בעבור ההישגים במיצ"ב בחמש השנים תשס"ז-תשע"א.

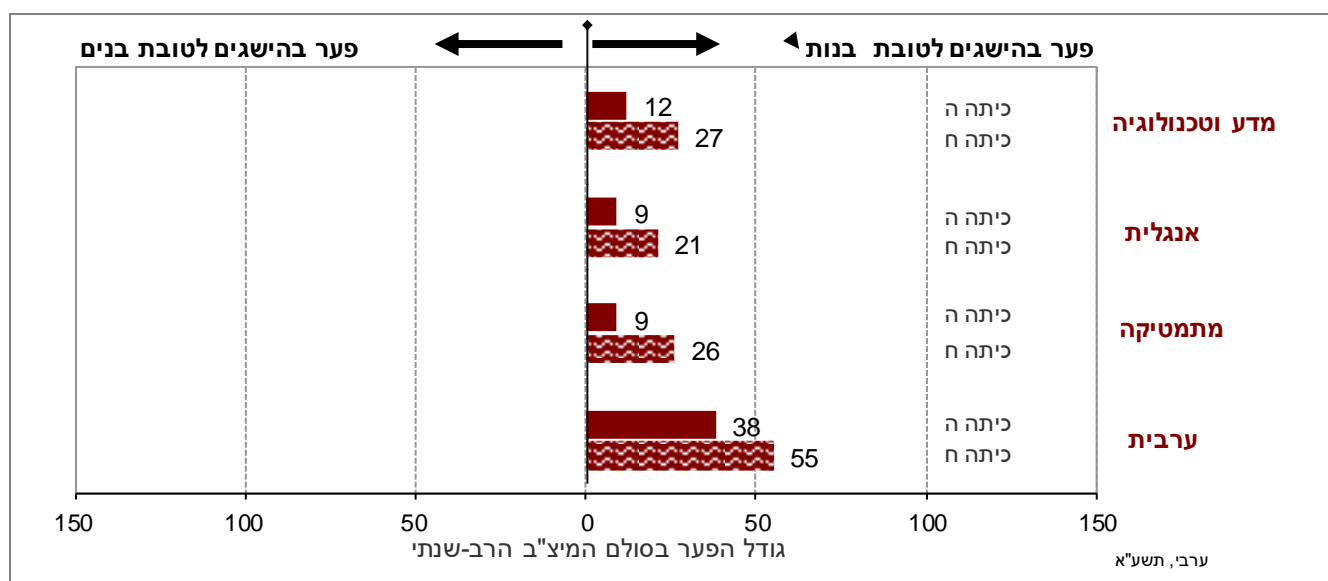
בתי ספר דוברי ערבית במגזר הערבי

בלוח ובתרשים שלאחריו מוצגים הישגי הבנים בהשוואה להישגי הבנות וגודל הפערים ביניהם במבחני המיצ"ב תשע"א במקצועות המיצ"ב השונים בבתי ספר דוברי ערבית במגזר הערבי.

לוח 48: פערים בהישגים בין בנים לבנות במבחני המיצ"ב תשע"א בבתי ספר דוברי ערבית במגזר הערבי

פערים בין בנות ובנים* הפער בסולם המיצ"ב רב-שנתי	בנים			בנות			כלל התלמידים			דוברי ערבית מגזר ערבי כיתות
	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	
מדע וטכנולוגיה										
12	80	519	1,894	80	531	2,118	80	526	4,012	ה'
27	109	530	1,230	104	557	1,478	107	545	2,708	ח'
אנגלית										
9	86	511	2,030	80	520	2,241	83	516	4,271	ה'
21	77	494	1,589	74	515	1,872	76	506	3,461	ח'
מתמטיקה										
9	86	519	2,110	83	528	2,301	84	523	4,411	ה'
26	93	494	1,903	91	520	2,160	93	508	4,063	ח'
ערבית										
38	85	561	2,095	67	599	2,282	78	581	4,377	ה'
55	92	507	1,950	71	562	2,172	86	536	4,122	ח'

תרשים 55: פערים בהישגים בין בנים לבנות במבחני המיצ"ב תשע"א בבתי ספר דוברי ערבית במגזר הערבי

עיון בלוח ובתרשים מעלה כי בקרב המגזר הערבי:

- בכל המקצועות ובכל דרגות הכיתה הישגי הבנות הינם גבוהים מהישגי הבנים.
- בכיתות ה' – הפער הגדול ביותר לטובת הבנות נרשם בשפת-אם ערבית (38 נק') והפערים הקטנים ביותר נרשמו באנגלית ובמתמטיקה (9 נק').
- בכיתות ח' – הפער הגדול ביותר לטובת הבנות נרשם בשפת-אם ערבית (55 נק') והפער הקטן ביותר נרשם באנגלית (21 נק').
- בכל המקצועות, הפערים בין הבנים לבנות קטנים יותר בכיתות ה' מאשר בכיתות ח'.

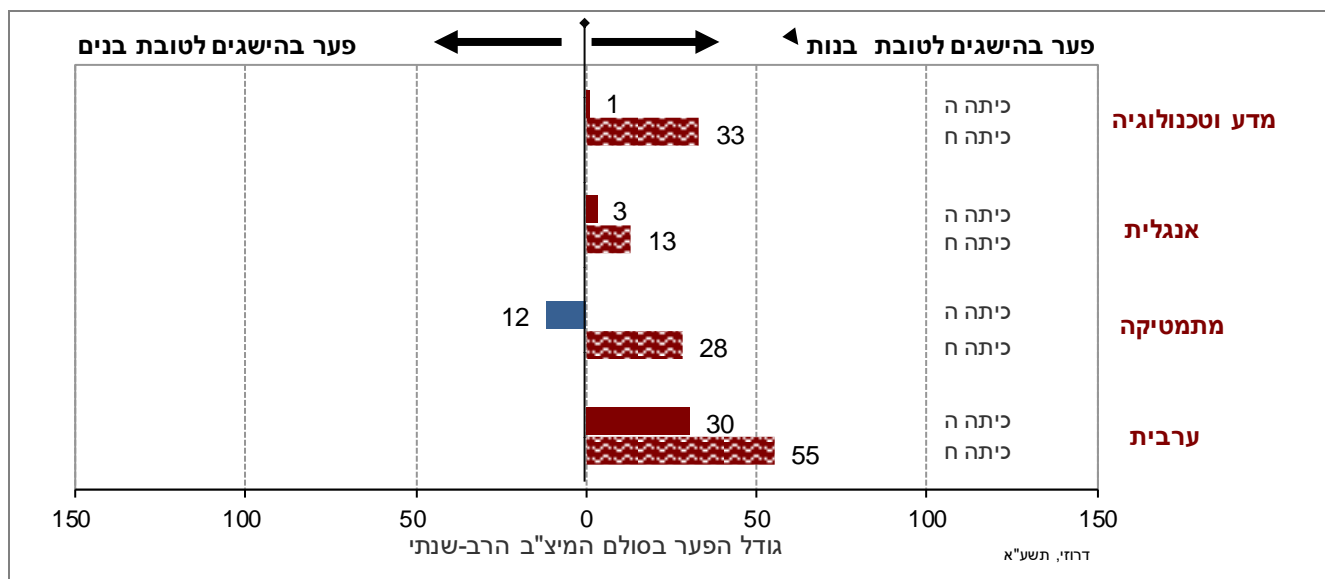
בתי ספר דוברי ערבית במגזר הדרוזי

בלוח ובתרשים שלאחריו מוצגים הישגי הבנים בהשוואה להישגי הבנות וגודל הפערים ביניהם במבחני המיצ"ב תשע"א במקצועות המיצ"ב השונים בבתי ספר דוברי ערבית במגזר הדרוזי.

לוח 49: פערים בהישגים בין בנים לבנות במבחני המיצ"ב תשע"א בבתי ספר דוברי ערבית במגזר הדרוזי

פער בין בנות ובנים* הפער בסולם מיצ"ב רב-שנתי	בנים			בנות			כלל התלמידים			דוברי ערבית מגזר דרוזי כיתות
	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	
מדע וטכנולוגיה										
1	77	535	325	80	536	317	79	536	642	ה'
33	102	509	293	101	542	361	103	527	654	ח'
אנגלית										
3	87	516	342	83	519	339	85	518	681	ה'
13	78	492	249	76	505	330	77	499	579	ח'
מתמטיקה										
-12	80	523	234	73	511	261	76	517	495	ה'
28	88	487	200	90	515	262	90	503	462	ח'
ערבית										
30	74	561	232	70	591	269	73	577	501	ה'
55	78	511	203	62	566	259	75	542	462	ח'

תרשים 56: פערים בהישגים בין בנים לבנות במבחני המיצ"ב לכיתות ח' תשע"א - בתי ספר דוברי ערבית במגזר הדרוזי

עיון בלוח ובתרשים מעלה כי בקרב המגזר דרוזי:

- במקצוע שפת-אם ערבית בכיתות ה' ו-ח' הישגי הבנות גבוהים במידה ניכרת מהישגי הבנים: 30 נק' ו-55 נק', בהתאמה.
- במקצועות מדע וטכנולוגיה ואנגלית לכיתות ה' לא נמצאו הבדלים של ממש בין הישגי הבנים והישגי הבנות.
- במתמטיקה לכיתות ה' היו הישגי הבנים גבוהים מהישגי הבנות - פער של 12 נק' בסולם הרב שנתי.
- במקצועות מדע וטכנולוגיה, אנגלית ומתמטיקה לכיתות ח' נרשמו הישגים גבוהים יותר לבנות לעומת הבנים: 33, 13 ו-28, בהתאמה

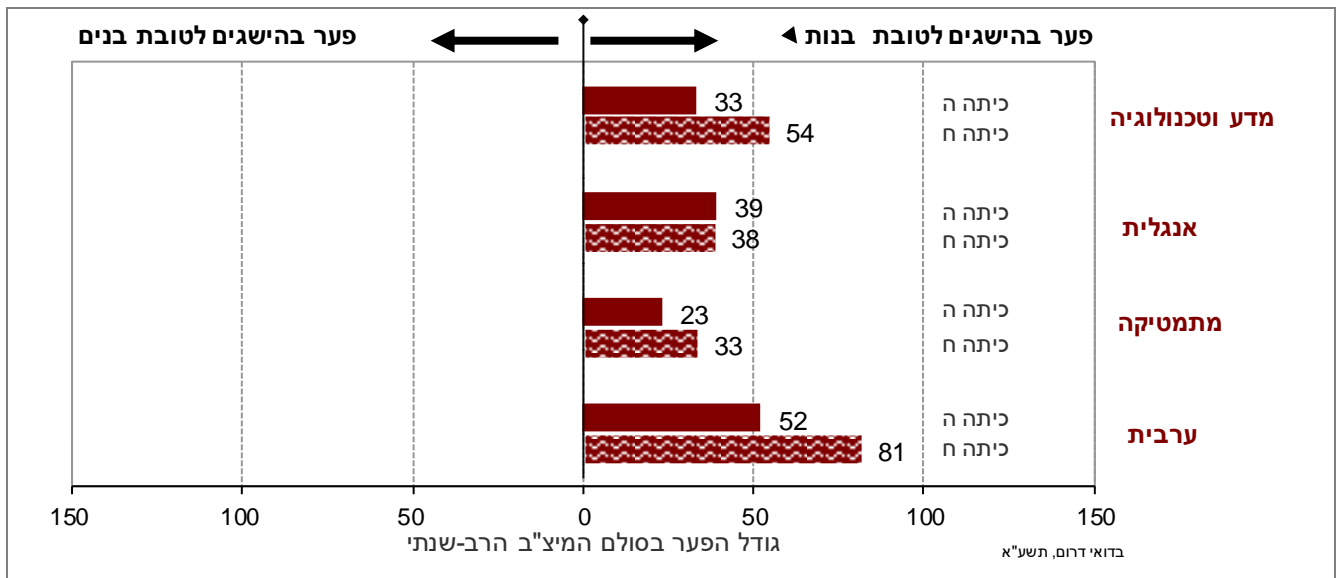
בתי ספר דוברי ערבית במגזר הבדואי דרום

בלוח ובתרשים שלאחריו מוצגים הישגי הבנים בהשוואה להישגי הבנות וגודל הפערים ביניהם במבחני המיצ"ב תשע"א במקצועות המיצ"ב השונים בבתי ספר דוברי ערבית במגזר הבדואי דרום.

לוח 50: פערים בהישגים בין בנים לבנות במבחני המיצ"ב תשע"א בבתי ספר דוברי ערבית במגזר הבדואי דרום

פערים בין בנות ובנים* הפער בסולם מיצ"ב רב-שנתי	בנים			בנות			כלל התלמידים			דוברי ערבית מגזר בדואי דרום כיתות
	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	
מדע וטכנולוגיה										
33	80	476	378	80	509	425	82	493	803	ה'
54	107	432	234	100	486	213	107	458	447	ח'
אנגלית										
39	90	477	515	85	516	611	89	498	1,126	ה'
38	68	416	419	64	454	421	69	435	840	ח'
מתמטיקה										
23	97	497	715	95	520	804	96	509	1,519	ה'
33	76	444	566	78	477	523	78	460	1,089	ח'
ערבית										
52	102	505	683	86	557	802	97	533	1,485	ה'
81	99	444	544	87	525	531	101	484	1,075	ח'

תרשים 57: פערים בהישגים בין בנים לבנות במבחני המיצ"ב תשע"א בבתי ספר דוברי ערבית במגזר הבדואי דרום

עיון בלוח ובתרשים מעלה כי בקרב **המגזר הבודאי בדרום**:

- בכל המקצועות ובכל דרגות הכיתה הישגי הבנות גבוהים באופן ניכר מהישגי הבנים.
- בכיתות ה' – הפער הגדול ביותר לטובת הבנות נרשם בשפת-אם ערבית (52 נק') והפער הקטן ביותר נרשם במתמטיקה (23 נק')
- בכיתות ח' – פער ניכר לטובת הבנות נרשם בשפת-אם ערבית (81 נק') והפער הקטן ביותר נרשם במתמטיקה (33 נק')
- בכל המקצועות הפערים בין הבנים לבנות קטנים יותר בכיתות ה' בהשוואה לכיתות ח'

סיכום נתוני הפערים בין בנים ובנות בבתי ספר דוברי ערבית לפי מגזר במבחני המיצ"ב בתשע"א

- **בשלושת המגזרים הערבי, הדרוזי והבודאי בדרום בכל המקצועות ובכל שכבות הגיל (למעט מתמטיקה ה' במגזר הדרוזי) הישגי הבנות גבוהים או שווים להישגי הבנים.** הפערים לטובת הבנות בכיתה ח' גבוהים מהפערים המקבילים בכיתה ה'.
- בקרב **המגזר הערבי: הישגי הבנות גבוהים מהישגי הבנים בכל המקצועות ובכל שכבות הגיל.** הפער הגדול ביותר נרשם במבחן בשפת-אם ערבית בכיתות ח' (55 נק') והפער הקטן ביותר במבחנים באנגלית ובמתמטיקה לכיתות ה' (9 נק')
- בקרב **המגזר הדרוזי: במבחן במתמטיקה לכיתות ה' הישגי הבנים גבוהים** מהישגי הבנות (12 נק'). במבחנים מדע וטכנולוגיה ואנגלית בכיתות ה' לא נמצאו הבדלים של ממש בין הישגי הבנים והישגי הבנות ואילו בשפת-אם ערבית נמצא פער גדול לטובת הבנות (30 נק'). בכיתות ח' בכל המקצועות הישגי הבנות גבוהים מהישגי הבנים, כאשר הפער הקטן ביותר נרשם במבחן באנגלית (13 נק') והפער הגדול ביותר נרשם בשפת-אם ערבית (55 נק').
- בקרב **המגזר הבודאי בדרום: הישגי הבנות גבוהים באופן ניכר מהישגי הבנים בכל המקצועות ובכל שכבות הגיל.** במקצועות מדע וטכנולוגיה, מתמטיקה ושפת-אם ערבית הפערים לטובת הבנות קטנים יותר בכיתות ה' ומתרחבים בכיתות ח', ובאנגלית נמצא פער דומה בשתי דרגות הכיתה. הפער הקטן ביותר בין הבנים לבנות נרשם במתמטיקה לכיתות ה' (23 נק') והפער הגדול ביותר בשפת-אם ערבית לכיתות ח' (81 נק').

**הישגים במבחני המיצ"ב
תשע"א בשפת-אם ערבית לכיתות ב'
לפי מגזר**

הישגים במבחני המיצ"ב תשע"א בשפת-אם ערבית לכיתות ב' לפי מגזר

המבחן בערבית בכיתות ב'

בתרשים ובלוחות שלהלן מוצגים נתוני ההישגים (ממוצעים וסטיות תקן, ציוני אחוזונים והתפלגות הציונים) במבחן המיצ"ב תשע"א בערבית לכיתות ב' במגזר הערבי, הדרוזי והבדואי בדרום. כל הנתונים המדווחים בפרק זה מבוטאים במונחי סולם ציוני הגלם (0-100)¹⁴. (פירוט אודות תיאור המבחן ר' בעמ' 44).

לוח 51: ממוצע וסטיית התקן (בסולם ציוני גלם) במבחן במבחני המיצ"ב תשע"א בבתי ספר דוברי ערבית לפי מגזר

בדואי דרום			דרוזי			ערבי			ערבית ב'
ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	
21	72	1,775	14	82	566	15	83	4,563	תשע"א

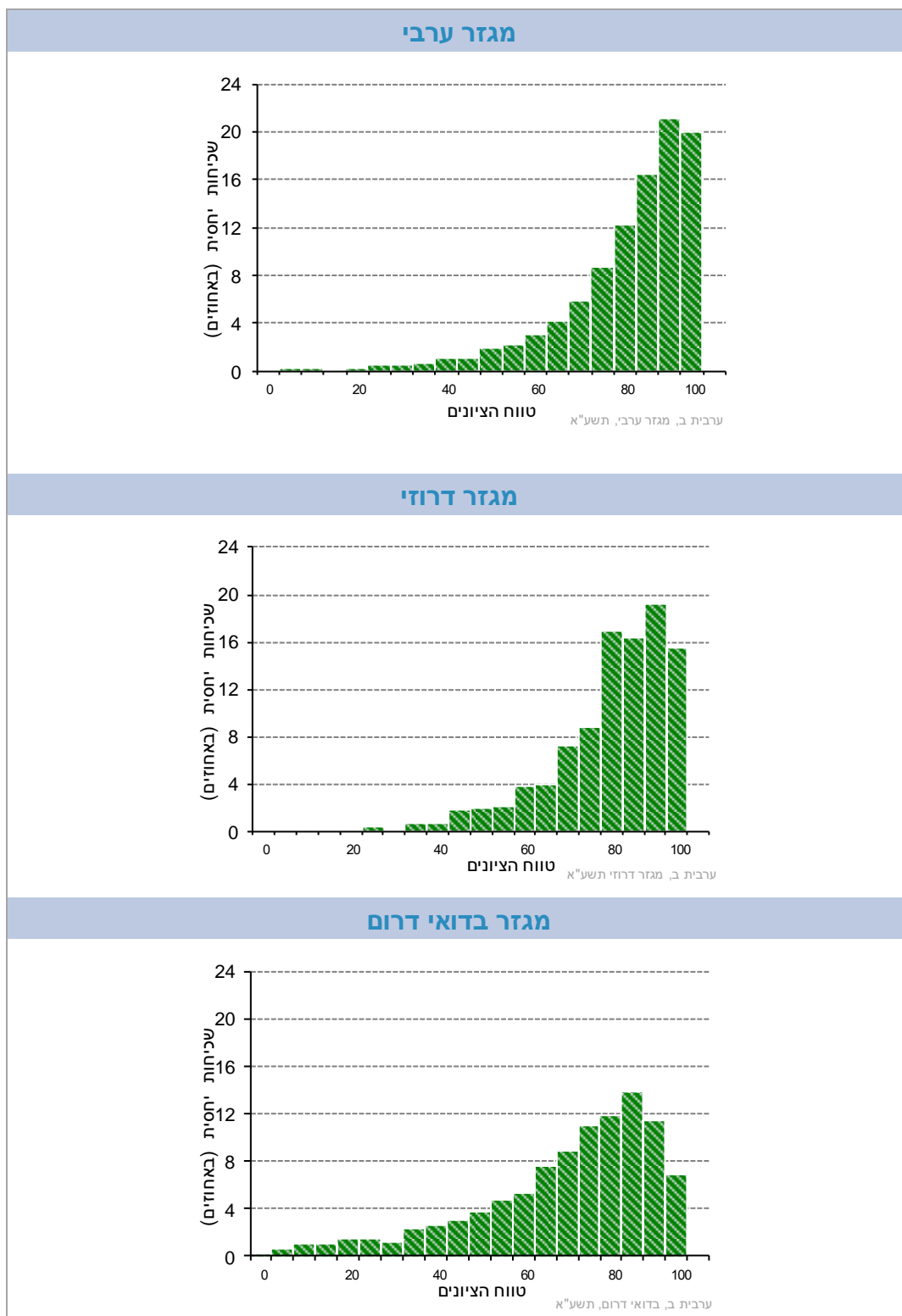
לוח 52: ציוני אחוזונים (בסולם ציוני גלם) במבחני המיצ"ב תשע"א בבתי ספר דוברי ערבית לפי מגזר

בדואי דרום	דרוזי	ערבי	ערבית ב', תשע"א אחוזון
93	96	97	90
88	92	94	75
77	85	87	50
62	76	77	25
42	62	63	10

¹⁴ במבחנים בשפת-אם לכיתות ב' לא נעשה הליך כיוול בין שנים, ועל כן, הנתונים מדווחים במונחי סולם ציוני הגלם 0-100 ואינם כוללים השוואה רב-שנתית.

הישגים במבחני המיצ"ב בבתי ספר דוברי ערבית לפי מגזר בכיתות ב'

תרשים 58: התפלגות הציון הכולל במבחני המיצ"ב ערבית לכיתות ב' בבתי ספר דוברי ערבית לפי מגזר בסולם ציוני הגלם (0 - 100) תשע"א

- עיון בנתונים מעלה כי:**
- התפלגות הציונים דומה בקרב המגזר הערבי והמגזר הדרוזי. הישגיהם של הבדואים בדרום נמוכים בהשוואה לשני המגזרים האחרים.
 - בקרב תלמידים במגזר הבדואי בדרום, 10% קיבלו ציון הנמוך או שווה ל-42 נק' (מתוך 100 נק').
 - פיזור הציונים בקרב הבדואים בדרום גדול (21 נק') בהשוואה לפיזור הציונים במגזרים הערבי והדרוזי (15 נק' ו-14 נק', בהתאמה).

פערים בהישגי בנים ובנות במבחן בשפת-אם ערבית לכיתות ב' לפי מגזר

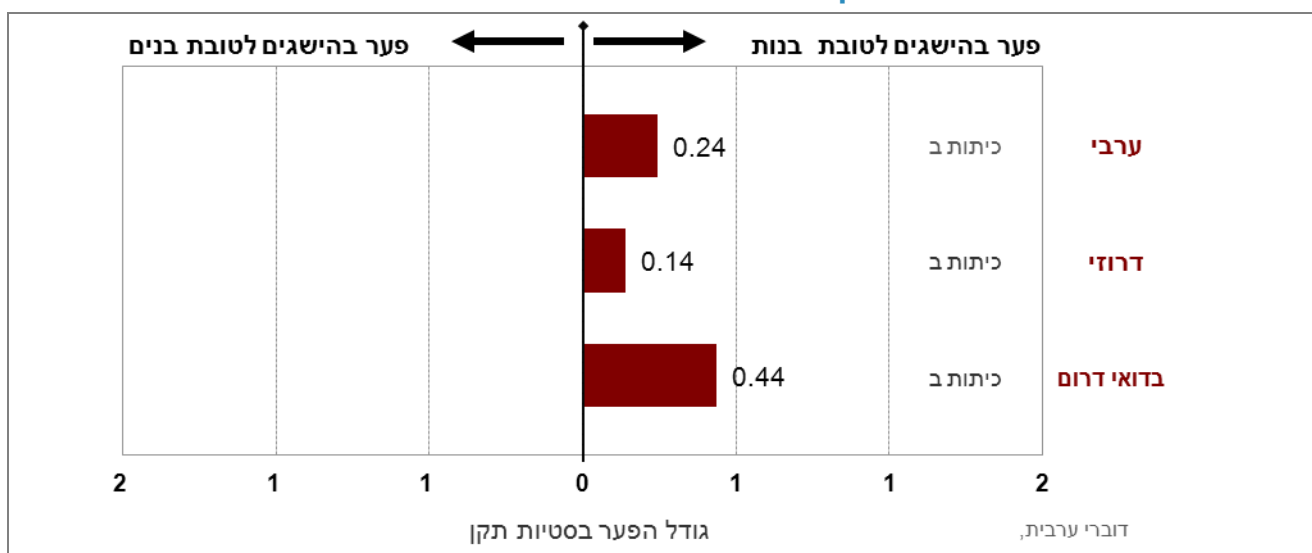
בלוח ובתרשים שלהלן מוצגים נתוני ההישגים (ממוצעים וסטיות תקן של הציון הכולל במבחן) וכן הפערים בהישגים בין בנים ובנות במבחן בשפת-אם ערבית בכיתות ב' במיצ"ב תשע"א לפי מגזרים דוברי ערבית.

לוח 53: ממוצעים, סטיות תקן ופערים בהישגי בנים ובנות במבחנים בשפת-אם לכיתות ב' תשע"א

פערים בין בנות ובנים*	בנים בסולם ציוני הגלם			בנות בסולם ציוני הגלם			כלל התלמידים			
	הפער בסטיות תקן	ס"ת	מוצע	N	ס"ת	מוצע	N	ס"ת	מוצע	N
0.24	16	81	2,184	14	85	2,379				
0.14	14	81	271	14	83	295				
0.44	21	68	864	19	76	911				

* לצורך חישוב הפערים הופחתו נתוני הבנים מנתוני הבנות.

תרשים 59: פערים בהישגים בין בנים ובנות במבחנים בשפת-אם ערבית לכיתות ב' תשע"א

עיון בנתונים מעלה כי:

- בדומה לממצאים שהתקבלו בכיתות ה' ו-ח', הישגי הבנות במבחנים בשפת-אם בכיתה ב' גבוהים מהישגי הבנים וזאת בשלושת המגזרים.
- בקרב המגזר הבדואי בדרום נמצא הפער הגבוה ביותר לטובת הבנות העומד על 0.44 סטיות תקן.
- הפער הקטן ביותר לטובת הבנות נמצא בקרב המגזר הדרוזי ועומד על 0.14 סטיות תקן.

נספח 1: מקדמי מתאם (פירסון) בין רמת הרקע החברתי-כלכלי של נבחנים ובין הישגיהם במבחני מיצ"ב תשע"א

עוצמות הקשר הסטטיסטי שבין הרקע החברתי-כלכלי של התלמידים (לפי עשירון הטיפוח 1-10) ובין הישגיהם במבחני המיצ"ב תשע"א מדווחות בלוח הבא במונחי מקדם המתאם של פירסון. המתאמים מדווחים בעבור כלל בתי הספר שנבחנו וכן בעבור דוברי עברית ודוברי ערבית בנפרד. אין להסיק מקיומו של קשר על יחסי סיבה תוצאה בין שני המשתנים.

לוח 54: מקדמי מתאמי פירסון בין הרקע החברתי-כלכלי של התלמידים והישגיהם במבחני תשע"א

דוברי ערבית	דוברי עברית	כלל בתי"ס	המבחן
r	r	r	
0.20	0.24	0.25	מדע וטכנולוגיה לכיתות ה'
0.30	0.31	0.30	מדע וטכנולוגיה לכיתות ח'
0.24	0.23	0.25	אנגלית לכיתות ה'
0.38	0.35	0.43	אנגלית לכיתות ח'
0.26	0.30	0.35	מתמטיקה לכיתות ה'
0.28	0.43	0.42	מתמטיקה לכיתות ח'
	0.30		עברית לכיתות ה'
	0.37		עברית לכיתות ח'
0.30			ערבית לכיתות ה'
0.24			ערבית לכיתות ח'

מקדם מתאם פירסון

מקדם המתאם של פירסון הוא מדד לקשר לינארי (קורלציה) בין שתי קבוצות של מספרים. כאשר מדובר בעיבוד נתונים סטטיסטי, ההתייחסות בדרך כלל היא לקשר בין שני משתנים. ערכי המדד נעים בין (-1) לבין (+1) והוא מסומן באות r.

חשוב מדי חברתי-כלכלי ברמת התלמיד ר' הספר לציל הצמוד 27

נספח 2: פירוט המעבר מציוני גלם לציונים בסולם רב-שנתי במבחני המיצ"ב תשע"א

לוח 55: ממוצעים וסטיות תקן של ההישגים במבחני המיצ"ב לכיתות ה' ולכיתות ח' תשע"א בסולם ציוני הגלם ובסולם רב-שנתי

דוברי ערבית					דוברי עברית					כלל בתיה"ס					
סולם רב-שנתי		סולם ציוני הגלם		N	סולם רב-שנתי		סולם ציוני הגלם		N	סולם רב-שנתי		סולם ציוני הגלם		N	
מוצע	ס"ת	מוצע	ס"ת		מוצע	ס"ת	מוצע	ס"ת		מוצע	ס"ת	מוצע	ס"ת		
מדע וטכנולוגיה															
81	519	19	48	5,670	73	537	17	52	13,961	76	532	18	51	19,631	ה'
112	525	21	52	3,910	97	547	18	57	13,339	102	541	19	55	17,249	ח'
אנגלית															
85	511	22	65	6,273	92	532	24	70	13,680	91	525	24	69	19,953	ה'
80	491	26	56	5,069	83	537	27	71	13,197	85	523	27	66	18,266	ח'
מתמטיקה															
86	520	22	55	6,708	78	558	20	65	15,352	82	546	21	61	22,060	ה'
92	498	24	46	5,867	97	532	25	55	14,470	97	522	25	52	20,337	ח'
עברית															
					72	528	15	73	15,406						ה'
					92	551	18	76	14,528						ח'
ערבית															
84	571	20	72	6,659											ה'
90	527	22	68	5,913											ח'

נספח 3: הישגים במבחני המיצ"ב בשנים תשס"ז-תשע"א - לפי מאפייני רקע

נספח 3.1: הישגים במבחני המיצ"ב בשנים תשס"ז-תשע"א - לפי רקע חברתי-כלכלי ולפי מגדר בחלוקה לפי מגזר שפה

בלוחות הבאים מוצגים נתוני הישגים (ממוצעים וסטיות תקן) בחלוקה לפי רמות רקע חברתי-כלכלי ולפי מגדר וכן מוצגים הפערים בהישגיהם של תלמידים מקבוצות אלו במבחני המיצ"ב לכיתות ה' (בשנים תשס"ז-תשע"א) ולכיתות ח' (בשנים תשס"ח-תשע"א) במדע וטכנולוגיה, אנגלית ומתמטיקה. הנתונים שלהלן מדווחים בסולם המיצ"ב הרב-שנתי, בעבור כלל בתי הספר וכן בחלוקה לדוברי עברית ולדוברי ערבית. בעבור בתי הספר בכל אחד ממגזרי השפה מוצגים גם נתוני הישגים במבחני מיצ"ב בשפת-אם (עברית וערבית בהתאמה).

לוח 56: הישגים במבחן במדע וטכנולוגיה לכיתות ה' בשנים תשס"ז-תשע"א - לפי מאפייני רקע - בסולם מיצ"ב רב-שנתי

דוברי ערבית*			דוברי עברית			כלל התלמידים			מדע וטכנולוגיה לכיתות ה'		
ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N			
118	454	5,502	87	521	13,182	102	501	18,684	סך הכול	תשס"ז	
רקע חברתי-כלכלי											
118	434	3,034	97	496	2,552	114	462	5,586	נמוך		
112	476	2,240	87	519	4,767	98	505	7,007	בינוני		
-	-	-	80	535	5,768	80	534	5,948	גבוה		
מגדר											
112	467	2,869	85	521	6,684	98	505	9,553	בנות		
122	439	2,622	89	521	6,490	106	498	9,112	בנים		
111	444	6,941	84	524	14,466	100	500	21,407	סך הכול		תשס"ח
רקע חברתי-כלכלי											
112	414	3,550	90	495	2,480	111	449	6,030	נמוך		
97	473	2,764	84	514	5,202	91	502	7,966	בינוני		
-	-	-	76	544	6,694	77	542	7,293	גבוה		
מגדר											
108	460	3,622	82	526	7,257	96	506	10,879	בנות		
112	427	3,317	87	522	7,208	104	494	10,525	בנים		
106	496	5,857	80	536	14,787	91	524	20,644	סך הכול	תשס"ט	
רקע חברתי-כלכלי											
109	479	3,791	88	504	1,778	103	487	5,569	נמוך		
93	524	1,816	80	528	5,414	84	527	7,230	בינוני		
-	-	-	73	554	7,468	73	553	7,670	גבוה		
מגדר											
99	514	2,940	77	538	7,451	85	531	10,391	בנות		
109	477	2,912	84	535	7,332	96	517	10,244	בנים		
101	506	5,786	77	532	13,379	86	524	19,165	סך הכול		תש"ע
רקע חברתי-כלכלי											
103	497	3,860	85	500	2,095	98	498	5,955	נמוך		
94	524	1,682	78	522	5,670	82	523	7,352	בינוני		
-	-	-	69	550	5,544	70	550	5,771	גבוה		
מגדר											
95	519	3,004	76	529	6,834	82	526	9,838	בנות		
105	492	2,782	79	535	6,545	90	522	9,327	בנים		
81	519	5,670	73	537	13,961	76	532	19,631	סך הכול	תשע"א	
רקע חברתי-כלכלי											
80	510	3,999	75	507	1,867	78	509	5,866	נמוך		
81	540	1,528	72	529	5,323	75	532	6,851	בינוני		
-	-	-	70	552	6,724	70	552	6,846	גבוה		
מגדר											
80	526	2,981	71	534	7,179	75	532	10,160	בנות		
82	511	2,689	75	540	6,782	78	531	9,471	בנים		

*בשל מספרם הקטן של תלמידים מרקע חברתי-כלכלי גבוה במגזר דוברי הערבית נתוניהם אינם מדווחים.

לוח 57: הישגים במבחן במדע וטכנולוגיה לכיתות ח' בשנים תשס"ח-תשע"א לפי מאפייני רקע - בסולם מיצ"ב רב-שנתי

דוברי ערבית*			דוברי עברית			כלל התלמידים			מדע וטכנולוגיה לכיתות ח'	
ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N		
107	466	5,920	94	513	12,948	100	500	18,868	סך הכול רקע חברתי-כלכלי	תשס"ח
107	438	2,631	96	468	1,958	103	452	4,589	נמוך	
100	490	2,674	93	504	5,128	95	500	7,802	בינוני	
-	-	-	86	537	5,758	86	537	6,268	גבוה מגדר	
103	485	3,174	89	517	6,691	95	507	9,865	בנות	
107	444	2,745	98	510	6,255	105	492	9,000	בנים	
106	459	5,087	99	525	13,501	106	506	18,588	סך הכול רקע חברתי-כלכלי	תשס"ט
104	438	2,755	102	461	1,524	104	446	4,279	נמוך	
104	483	2,113	98	514	5,308	101	505	7,421	בינוני	
-	-	-	90	552	6,535	90	550	6,701	גבוה מגדר	
97	484	2,681	94	527	6,827	97	514	9,508	בנות	
108	430	2,399	104	524	6,673	113	497	9,072	בנים	
105	494	5,090	95	534	13,782	100	522	18,872	סך הכול רקע חברתי-כלכלי	תש"ע
104	481	3,039	97	485	2,011	101	483	5,050	נמוך	
103	509	1,799	93	516	5,687	96	514	7,486	בינוני	
-	-	-	86	563	6,020	86	562	6,248	גבוה מגדר	
98	515	2,691	93	535	7,101	95	529	9,792	בנות	
107	470	2,399	97	532	6,681	104	515	9,080	בנים	
112	525	3,910	97	547	13,339	102	541	17,249	סך הכול רקע חברתי-כלכלי	תשע"א
109	504	2,800	99	494	1,546	107	501	4,346	נמוך	
104	567	1,005	99	531	5,220	101	539	6,225	בינוני	
-	-	-	88	573	6,513	87	574	6,610	גבוה מגדר	
106	542	2,107	95	546	6,824	99	545	8,931	בנות	
115	505	1,803	100	549	6,515	106	537	8,318	בנים	

* בשל מספרם הקטן של תלמידים מרקע חברתי-כלכלי גבוה במגזר דוברי הערבית נתוניהם אינם מדווחים.
הערה: בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא התאפשר לכלול את שנת תשס"ז בשכבת גיל זו.

לוח 58: הישגים במבחן באנגלית לכיתות ה' בשנים תשס"ז - תשע"א לפי מאפייני רקע - בסולם מיצ"ב רב-שנתי

דוברי ערבית*			דוברי עברית			כלל התלמידים			אנגלית לכיתות ה'	
ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N		
106	471	5,532	100	499	12,925	103	491	18,457	סך הכול	תשס"ז
									רקע חברתי-כלכלי	
107	454	3,070	110	475	2,475	109	464	5,545	נמוך	
99	491	2,236	100	495	4,643	100	493	6,879	בינוני	
-	-	-	94	511	5,719	93	512	5,896	גבוה	
									מגדר	
99	489	2,883	96	503	6,538	97	499	9,421	בנות	
109	453	2,634	104	494	6,371	107	482	9,005	בנים	
107	478	6,926	96	509	14,408	100	500	21,334	סך הכול	תשס"ח
									רקע חברתי-כלכלי	
112	451	3,524	102	486	2,443	109	466	5,967	נמוך	
90	505	2,762	100	495	5,177	97	498	7,939	בינוני	
-	-	-	84	530	6,670	83	531	7,272	גבוה	
									מגדר	
100	492	3,602	93	510	7,282	95	505	10,884	בנות	
112	464	3,320	98	508	7,125	105	495	10,445	בנים	
104	483	6,099	97	517	14,986	100	507	21,085	סך הכול	תשס"ט
									רקע חברתי-כלכלי	
107	467	3,956	106	481	1,816	107	471	5,772	נמוך	
91	510	1,863	99	505	5,457	97	506	7,320	בינוני	
-	-	-	86	539	7,589	86	539	7,788	גבוה	
									מגדר	
96	501	3,082	94	519	7,576	95	514	10,658	בנות	
109	466	2,999	100	516	7,408	105	501	10,407	בנים	
103	481	5,912	95	519	13,436	99	508	19,348	סך הכול	תש"ע
									רקע חברתי-כלכלי	
105	468	3,917	105	482	2,101	105	472	6,018	נמוך	
95	506	1,736	99	504	5,670	98	504	7,406	בינוני	
-	-	-	81	542	5,591	81	543	5,834	גבוה	
									מגדר	
98	494	3,095	90	522	6,960	94	514	10,055	בנות	
108	467	2,817	99	516	6,476	104	502	9,293	בנים	
85	511	6,273	92	532	13,680	91	525	19,953	סך הכול	תשע"א
									רקע חברתי-כלכלי	
85	502	4,345	100	496	1,799	90	500	6,144	נמוך	
82	529	1,729	94	522	5,187	91	524	6,916	בינוני	
-	-	-	85	548	6,627	84	549	6,800	גבוה	
									מגדר	
82	518	3,303	91	532	7,138	88	528	10,441	בנות	
88	504	2,970	94	532	6,542	93	523	9,512	בנים	

* בשל מספרם הקטן של תלמידים מרקע חברתי-כלכלי גבוה במגזר דוברי הערבית נתוניהם אינם מדווחים.

לוח 59: הישגים במבחן באנגלית לכיתות ח' בשנים תשס"ח-תשע"א לפי מאפייני רקע- בסולם מיצ"ב רב-שנתי

דוברי ערבית*			דוברי עברית			כלל התלמידים			אנגלית לכיתות ח'	
ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N		
86	452	5,853	99	519	13,142	100	500	18,995	סך הכול	תשס"ח
									רקע חברתי-כלכלי	
76	422	2,581	100	463	2,004	90	440	4,585	נמוך	
83	475	2,659	98	500	5,166	95	492	7,825	בינוני	
-	-	-	84	554	5,854	83	553	6,364	גבוה	
									מגדר	
84	466	3,144	97	521	6,834	96	505	9,978	בנות	
87	436	2,706	101	516	6,302	103	495	9,008	בנים	
87	449	5,329	95	531	13,754	100	507	19,083	סך הכול	תשס"ט
									רקע חברתי-כלכלי	
76	426	2,910	97	462	1,536	86	438	4,446	נמוך	
89	473	2,188	97	515	5,425	96	502	7,613	בינוני	
-	-	-	79	563	6,630	79	562	6,810	גבוה	
									מגדר	
84	465	2,819	93	533	6,937	96	512	9,756	בנות	
86	432	2,503	97	529	6,814	104	501	9,317	בנים	
95	470	5,180	92	530	14,089	97	513	19,269	סך הכול	תש"ע
									רקע חברתי-כלכלי	
91	453	3,085	102	487	2,041	96	465	5,126	נמוך	
94	492	1,838	96	512	5,831	96	506	7,669	בינוני	
-	-	-	74	559	6,137	74	559	6,372	גבוה	
									מגדר	
90	485	2,718	90	531	7,253	92	517	9,971	בנות	
97	454	2,462	94	530	6,836	101	508	9,298	בנים	
80	491	5,069	83	537	13,197	85	523	18,266	סך הכול	תשע"א
									רקע חברתי-כלכלי	
76	472	3,422	96	485	1,564	82	476	4,986	נמוך	
74	519	1,451	88	521	5,074	84	520	6,525	בינוני	
-	-	-	66	562	6,493	66	562	6,677	גבוה	
									מגדר	
76	503	2,718	81	539	6,835	82	528	9,553	בנות	
82	477	2,351	85	535	6,362	88	518	8,713	בנים	

* בשל מספרם הקטן של תלמידים מרקע חברתי-כלכלי גבוה במגזר דוברי הערבית נתוניהם אינם מדווחים. הערה: בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (כתוצאה משביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא ניתן היה לכלול בשכבת גיל זו את שנת תשס"ז.

לוח 60: הישגים במבחן במתמטיקה לכיתות ה' בשנים תשס"ז - תשע"א לפי מאפייני רקע - בסולם מיצ"ב רב-שנתי

דוברי ערבית*			דוברי עברית			כלל התלמידים			מתמטיקה לכיתות ה'	
ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N		
96	445	5,642	93	508	14,184	98	490	19,826	סך הכול	תשס"ז
									רקע חברתי-כלכלי	
96	434	3,566	95	471	2,163	97	449	5,729	נמוך	
95	460	1,716	93	499	4,868	95	488	6,584	בינוני	
-	-	-	86	531	7,073	87	528	7,382	גבוה	
									מגדר	
94	452	2,915	92	500	7,193	95	485	10,108	בנות	
98	438	2,717	94	518	6,987	102	494	9,704	בנים	
97	450	5,941	93	521	13,884	100	500	19,825	סך הכול	תשס"ח
									רקע חברתי-כלכלי	
97	433	3,420	97	483	2,570	100	453	5,990	נמוך	
93	472	2,235	93	513	5,744	95	501	7,979	בינוני	
-	-	-	85	544	5,459	86	543	5,704	גבוה	
									מגדר	
95	456	3,105	92	514	7,216	97	496	10,321	בנות	
100	444	2,824	94	529	6,667	103	504	9,491	בנים	
95	465	6,039	93	526	13,642	98	508	19,681	סך הכול	תשס"ט
									רקע חברתי-כלכלי	
92	451	4,102	99	478	2,307	95	461	6,409	נמוך	
96	489	1,701	92	520	5,318	94	513	7,019	בינוני	
-	-	-	85	548	5,914	86	546	6,113	גבוה	
									מגדר	
93	469	3,133	92	515	6,932	94	501	10,065	בנות	
97	461	2,898	94	537	6,709	101	514	9,607	בנים	
99	487	6,876	84	548	14,164	93	529	21,040	סך הכול	תש"ע
									רקע חברתי-כלכלי	
101	474	4,162	90	509	1,833	98	485	5,995	נמוך	
94	505	2,340	85	536	5,199	88	527	7,539	בינוני	
-	-	-	75	569	7,051	76	568	7,408	גבוה	
									מגדר	
99	489	3,467	82	538	6,996	90	523	10,463	בנות	
100	484	3,409	85	558	7,168	96	535	10,577	בנים	
86	520	6,708	78	558	15,352	82	546	22,060	סך הכול	תשע"א
									רקע חברתי-כלכלי	
86	506	4,797	85	513	1,566	86	508	6,363	נמוך	
79	546	1,743	77	547	5,407	78	547	7,150	בינוני	
-	-	-	69	577	8,308	69	577	8,459	גבוה	
									מגדר	
84	525	3,530	78	549	7,737	81	541	11,267	בנות	
88	515	3,178	77	567	7,615	84	551	10,793	בנים	

*בשל מספרם הקטן של תלמידים מרקע חברתי-כלכלי גבוה במגזר דוברי הערבית נתוניהם אינם מדווחים.

לוח 61: הישגים במבחן במתמטיקה לכיתות ח' בשנים תשס"ח-תשע"א לפי מאפייני רקע - בסולם מיצ"ב רב-שנתי

דוברי ערבית*			דוברי עברית			כלל התלמידים			מתמטיקה לכיתות ח'	
ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N		
89	471	4,758	102	512	13,475	100	500	18,233	סך הכול	תשס"ח
									רקע חברתי-כלכלי	
83	453	2,400	89	460	2,054	86	456	4,454	נמוך	
92	488	2,133	98	496	5,371	96	493	7,504	בינוני	
-	-	-	98	544	5,947	98	544	6,146	גבוה	
									מגדר	
89	487	2,509	100	513	7,065	98	506	9,574	בנות	
86	453	2,243	103	509	6,406	102	493	8,649	בנים	
94	488	5,124	100	520	13,221	99	510	18,345	סך הכול	תשס"ט
									רקע חברתי-כלכלי	
90	466	2,964	90	459	1,765	90	464	4,729	נמוך	
91	511	2,018	96	503	4,913	95	506	6,931	בינוני	
-	-	-	94	552	6,411	94	552	6,520	גבוה	
									מגדר	
93	497	2,748	97	520	6,799	96	513	9,547	בנות	
94	477	2,366	104	519	6,421	103	508	8,787	בנים	
92	479	5,905	101	523	13,399	101	511	19,304	סך הכול	תש"ע
									רקע חברתי-כלכלי	
89	460	2,820	91	458	1,688	90	459	4,508	נמוך	
90	501	2,768	96	504	5,536	94	503	8,304	בינוני	
-	-	-	92	562	6,074	92	562	6,364	גבוה	
									מגדר	
91	493	3,177	100	522	6,863	98	513	10,040	בנות	
92	463	2,726	102	525	6,535	103	508	9,261	בנים	
91.7	498	5,867	97	532	14,470	97	522	20,337	סך הכול	תשע"א
									רקע חברתי-כלכלי	
87	480	3,767	88	455	1,360	88	473	5,127	נמוך	
92	525	1,823	94	511	5,707	94	515	7,530	בינוני	
-	-	-	85	569	7,321	85	569	7,481	גבוה	
									מגדר	
90	511	3,078	96	532	7,403	94	526	10,481	בנות	
91	483	2,789	100	533	7,067	100	518	9,856	בנים	

* בשל מספרם הקטן של תלמידים מרקע חברתי-כלכלי גבוה במגזר דוברי הערבית נתוניהם אינם מדווחים. הערה: בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא התאפשר לכלול את שנת תשס"ז בשכבת גיל זו.

לוח 62: הישגים במבחן בעברית לכיתות ה' בשנים תשס"ז-תשע"א לפי מאפייני רקע - בסולם מיצ"ב רב-שנתי

דוברי עברית			עברית לכיתות ה'	
ס"ת	ממוצע	N		
106	492	13,899	סך הכול	תשס"ז
			רקע חברתי-כלכלי	
123	451	2,086	נמוך	
105	485	4,753	בינוני	
91	514	6,988	גבוה	
			מגדר	
98	509	7,091	בנות	
111	475	6,808	בנים	
100	500	13,904	סך הכול	תשס"ח
			רקע חברתי-כלכלי	
117	461	2,606	נמוך	
101	492	5,788	בינוני	
83	523	5,423	גבוה	
			מגדר	
91	516	7,267	בנות	
106	483	6,635	בנים	
91	513	13,653	סך הכול	תשס"ט
			רקע חברתי-כלכלי	
114	465	2,335	נמוך	
89	509	5,344	בינוני	
76	534	5,878	גבוה	
			מגדר	
84	529	6,957	בנות	
96	497	6,695	בנים	
82	521	14,138	סך הכול	תש"ע
			רקע חברתי-כלכלי	
92	476	1,842	נמוך	
82	510	5,178	בינוני	
70	543	7,045	גבוה	
			מגדר	
76	531	7,044	בנות	
85	511	7,093	בנים	
72	528	15,406	סך הכול	תשע"א
			רקע חברתי-כלכלי	
86	485	1,591	נמוך	
73	519	5,408	בינוני	
62	545	8,347	גבוה	
			מגדר	
70	537	7,795	בנות	
73	519	7,611	בנים	

לוח 63: הישגים במבחן בעברית לכיתות ח' בשנים תשס"ח-תשע"א לפי מאפייני רקע - בסולם מיצ"ב רב-שנתי

דוברי עברית			עברית לכיתות ח'	
ס"ת	ממוצע	N		
100	500	13,933	סך הכול	תשס"ח
			רקע חברתי-כלכלי	
110	444	2,170	נמוך	
100	488	5,560	בינוני	
82	532	6,105	גבוה	
			מגדר	
93	515	7,291	בנות	תשס"ט
105	484	6,642	בנים	
98	535	13,376	סך הכול	
			רקע חברתי-כלכלי	
114	477	1,813	נמוך	
98	524	4,976	בינוני	
82	562	6,467	גבוה	
			מגדר	תש"ע
89	553	6,962	בנות	
104	516	6,414	בנים	
92	538	13,445	סך הכול	
			רקע חברתי-כלכלי	
112	474	1,715	נמוך	
90	526	5,568	בינוני	
71	568	6,069	גבוה	
			מגדר	תשע"א
84	553	6,853	בנות	
97	522	6,592	בנים	
92	551	14,528	סך הכול	
			רקע חברתי-כלכלי	
113	483	1,392	נמוך	
92	537	5,763	בינוני	
73	579	7,295	גבוה	
			מגדר	תשע"ב
83	567	7,485	בנות	
98	534	7,043	בנים	

הערה: בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא התאפשר לכלול את שנת תשס"ז בשכבת גיל זו.

לוח 64: הישגים במבחן בערבית לכיתות ה' בשנים תשס"ז-תשע"א לפי מאפייני רקע- בסולם מיצ"ב רב-שנתי

דוברי ערבית			ערבית לכיתות ה'	
ס"ת	ממוצע	N		
103	496	5,597	סך הכול	תשס"ז
			רקע חברתי-כלכלי	
104	478	3,521	נמוך	
97	520	1,724	בינוני	
-	-	-	גבוה	
			מגדר	
93	520	2,893	בנות	
106	471	2,688	בנים	
100	500	6,097	סך הכול	תשס"ח
			רקע חברתי-כלכלי	
104	478	3,559	נמוך	
85	529	2,255	בינוני	
-	-	-	גבוה	
			מגדר	
90	524	3,190	בנות	
104	474	2,900	בנים	
95	533	6,058	סך הכול	תשס"ט
			רקע חברתי-כלכלי	
97	519	4,083	נמוך	
85	559	1,716	בינוני	
-	-	-	גבוה	
			מגדר	
86	556	3,166	בנות	
98	509	2,884	בנים	
95	539	6,882	סך הכול	תש"ע
			רקע חברתי-כלכלי	
98	524	4,164	נמוך	
84	563	2,349	בינוני	
-	-	-	גבוה	
			מגדר	
87	560	3,490	בנות	
98	516	3,392	בנים	
84	571	6,659	סך הכול	תשע"א
			רקע חברתי-כלכלי	
87	557	4,765	נמוך	
68	599	1,727	בינוני	
-	-	-	גבוה	
			מגדר	
73	589	3,523	בנות	
90	550	3,136	בנים	

*בשל מספרם הקטן של תלמידים מרקע חברתי-כלכלי גבוה במגזר דוברי הערבית נתוניהם אינם מדווחים.

לוח 65: הישגים במבחן בערבית לכיתות ח' בשנים תשס"ח-תשע"א לפי מאפייני רקע - בסולם מיצ"ב רב-שנתי

דוברי ערבית			ערבית לכיתות ח'	
ס"ת	ממוצע	N		
100	500	4,971	סך הכול	תשס"ח
			רקע חברתי-כלכלי	
103	478	2,565	נמוך	
90	522	2,174	בינוני	
-	-	-	גבוה	
			מגדר	
85	531	2,597	בנות	
103	466	2,372	בנים	
80	523	5,374	סך הכול	תשס"ט
			רקע חברתי-כלכלי	
85	506	3,064	נמוך	
68	544	2,124	בינוני	
-	-	-	גבוה	
			מגדר	
68	544	2,892	בנות	
86	499	2,478	בנים	
88	513	6,031	סך הכול	תש"ע
			רקע חברתי-כלכלי	
91	494	2,920	נמוך	
77	537	2,786	בינוני	
-	-	-	גבוה	
			מגדר	
76	536	3,243	בנות	
93	486	2,786	בנים	
90	527	5,913	סך הכול	תשע"א
			רקע חברתי-כלכלי	
94	512	3,792	נמוך	
80	549	1,846	בינוני	
-	-	-	גבוה	
			מגדר	
75	555	3,095	בנות	
96	496	2,818	בנים	

*בשל מספרם הקטן של תלמידים מרקע חברתי-כלכלי גבוה במגזר דוברי הערבית נתוניהם אינם מדווחים. הערה: בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא התאפשר לכלול את שנת תשס"ז בשכבת גיל זו.

נספח 3.2: הישגים במבחני המיצ"ב בשנים תשס"ז-תשע"א - לפי רקע חברתי-כלכלי ולפי מגדר בחלוקה לפי סוג פיקוח

בלוחות הבאים מוצגים נתוני ההישגים (ממוצעים וסטיות תקן) בחלוקה לפי רמות רקע חברתי-כלכלי ולפי מגדר וכן מוצגים הפערים בהישגיהם של תלמידים מקבוצות אלו במבחני המיצ"ב לכיתות ה' (בשנים תשס"ז-תשע"א) ולכיתות ח' (בשנים תשס"ח-תשע"א) במדע וטכנולוגיה, אנגלית ומתמטיקה. הנתונים שלהלן מדווחים בסולם המיצ"ב הרב-שנתי, בעבור דוברי עברית וכן בחלוקה לפיקוח ממלכתי ולפיקוח ממלכתי-דתי.

לוח 66: הישגים במבחן במדע וטכנולוגיה לכיתות ה' בשנים תשס"ז-תשע"א - לפי מאפייני רקע - בסולם מיצ"ב רב-שנתי

דוברי עברית ממ"ד			דוברי עברית ממלכתי			כלל דוברי עברית			מדע וטכנולוגיה לכיתות ה'	
ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	סך הכול	
95	500	3,341	84	528	9,841	87	521	13,182	סך הכול	תשס"ז
רקע חברתי-כלכלי										
104	472	811	91	508	1,741	97	496	2,552	נמוך	
89	499	1,219	85	525	3,548	87	519	4,767	בינוני	
87	522	1,276	77	538	4,492	80	535	5,768	גבוה	
מגדר										
92	500	1,714	82	528	4,970	85	521	6,684	בנות	
97	501	1,622	85	528	4,868	89	521	6,490	בנים	
89	502	3,265	81	531	11,201	84	524	14,466	סך הכול	תשס"ח
רקע חברתי-כלכלי										
91	482	766	89	502	1,714	90	495	2,480	נמוך	
87	497	1,323	82	521	3,879	84	514	5,202	בינוני	
83	525	1,155	73	548	5,539	76	544	6,694	גבוה	
מגדר										
86	506	1,598	79	533	5,659	82	526	7,257	בנות	
91	499	1,667	84	529	5,541	87	522	7,208	בנים	
85	516	3,455	77	543	11,332	80	536	14,787	סך הכול	תשס"ט
רקע חברתי-כלכלי										
89	486	740	86	515	1,038	88	504	1,778	נמוך	
83	517	1,524	79	532	3,890	80	528	5,414	בינוני	
78	536	1,155	71	558	6,313	73	554	7,468	גבוה	
מגדר										
82	517	1,790	74	545	5,661	77	538	7,451	בנות	
89	515	1,664	81	541	5,668	84	535	7,332	בנים	
82	507	3,609	74	541	9,770	77	532	13,379	סך הכול	תש"ע
רקע חברתי-כלכלי										
87	474	678	82	512	1,417	85	500	2,095	נמוך	
79	500	1,701	76	531	3,969	78	522	5,670	בינוני	
75	531	1,210	67	554	4,334	69	550	5,544	גבוה	
מגדר										
78	504	1,957	73	538	4,877	76	529	6,834	בנות	
85	510	1,652	75	543	4,893	79	535	6,545	בנים	
75	516	3,699	71	544	10,262	73	537	13,961	סך הכול	תשע"א
רקע חברתי-כלכלי										
75	489	680	73	518	1,187	75	507	1,867	נמוך	
73	511	1,485	71	536	3,838	72	529	5,323	בינוני	
72	536	1,514	69	556	5,210	70	552	6,724	גבוה	
מגדר										
73	516	1,948	70	541	5,231	71	534	7,179	בנות	
76	517	1,751	73	548	5,031	75	540	6,782	בנים	

לוח 67: הישגים במבחן במדע וטכנולוגיה לכיתות ח' בשנים תשס"ח-תשע"א לפי מאפייני רקע -
בסולם מיצ"ב רב-שנתי

דוברי עברית ממ"ד			דוברי עברית ממלכתי			כלל דוברי עברית			מדע וטכנולוגיה לכיתות ח'	
ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N		
93	490	2,956	93	520	9,992	94	513	12,948	סך הכול	תשס"ח
									רקע חברתי-כלכלי	
91	432	526	95	483	1,432	96	468	1,958	נמוך	
92	485	1,144	92	509	3,984	93	504	5,128	בינוני	
81	523	1,248	87	540	4,510	86	537	5,758	גבוה	
									מגדר	
90	500	1,596	88	522	5,095	89	517	6,691	בנות	
96	479	1,358	97	518	4,897	98	510	6,255	בנים	
103	508	2,761	98	530	10,740	99	525	13,501	סך הכול	תשס"ט
									רקע חברתי-כלכלי	
100	459	513	103	463	1,011	102	461	1,524	נמוך	
99	506	1,255	97	517	4,053	98	514	5,308	בינוני	
95	540	948	88	554	5,587	90	552	6,535	גבוה	
									מגדר	
95	518	1,380	94	530	5,447	94	527	6,827	בנות	
108	499	1,380	102	531	5,293	104	524	6,673	בנים	
93	516	2,932	95	539	10,850	95	534	13,782	סך הכול	תש"ע
									רקע חברתי-כלכלי	
93	470	486	97	490	1,525	97	485	2,011	נמוך	
92	506	1,370	94	520	4,317	93	516	5,687	בינוני	
83	547	1,058	87	566	4,962	86	563	6,020	גבוה	
									מגדר	
92	524	1,484	93	538	5,617	93	535	7,101	בנות	
93	509	1,448	97	539	5,233	97	532	6,681	בנים	
96	526	2,899	97	554	10,440	97	547	13,339	סך הכול	תשע"א
									רקע חברתי-כלכלי	
95	462	385	98	507	1,161	99	494	1,546	נמוך	
94	518	1,171	100	535	4,049	99	531	5,220	בינוני	
85	558	1,325	88	577	5,188	88	573	6,513	גבוה	
									מגדר	
93	535	1,530	96	549	5,294	95	546	6,824	בנות	
98	517	1,369	98	558	5,146	100	549	6,515	בנים	

הערה: בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא התאפשר לכלול את שנת תשס"ז בשכבת גיל זו.

לוח 68: הישגים במבחן באנגלית לכיתות ה' בשנים תשס"ז - תשע"א לפי מאפייני רקע - בסולם מיצ"ב רב-שנתי

דוברי עברית ממ"ד			דוברי עברית ממלכתי			כלל דוברי עברית			אנגלית לכיתות ה'	
ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N		
106	462	3,211	96	510	9,714	100	499	12,925	סך הכול	תשס"ז
									רקע חברתי-כלכלי	
112	437	780	105	495	1,695	110	475	2,475	נמוך	
102	468	1,147	97	504	3,496	100	495	4,643	בינוני	
102	475	1,256	89	521	4,463	94	511	5,719	גבוה מגדר	
101	473	1,647	92	513	4,891	96	503	6,538	בנות	
109	452	1,560	98	507	4,811	104	494	6,371	בנים	
102	480	3,200	91	519	11,208	96	509	14,408	סך הכול	תשס"ח
									רקע חברתי-כלכלי	
104	463	744	99	497	1,699	102	486	2,443	נמוך	
103	476	1,311	98	503	3,866	100	495	5,177	בינוני	
97	496	1,119	79	538	5,551	84	530	6,670	גבוה מגדר	
97	484	1,598	89	519	5,684	93	510	7,282	בנות	
107	476	1,602	93	519	5,523	98	508	7,125	בנים	
102	483	3,486	92	529	11,500	97	517	14,986	סך הכול	תשס"ט
									רקע חברתי-כלכלי	
106	454	754	101	498	1,062	106	481	1,816	נמוך	
99	481	1,534	97	514	3,923	99	505	5,457	בינוני	
95	504	1,164	82	547	6,425	86	539	7,589	גבוה מגדר	
97	489	1,811	90	529	5,765	94	519	7,576	בנות	
106	477	1,673	95	528	5,735	100	516	7,408	בנים	
102	490	3,571	90	529	9,865	95	519	13,436	סך הכול	תש"ע
									רקע חברתי-כלכלי	
109	457	660	100	494	1,441	105	482	2,101	נמוך	
104	485	1,684	96	511	3,986	99	504	5,670	בינוני	
89	511	1,206	78	550	4,385	81	542	5,591	גבוה מגדר	
94	496	1,992	87	532	4,968	90	522	6,960	בנות	
110	481	1,579	94	527	4,897	99	516	6,476	בנים	
98	499	3,548	88	543	10,132	92	532	13,680	סך הכול	תשע"א
									רקע חברתי-כלכלי	
102	474	653	96	510	1,146	100	496	1,799	נמוך	
99	501	1,429	90	530	3,758	94	522	5,187	בינוני	
91	509	1,441	80	558	5,186	85	548	6,627	גבוה מגדר	
96	499	1,935	85	544	5,203	91	532	7,138	בנות	
99	499	1,613	90	542	4,929	94	532	6,542	בנים	

לוח 69: הישגים במבחן באנגלית לכיתות ח' בשנים תשס"ח-תשע"א לפי מאפייני רקע- בסולם מיצ"ב רב-שנתי

דוברי עברית ממ"ד			דוברי עברית ממלכתי			כלל דוברי עברית			אנגלית לכיתות ח'	
ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N		
102	488	2,988	96	527	10,154	99	519	13,142	סך הכול	תשס"ח
רקע חברתי-כלכלי										
87	424	532	100	478	1,472	100	463	2,004	נמוך	
98	474	1,143	97	507	4,023	98	500	5,166	בינוני	
91	532	1,274	82	559	4,580	84	554	5,854	גבוה	
									מגדר	
100	498	1,664	94	528	5,170	97	521	6,834	בנות	
103	474	1,323	98	527	4,979	101	516	6,302	בנים	
96	494	2,844	92	541	10,910	95	531	13,754	סך הכול	תשס"ט
רקע חברתי-כלכלי										
88	450	523	102	468	1,013	97	462	1,536	נמוך	
96	494	1,296	96	522	4,129	97	515	5,425	בינוני	
90	520	971	74	571	5,659	79	563	6,630	גבוה	
									מגדר	
91	506	1,407	92	540	5,530	93	533	6,937	בנות	
99	483	1,436	92	542	5,378	97	529	6,814	בנים	
97	505	3,021	89	538	11,068	92	530	14,089	סך הכול	תש"ע
רקע חברתי-כלכלי										
95	454	500	102	498	1,541	102	487	2,041	נמוך	
99	492	1,426	94	518	4,405	96	512	5,831	בינוני	
77	542	1,072	72	563	5,065	74	559	6,137	גבוה	
									מגדר	
93	506	1,553	88	537	5,700	90	531	7,253	בנות	
100	503	1,468	90	538	5,368	94	530	6,836	בנים	
88	512	2,811	81	544	10,386	83	537	13,197	סך הכול	תשע"א
רקע חברתי-כלכלי										
92	459	402	95	497	1,162	96	485	1,564	נמוך	
90	507	1,117	86	525	3,957	88	521	5,074	בינוני	
74	538	1,274	63	568	5,219	66	562	6,493	גבוה	
									מגדר	
81	525	1,517	81	544	5,318	81	539	6,835	בנות	
94	497	1,294	80	545	5,068	85	535	6,362	בנים	

הערה: בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (כתוצאה משביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא ניתן היה לכלול בשכבת גיל זו את שנת תשס"ז.

לוח 70: הישגים במבחן במתמטיקה לכיתות ה' בשנים תשס"ז - תשע"א לפי מאפייני רקע - בסולם מיצ"ב רב-שנתי

דוברי עברית ממ"ד			דוברי עברית ממלכתי			כלל דוברי עברית			מתמטיקה לכיתות ה'	
ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N		
97	491	3,283	91	514	10,901	93	508	14,184	תשס"ז	
										סך הכול
										רקע חברתי-כלכלי
95	457	796	94	478	1,367	95	471	2,163		נמוך
96	485	1,362	91	504	3,506	93	499	4,868		בינוני
90	521	1,099	85	533	5,974	86	531	7,073		גבוה מגדר
94	479	1,675	90	506	5,518	92	500	7,193	בנות	
98	503	1,607	92	522	5,380	94	518	6,987	בנים	
98	507	3,629	91	526	10,255	93	521	13,884	תשס"ח	
										סך הכול
										רקע חברתי-כלכלי
99	470	792	95	489	1,778	97	483	2,570		נמוך
97	501	1,565	91	517	4,179	93	513	5,744		בינוני
89	539	1,254	84	546	4,205	85	544	5,459		גבוה מגדר
96	502	1,942	90	518	5,274	92	514	7,216	בנות	
100	514	1,687	91	534	4,980	94	529	6,667	בנים	
99	504	3,742	90	533	9,900	93	526	13,642	תשס"ט	
										סך הכול
										רקע חברתי-כלכלי
96	451	787	98	494	1,520	99	478	2,307		נמוך
95	510	1,657	90	525	3,661	92	520	5,318		בינוני
91	535	1,266	84	550	4,648	85	548	5,914		גבוה מגדר
96	497	1,902	89	521	5,030	92	515	6,932	בנות	
102	511	1,840	90	546	4,869	94	537	6,709	בנים	
88	531	3,184	82	554	10,980	84	548	14,164	תש"ע	
										סך הכול
										רקע חברתי-כלכלי
90	495	646	88	517	1,187	90	509	1,833		נמוך
86	529	1,376	84	538	3,823	85	536	5,199		בינוני
82	555	1,137	73	572	5,914	75	569	7,051		גבוה מגדר
86	524	1,537	80	543	5,459	82	538	6,996	בנות	
90	538	1,647	82	565	5,521	85	558	7,168	בנים	
82	544	3,461	76	563	11,891	78	558	15,352	תשע"א	
										סך הכול
										נמוך
87	498	581	82	522	985	85	513	1,566		בינוני
80	539	1,622	76	550	3,785	77	547	5,407		גבוה
70	571	1,240	69	578	7,068	69	577	8,308		מגדר
81	536	1,752	76	553	5,985	78	549	7,737	בנות	
82	551	1,709	74	573	5,906	77	567	7,615	בנים	

לוח 71: הישגים במבחן במתמטיקה לכיתות ח' בשנים תשס"ח-תשע"א לפי מאפייני רקע - בסולם מיצ"ב רב-שנתי

דוברי עברית ממ"ד			דוברי עברית ממלכתי			כלל דוברי עברית			מתמטיקה לכיתות ח'	
ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N		
94	505	2,838	104	513	10,637	102	512	13,475	סך הכול	תשס"ח
רקע חברתי-כלכלי										
84	457	518	90	462	1,536	89	460	2,054	נמוך	
90	494	1,290	101	496	4,081	98	496	5,371	בינוני	
90	541	1,010	99	545	4,937	98	544	5,947	גבוה	
מגדר										
93	507	1,550	102	515	5,515	100	513	7,065	בנות	
96	502	1,287	105	511	5,119	103	509	6,406	בנים	
100	511	2,988	100	522	10,233	100	520	13,221	סך הכול	תשס"ט
רקע חברתי-כלכלי										
88	447	459	90	464	1,306	90	459	1,765	נמוך	
96	507	1,179	96	502	3,734	96	503	4,913	בינוני	
92	545	1,308	95	553	5,103	94	552	6,411	גבוה	
מגדר										
94	523	1,507	97	519	5,292	97	520	6,799	בנות	
104	498	1,480	103	526	4,941	104	519	6,421	בנים	
99	503	3,180	101	529	10,219	101	523	13,399	סך הכול	תש"ע
רקע חברתי-כלכלי										
76	426	557	94	470	1,131	91	458	1,688	נמוך	
94	496	1,441	97	506	4,095	96	504	5,536	בינוני	
90	544	1,143	92	567	4,931	92	562	6,074	גבוה	
מגדר										
99	504	1,678	100	527	5,185	100	522	6,863	בנות	
99	503	1,502	102	531	5,033	102	525	6,535	בנים	
96	519	2,903	98	536	11,567	97	532	14,470	סך הכול	תשע"א
רקע חברתי-כלכלי										
94	464	418	84	451	942	88	455	1,360	נמוך	
92	509	1,195	95	512	4,512	94	511	5,707	בינוני	
87	553	1,263	85	573	6,058	85	569	7,321	גבוה	
מגדר										
94	525	1,515	96	534	5,888	96	532	7,403	בנות	
97	512	1,388	99	538	5,579	100	533	7,067	בנים	

הערה: בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא התאפשר לכלול את שנת תשס"ז בשכבת גיל זו.

לוח 72: הישגים במבחן בעברית לכיתות ה' בשנים תשס"ז-תשע"א לפי מאפייני רקע - בסולם מיצ"ב רב-שנתי

דוברי עברית ממ"ד			דוברי עברית ממלכתי			כלל דוברי עברית			עברית לכיתות ה'	
ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N		
111	477	3,203	103	497	10,696	106	492	13,899	סך הכול	תשס"ז
רקע חברתי-כלכלי										
123	437	774	122	457	1,312	123	451	2,086	נמוך	
107	476	1,320	105	488	3,433	105	485	4,753	בינוני	
97	506	1,083	90	516	5,905	91	514	6,988	גבוה	
מגדר										
106	490	1,641	94	515	5,450	98	509	7,091	בנות	
115	464	1,562	110	478	5,246	111	475	6,808	בנים	
106	489	3,607	97	504	10,297	100	500	13,904	סך הכול	תשס"ח
רקע חברתי-כלכלי										
123	445	786	113	468	1,820	117	461	2,606	נמוך	
101	489	1,579	101	493	4,209	101	492	5,788	בינוני	
90	516	1,226	81	525	4,197	83	523	5,423	גבוה	
מגדר										
99	504	1,962	88	520	5,305	91	516	7,267	בנות	
111	470	1,644	104	487	4,991	106	483	6,635	בנים	
102	495	3,765	87	520	9,888	91	513	13,653	סך הכול	תשס"ט
רקע חברתי-כלכלי										
117	444	812	111	478	1,523	114	465	2,335	נמוך	
96	498	1,675	85	514	3,669	89	509	5,344	בינוני	
78	529	1,248	75	535	4,630	76	534	5,878	גבוה	
מגדר										
94	513	1,936	79	535	5,021	84	529	6,957	בנות	
105	475	1,828	92	504	4,867	96	497	6,695	בנים	
84	507	3,183	80	525	10,955	82	521	14,138	סך הכול	תש"ע
רקע חברתי-כלכלי										
89	470	652	93	480	1,190	92	476	1,842	נמוך	
82	504	1,377	82	512	3,801	82	510	5,178	בינוני	
74	533	1,134	69	545	5,911	70	543	7,045	גבוה	
מגדר										
77	518	1,542	76	536	5,502	76	531	7,044	בנות	
90	497	1,640	83	515	5,453	85	511	7,093	בנים	
79	515	3,469	69	532	11,937	72	528	15,406	סך הכול	תשע"א
רקע חברתי-כלכלי										
88	469	603	84	494	988	86	485	1,591	נמוך	
78	512	1,624	70	522	3,784	73	519	5,408	בינוני	
62	543	1,224	62	546	7,123	62	545	8,347	גבוה	
מגדר										
78	523	1,757	66	541	6,038	70	537	7,795	בנות	
79	508	1,712	71	523	5,899	73	519	7,611	בנים	

לוח 73: הישגים במבחן בעברית לכיתות ח' בשנים תשס"ח-תשע"א לפי מאפייני רקע - בסולם מיצ"ב רב-שנתי

דוברי עברית ממ"ד			דוברי עברית ממלכתי			כלל דוברי עברית			עברית לכיתות ח'		
ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N			
99	500	2,836	100	500	11,097	100	500	13,933	סך הכול	תשס"ח	
רקע חברתי-כלכלי											
111	439	547	110	446	1,623	110	444	2,170	נמוך		
99	496	1,280	101	486	4,280	100	488	5,560	בינוני		
74	536	983	84	531	5,122	82	532	6,105	גבוה		
מגדר											
92	514	1,512	93	515	5,779	93	515	7,291	בנות		
104	485	1,324	105	483	5,318	105	484	6,642	בנים		
99	533	2,986	98	536	10,390	98	535	13,376	סך הכול	תשס"ט	
רקע חברתי-כלכלי											
117	468	449	112	480	1,364	114	477	1,813	נמוך		
95	532	1,197	99	521	3,779	98	524	4,976	בינוני		
78	563	1,313	83	562	5,154	82	562	6,467	גבוה		
מגדר											
90	554	1,546	89	552	5,416	89	553	6,962	בנות		
102	511	1,440	104	517	4,974	104	516	6,414	בנים		
103	527	3,184	88	540	10,261	92	538	13,445	סך הכול	תש"ע	
רקע חברתי-כלכלי											
122	434	564	105	489	1,151	112	474	1,715	נמוך		
93	522	1,439	89	527	4,129	90	526	5,568	בינוני		
72	572	1,145	71	567	4,924	71	568	6,069	גבוה		
מגדר											
97	548	1,637	80	554	5,216	84	553	6,853	בנות		
105	505	1,547	94	526	5,045	97	522	6,592	בנים		
99	537	2,902	89	555	11,626	92	551	14,528	סך הכול	תשע"א	
רקע חברתי-כלכלי											
118	479	433	110	485	959	113	483	1,392	נמוך		
95	533	1,204	91	538	4,559	92	537	5,763	בינוני		
80	566	1,232	71	582	6,063	73	579	7,295	גבוה		
מגדר											
86	560	1,523	82	569	5,962	83	567	7,485	בנות		
106	512	1,379	95	540	5,664	98	534	7,043	בנים		

הערה: בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא התאפשר לכלול את שנת תשס"ז בשכבת גיל זו.

נספח 3.3: הישגים במבחני המיצ"ב בשנים תשס"ז-תשע"א - לפי מגדר בחלוקה למגזרים דוברי ערבית

בלוחות הבאים מוצגים נתוני ההישגים (ממוצעים וסטיות תקן) בחלוקה לפי במבחני המיצ"ב לכיתות ה' (בשנים תשס"ז-תשע"א) ולכיתות ח' (בשנים תשס"ח-תשע"א) במדע וטכנולוגיה, אנגלית ומתמטיקה. הנתונים שלהלן מדווחים בסולם המיצ"ב הרב-שנתי, בחלוקה לפי מגזרים דוברי ערבית.

לוח 74: הישגים במבחן במדע וטכנולוגיה לכיתות ה' בשנים תשס"ז-תשע"א בתי ספר דוברי ערבית לפי מגזרים ומאפייני רקע - בסולם מיצ"ב רב-שנתי

מגזר בדואי דרום			מגזר דרוזי			מגזר ערבי			מדע וטכנולוגיה לכיתות ה'	
ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	סך הכול מגדר	תשס"ז
123	416	865	104	475	671	117	461	3,780	סך הכול מגדר	תשס"ז
121	431	448	96	490	349	111	474	1,978	בנות	
122	400	412	110	459	322	122	446	1,796	בנים	
118	400	869	101	445	571	108	454	5,112	סך הכול מגדר	תשס"ח
116	423	466	100	453	301	105	470	2,656	בנות	
115	375	401	102	436	270	109	436	2,456	בנים	
117	469	1,126	94	509	455	103	501	4,117	סך הכול מגדר	תשס"ט
113	484	562	91	523	242	96	521	2,058	בנות	
120	454	561	95	494	213	107	480	2,057	בנים	
103	451	1,283	81	513	666	98	524	3,449	סך הכול מגדר	תש"ע
97	470	683	77	519	336	92	539	1,772	בנות	
106	430	600	84	508	330	102	509	1,677	בנים	
82	493	803	79	536	642	80	526	4,012	סך הכול מגדר	תשע"א
80	509	425	80	536	317	80	531	2,118	בנות	
80	476	378	77	535	325	80	519	1,894	בנים	

לוח 75: הישגים במבחן במדע וטכנולוגיה לכיתות ח' בשנים תשס"ז-תשע"א בתי ספר דוברי ערבית לפי מגזרים ולפי מאפייני רקע - בסולם מיצ"ב רב-שנתי

מגזר בדואי דרום			מגזר דרוזי			מגזר ערבי			מדע וטכנולוגיה לכיתות ח'	
ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	סך הכול מגדר בנות	סך הכול מגדר בנים
103	432	717	95	482	473	108	475	4,442	תשס"ח	סך הכול מגדר בנות
97	450	381	91	501	250	105	494	2,381		
107	411	336	95	460	223	108	452	2,060		
105	435	914	100	485	466	106	460	3,446	תשס"ט	סך הכול מגדר בנות
94	466	441	100	503	254	97	486	1,849		
107	406	471	95	464	211	108	431	1,593		
99	440	1,224	90	495	677	104	514	2,912	תש"ע	סך הכול מגדר בנות
93	459	655	85	518	345	94	537	1,526		
102	419	569	89	472	332	108	488	1,386		
107	458	447	103	527	654	107	545	2,708	תשע"א	סך הכול מגדר בנות
100	486	213	101	542	361	104	557	1,478		
107	432	234	102	509	293	109	530	1,230		

הערה: בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא התאפשר לכלול את שנת תשס"ז בשכבת גיל זו.

לוח 76: הישגים במבחן באנגלית לכיתות ה' בשנים תשס"ז - תשע"א בתי ספר דוברי ערבית לפי מגזרים ולפי מאפייני רקע - בסולם מיצ"ב רב-שנתי

מגזר בדואי דרום			מגזר דרוזי			מגזר ערבי			אנגלית לכיתות ה'	
ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N		
112	449	923	96	471	675	105	477	3,755	סך הכול מגדר בנות בנים	תשס"ז
99	475	464	91	481	351	100	494	1,974		
119	423	452	101	459	323	107	459	1,775		
112	450	839	107	467	574	105	486	5,109	סך הכול מגדר בנות בנים	תשס"ח
104	469	455	102	474	298	98	500	2,650		
117	429	381	111	459	276	111	471	2,458		
117	461	1,245	83	511	476	102	485	4,212	סך הכול מגדר בנות בנים	תשס"ט
110	481	616	76	521	253	93	503	2,128		
119	443	615	89	500	223	107	466	2,080		
113	441	1,317	79	515	711	101	490	3,497	סך הכול מגדר בנות בנים	תש"ע
106	458	709	78	518	359	94	504	1,815		
118	421	608	80	511	352	105	474	1,682		
89	498	1,126	85	518	681	83	516	4,271	סך הכול מגדר בנות בנים	תשע"א
85	516	611	83	519	339	80	520	2,241		
90	477	515	87	516	342	86	511	2,030		

לוח 77: הישגים במבחן באנגלית לכיתות ח' בשנים תשס"ז-תשע"א בתי ספר דוברי ערבית לפי מגזרים ולפי מאפייני רקע- בסולם מיצ"ב רב-שנתי

מגזר בדואי דרום			מגזר דרוזי			מגזר ערבי			אנגלית לכיתות ח'	
ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	סך הכול	מגדר
77	415	719	78	478	455	87	462	4,381	תשס"ח	בנות
76	427	380	73	492	246	85	475	2,361		בנים
76	401	337	80	460	209	88	446	2,019		בנים
68	412	971	88	489	457	88	454	3,641	תשס"ט	בנות
69	430	471	86	502	244	84	471	1,957		בנים
62	396	495	88	474	213	89	436	1,682		בנים
77	401	1,213	80	509	722	93	485	2,951	תש"ע	בנות
78	419	630	75	516	369	88	500	1,550		בנים
72	382	583	83	501	353	96	468	1,401		בנים
69	435	840	77	499	579	76	506	3,461	תשע"א	בנות
64	454	421	76	505	330	74	515	1,872		בנים
68	416	419	78	492	249	77	494	1,589		בנים

הערה: בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (כתוצאה משביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא ניתן היה לכלול בשכבת גיל זו את שנת תשס"ז.

לוח 78: הישגים במבחן במתמטיקה לכיתות ה' בשנים תשס"ז - תשע"א בתי ספר דוברי ערבית לפי מגזרים ולפי מאפייני רקע - בסולם מיצ"ב רב-שנתי

מגזר בדואי דרום			מגזר דרוזי			מגזר ערבי			מתמטיקה לכיתות ה'	
ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	סך הכול	מגדר
101	457	1,169	79	434	525	97	443	3,790	סך הכול	תשס"ז
101	463	592	77	437	274	94	451	1,963	מגדר	
101	451	573	81	431	250	100	435	1,822	בנות	
104	421	1,276	85	462	704	96	457	3,675	בנים	תשס"ח
104	433	673	83	461	356	93	462	1,918	סך הכול	
103	407	597	87	462	348	100	451	1,753	מגדר	
91	447	1,057	88	479	681	97	468	4,082	בנות	תשס"ט
88	461	573	88	479	353	94	470	2,092	סך הכול	
92	431	482	89	478	327	99	466	1,985	מגדר	
106	470	1,007	80	521	503	98	486	4,980	בנות	תש"ע
105	479	517	78	521	227	98	486	2,537	סך הכול	
105	460	490	81	521	276	99	485	2,443	מגדר	
96	509	1,519	76	517	495	84	523	4,411	בנות	תשע"א
95	520	804	73	511	261	83	528	2,301	סך הכול	
97	497	715	80	523	234	86	519	2,110	מגדר	

לוח 79: הישגים במבחן במתמטיקה לכיתות ח' בשנים תשס"ז-תשע"א בתי ספר דוברי ערבית לפי מגזרים ולפי מאפייני רקע - בסולם מיצ"ב רב-שנתי

מגזר בדואי דרום			מגזר דרוזי			מגזר ערבי			מתמטיקה לכיתות ח'	
ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	סך הכול	מגדר
71	435	876	98	505	680	89	472	2,969	סך הכול מגדר בנות בנים	תשס"ח
68	452	472	97	528	344	89	487	1,565		
70	416	398	92	482	336	85	455	1,404		
88	473	867	91	497	640	95	492	3,445	סך הכול מגדר בנות בנים	תשס"ט
86	495	454	91	505	340	94	498	1,868		
84	449	409	90	487	299	95	486	1,573		
90	449	539	95	500	525	91	485	4,574	סך הכול מגדר בנות בנים	תש"ע
84	461	294	91	525	272	90	498	2,465		
95	433	244	93	474	253	89	470	2,108		
78	460	1,089	90	503	462	93	508	4,063	סך הכול מגדר בנות בנים	תשע"א
78	477	523	90	515	262	91	520	2,160		
76	444	566	88	487	200	93	494	1,903		

הערה: בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא התאפשר לכלול את שנת תשס"ז בשכבת גיל זו.

לוח 80: הישגים במבחן בערבית לכיתות ה' בשנים תשס"ז-תשע"א בתי ספר דוברי ערבית לפי מגזרים ולפי מאפייני רקע - בסולם מיצ"ב רב-שנתי

מגזר בדואי דרום			מגזר דרוזי			מגזר ערבי			ערבית לכיתות ה'	
ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N		
105	462	1,152	88	509	511	103	501	3,775	סך הכול מגדר בנות בנים	תשס"ז
99	483	578	77	532	273	93	526	1,957		
107	439	562	93	483	238	107	475	1,814		
112	445	1,318	88	514	702	93	514	3,675	סך הכול מגדר בנות בנים	תשס"ח
104	478	695	79	536	352	83	536	1,924		
108	407	620	91	492	350	98	491	1,750		
99	502	1,056	94	532	684	92	541	4,077	סך הכול מגדר בנות בנים	תשס"ט
89	532	574	85	556	358	84	562	2,109		
99	467	480	98	506	326	96	519	1,962		
100	497	995	85	548	505	92	548	4,983	סך הכול מגדר בנות בנים	תש"ע
95	526	504	72	574	229	85	567	2,562		
98	469	491	89	526	276	95	528	2,421		
97	533	1,485	73	577	501	78	581	4,377	סך הכול מגדר בנות בנים	תשע"א
86	557	802	70	591	269	67	599	2,282		
102	505	683	74	561	232	85	561	2,095		

לוח 81: הישגים במבחן בערבית לכיתות ח' בשנים תשס"ח-תשע"א בתי ספר דוברי ערבית לפי מגזרים ולפי מאפייני רקע - בסולם מיצ"ב רב-שנתי

מגזר בדואי דרום			מגזר דרוזי			מגזר ערבי			ערבית לכיתות ח'	
ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	סך הכול מגדר	
106	448	929	76	534	689	97	512	3,038	סך הכול מגדר בנות	תשס"ח
95	488	494	62	562	352	80	542	1,589	בנות	
99	404	435	79	506	336	102	478	1,449	בנים	
84	496	876	72	521	668	79	530	3,630	סך הכול מגדר בנות	תשס"ט
71	527	466	60	541	338	68	549	1,990	בנות	
84	461	410	78	501	328	86	508	1,638	בנים	
94	483	557	83	521	523	85	519	4,678	סך הכול מגדר בנות	תש"ע
81	509	305	63	551	273	74	541	2,517	בנות	
99	450	251	89	488	250	89	494	2,160	בנים	
101	484	1,075	75	542	462	86	536	4,122	סך הכול מגדר בנות	תשע"א
87	525	531	62	566	259	71	562	2,172	בנות	
99	444	544	78	511	203	92	507	1,950	בנים	

הערה: בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא התאפשר לכלול את שנת תשס"ז בשכבת גיל זו.

נספח 4: פערים בהישגים בבתי ספר דוברי ערבית בשנים תשס"ז- תשע"א

לוח 82: פערים בהישגים בבתי ספר דוברי ערבית בין המגזר הערבי למגזר הדרוזי בשנים תשס"ז-תשע"א

פערים בין המגזר הערבי למגזר הדרוזי					
תשע"א	תש"ע	תשס"ט	תשס"ח	תשס"ז	
					מדע וטכנולוגיה
10	-11	8	-9	14	ה'
-18	-19	25	7	**	ה'
					אנגלית
2	25	26	-19	-6	ה'
-7	24	35	16	**	ה'
					מתמטיקה
-6	35	11	5	-9	ה'
-5	15	5	33	**	ה'
					ערבית
-4	0	-9	0	8	ה'
6	2	-9	22	**	ה'

* לצורך חישוב הפערים הופחתו נתוניהם של דוברי הערבית במגזר הערבי מנתוניהם של דוברי הערבית במגזר הדרוזי.

** בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא התאפשר לכלול את נתוני שנת תשס"ז בהשוואה בין השנים בשכבת גיל זו.

לוח 83: פערים בהישגים בבתי ספר דוברי ערבית בין המגזר הערבי למגזר הבדואי בדרום בשנים תשס"ז- תשע"א

פערים בין המגזר הערבי למגזר הבדואי דרום					
תשע"א	תש"ע	תשס"ט	תשס"ח	תשס"ז	
					מדע וטכנולוגיה
-33	-73	-32	-54	-45	ה'
-87	-74	-25	-43	**	ה'
					אנגלית
-18	-49	-24	-36	-28	ה'
-71	-84	-42	-47	**	ה'
					מתמטיקה
-14	-16	-21	-36	14	ה'
-48	-36	-19	-37	**	ה'
					ערבית
-48	-51	-39	-69	-39	ה'
-52	-36	-34	-64	**	ה'

* לצורך חישוב הפערים הופחתו נתוניהם של דוברי הערבית במגזר הערבי מנתוניהם של דוברי הערבית במגזר הבדואי בדרום.

** בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא התאפשר לכלול את נתוני שנת תשס"ז בהשוואה בין השנים בשכבת גיל זו.

נספח 5: תרשים להמחשת המרת ציוני הגלם לסולם מיצ"ב רב-שנתי וכיול ציוני תשס"ז-תשע"א לשנת הבסיס- תשס"ח

תרשים 60: המחשת ההמרה של ציוני הגלם לסולם מיצ"ב רב-שנתי

